

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

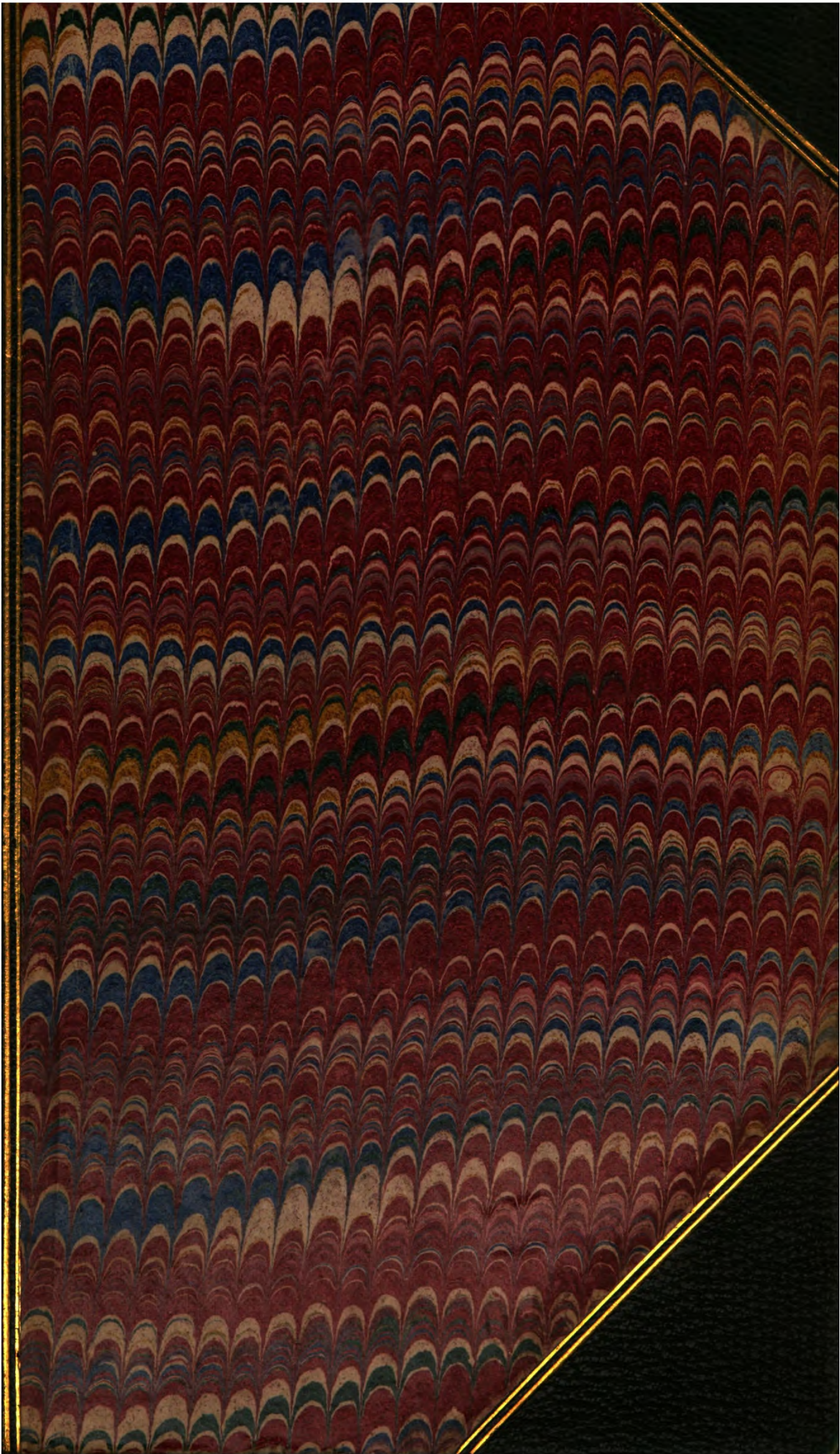
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

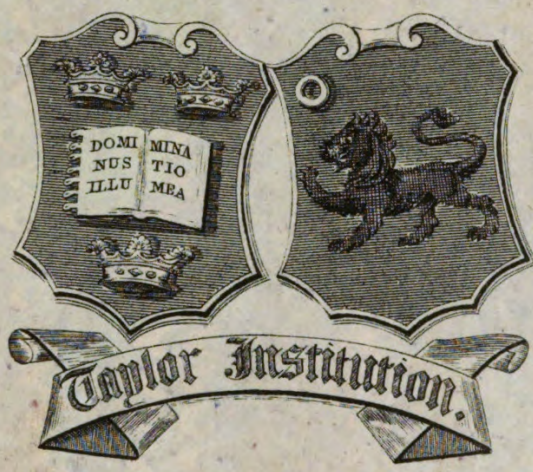

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

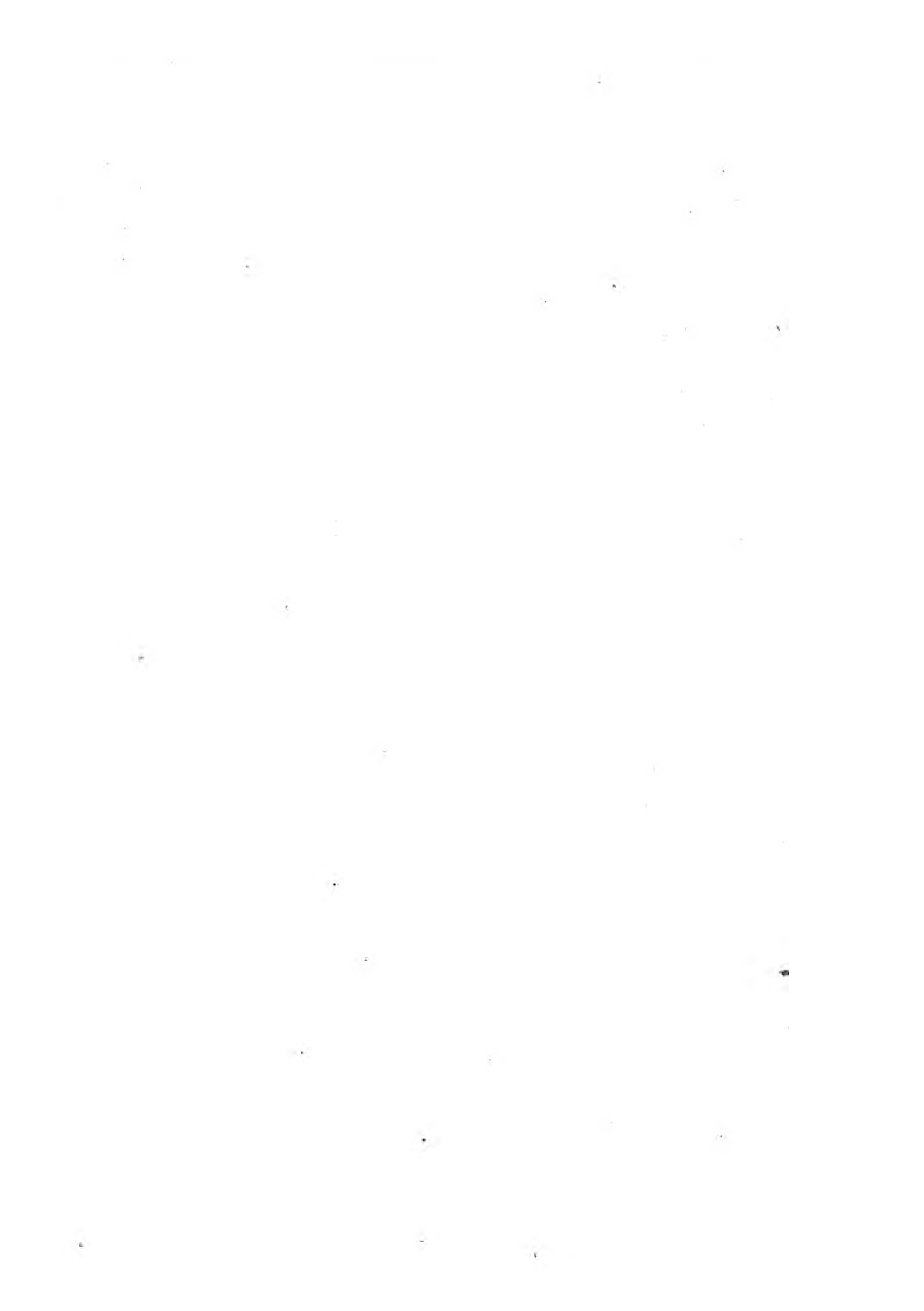
✓
56924
NS 12 ADDS. f. 12

Johannes Ewalds

saamlige Skrifter.

Udgivne

ved Understøttelse af
Selskabet for den danske Litteraturs Fremme.

Første Deel.

Kjøbenhavn.
E. L. Thaarups Forlag.
Grækes Bogtrykkeri.

1850.

Christiana.
Eteneballe's Boghandling.

Stockholm.
Bonniers Boghandling.

55. gj 21.

Den nye Udgave af Johannes Ewalds Skrifter, hvoraf første Deel herved overgives den danske Læseverden, har til Formaal at fyldestgjøre en gammel Pligt imod den u dødelige Digter ved at fremlægge hans Arbejder i en authentisk, fuldstændig og ordnet Form. En saadan Form mangler i høi Grad ved de tvende tidligere Udgaver, hvoraf den første (Johannes Ewalds samtlige Skrifter, 1—4 Bind, udkomne i Kjøbenhavn 1780—1791, 8vo, paa Boghandler Profts Forlag) vel begyndtes i Digterens Levetid, men i et Tidspunkt, da hans Helbred allerede var for nedbrudt, til at han kunde tage synderlig virksom Deel i Udgivelsen, hvorfor det første Bind ikke heller er væsentlig forskjelligt fra de tre andre, der udkom efter hans Død. Men den hele Udgave, der heller ikke ved sin første Fremtræden undgik Samtidens Dadel, bærer et stærkt Præg af Mangel paa Indsigt, Omhu og Trostøb *), hvorhos der med saa liden Af-

*) Som Exempler paa denne Udgaves mange og grove Feil kan her, alene af dens første Deel, henvises til Anmærkninger bag i nærværende Bind til: S. 6, L. 6; S. 7, L. 27; S. 19, L. 22; S. 33, L. 10; S. 43, L. 3; S. 46, L. 11; S. 63, L. 2; S. 77, L. 22; S. 80, L. 8; S. 93, L. 22; S. 99, L. 11; S. 109, L. 18; S. 113, L. 4 og 19; S. 117, L. 4, 12 og 13; S. 141, L. 20; S. 148, L. 19; S. 149, L. 11 og 18; S. 153, L. 11 og 15; S. 167, L. 23.

IV

vor er tænkt paa en virkelig fuldstændig Opbevarelse af Ewalds Arbejder, at endog hans efterladte Haandskrifter kun meget usfuldkomment ere benyttede. Efter at den proftste Udgave en Tidlang havde været udsolgt, besørge des hos Boghandler Schulzen ny (Kjøbenhavn, 1814—1816), der i alt Væsentligt var et middelmaadigt Optryk af første Udgave med Tillæg af Fragmentet Frode og ti lyriske Digte *).

Disse tvende Udgaver, der hidtil vare de eneste, have ved deres mange Feil, fremfor alt ved den usle, jævnligt meningsforstyrrende Interpunction, vistnok bidraget deres Deel til at gjøre Ewalds Skrifter mere og mere fremmede for den danske Læseverden. En ny Udgave har vel været forberedt af Forskjellige, een Gang endog paabegyndt af Rahbek, men ingenfinde er Foretagendet bragt i Stand **), og den Lunkenhed, der vistens Sagen, selv hos litteraire Autoriteter, kæn kun forklares ved den Dmstændighed, at man manglede enhver Forestilling om de tilstedeværende Udgavers sande Bestaaffenhed.

Det er først Hr. Boghandler E. V. Thaarup, der er

---

*) Som Exempler paa de nye Feil, der ved den anden Udgave indkom i de ewaldste Texter (ligesom til Gjengjæld for enkelte Rettelser af første Udgaves meest isinesfaldende Trykfeil) kan det være nok her at nævne: Du... fandt dig selv og i dit Svelg et Svelg af Glæde (for: i dit Selv); Og gierne skuffet troer han at fornemme sin Ild og Bragas Knald (for: Kald).

**) Den ved Hr. J. C. Lange besørgede „Redaction“ af Joh. Ewalds udvalgte Skrifter, 1—2 Deel, 1835, kan, som hele det steenfte „Gallerie for danske Classikere“, hvortil den hører, ikke fremme i Betragtning, hvor der er Tale om Critik.

V

bleven ret opmærksom herpaa ved at begynde en lille Godtjobs-Udgave af Ewald (som han derfor ogsaa standsede med første Bind), og det er hans store Fortjeneste, at han herefter med en ganske ualmindelig Begeistring, Anstrengelse og Opoffrelse har arbejdet for den nye Udga ve, som det er faldet i min Lod at lægge sidste Haand paa. Thi da Hr. Thaarup begyndte at samle Ewaldiana, da fandt han alt den rette Tid forløbet til at kunne gennemføre et saadant Forehavende med fuldkomment Held: Den ulige større Deel af de ewaldske Manuskripter var gaaet tabt ved en mærkværdig Ligegyldighed fra alle Sider (de holtenske Manuskripter vare, da de kom til det kgl. Bibliothek, ikke mere den rige Skat, hvoraf Rahbek ved Modtagelsen gav en Beskrivelse; de Manuskripter, K. H. Seidelin har eiet, synes reent at være forsvundne *); ja selv paa det kgl. Bibliothek er hele Manuskriptet til Fiskerne forkommet af de Haandskrifter, Rector Olsen for faa Aar siden overgav i Bibliothekets Bærge); og af ewaldske Leilighedsdigte i de oprindelige særskilte Tryk, der intetsteds i Litteraturen findes opregnede, havde Bibliothekerne kun bevaret saare lidet. Uagtet disse Hindringer er det dog lykkedes Hr. Thaarup, hvis Navn og Forbindelser ikke vare betydelige nok til overalt at sikre ham imødekommende Deeltagelse og virksom Understøttelse, at vinde

---

*) Rahbeks Uddannelser om de ewaldske Manuskripter (Tilskueren 1802, S. 825 ff.; 1805, S. 222; Sandfigeren 1811, S. 65-66, 107-108; Udvalgte danske Viser fra Middelalderen, V., S. 127; Udsigt over den danske Digtetekunst under Fredr. V., S. 213, Noten) lide af nogen Uklarhed og Modsigelse.

VI

ikke lidet Nytt, og at fremstafte et heelt litterairhistorisk Apparat af megen Betydning. Dette Udbytte, der skal give nærværende Udgave en væsentlig Deel af dens Fortrin, har Hr. Thaarup tilveiebragt deels ved at opspørge og fremstafte af private Bogsamlinger, fra Bogauctioner, og andetsteds fra, en heelt Række af tildeels ukjendte originale Tryk af enkelte ewaldske Digte, fremkomne ved Fester, Concerter og andre, ofte ganske private Anledninger; deels ved at gjennemgaae Litteraturen fra Ewalds Tid og en Række Aar derefter, og deraf udskrive alt hvad der paa nogen Maade kunde faae Anvendelse i en ny Udgave af Digterens Værker; hvorhos han har foretaget meget omstændelige Collationeringer til alle Ewalds Arbeider efter de trykte Kilder og de endnu tilværende ewaldske Haandskrifter.

Men efter at Hr. Thaarup havde tilendebragt Indsamlingen og den første Bearbejdelse af Stoffet, overgav han det hele Materiale til sin Broder, den fortjente Litterator Christen Thaarup, for at lade det undergaae den critiske Bearbejdelse og endelige Redaction, som han ikke følte sig selv voren; og herefter havde den senere afdøde Broder med sin bekjendte Jernflid gjennemgaaet og ordnet det hele Volumen, og efter gjentagne Forandringer, Omskrivninger og Conciperinger, bragt det saavidt, at der endnu kun stod tilbage at lægge den sidste Haand derpaa, for at overgive det til Pressen. Den Afdøde havde under dette Arbeide tillagt endeel brugbart Nytt af sit Eget, navnlig i det litterairhistoriske Apparat indstrøet en Mængde interessante Oplysninger og Bemærkninger, der ere komne Udgaven tilgode.

VII

Den saaledes forberedte Udgave af Ewald har Hr. Boghandler Thaarup efter Broderens Død overgivet Samfundet for den danske Litteraturs Fremme med stor Uegennyttighed, og saaledes er det blevet mit ærefulde Hverv at fuldføre den med saa store Anstrengelser og saa meget Held forberedte Udgave af den udødelige Digter. Hvis nu den danske Læseverden med Paaskjønnelse vil modtage en saa mærkværdigen forøget, forbedret og restaureret Udgave (hvori de tidligere Udgavers Tert endog bliver formeret med i det mindste en Trediedeel): tilfalder Takken herfor nærmest Hr. E. L. Thaarup, der i nærværende Anliggende har lagt en litterair Begeistring for Dagen ganske usædvanlig i den danske Boghandels Historie, og erhvervet sit Navn gyldig Adkomst til at erindres i den ewaldske Litteratur.

Til de forestaaende Oplysninger har jeg endnu kun at føie nogle Ord om min egen Deeltagelse i Arbeidet. Det har været min Bestræbelse saavidt muligt at bevare for hele Udgaven den Character, den vilde have faaet under den afdøde Thaarups Hænder; jeg har derfor i det Hele bibeholdt hans Plan og Anordning paa nogle enkelte Punkter nær *), og søgt at slutte mig til hans Valg iblandt Læsemaader, saavidt jeg

---

*) Thaarup havde, dog med flere væsentlige Afvigelser, villet følge den Orthographi, der findes i Ewalds Manuskripter og de allerældste af ham selv udgivne Arbeider; de originale Overskrifter over Digtene havde han jevnlig forandret og forkortet; endelig kan det af hans fragmentariske Udkast til Anmærkninger ikke skjønnes, om han har villet levere mere end et Udvalg af Varianterne. I disse tre Punkter har jeg maattet forlade Thaarups Manuskripter.

VIII

efter et omhyggeligt Studium af Kilderne har kunnet finde det af critiske Grunde forsvareligt. Om min Fremgangsmaade i hvert enkelt Tilfælde gjøre Anmærkningerne nøiagtigt Rede.

Endelig er det mig en Trang at bringe Hr. J. Levin en velbegrundet Tak for den Redebonhed og Kyndighed, hvormed han ogsaa under hele dette Arbeide er gaaet mig tilhaande.

F. L. Liebenberg.

Indhold.

Sørge-Cantater og aandelige Poesier.

Ved Kong Frederik den Femtes Død.

1. Sørgefange, opførte paa Christiansborg Slot.....	3.
2. Cantata, opført i Roeskilde.....	11.
3. Cantata, opført paa Universitetet.....	14.
Passions-Cantata	17.
Sørge-Cantata ved Christi Grav	25.
Ved Enkedronning Sophie Magdalenes Død.	
1. Sørgefange, opførte paa Christiansborg Slot.....	33.
2. Cantata, bestemt til Concerten i Raadhuusstrædet.....	40.
Hedningenes Frelse. Passions-Dratorium.....	49.
Passions-Dratorium	60.
Oversættelse af Stabat mater	65.
Poenitenten. En Dde.....	68.
Død og Dom. En aandelig Sang.....	72.
Jesu Christi kiærlige Advarsel til dem, som ville forkorte deres eget Liv	74.
Følelser ved den hellige Nadvere. En Dde	82.
Til Siælen. En Dde.....	85.
Morgensang.....	90.
Sørge-Cantata over Chr. Horrebow.....	93.
Sørge-Cantata over Ped. Holm	96.
Sørge-Cantata over H. F. Suhm	99.

X

Festdigte og Hædersfange til Kongehuset.

Ved Kong Christian den Syvendes Salving.

1. Cantata, opført paa Christiansborg Slot.....	105.
2. Cantata ved den i samme Anledning foretagne Doctor-Pro- motion	109.
Da Arveprindsen gennemgik Koppernes Indpødning.....	112.
Til Dronning Juliane Marie paa hendes Fødselsfest 1769.....	115.
Da Arveprindsen fornyede sin Daabes Pagt.....	118.
Cantata paa Kongens Fødselsdag 1771	122.
Cantata i samme Anledning 1772	124.
Cereris og Ihetidis Strid. En Prologue.....	126.
Landsbye-Høitiden. Et Forspil.....	136.
Ode til Arveprindsen. 1776.....	148.
Ved Dronning Juliane Maries Fødselsfest 1777	151.
Ved Kronprindsens og Kongens Fødselsfest 1778.....	155.
Ved Dronning Juliane Maries Fødselsfest 1778.....	158.
Cantata ved Universitetet paa Kongens Fødselsdag 1779.....	162.
Ode til Arveprindsen. 1779.....	165.

Anmærkninger.

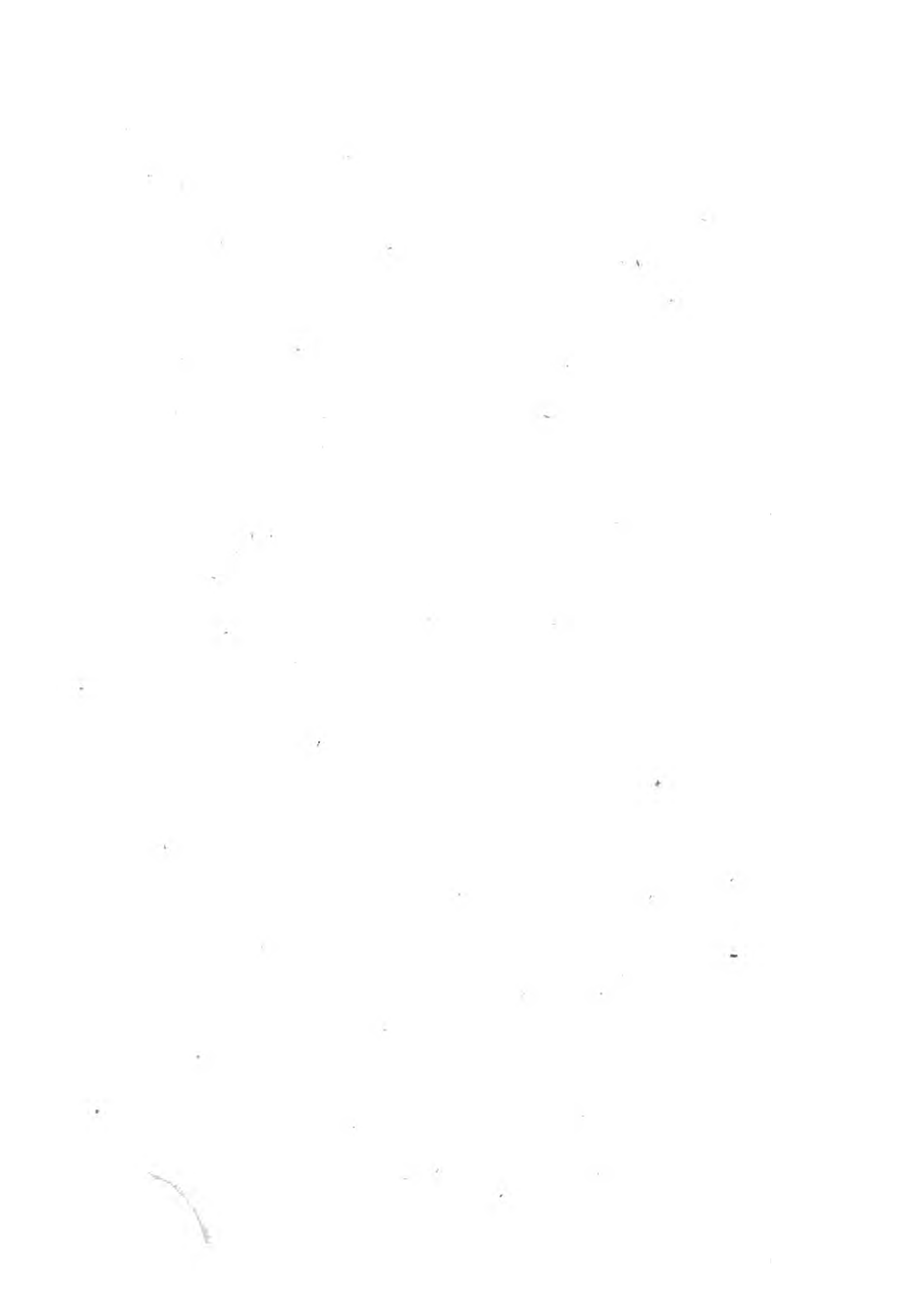

Sørge - Cantater

og

aandelige Poesier.

Sørgelange

over

Boiselig Kong Frederik den Femte,
da han skulde føres til sit Hvilested.

Opførte i Christiansborgs Slotskirke den 18de Mart. 1766
af Johann Adolph Scheibe.

I.

For den første Varentation.

Undersaatterne.

Chor.

D Stræk, hvad seer jeg her? den Mægtige i Norden
Er falden! Stille Sort, du Bidne til vor Nød,
Og du, vort Suk, fortæl Indbyggerne paa Jorden,
At Frederik den Femte, at at han er død!
Kun du, o Himmel, maa ei see os græde —
Bort, Glæde, bort! — vort Tab beriger dig;
Men skielv, forladte Jord! vor fælles Glæde,
Vor Frederik var — ei bestemt for dig!

En Underlaat.

At bange Hierte,
Det er forgieves,
At du med Hestighed nedtrykkes og ophæves!

Du kan vel føle, hvad der saarer,
 Du kan vel føle til din Smerte;
 At skildre den staaer ikke i din Magt.
 Selv Diet søger frygtfom Skiul i Taarer,
 Og tør halvblendt ei betragte
 Den Grav, hvori dets Fryd er lagt.
 Og Tungen, skielvende ved det som Diet seer,
 Tør neppe sige sagte:
 Min Frederik, han er, at ikke meer!

Aria.

Egyptisk Mørke skulde Norden,
 Afgrunden aabnede sit Skiod,
 Dødsdomme brøstes ud med Torden,
 Og Lynild viiste Skræk og Død;
 Da stred jeg med afbrudte Sukke
 Mod Himmelen, som vilde slukke
 Den Sol, som glædte Cimbrien.
 Men nu mit taareblendte Die
 Seer smagtende op til det Høie,
 Nu einer jeg min Sol igjen.

[Undersaatterne.]

Chor.

Vor Hoveds Krone er affalden; vee os nu, thi vi have syndet!

For den anden Parentation.

Religionen.

Som Egens tatte Skygge
 Gier Nattergaler trygge
 For Ormens Kloer og Slangens Braad;
 Som Pladsregn ikke gier dem vaad,

Dg Solens alt for stærke Hede
 Selv ei kan trænge til der' Rede:
 Saaledes gjorde Frederik mig rolig;
 Hans Hierte var min Tempel og hans Land mit Slot,
 Han skjulte mig for frække Manders Spot,
 Han skjygede for Overtroens Hede,
 Dg var en trofast Muur mod bittere Fienders Brede.
 — Men hvem forstyrrede min Bolig?

Dyden.

Aria.

Som Klippen staaer, skient Volger, Storm og Torden
 Forbittred', rasend' stoder, hviner, slaaer;
 Som Solens Gang og som Naturens Orden
 Kun ved sin Skabers Almagtsbud forjaaer:
 Saa stod min Frederik, min Klippe og min Stotte,
 Hvem roffede dens Grund, Jehova, uden du?

Underlaatterne.

Chor.

Grød, Dyd! men ei for Dig; du gjorde kun et Bytte:
 See op til Christian! din Klippe staaer endnu.

For den tredie Parentation.

Freden.

Da Vesterhavet brusede med Torden,
 Dg Lydsfflands Bierge svømmede i Blod,
 Da Ild og Luft og Hav var enige med Jorden,
 At være mig, sig selv, og Himnefen imod:
 Da flygtede jeg hen
 Til Frederik i Norden,

Dg fandt udi hans aabne Arme Skiul igien.
 Hans Slot var mit Paulum, hans Navn min Vre,
 Hans ædle Hierte var min Sikkerhed.
 Trods blodig Verbarfrands stod Dliegrenen færdig
 At pryde Frederik som han var værdig;
 Men af, jeg synker ned!
 Cypresser, af Cypresser skal det være!

Lykfaligheden.

Aria.

See du, som Slaget ikke rorer,
 Dg dom fra det, du seer og hører,
 Om vores Sorrig er for stor!
 See Nordens Fryd og Cimbrers Glæde
 Omhyllet med et Sørgeklæde,
 Dg selv Lykfalighed i Flor.

Undersaatterne.

Chor.

Ja vi, som Slag og Smerte rorer,
 Vi sukke mere, end man hører,
 Dg føle mere, end man troer.

Efter den tredie Parentation.

Videnskaberne.

Kan Wiisdom selv ei holde Taarerne tilbage,
 Dg er Fornuftens Slutninger for svage?
 Har Alderdommen, har de Vises Røst,
 Har selv Naturens Stemme,
 Dg har Erfarenhed ei nogen Trost,
 Hvorved vi kan vort Tab forglemme?

Nei, bryder, Taarekilder, bryder!
 Og vider, at hvor Pligt og Trostid byder,
 Og hvor en Konges Død er Grunden til vort Suk,
 Er Taarer selv en Ziir for Videnskaber;
 Men nu, vor Frederik er det, vi taber,
 Nu, af! nu er al Klage smuk.

Taalmodighed.

Aria.

Græder, Nordens Nationer!
 Lader Suk og Jammertoner
 Stige op mod Himmelen!
 Flyder, flyder, salte Taarer!
 Slig et Tab kan fordre Graad.
 Men selv Fryd var ingen Brøde,
 Thi er Frederik blant Døde,
 Lever Christian igien;
 Og den samme Gud, som saarer,
 Giver Lægedom og Raad.

De afkedtagende Underlaatter.

Chor.

O matte Skræk! vi gysse, Tungen stræber
 Forgieves at oplukke vore Læber,
 Forgieves hæves Hjertet for at see
 Sin Skat endnu engang blant Levende.
 Fornyeede Taarestømme blender Diet,
 Dplivet Smerte døver Sands og Siæl.
 Vor — Gud! — vor Siæl og Hjerte er nedbsiet!
 Vor Konge, af! vor Fader, af! Farvel!

II.

Da den høifalige Konge blev udført.

Motetto med Klagesange.

Chor.

Job. 30, 31.

Vor Harpe er bleven til Sorrig, og vor Orgel til Græ-
dendes Lyd.

Solo.

Hold, Taare, op at trille,

Og du, vor Cithar, stille!

Nu bæres Kongen bort

Til Graven.

Chor.

Nu bæres Kongen bort til Graven.

* * *

Chor.

Begr. 5, 17.

Derfor var vort Hjerte svagt; derfor ere vore Dine for-
mørkede.

Solo.

Lad det forgrædte Die

Sig end engang fornøie;

Vi see vor Frederik

Ei mere.

Chor.

Vi see vor Frederik ei mere.

* * *

Chor.

1 Kong. 3, 6.

Han vandrede for dit Ansigt i Sandhed og Retfærdighed,
og i Hjertets Oprigtighed mod dig.

Solo.

O Jnk! saa bær da, Norden,
Din største Skat til Jorden!
Op, Cimbrer, følger med
Og klager!

Chor.

Op, Cimbrer, følger med og klager!

* * *

Chor.

Psalm. 145, 7.

De skal udbrede din store Godheds Ihukommelse og synge
med Fryd om din Retfærdighed.

Solo.

Viis, Naadig og Retfærdig,
Dig og din Throne værdig:
Tag disse Navne med
I Graven!

Chor.

Tag disse Navne med i Graven.

* * *

Chor.

Sach. 11, 2.

Hyl, Tyr! thi Ceder er falden. Hyl, Basans Eger!
thi den største Skov er nedfalden.

Solo.

Farvel, vor døde Glæde!
Vi kan ei meer end græde;

Tag disse Taarer med
 I Graven!

Chor.

Tag disse Taarer med i Graven!

* * *

Chor.

Psalm. 112, 6.

En Retfærdig skal være til en evig Iuhommelse.

Solo.

Hold, Taare, op at trille,

Dg du, vor Cithar, stille!

Nu bæres Kongen bort

Til Graven.

Chor.

Nu bæres Kongen bort til Graven.

Cantata

over

Soiselig Kong Frederik den Femte,

da han blev samlet med sine Fædre.

Opført i Roeskilde Domkirke den 19de Marts 1766
af Johann Adolph Scheibe.

[Undersaatterne.]

Chor.

Begr. 4, 20.

Herrens Salvede, som var vor Nases Mand, blev fanget
i Gravene, om hvilken vi sagde: under hans Skygge vil vi leve.

En Undersaat.

Jeg seer de majestætiske tause Guler,
Jeg seer de stolte Voliger, som skjuler
Monarkers Been.
Jeg siner alt det Sted,
Hvor Nordens Fryd skal graves ned.
Et bange Koldt omløber alle Narer,
Alting forvirres, Hiertet synes haardt som Steen,
Dg Stene synes selv at smelte hen i Taarer.

Aria.

Kan en Steen sin Stivhed glemme,
Marmor, skielv da ved at glemme
Stolte Cimbrers største Skat!

Tause Mørke, kan du græde,
 Græd, da Nordens Sol og Glæde
 Synker i en evig Nat!
 Kan en Steen sin Stivhed glemme,
 Marmor, skielv da ved at glemme
 Stolte Cimbrers største Skat!

En Stemme af Gravene.

En Lyd af Suk blev hørt i Tausheds Bolig —
 Hvad Graad tør vel forstyrre dette Sted,
 Hvor Nordens Helte hvile sig i Fred?
 Hvo skriger der, hvor Konger sove rolig?
 Jeg seer dit Tab, forladte Norden!
 Det kan, det bør udpresse Sammerskrig
 Af dig og Jorden.
 Fortæl de Levende din Nød,
 Land raabe Lande til, at Frederik er død!
 Men vil du ikke ved at græde
 Forstyrre Stovets Røe og Siælens Glæde,
 Saa tie for Himmelen og mig,
 Og husk, om sliq en Sorg sig noqentid besinder,
 At du vel taber, men han vinder.

Aria.

O Grav, du Wrens sikke Havn!
 Siig Eviqheden, at du glemte
 Den store Frederik den Femte;
 Vær evig stolt ved dette Navn!
 Naar Jorden selv sin Fordring glemmer
 Paa det Koftbare, som du glemmer,
 Og ikke sees, før vakt af Gud:

Da vær et synligt Greminde,
Som Ild og Vand og skarpe Binde
Dg Dndskab selv ei slukker ud.

O Grav, du Grens sikkre Havn!
Siig Evigheden, at du glemte
Den store Frederik den Femte;
Vær evig stolt ved dette Navn
Kngtet.

Det Navn, som Frederik fortiente,
Det søde Navn af Landets hulde Fader,
Af Undersaatters Lyst og Glæde,
Dg af den viseste Regent,
Det Navn skal Sandhed selv paa dette Gravsted prente
Med varig Skrift, som Tiden ikke skader,
Dg ingen Gift skal skade denne Prent.
Hans Roes skal læses af den sidste Alder,
Dg selv den Slægt, som er tilstede,
Naar Steen og Grav og Verden falder,
Skal see, at Jorden glemte
Sin Legemet af Frederik den Femte.

[Undersaatterne.]

Chor.

Naar Have tørres ud, naar Bierge smulre bort,
Naar Sole slukkes, og naar Verdener forsvinder,
Da er det Tidens Værk, men Tiden er for kort,
Vor Frederik! til dig og dine Greminder.
Udødelige Navn, ræk Evigheden Hænder,
Bliv stort hos Cimbrerne, og Norden prise dig,
Til den syvstjerned' Pol i fulde Flammer brænder!
Da, Konge, da bliv glemt, naar Norden glemmer Sig!

Cantata

ved

Soiselig Kong Frederik den Femtes Begravelse.

Opført ved Universitetet i Kjøbenhavn.

Før Parentationen.

Chor.

Begr. 5, 16, 17.

Vort Hoveds Krone er affalden; o vee, at vi have saa syndet! Derfor ere vore Hjerter bedrovede og vore Dine ere blevne mørke.

Aria.

Mistrosstighed, som ensker at forhales,
Gaaer skulende igiennem Wiisdoms Dør;
Tvivlraadig Taaren standser, Sukket qvæles,
Selv Hiertet tør ei slaae saa stærkt som før.
„Kys Herrens Haand! lad den Allvise raade!“
Men Hiertet brast, og Taarestromme flød.
Forgieves raaber Wiisdom: sorg med Maade!
Al! Hiertet svarer: Frederik er død!

Recitativ.

Den engang visse Dod — hans Fryd — vor Christian —
Saa sukkede den Vise; men han græd!

Jeg saae det vel: og Wiisdom fældte Taarer!
 Him hærdet Philosoph, som Skiebuen ei kan boie,
 Oploste sine Stemme som en Spæd!
 Men Dyden tørrer selv sit Die,
 Religionen sukker, Lægedommen saarer,
 Veltalenhed afbryder Ord og Røst,
 Og den, som skulde trøste, søger Trost.
 Er store Tyrster da ei dødelige?
 Har Nordens Konge tabt ved at ombyste Rige?
 Kan Christian ei stille Suk og Nød?
 Ja — ak, men ak! vor Frederik er død!

Aria.

Hvor Slaget traf det omme Hjerte,
 Der hialp ei Lægedom og Raad.
 Nei! Taarer stille kun min Smerte,
 Kun Smerte dæmmer for min Graad.
 Hør, Himmel! hør min høie Klage!
 I Verdner! hører paa mit Skrig!
 Mit Liv gif bort, jeg blev tilbage,
 Og lever nu foruden Mig.

Chor.

Hør, Himmel! hør vor høie Klage!
 I Verdner! hører paa vort Skrig!

Efter Parentationen.

Aria.

Udødelige Eftermale!
 Du Straale fra de store Siæle,
 Som ingen Alder flygger for!

Kostbare Rest af Nordens Glæde!
 Du skal dog ikke graves ned!
 Skiont Himlen lader os tillige
 Her savne det U dødelige,
 Som gjorde Frederik til vor.
 Et Tab, som Danske vil begræde
 Til sidste Slægters sidste Sæd.

Recitativ.

Slægt sig Slægt, hvad vores Alder taber!
 En Konge? — nei, vi tabte meer!
 Hvor mange Konger er ei let forglemte!
 En blodig Helt? — nei! Jorden fryder sig,
 At Dødens Offerpræst er dødelig.
 Vi — ak! vi tabte Frederik!
 En Sol for os, et Speil for sine Lige,
 En Ven af Jorden og af Himmelen,
 En Fader for sit Rige,
 Religionens Forsvar, Dydens Ven,
 Forfremmere af Vid og Videnskaber,
 Betrangtes Trost og alles Glæde,
 En Konge, som først død gav Marsag til at græde!

Chor.

Vor Klage trænge til de sidste Sønnesønner!
 Og Verdner høre Nordens Jammer an!
 Men, Himle, lyder nu af høse Cimbrers Raab!
 Her, Herre Zebach! hør Myriaders Bønner!
 Vær du en sikker Muur om Nordens Trost og Haab,
 Lad Sønnesønnerne først tabe Christian!

Passions-Cantata.

Opført i Fasien af det Musikalske Selskab paa Bryggerens
Langshuus 1768.

Første Afdeling.

Chor.

Vor Harpe er bleven til Sorrig og vor Orgel til Græ-
dendes Lyd.

Arioso.

I Kedrens stille Dale
Er hørt en rædsom Tale;
Thi Herrens Hellige
Er falden.

Chor.

Al! Herrens Hellige er falden.

Guds Bredes Straaler brænde over Horeb,
Dg Solen skiuler sig for Herrens Ild.
Flye, flye, o Jord!
Lad Chaos skiule dig for Hevnens Domme!
Opirred Almagt . . . Flyer, I Verdner!
Men stille Skrak omspander al Naturen;
Thi Dodens Engel staaer for Herrens Ansigt,
Dg see, hans Sværd er alt strakt ud til Mord.
Gud! hvem? Men Sialen svimler!
Skal Verdner dee? Skal Aander slettes ud?

Aria.

Græder J, som boe paa Jorden!
 Taarer, dæmper Høvnens Torden!
 Skabning, frels din Skabere!
 Thi mod ham allene brøler
 Allmagt Bredens Torden ud.
 Men af Skionsomhed og Glæde
 Vil jeg evig, evig græde
 Hos min Siæls Forløser,
 Naar mit trygge Hierte føler,
 At min Synd fordømte Gud.

Jeg seer ham, Gud! og denne er min Skaber,
 Og ham, som bød, at Verdner blev af intet,
 Og ham, som Myriader tiene!
 Hift gaaer han som den groveste Misdæder
 Forhaanet, blodig, fuld af Strimer,
 Nedtrykt af et vanæret Træe.
 Af Stovets Børn og af en Dem fordømt,
 Dpløster han sit matte Die
 Forgieves, for at frelses fra det Høie.
 Skræk skjuler Jehova, og Synd og Dom
 Dmispænde Skaberen.

Aria.

Hvo kan bestaae for en almægtig Brede,
 Og knuses ei, naar Herrens Torden slaaer?
 Hvor skal vor Siæl om Skiul og Frelse lede,
 Naar ved hans Bink en Solefreds forgaacr?
 Da stod Immanuel, Retfærdigheds Forsoner —
 Guddommelige Helt, hvo var saa stor som du?

Chor.

Du som i bitter Harm nedstyrter Lysets Throner,
See til vor Frelser! vor Klippe staaer endnu.

Forhænget revner, og en hellig Flamme
Igiennemtrænger det rædsomme Mørke.
En stille Majestæt omringer Golgatha.
Han døer, og al Naturen bæver,
Dg Herrens Rædsel hviler over Jorden,
Dg Slangen daaner i sin mørke Hule.
Nu seer han kiærlig ned til sine Fiender,
Dg salig Glæde tindrer af hans Døie,
At han har frelst dem ved sin egen Pine.
Glad raaber han: Det er fuldbragt!
Nu bøier han sig ned. Nu døer han.

Chor.

O stille Skræk, Guds Rædsel! Hjertet standser,
Beemodig Smerte quæler alle Sandser.
Forgievs at vi op mod Korset seer,
Ufskyldigste! vor Trøst! du er ei meer!
Lad bittre Taarer blende vores Døie,
Fortiente Smerters døve Sands og Siæl!
Vor — Gud! — vor Fryd! hvad kan os nu fornøie?
Vor Frelser, af! vor Glæde, af! Farvel!

Anden Afdeling.

Chor.

De skal udbrede din store Gudheds Gjukommelse og synge
med Fryd om din Retfærdighed.

Arioso.

Han fandtes ene værdig
Alt agtes for retfærdig;
Han faldt foruden Synd
I Graven.

Chor.

Han faldt foruden Synd i Graven.

Jeg saae: og Merkets grimme Kæmpe
Ggiennemløb med et forvirret Die
De sorte Kulder, hvori Satan skriver
Den mindste Synd, som Adams Børn begaae;
Dg Bredesstraaler skød fra Kæmpens Die,
Saa skar han rasende med Tænder,
Dg raabte høit og bandede fortvivled
Ham, som frembragte Himmelen og Jorden;
Dg raabte atter med en gruelig Røst:
Han er her ei — han er foruden Synd!
Dg Helvede gav Gienlyd af hans Røst,
Dg i Afgrunden hørtes mange Stemmer,
Som skreg: Gud-Mennesket er uden Synd!
Da svarte Cherubs Chor i glade Toner:
Halleluja, du Menneskets Forsøner,
Dg du, som er befundet uden Synd!

Chor.

Halleluja! du Menneskets Forsoner,
 Dg du, som er befundet uden Synd!
 Halleluja!

Aria.

Slaae, Cithar, slaae i sagte Toner!
 Dg syng om Menneskets Forsoner
 Dg om det rene Dfferlam!
 Dploft dit taareblendte Die
 Dg see, hvorledes i det Høie
 Retfærdighed omfavner ham!

Chor.

Slaaer, Harper, slaaer i høie Toner!
 Dg synger om vor Synds Forsoner
 Dg om det rene Dfferlam!

Langt under Chaos er de mørke Guler,
 Hvor Synd fortvivled skjuler sig i Plager
 For Himmelen og for Algodheds Straaler.
 Her boer den Stolte, fordum Lysets Rikæmpe,
 Dg Satan, og den grumme Moloch;
 Dg Millioner styrtede Rebeller
 Omkastes her blant Svovelhavets Volger.
 Derhen, J Adams Børn! — Retfærdigheden falder.
 Fornam J ei den Røst i Moders Liv,
 Som raabte: bort, til de Fordømte!
 Saa torduede den store Bredes-Engel.
 Men Godhed svarede mod Breden,
 Dg Naadens Straaler skjulte Jorden,
 Dg Breden stred med Naadens Tyrste,
 Dg af, vor Helt var saaret! af, han døde!

Men frygt dig ei, thi Seiersfanen flyver.
 Her Myriaderne, som raabe:
 Triumph, han vandt! frygt ikke Bredens Torden!
 Triumph, Triumph, og Fred paa Jorden!

Chor.

Triumph, Triumph, og Fred paa Jorden!

Tredie Afdeling.

Aria.

O Graad, du Glædens tause Tolk,
 Prent Saligheder i mit Die!
 Raab, Taare: Frelse fra det Høie!
 Og Stovets Born er Herrens Folk!
 Naar Hevnens Tordenflammer brænder,
 Da er jeg tryk i Jesu Hænder,
 Og hører ei den Piintes Graad.
 Trods! — vil jeg ned mod Satan raabe —
 Hvad Seier har du nu at haabe?
 Og Trods, o Død! hvor er din Braad?
 O Graad, du Glædens tause Tolk,
 Prent Saligheder i mit Die!
 Raab, Taare: Frelse fra det Høie!
 Og Stovets Born er Herrens Folk!

Men Himlen taug, Seraphen selv holdt inde
 Alt tordne ned mod Dybet,
 Og Afaphs Chor og Citherne var stille;

Ihi Eliel — som synger Herrens Sange,
 Dg taler om de underlige Ting,
 Dg om det Høie og det Dybe,
 Dg det, som ingen Skabning fatter —
 Dg Gabriel, den store Glædes-Engel,
 Stod op for Thronen med de gyldne Harper.
 Da spæredede den stærke Mand og sang:
 Hvo fatter Lammets Godhed,
 Dg at den Evige var død for Støvet?
 Alt Helligheden har paa Verdens Synder,
 Dg at den Faldne reiste sig igien? —
 Men Glædens Engel og de glade Mander
 Dpfyldte Himlene med Lammets Roes;
 Dg Jorden skingrede af Lammets Roes;
 I Dybet selv udbroyles Lammets Roes!

Arioso.

Lad Himlene fornemme
 Den Frelstes glade Stemme,
 Dg mærker Støvet's Sang
 Om Lammets!

Chor.

Op! mærker Støvet's Sang om Lammets!

Stor var han, fød af Evigheders Fader,
 Selv evig, Først blant alle Mander.
 Han skabte Seraphim og Himlens Riæmper,
 Dg han nedstyrkede de stolte Tyrster,
 Dg han fremkaldte Chaos af sit Intet,
 Dg han befæstede den store Himmel,
 Dg dannede de stolte Bølger,
 Dg Jorden, og alt det, som er paa Jorden.

Da saae han fra sin Throne for at kiende,
 Om Alting stod i samme gode Orden.
 Og Alting stod. Kun Mennesket var falden
 Og værdigt at udslettes blant det Skabte.
 Da bar den Stærke Medsynk med sin Skabning,
 Og han, som ene kunde frelse,
 Steg ned til Stovet fra sin Throne. —
 Men, Cithar, tie! hvor er de høie Toner,
 Som siige Verdner: Gud var min Forsøner?
 Hvem synger værdigt om hans Blod?

Chor.

Naar Himle flye din Røst, naar Verdner skiule sig,
 Naar Bredden taler, og naar Almagts Torden brøler,
 Da er det Verdners Skræk, men ingen Skræk for mig,
 Som, Frelser! da først din fulde Frelse føler.
 Guddommelige Helt! da vil jeg evig prise,
 Min Sang skal, Cherubs liig, opfylde Himlene.
 Lov skee den Evige, den Stærke, den Allvise!
 Og evig Tak den Gud, som frelst de Syndere!

Arioso.

Bliv, Taare, ved at trille!
 Men du, min Cithar — stille!
 Lad Hjertet rolig føle
 Sin Frelse.

Chor.

Lad Hjertet rolig føle sin Frelse.

Sørge-Cantata

ved

Christi Grav.

Opført i Fasten af det Musikalske Selskab paa Bryggernes
Laugshuus 1769.

Første Afdeling.

Chor.

Herrrens Salvede, som var vor Nases Land, blev fanget
i Gravene, om hvilken vi sagde: under hans Skygge vil vi
leve.

Recitativ.

Skræk har omspændt mig, al Naturen tier,
Dg Binden hvisler ei som før i Cedren,
Dg Bækken triller sagte ned af Klippen,
Dg Sangerinden priser ei sin Skaber.
Men dybt i Lunden under skumle Skygger
Omkryber Skræk, og vinker ad Naturen,
Dg peger steds — hist bag ved Mørket.
Gud! hvilket Gysende i alle Aarer!
Dg hvad er skjult i den rædsomme Hule?
Min Siæl blev svag; thi her er Dødens Skygger.
Men seer jeg ei den fromme Sions Datter?
Dg Taarer drypper af de blege Hænder,
Som understøtte det nedslagne Ansigt!

Hvem skjuler denne Grav, o Sions Datter?
 Og jeg vil græde i den Frommes Nød.
 Udsø dit Hjerte! hvem er død?

Arioso.

Graad skjule steds mit Døie
 For Haab og for den Høie;
 Det stirre kun derhen,
 Hvor de har skjult min Ven!

Chor.

Vi stirre kun derhen,
 Hvor de har skjult vor Ven.

Chor.

Derfor var vort Hjerte svagt; derfor ere vore Dine for-
 mørkede.

Recitativo.

Han kaldte sig sit Folks Forløser —
 Hvor henrykt saae mit Døie da den Frelse,
 Som Fædrene har seet i mørke Syner!
 Og har han ei opfyldt det, som var skrevet
 Af Seerne, af dem, som Gud indblæste?
 Han var Betrængtes Trost, de Syges Læge,
 De Dødes Liv, og han var Livets Tyrste.
 Nu er han død og skjules her i Graven —
 O Herre! styrk mig, at jeg seer din Frelse!
 Og mægtig var han frem for alle Skabte.
 Hvem var som han blant himliske Propheter?
 Saa underlig, saa myndig i sin Lærdom?
 Hvem gjorde Tegn som han ved Almagts Finger?
 Han ene var usmittet og retfærdig
 Og Navnet af sit Folks Forløser værdig.
 Nu er han død og skjules her i Graven —

O Herre, styrk mig! styrk min Troe, og byd,
At jeg endnu engang maa see din Fryd!

Aria.

Salige, hold op at græde!
Snart er Dødens Magt forbi,
Snart skal Juda see den Glæde,
Som hans Synd har skjult heri.

Kun det Kiød blev Ormens Føde,
Som en Synd besmittede;
Men Guds Salvede, som døde,
Skal ei see Forraadnelse.

Salige, hold op at græde!
Snart er Dødens Magt forbi,
Snart skal Juda see den Glæde,
Som hans Synd har skjult heri.

Recitativ.

Langt horte hvisler Slangen; Almagts Fiende
Snoer sig forgieves om i store Bugter,
Dg kan ei naae den Hellige, han hader.
Saa jager han med den halvknuste Braad,
Dg aander Gift, som Lunden visner ved.

Men hellig Røgelse og Livets Lugt
Staaer op af Graven, og en salig Hær
Omringet den. Hvor er den Orm, som vover
At komme Livets Fyrste nær,
Naar han i Almagts Arme sover?

Men Lyd af Skrig og af usalig Graad
Blev hørt fra Dybet. Stille, du min Sang!
Mit bange Dre syntes at fornemme
Et Raab, som Hjernens Raab og Dømmens Stemme.

Aria.

Kommer, Fordømte! og skuer
 Det, jeg forgieves tilbød.
 Hører min Seier, og hæver!
 Jordens Forsonere kræver
 Eder allene til Dom.

Men de Udvalgte, som troede,
 Smage det himliske Gode,
 Som fra Forjættelsen kom;
 Thi fra de straffende Luer
 Frelste jeg dem ved min Død.

Arioso.

En liflig Straale brækker
 De skumle Lordendækker;
 Og giennem Hevnens Røst
 Blev hørt et Død om Trost.

Chor.

I giennem Hevnens Røst
 Blev hørt et Død om Trost.

Anden Afdeling.

Arioso.

Et reent formørket Die
 Kan Glimt af Haab fornoie;
 Men kun det Haab er trygt,
 Som blandes ei med Frygt.

Chor.

Al! kun det Haab er trygt,
 Som blandes ei med Frygt.

Recitativ.

Jeg vred mig paa det kummerfulde Leie,
 Og Sønnen flyede det forgrædte Die,
 Og al min Tanke var: min Ven er borte!
 Dit søgte jeg at tvinge den til Glæde,
 Til Festen, og den underlige Pagt,
 Til Offerne, og Helligdommens Pragt,
 Og Lammets Blod, som hindrer Dødens Magt;
 Men Hjertet raabte: Al, din Ven er borte!
 Dit søgte jeg at tænke paa hans Ord,
 Som forud sagde selv det grumme Mord,
 Og at det kunde kun befrie vor Jord;
 Men Alting svarte: Al, din Ven er borte!

Da syntes mig at høre glade Raab,
 Da græd jeg, da oplivedes mit Haab.
 Men en usynlig Magt drev mig herhen,
 Endnu engang at see min Ven.

Aria.

Himlens Starke vaager over
 Herrens Salvede, som sover.
 Hør, Cherubens Harpe lover,
 Magter tordne nær herved.
 Skielver, Driftige, som rover
 At betræde dette Sted!
 Himlens Starke vaager over
 Herrens Salvede, som sover.
 Hør, Cherubens Harpe lover,
 Magter tordne nær herved.

Recitativ.

Hør laae han. Er ei denne Josephs Hule?
 Her staaer Cypressen. Svimler da mit Dø?
 Og hvor er Stenen, den, som laae for Hulen?
 O, alt for grumme, blinde Phariseer!
 Forfølger I ham selv i Jordens Giemmer?
 Har dog en Hedning undt ham Hvile!
 Men muligt har han ved et nyt Mirakel
 Opvakt sig selv? Han vakte ham af Dain
 Og Lazarus. — O søde Haab, du smigrer!
 Hvad er jeg, at jeg venter Glæde?
 Nei, Ven! nei, Død! nei, evig vil jeg græde!
 Men Lunden bæver. En af Himlens Magter
 Gik over Lunden, og en salig Lyd!
 Og hvem er den, som kalder mig til Fryd?

Aria.

Jord, her den Fryd, som jeg forkynder!
 Han, som var død for dine Synder,
 Har overvundet Dødens Magt.

Giv Gienlyd, Jord, af glade Toner!

Han lever, Menneskets Forsoner!

Triumpf! thi Frelsen er fuldbragt!

Recitativ.

Han lever! hvilken Strøm af salig Glæde,
 Som oversvømmer Sæl og Hierte, -
 Og løfter mig høit over Jorden,
 Og trykker mig dybt i min Frelse!
 Triumpf! jeg veed, min Frelser lever!
 Og hvad kan skade mig? hvem skal jeg frygte?
 Men hen at see ham! — Stille, Glædestaarer!
 Hvi vil I hindre mig at see min Glæde?
 Hen at tilbede ham! Men Glæde bandt
 Min Tunge, og jeg daaner i min Glæde,
 Og Blodet gysrer, og mit Hierte banker,
 Og salig Fryd opsluger mine Tanker.
 O herer det, I Magter! svarer, Throner!
 Triumpf, han lever, Menneskets Forsoner!
 Triumpf, den Juda Løve vandt!

Chor.

Han har vundet! Jeg veed, hvad jeg haaber.

Triumpferer, I Slægter! og raaber:

Han har stillet Retfærdigheds Harm!

Solo.

Mod Dom og Hevnens Torden

Fandt jeg et Stiul paa Jorden

I min Forlofers Arm.

Chor.

Han har vundet! Jeg veed, hvad jeg haaber.

Triumpferer, I Slægter! og raaber:

Han har lagt vore Fiender i Baand!

Solo.

Spye, Slange, Gift og Galde!

Men tør du overfalde

Min Siæl i Jesu Haand?

Chor.

Han har vundet! Jeg veed, hvad jeg haaber.

Triumpferer, J Slægter! og raaber:

Ved hans Seier er Frelsen fuldbragt!

Solo.

D tier, matte Toner!

At prise sin Forsener

Staaer ei i Støvets Magt.

Chor.

Han har vundet! Jeg veed, hvad jeg haaber.

Triumpferer, J Slægter! og raaber:

Ved hans Seier er Frelsen fuldbragt!

Sørgelange

da den

Soisalige Enkedronning Sophie Magdalene

skulde føres til sit Hvilested.

Opførte i Christiansborgs Slotskirke den 13de Junii 1770
af Joseph Sarti.

For den første Parentation.

Underfaatterne.

Chor.

Bliv heit, vor qvalte Suk! flyd, Graad, at lindre
 Vor Smerte, den som brænder i vor Bryst!
 Men Engler, I hvis Seiersfange hindre
 Vor Graad, og I som dele himmelsk Lyst,
 D tier! thi kun Skræffens tause Stene
 Dg dig, o Nat, vil vi betroe vor Nød:
 D græder! af, Sophie Magdalene,
 Af, Nordens Bestemoder, hun er død!

En salig Aand.

Recitativ.

Jo! høie Seiersfange skal afbryde
 Eders Sukke, og Salighedens Kilde
 Skal blande sig med eders bittre Taare.
 Lad ei en skummel og forhærdet Smerte

Vanhellige det Hierte,
 Som glemmer Magdalenes Navn og Dyder.
 Ja, eders Tab, vor Medynk, eders Jammer
 Tillader Graad; men stille skal den flyde!
 Dg naar end nogle fældne Taarer falde
 For tungt paa eders Bryst,
 Da skal et Glimt meddele eder Glæde,
 Dg lade eder see vor Himmellyst.

Salige Aander.

Arioso.

I evig, evig, evig salig Glæde
 Blant de Udvalgte er den, I begræde.

En salig Aand.

Recitativo.

I, Dydens rette høie Sangerinder,
 Dg I, som følge skiult med rene Siæle,
 Staaer ned ved Dronning Magdalenes Afse,
 Alt sigte hele Jorden, hvad hun var,
 Dg hvad den udi hende mistet har!

Gudsfrøgt.

Aria.

Med dig var hun i Pagt, du Høie!
 En elsket Skat i Allmagts Haand.
 Hun vandrede for Herrens Die
 Ledfaget af hans Wiisdoms Aand.
 O Triumpf, det er fuldbragt!
 Kronen vandt hun, og tilbeder
 I et Svælg af Saligheder
 Frelsens seierlige Magt.

Dyder.

Chor.

Ordsp. 12, 28.

Naar Aetsfærdigheds Stie er Livet, og dens Bei er ikke
Døden.

For den anden Parentation.

Armod.

Recitativ.

Uk, Uffe af min kronede Veninde!
Med Taarer, som hun levende ei taalte —
Med anden Graad, end den, mit fulde Hierte
Udøste, rort af Skionsomhed og Glæde,
Naar hun saa tit, fortrolig med min Kummer,
Udørfkede og lindrede min Smerte —
Med bittere Taarer, al min Rigdom,
Men, som jeg veed, for Gud en liflig Salve,
O Uffe! vil jeg salve dig, og døe!
Men Gud, min Gud, som tæller mine Taare,
Betæl min Skyld! vær Magdalenes Lon!

Arbeidsomhed.

Recitativ.

O ædle Stov! den Stal, som i dig boede,
Medlod sig øfte til min Sved og Meie;
Hun selv indhegnede med evigt Hegn
De Frugter af min trætte Arm,
Som jeg i Kredss af Sonnesønner nyder,
Og før indsamlede for andre.
Hun brod mit Fængsel, Banens tunge Lænke,
Som bandt mig før til evig Mangel.

O Gud, min Gud, som veier mine Taarer,
Betal min Skyld! vær Magdalenes Løn!

Dyden.

Recitativ.

Dg mig opreiste Magdalene Templer,
Dg blotted Dyd nød i en værdig Fristad,
Bed hende tryk, uhindred al sin Glæde,
Dg sang, oplived af sin rene Glæde,
Sin mægtige Beskytterindes Ære;
Nu, af! nu svømmer den i Taarer.
O Gud, du rene Gud, du min Beskytter,
Vær Magdalenes store Løn!

Dyder.

Chor.

Fronne, store Magdalene,
Gødhed være selv din Løn!

Dyden.

Solo.

Min Borg af Marmorstene,
Min Muur forsvandt i Gud.

Gudsfrøgt.

Solo.

Mit Træ, med liflig Skygge
Dg Glædens Frugt, gif ud.

Begge.

O Sorg! hvor skal vi bygge?
Vor Tempel sank i Gud.

Echo.

I Gud.

Nordens Engel.

Solo.

Min Sol, min Magdalene,
 Min Lyst udslukte han:
 Nat, som jeg ei kan taale,
 Saa nær ved Christian!

Alle Tre.

Hvem skal igien bestraale
 Dit Huus, o Christian?

Echo.

Christian!

Undersaatterne.

Chor.

Kostbare Rest af Magdalene,
 O Skat, som Jorden fordrer nu,
 Dig skal vor hede Graad ledsage
 Til Matten, som du synker i!
 Men du som ene blev tilbage,
 Grindring! evig leve du,
 Meer evig end de Marmorstene,
 Meer end den Sang, du giemmes i!

Efter den anden Parentation.

Da den høifalige Dronning blev udført.

Motetto med Klagesange.

Chor.

Esaie 57, 13.

Den, som haaber paa Gud, skal arve Landet og de hans
hellige Bierg.

Arioso.

Din Siæl, vor Magdalene,

Tilhorte Herren ene;

Dog nu, han tog den, flød

Vor Taare.

Chor.

Al! da han tog dig, flød vor Taare.

* * *

Chor.

Prædik. 12, 7.

Støvet maa komme til Jorden igien, som det var, og
Landen maa komme til Gud igien, som gav den.

Arioso.

J evig fastsat Orden

Tilhører Støvet Jorden;

Dog ved din Grav fornyes

Vor Klage.

Chor.

Al! ved din Grav fornyes vor Klage.

* * *

Chor.

Prædik. 7, 1.

Et got Navn er bedre end en god Salve, og Dødsens
Dag end en Fødsels Dag.

Arioso.

O Glæde af store Siæle,

Kostbare Eftermæle!

Og du indbyder os

Til Smerte.

Chor.

Af! du indbyder os til Smerte.

* * *

Chor.

Begræd. 2, 18.

Lad Graad flyde ned som Bækken Dag og Nat! Giv dig
ingen Hvile, at din Diesteen lader ikke af.

Arioso.

Udvalgte! nu de flytte

Kun din nedfaldne Hytte.

Af! nu fordobles først

Vor Jammer.

Chor.

Af! nu fordobles først vor Jammer.

Sorge-Cantata

i Anledning af heilovlig Ihufommelse
Enkedronning Sophie Magdalenes
 dødelige Afgang.

Besæmt til Concerten i Raadhuusstrædet.

Første Afdeling.

En Underlaat.

En dyb og nattelig og rædsom Tausshed,
 Meer frygtelig, end den i Finlands Skove,
 Naar i den aldrig endte Nat
 Kun enkelte paa Rov adspredte Dyr
 Dg Norden hyle Skræk til en forvildet Jæger,
 Dg hist og her en ildrod Stierne zitterer
 Bag flyvende Skyer --
 Meer rædsom er den dybe Tausshed,
 Som hersker vidt omkring Skioldungens Huus.
 Lovsangen tier, den som tusind Stemmer
 I dagligt Dffer bringe den Allgode
 For Fred og Glæde under Christians Skygge.
 Dg Glæden tier; Landets muntre Sønner
 Gaae tausse, hver for sig, og langsomt,
 Dg langt omkring Skioldungens Huus.
 Erværdigt i sin mørke Majestæt
 Aftvang det mig et Gysende og Taarer;

Men alle see derop og fælde Taarer,
Dg synes at beklage det.

Nordens Engel.

Aria.

Lie, du svage Røst om Glæde!
Glem, Erindring, hvad jeg nød!
Haabet kæmper svagt, o Smerte!
Med et nylig saaret Hierte;
Men at kalde tabte Dage
Dg forsvunden Lyst tilbage,
Det fordobler dine Stød.

Undersaatter.

Chor.

Lie, du svage Røst om Glæde!
Uforstyrret vil vi græde,
Magdalene, ved din Død!

En ældgammel Borger.

Død er hun! Al, at alt vort Haab er Smiger!
Som Nattens Meteor er Jordens Glæde,
Den fødes, glimrer og forgaar.
Dg spinder du dig varig Glæde,
Bedragne Haab! Den grumme Parce lurar,
Dg holder Haanden kun tilbage,
Dg skjuler sig, at du bekjendt med Glæden,
Dg hefted til den ved fortrolig Bane,
Dg tryg, og ikke tankende paa Parcen,
Maa føle dobbelt Smerte ved dit Tab.
Død er hun nu, Sophie Magdalene,
Hvis høie Dyd jeg længe kjendte
I Bært og Blomster og ulignelige Frugter.

Nu var jeg vant at see den, vant at smage
 Dens Frugt, nu var jeg tryg — nu doer hun,
 Og af, hvor bittert er mit Tab!

Viisdom.

Aria.

Glimrende Dunster forsvinde,
 Klippen af Marmor forgaaer,
 Tiden, ulært at forbarne,
 Hader selv Dyden, som staaer.
 Naar med langstrækkende Arme
 Døden til Thronerne naaer,
 Træffe dens dræbende Smerter
 Selv de standhaftigste Hierter:
 Nu, da den slog min Veninde,
 Føler jeg selv, at den slaaer.

Religionen.

Mig traf den haardest! Min Veninde,
 Dit Hierte, fromme Magdalene,
 Var længe mit, og mit allene.
 Dit Bryst, dit Huus var Herrens Tempel,
 En Helligdom,
 Svortil hans sande Tienere kun kom.
 Dit Levnet var et rørende Exempel
 Paa stor og paa utrætted Iver
 I Ven og Troe og Troens Frugter.
 Derfor har Herren kaldet dig til Fryd.
 Jeg tabte; men hvi vil jeg græde?
 Trost har jeg i mig selv,
 Og salig Belyst i din Glæde.

Dyden.

Aria.

Ei Høihed, hvor jeg tit maa svimle,
 Og ei med Sort betrakte Himle,
 Skræk, som jeg ofte blegner ved;
 Ei Middagssolens stærke Straaler,
 Ei Storm, som jeg saa fielden taaler,
 Forstyrrede min Salighed.
 I Sorg og Glæde sad jeg rolig,
 Thi Gud berogtede min Volig,
 Og af, han selv, han brød den ned!

Ægtekiærlighed.

Og jeg har boet i Magdalenes Hierte.
 Jeg — af, for mig en fielden Glæde! —
 Jeg længe, elsket, høit i Ære,
 Beständig, vindstrænk af Døden,
 Da Døden skilte den, hun elskte,
 Og vindstrænk af Tid og Sorg og Alder,
 Og sikker, aldrig at fordrives — —
 O Smerte, hvilken Volig har jeg tabt!

Moderlig Kiærlighed.

Aria.

Stærke Vaand og rene
 Bandt min Magdalene
 Til min søde Pligt.
 Nu, da Døden bryder
 Dig, du ædle Vaand,
 Som Natur og Dyder
 Bandt med fælles Haand,
 Kan mit Tab allene
 Kaldes smerteligt!

Nordens Engel.

Dybt er jeg saaret: i utalte Hjertes
 Fornam jeg dine dødelige Smertter.
 See dem, jeg elsker! Nordens Sønnen
 Har alle tabt, og alle tabt en Moder,
 Og Tusinde see nu med Stræk den Ned,
 Som de har glemt i Magdalenes Skied.
 Utalte Fromme græde hendes Død,
 Og alle dele Christians Smerte.
 Ak, uvelkomne Lyd af Cimbrers Klage,
 Jeg horer dig, høit klage de Forladte!
 Mit Hjerte smelter under Folkets Taarer!

Underfaatter.

Chor.

O Smerte! Tryk i Olie træets Skygge...
 Og Himmelen var prægtig Morgenrøde,
 Og — Torden, som uventet slaaer!
 O Jammer, Solen blegner! Ak, hun døde,
 Den som han elskte høit! Den største Stjerne
 Forvandt! Og jeg, o Smerte, jeg forgaaer!

Anden Afdeling.

Viisdom.

Har Jorden Fryd og Løn til Magdalene?
 Har den en evig Muur mod Sorg og Dødsfald?
 Udvalgtes Samfund og Algodheds Ansigt?
 Har Mennesket et Svælg af Saligheder,
 At han med egennyttig Klage
 For ønske den Udvalgtes Siæl tilbage?
 Hvad, eller haaber han ublandet Glæde
 Paa Jorden? standhaft Lyst, hvor Siælen valler?
 Hvad, eller har han med uskionsomt Hierte
 Forglemt Algodhed for at føle Smerte?

Arioso.

Blind føler Smerten ene
 Sig skilt fra Magdalene.
 Jeg seer mit Tab, og seer
 At hun har vundet meer.

Religionen.

Du knurrer meer end græder mod en Fader,
 Som elsker dig og vaager for dit Beste.
 Du stemmer dig mod den alvise Læge,
 Saasnart han rører ved dit gamle Saar
 Med skarpe Salver, at oplive det
 Til Hølelser, at frelse dig fra Døden.
 Og egenfindig lukker du dit Die
 For Glæden, som nedstrømmer fra det Høie,

For Blisdoms Trost og for den Sol, som tindrer
 Med liflig Pragt, med Morgenrodens Straaler:
 For Christian og Mathilde! — See din Moder,
 See Glæden, som du har, og den, du haaber,
 Og knur ei meer, og strid ei meer, o Herte,
 Mod Lagen! — Sol, men tab dig ei i Smerte!

Aria.

O Siæl, som elsker Dig allene,
 O Suf, som klager egen Nød,
 O Taarer, som ei englerene
 Og ei af mine Kilder flød,
 Flyer! Min Venindes faldne Vølig
 Var reen, nu hvile den i Fred,
 Langt fra en Følesløs, og rolig
 For Suk af Egenfiarlighed!

En Underfaat.

Al, aabnedes vort Die dog med Taarer
 Til Jordens Jammer! fødtes vi med Smerte!
 Al, dannede Naturen dog vort Herte
 Beqvemt til Fryd, men udlært alt paa Kummer,
 Og altid aabent for den mindste Smerte!
 O Blisdom! Dyd! o Stovets høie Pligter!
 Religion, du Himlens høie Datter,
 Som prøver strengt, og veier mine Taarer!
 Stort er det Tab, som jeg begræder —
 Hvi vil I nu omskabe min Natur?
 Hvi ferdrer I Betragtninger af Hiertet,
 Som føler kun? og ferdrer, at mit Die,
 Nedslaget, blindt af Graad, skal see det Høie?
 I vise Haab? af, Jorden viser ene
 Mit Tab — min døde Magdalene!

Underlaatter.

Chor.

Vor dede Magdalene!

En Underlaat.

Aria.

Dybt i et underjerdigt Fængsel
 Fortærer Fangen sig, af Fængsel
 Alt skue Solens Pragt;
 Men kommer en uventet Straale,
 Kan hans uvante Syn ei taale
 En enkelt Straales Magt.

Religionen.

Men Lysets Fader dannede dit Die,
 Ved Bærten af din Magdalenes Dyder,
 Alt længe til engang at see dem straalet
 I evig Reenhed og i evig Glæde.
 Til dem oploft dig, dem skal du betragte,
 Og giennem Nat og Taarer
 Skal de opvarme dig til salig Glæde,
 Og lyse for dig, og vejlede dig til Haab:
 Snart evig glad og evig reen at smage
 Dens Salighed, hvis Tab vi nu beklage!

Duetto.

En Underlaat.

Salighed og Smerte
 Drættes om mit Bryst.

Religionen.

Føl, kællemte Hjerte,
 Din Venindes Lyst!

En Underlaat.

Græde vil jeg, græde!
 Af, min døde Glæde!
 Af, forsvundne Dyd!

Religionen.

Wilde du med Klage
 Kalde den tilbage
 Fra en evig Fryd?

Begge.

Salighed og Smerte
 Trættes om vort Bryst,
 Vort beflemede Hierte
 Smager himlisk Lyst.

Underfaatter.

Chor.

Udvalgte Siæl! af, fordum Jordens Glæde,
 Da du blant os omdannedes til Engæl!
 Men nu fuldkommen! Af, for reen til Jorden,
 Løsvikler du dig fra dit Stov, og stiger
 Hoit op til Lysset, op til Lyssets Fader!
 Af, vi Forladte hænge fast ved Stovet,
 Og kan ei følge dig, og græde!

Saa dannes den salige Længsel
 At fries fra vort jordiske Fængsel;
 Saa skabes den rene Lyst
 Af Smerter i Synderens Bryst.

Hedningernes Frelse.

Et Passions-Dratorium.

Syngende Personer.

Michael, } to Engle, som bevogte Christi Grav.
 Gabriel, }
 Porcia, Pilati Hustru.
 Cornelius, en romersk Hovedsmand.
 En romersk Soldat.
 Chor af Hedninger.

Michael.

O Nat, nu seer jeg dig! nu seer jeg intet!
 Jeg seer ham ei, jeg føler kun den Gode!
 Men hellig Skræk omspænder mig, jeg bæver.
 Hvad skjuler du, før aldrig seete Mørke,
 Du sorte Skygge, mørk for Lysets Engel?
 Hvad har du, Tomhed, som Cherubens Die
 Maa ikke see? Hvi skjuler du den Gode?
 Saa var den første Nat, uset af Skabte —
 Et Jutet, fuldt af Den som er og bliver;
 Saa var du, Tomhed, fuld af Skræk og Allmagt,
 Da Ordet taug endnu, da Aanden hvælte!

Arioso.

Naar skal hans Aand igien udbrede
 Sin Allmagt over Vandene?
 Skal Ordet tie, til hans Brede
 Fortærer den Uskyldige?

Gabriel.

Tung er din Skygge, Nat! og skarp, og giftig;
 Min Kraft forlader mig, min Stemme quæles,
 Og Haanden zitterer i de slappe Strengte.
 O Salige, fra Døden købte Siæle,
 Nu slumrer eders Stov, I skiertse trygge
 Med muntre Billeder, med Glædens Skygge —
 O at I saae, hvad eders Frelse koster!
 O Stov, den Haand, hvori din Jord er intet,
 Hvori din Solefreds med Ned opdages,
 Hvori af dig utalte Himle hvile,
 Den Haand, o Stov, den drog sig selv tilbage,
 At frelse dig! — Men alle Himle bære,
 See, zitterer ikke Solens Befæstning?
 Hans Stærke skielve! — Vaagner, frelste Siæle,
 At see, hvor dyrt Algodhed koster eder!
 O vaagner, vaagner, og tilbeder!
 O hører mig! — Men tung er Nattens Skygge;
 Min Kraft forlader mig, min Stemme quæles.

Arioso.

See, Throner bære, Magter svimle!
 See, Nat omspander Glædens Himle!
 O Herre, Herre! Gud, vor Gud!
 Skal al din Skabning stettes ud?

[Duetto.]

Michael.

Naar skal hans Aand igien udbrede
 Sin Almagt over Vandene?

Gabriel.

Skal Ordet tie, til hans Brede
 Fortæller den Uskyldige?

Michael.

See, Throner bæve!

Gabriel.

Magter svimle!

Begge.

See, Nat omspænder Glædens Himle!

Michael.

O Herre, Herre!

Gabriel.

Gud, vor Gud!

Begge.

Skal al din Skabning stettes ud?

En romersk Soldat.

Nei, Crebus, din Nat er ei saa skrækkelig!

Her svæve meer end underjordiske Guder! —

O Jordens Afstkye, blinde, grumme Folk,

Det var en Gud, en mægtig Gud, du dræbte,

Maaskee Mercur, maaskee Latones Son!

Ik, var det Dag! O Zeus, Gud, Hevnere!

Og hvo du er, uskyldig dræbte Fromme!

O bland ei os Uskyldige

Med dette Folk i dine Straffedomme!

Men Lyd af Suk . . . og hvem er den, som rasler

I Buskene? hvem er den Dødelige,

Som vover sig saa nær til Dødens Skygger?

Porcia.

Aria.

Brol, Olymp, med al din Torden!

Plutens Afgrund aabne sig!

Straffens Ild fortære Jorden!
 Tanarus opsluge mig!
 Af, mit alt for fulde Hjerte
 Har ei Rum til Guders Skæk!
 Jeg er felesløs af Smerte,
 Og min Angest gior mig kiæk!

Jeg seer endnu, Cornelius, jeg seer ham,
 Den Skionneste, den — o hvor mild, hvor venlig!
 Hvor fuld af Heihed, af, hvor fuld af Guddom!
 Hvor — af, du saae ham, var det ei en Guddom?
 Den Skionneste, den Frommeste, den Beste,
 Hebræeren, som — af!

Cornelius.

O Zeus, jeg saae ham!
 Kan Guder doe, saa var han vist en Gud!
 Uskyldig var han, o, hvor god, hvor kiærlig
 Mod sine Fiender selv! hvor kiæk, hvor herlig
 I Dødens Kamp! Og jeg, o Guders Fader!
 Jeg, som tilbeder dig, jeg, som du hader,
 Jeg var et Redskab, jeg har bragt ham ud!

Porcia.

Men han tilgav dig dog?

Cornelius.

O Gud, han bad:
 „Tilgiv dem det,” saa raabte han, „min Fader!”
 Mærk, Porcia, han kaldte Zeus sin Fader!
 „Tilgiv! de vide ikke, hvad de giøre.”
 Og —

Porcia.

Hvilken Mand! O Romere, du græder?

Cornelius.

Aria.

I Skygger af Parthenes Pile
 Saae Ornen mig sægte og smile;
 Dog græd jeg ved Borgeres Liig.
 Men Guder! den Taare, som flyder,
 Hvad er den? hvor quæler, hvor fryder,
 Hvor smerter, hvor lindrer den mig!

[Duetto.]

Porcia.

O Taarer, hvor Banghed og Længsel
 Fremstrømmer og quæles i Trængsel!
 O fromme Korsfæstede, sig,
 Hvi græd jeg saa himlisk for dig?

Cornelius.

I Skygger af Parthenes Pile
 Saae Ornen mig sægte og smile;
 Dog græd jeg ved Borgeres Liig.

Porcia.

Men Guder! den Taare, som flyder,
 Hvad er den?

Cornelius.

Hvor quæler —

Porcia.

Hvor fryder —

Cornelius.

Hvor lindrer —

Porcia.

Hvor smerter den mig!

Begge.

O Taarer, hvor Banghed og Længsel
Fremstrømmer og væles i Trængsel!

O fromme Korsfæstede, sig,
Hvi græd vi saa himlisk for dig?

Cornelius.

O Følelse! Saa skrækkeligt et Mærke
Var ikke før, men i min Siæl oprinder
Et saligt Lys, og Skrak og Nat forsvinder,
Og — men jeg bærer dog! O Lys! o Mærke!
Siig, ædle Porcia, hvad føler du?

Porcia.

Jeg zitterer
Af Kiærlighed, af Skrak, af hellig Andagt!

Cornelius.

O dydigste, o kiække Romerinde,
Som dristig snegst dig fra Pilati Side,
Dg kiæk betroede dig til Dødens Skygger!
Du bødst mig følge dig. Dit Vink var helligt,
Det var velkomment, det var Gladens Bud.
Men ak, tilgiv det Spørgsmaal, som jeg vover:
Har mægtig Drift, hvad eller har en Gud.
Talt hoit til Porcia? At finde dig
I sliig en Nat ved de Dmskaarnes Grav,
Er det, som Wiisdom selv bor undres over.

Porcia.

Ja, Hovedsmand, en Gud — Den som du saae
Korsfæstet, Den som døde, han har talt!

Cornelius.

Man taler om en Drom —

Porcia.

O, meer end Drom!

Jeg saae ham, den guddommelige Mand,
 O Zeus, hvor høi, hvor salig var hans Mine!
 Hvor kiærlig! O, jeg hører ham endnu:
 „Matrone!“ raabte han, og „Porcia!“
 Men jeg fornåm en Guds Nærværelse
 Strax ved hans første Ord. Jeg skialv og bad,
 Men venlig, halv veemodig blev han ved:
 „O fromme Porcia, hvi sover du
 Nu Pontius fordømmer en Retfærdig?
 Hvor ham! iil, afvend uskyldigt Blod!
 Afvend det fra dit Huus, thi Guders Gud
 Vil ei din Død!“ Saa taug han, og forsvandt.

Cornelius.

Arioso.

Zeus! stor og streng i dine Domme,
 Men evig i din Miskundhed!
 Hvor naadig vil du forekomme
 Den Synd, som du fortørnes ved!
 Du sukker, Frommeste?

Porcia.

Åh, at min Siæl forsvandt

I Suk! at mit forhadte Liv forslød
 I Graad! Jeg har ei frelst ham, han er død!
 Pilatus . . . dog, han havde sagt mig det!
 O jeg Uværdige! mit første Syn
 Fordrev min Sønn, men Gud, jeg Stolte tvivlte!
 „See,” sagde jeg, „hvad vil Pilatus domme,
 Om jeg vil undervise ham med Dromme?“
 Saa slog jeg Tanken bort, saa sov jeg hen,

Dg strax kom Drom og Syn og Røst igien.
 „Ak!“ sagde han, og bleg var alt hans Mine,
 „Jeg lider alt uskyldig Spot og Pine!
 O Porcia, jeg døer for dig og Dine!
 Du kanst ei frelse mig, thi Pontius
 Har alt opladt sin Mund, og Dødens Ord
 Er paa hans Læber.“ Gud, hvor græd jeg da!

Cornelius.

Hvem hører det, og smelter ei i Taarer!

Porcia.

„Men,“ blev han himlisk ved, „o Porcia!
 Min Død kan frelse dig. O glem den ei!
 O raab til Guders Gud, at han oplader
 Dit Syn, at see hans Naades Dyb, og du —“
 Saa raabte han, og saae til Himmelen,
 Dg himlisk, meer end himlisk blev han nu:
 „Retfærdige, jeg døer! Ak, er din Brede
 Stilt ved min Død, saa lad din Mand vejlede
 Dg denne Siæl til mig, til Naadens Pagt,
 Dg til min Salighed! Hør mig, min Fader!“
 Jeg græd, men Gud! han smilte, og forsvandt.
 O Smerte, Banghed, Længsel, som jeg fandt!

Aria.

O Smerte! flyder, Taarer, flyder!

Hør, Himmel, hør mit høie Skrig!

Kun at den Dag, som snart frembryder,

Kun at ei den maa høre dig!

Min Angst kan lindres ved at græde,

Men Døden kun kan ende den.

O bring mig snart, o Død! min Glæde,

Min himliske, min dræbte Ven!

Cornelius.

O Porcia! jeg troer at see
Et større Mørke bag ved Skyggerne;
Er det hans Grav? o kom da, kom at knæle!

Porcia.

O kom! thi hører du? det rørte sig,
Hør! skralder det ei hist som Skjold mod Skjold?
Og hør et Suk! og hør den tunge Gang!
O kom! thi det er en af Vægterne.

Cornelius.

Soldat!

En romersk Soldat.

Hvem er den Driftige,
Som vover sig saa nær til Dødens Skygger?

Cornelius.

Cornelius.

Porcia.

Og Porcia.

Soldaten.

O flyer!

En mægtig Gud er skjult i denne Grav,
Og over Graven svæve brede Guder!

Porcia.

Nei, skielve vil vi, knæle og tilbede!

Cornelius.

Bed Bon undskyld kun Gunders Brede.

Michael og Gabriel.

Duetto.

O Herre, Herre! Gud, vor Gud!
Skal al din Skabning stettes ud?

En romersk Soldat.

O Zeus, o frels os! — Her, hans Torden taler!

Michael.

Allmægtige, du døde,

Og Liv og Sol forsvandt!

Cornelius.

O Skræk!

Gabriel.

Jeg ser hans Morgenrøde,

Triumpf, Triumpf, han vandt!

Porcia.

O Haab!

Michael og Gabriel.

Vi see hans Morgenrøde,

Triumpf, Triumpf, han vandt!

Cornelius, Porcia og en romersk Soldat.

O hellig! hellig! hellig —

Michael og Gabriel.

Er den Herre Zebaoth

Cornelius.

Skræk, som opliver, og o Lyst, som dræber!

O salige, o før ufølte Belyst!

For mægtig er du, alt for stor til Stovet!

O Skræk! thi Guder svarte paa vor Bøn.

Her er din Helligdom, o Gunders Gud!

O det er dig, den fromme Dræbtes Fader!

O her og os! o frels os fra det Døde!

Michael og Gabriel.

Thi dit er Riget, og Magten, og Æren i Evighed!

Cornelius, Porcia og en romersk Soldat.

O Guder!

Porcia.

Anden zitterer i de fulde Læber!

Cornelius.

Hvor merkt!

Porcia.

Hvor helligt! Dræbte Gud, som lever,
 Og du, hvis Riget er, og Magten, og Gien,
 O send et Lys, en Straale, som veileder!

Gabriel.

Gaaer, Benner, gaaer! og Dag og Nat tilbeder
 Den store Guders Gud, som frelser eder,
 Som selv i Dag forsoner sig med Støvet!
 Gaaer! offer ham et reent og ydmygt Hierte,
 Thi han foragter Røg af Hecatomber!
 Men venter rolige, med stille Andagt,
 Til Herren sender sine Hellige;
 Dem troer! — Gaaer, Benner! gaaer, Velsignede!
 Forløste! knæler, knæler og tilbeder
 Det store Svælg af Herrens Saligheder!

Chor af Hedninger.

Du som Støv tør neppe nævne!

Evig, ubegribelig!

Guders Gud! o giv os Gvne,

Lær os at tilbede dig!

Men o Svælg af Saligheder,

Som Forsoneren udbreder

Dver Mennesket!

O du evig, evig Høie!

Styrk vort Bryst, og styrk vort Dic,

Til at føle det!

Passions-Oratorium.

Opført af det saa kaldede Raadhuusstrædets Musikalske Selskab
paa Bryggernes Laugshuus 1771.

Chor.

Sluttes Forbund med den Fromme,
Stovets Synd, og Almagts Domme,
Himmel, Jord, og Helvede!
Spotter, Frække! raser, Blinde!
Stille skal vor Taare rinde
Ved dit Kors, du Frommeste!

Da Capo.

Maria.

Nei, stille Taare, hold kun op at rinde!
Du lindrer, du berøver mig min Smerte.
Heel vil jeg føle den, heel vil jeg drikke
Din Kalk, o Gud, o strenge Gud! — og doe!
Med Bitterhed har Herren fyldt mit Bæger,
Med al sin Skræk min Siæl. O frels, o drøb mig,
O mig, den ulyksaligste blant Mødre!
O Sen! o meer end Sen! du doe! — O drøb mig!
Du doe — og, Gud! saa jammerligt, saa haanligt!

Aria.

Vink af Skræk, som snart forsvinder!
Dolkstød, som man neppe finder!
Død! o kom at frelse mig!

Bed hvert Pulsſlag ſandt mit Hjerte
 Alt din Skræk og al din Smerte,
 Ei den Noe, ſom følger dig.

Johannes.

Du ſaligſte — ynſværdigſte blant Mødre!
 Dog, har mit fulde Bryſt og Rum til Medynk?
 Min Ven, min Broder — meer end Ven og Broder,
 Min Lærere, min Gud, mit Haab, min Frelſe,
 Min . . . af, de dræbe ham! Han ſelv vil døe,
 Han kalder ei ſin Faders Legioner.
 Svagt ſlaaer det alt, det kiærligſte blant Hjertes,
 Hæved jeg laae og ſelte himliſk Belyſt.
 Alt spiller Døden paa de rene Læber,
 Hvis mindſte Lyd var Hellighed og Wiisdom.
 O Juda! o min Synd! o Støv! o Almagt!

Chor.

Skal Hævnerens Forbandeſe
 Fortære den Retfærdige?
 Sin Ven vil Jorden dræbe?
 Klag, Himmel, klag! og hyl, o Jord!
 Men du, vor Smerte, ſkab dig Ord,
 En Lyd paa Støvet's Læbe!

Johannes.

Det er fuldbragt — og hvad? Afgrundens Bærf!
 Død er han! Dndſkab, Helvede, du vandt!
 Men ſee din Gierning, blinde Hob, og ſkielv,
 Og hyl, og flye, og fald, og døe af Skræk!
 See din Belgiorere! hvad har du gjort?
 Død er han nu! Dog, hvilken himliſk Magt
 Var i hans ſidſte Ord: Det er fuldbragt!

O Frelsens Bærf! o Liv, hvorom han talte!
 Dag, som Propheter saae! Haab! — Dog, jeg svimler!
 Al, er han ikke død? hvor er da Frelse?

Aria.

Glimt af Haab bred neppe frem,
 Før end Natten skjulte dem,
 Smerten kom tilbage.
 Smerte, som fortærer mig,
 Ingen Nat skal skjule dig!
 Evig vil jeg klage!

Maria.

O Son! — du Fromme, var det ei hans Ord?
 Han kaldte dig min Son, og mig din Moder —
 O Son, kom! Dog, tilgiv mig dette Suf!
 Du vedst mit Tab, du er ei stor som Jesus.
 Kom! ei med Trost, men kom med al din Smerte
 Her op til dette føleløse Bryst!
 Laan mig din Graad! lær mig din høie Klage!
 Fortæl mig, er han død? hvor Mirjam græde?

Chor.

Ukyldig var du, god og kiærlig,
 Og viis, og stor i Magt, og herlig,
 Og himlisk, og guddommelig.
 Din Død er nok til Frommes Taarer;
 Vi, som Natur og Venfkab saarer,
 Hvor Graad er ikke nok til dig.

Johannes.

O fandt du det? et Glimt, en salig Straale
 Udspredt meer og meer de mørke Tænder.

O Mirjam, i mit piinte Bryst er Belyst,
Jeg veed ei hvad . . . jeg seer ham ded — og haaber!

Maria.

Ja, jeg tilstaaer det, lange stred mit Bryst
Mod Følelser — o, tør jeg nævne Lyst?
Dg dog, nu falder jeg hans Ord tilbage,
Dg hvad er det, som leder min Erindring,
Dg styrker den, og helliger min Tanke,
Dg peges paa den evige Forsoning,
Paa Juda Love? Gud, mit Syn er Belyst!
Min Sød skal senderknuise Slangens Hoved.

Johannes.

O evig, evig naadig er den Høie,
Som viiste dig et Glimt af Salighed!
Dg jeg har seet, o saligste blant Modre!
Dg jeg har seet den Tempel bygt igien,
Som han nedbrød, og jeg har seet min Ben
I al sin Guddom, og med Seier kroned,
Dg ved mit Bryst, og Jordens Synd forsoned.

Maria.

Aria.

Stort er den omme Moders Hjerte,
Stort til en falden Engels Smerte,
Dg stort til gode Aanders Lyst;
Men hvem er stor som Frelsens Moder,
Dg blander Merkets Svovelsfloder
Med Gladens Kilder i sit Bryst?

Johannes.

Dyb og usporlig er den evig Gode!
Men Verdner hvile paa hans Bink om Naade,

Et Glimt af Haab fra Gud er evig Glæde:
 Hvad er da Støv, at det forøvent knurrer,
 Saa snart det, fremmed paa hans Vej til Glæde,
 Ei overseer hans Raad og Himlens Belyst?
 O Salige! selv i din Jammer salig!
 I Støv, i stille Andagt vil vi vente
 Paa Glædens Sol, paa den, hvis Morgenrøde
 Oprinder alt, paa vor, paa Jordens Frelse.

Chor.

Haab og Fryd og Frelse flød
 Af vor Skræk og Havnens Domme,
 Og forundret fandt den Fromme
 Livet i sin Jesu Død.
 Evig, evig vil vi prise
 Dig, hvis Død vi leve ved,
 Dig, du Hellige, du Bise,
 Du bundløse Miskundhed!

Oversættelse
af
Stabat mater.

Korset, som den strenge Fader
Bred og tordnende forlader,
    Bæder Mirjam med sin Graad.
Jorden spotter med hans Smerte;
Kun den omme Moders Hierte
    Sukker heit mod Slangens Braad.

Alt dit Haab, din Son berøvet,
D hvor saaret, hvor bedrøbet
    Er du, Høitvelsignede!
Frelsens Moder, dig, du Fromme,
Traf et Gienflag af de Domme,
    Som ned slog den Herlige!

D, hvem er for haard til Taare,
Føleløs mod Slag, som saare
    Et saa ømt, saa kærligt Bryst?
Skiul Forjættelsernes Glæde,
Taare! Jeg, og jeg, vil græde
    Ved Marias døde Lyst.

Dumme Moder! med dit Die
 Vil jeg forske, hvad den Høie
     Taalte, mig til Salighed;
 Jeg vil føle med dit Hierte
 Hver en Strime, hver en Smerte,
     Som min Synds Forsoner leed.

Men o Gud, o Livets Kilde!
 Kan jeg? vil jeg? kan jeg ville?
     Hvad formaaer jeg uden dig?
 Mens mit Bryst, du Hav af Glæde!
 Knuus mig! styrk mig til at græde
     Bed dens Grav, som frelste mig!

Helligste, din Naade prente
 Det, han leed og jeg fortiente,
     Dybt i min forløste Siæl!
 Lad mit taareblendte Die
 See, hvor dyrt den Ewigheie
     Købte Syndens usle Træl!

Mens jeg lever, lad mit Hierte
 Smelte ved min Jesu Smerte,
     Bed din Angst, Uskyldigste,
 Da du, under Almagts Torden,
 Hangte til en Spot for Jorden,
     Til et Maal for Helvede!

Lad mig blande Taarefloder
 Med din sonderknuste Moder!
     Lar mig Mirjams høie Skrig!

Byd, at jeg, og jeg, forkynder,
 Hvad du leedst for Verdens Synder!
 Thi og jeg har Deel i dig!

Men naar mine Taare rinde,
 Lad mig drukne, døe, forsvinde
 I dit Svælg af Kiærlighed!
 Frelst og tryg for Høvnens Lue
 Lad min Siæl veemodig skue
 Den, hvis Død jeg frelsted ved!

Med dit Kors betegn mit Hierte!
 Og med Graad, med salig Smerte,
 Dan min Siæl til Godheds Priis!
 Men den samme Raade byde
 Taaren holde op at flyde
 I din Glædes Paradiis!

Amen.

Poenitenten.

En Dde.

Hvo styrer nu mit bange Trin?
 Hvo viser mig det Lys, som brændte?
 Hvo er du, falske grumme Skin,
 Du Dunst af Dynd, som Ratten tændte?
 Ak, at jeg, at jeg fulgte dig!
 Nu slapper Angst mit Knæ, og binder
 Min tunge Fod, og du forsvinder!
 Hvor er jeg? hvo vil frelse mig?

Troløse Glands! — Min Ven, min Ven,
 Du sagde det, du bad mig Daare:
 Vend om! de døe, som følge den!
 Du græd, og jeg beløe din Taare.
 Du viiste mig en sikker Vej,
 En snever Vej til Salighed —
 Min Ven, min Ven, min troe Veileder,
 Ak, hvi adlod jeg dig da ei!

See, sagde jeg, bag denne Glands
 Udbreder Glæden sine Hænder;
 See, det er Brudefallers Dands,
 Det er et Kiøffens Ild, som brænder.

Alf, den forsvandt, og Skræk og Død
 Indslutter mig paa alle Sider!
 Det første Trin er Død, jeg glider,
 Jeg synker, Afgrund, i dit Skiod!

Omkring mig koge Vandene,
 Og Stormen svarer dem og hviner.
 Jeg synker; thi Forsærdelse
 Og Død frempibler, hvor jeg triner.
 Og ingen agter paa mit Raab,
 Og Mulm tillukker hvert et Die,
 Og Jorden tier, og det Høie
 Har skjult det mindste Glimt af Haab!

Vær stærk, og bræk den tunge Skye,
 Det Mulm, hvoraf jeg er omgivet!
 Straal, Dphirs Guld, o straal paa nye,
 At jeg maa see din Bei til Livet!
 Udspred den Nat, som skjuler dig,
 Du Glands af Høihed, Stovets Vre!
 Brænd, Belyst, lad din Ild fortære
 De Bande, som opsluge mig!

Mørk er du, Belyst! hvo kan see
 Din hvølede, din matte Lue,
 Naar Mulm og Død og Helvede
 Og Dommens Evigheder true?
 Hvo mærker Bink af Skabningen,
 Og Stovets Roes, og Smil af Daarer,
 Naar Gødheds Gud er skjult af Taarer,
 Og Lynild viser Hevneren?

Som Skygge er min Glæde nu,
 Som giftig Røg af slukte Brande.
 Flye, Skygge, flye! hvi svæver du
 Omkring mig over Dødens Bænde?
 Flye, Taage, som jeg væmmes ved!
 Hvi svæver du ved Gravens Bredde?
 O du, som ei formaaer at redde,
 O Dunst af Stovets Herlighed!

Du Dunst af Dynd, jeg fulgte dig!
 Hvorledes kunde du forføre?
 Og Viisdoms Røst advarte mig,
 Men jeg forstoppede mit Øre.
 Min Ven, min Ven — o Nag, o Braad,
 O Forjmag paa en evig Smerte! —
 Du bad, du græd; men dette Hjerte
 Beløe din Røst, din Bøn, din Graad.

Trofaste Ven af Syndere,
 Hvis dyre Blod har flydt for Støvet,
 Dig Jesu, dig, Barmhiertigste,
 Har jeg foragtet og bedrovet!
 Jeg Dren, jeg Ugle, jeg forskiod
 Gud, Midleren! min Siæl forsmaaede
 Hans Pagt, hans grandseløse Raade
 Og Frugten af hans bitter Død!

Nu hilder Mulk og Nat min Fod,
 Omkring mig buldrer Almagts Bredde.
 O Jesu, Ven, som jeg forlod,
 Gud, som jeg neppe tør tilbede,

Nu gribe Dom og Skræk min Sjal!
Ak, den var kostbar i dit Die!
Du, Gud som tordner i det Høie,
Du selv, du døde for dens Vel!

Ak, jeg foragtede din Død!
Den dræber mig, som skulde trøste!
Gud, men det dyre Blod, som flød,
Skal den da døe, som det forløste?
Barmhiertighed, Barmhiertighed!
Ak, jeg fortjener ei at haabe,
Men Jesu Blod, Gud, kun en Draabe,
En Draabe kan jeg freljes ved!

Død og Dom.

En aandelig Sang.

Hvo kan opholde Driemens Liv
 Og standse Støvets Dage?
 Hvo siger til Minutet: Bliv!
 Til Timen: Vend tilbage!
 De flye, og Døden nærmer sig —
 O Angst, som overfalder mig!
 O græsfelige Tanke!

Du nærmer dig med Bredens Bud,
 Forfulgt af Hevnens Luer;
 Du haster ned fra Dommens Gud,
 O Dag, hvorfor jeg gruer!
 O Time, svanger af min Død!
 O Dieblik, som Almagt bød
 At kalde mig for Thronen!

Ukiendeligt for Mennesket
 Fra Glædens Dieblikke,
 Lumsk som en Morder kommer det,
 Og Dolken blinker ikke.
 De muntre Timer flye forbi
 Det Leer, som Siælen slumrer i,
 Hvo kender den, som knuser?

Hvo sinkede dens jerne Hart
 Og trættede dens Binger?
 Den kommer sikkerligt og snart,
 Og det er Død, den bringer.
 Ak nu maaskee, det næste Nu,
 Forsærdelige! kommer du,
 Og fordrer mig for Dommen.

Den Hellige tilreder sig
 At prøve den, han skabte;
 Han forsker, om jeg er ham liig,
 Jeg Usle, jeg Fortabte!
 Bruus, Hav! bortskyl dog dette Dynd!
 Bræk, Afgrund! og opslug min Synd,
 At jeg maa synes hellig!

En aandelig Sang,

hvori indføres Forsonerens Jesu Christi kiærlige Advarsel til dem, som fristes af de onde og ullyksalige Tanker at ville forforte deres eget Liv.

Hvorhen? Fortvivlede, hvorhen?
 Hvi flyer du din trofaste Ven,
 Din kiærligste Forsoner?
 Stands, før du gjør dit sidste Tied!
 Her sidste Gang paa Mørkets Bred
 Hans Beemods Klagetoner!

Her ham, som i Gethsemane
 Skreg angstfuld: „Gud, din Villie skee!
 Din Kalk vil jeg udtømme!
 Kun dem, som tyede til min Barm,
 Dem, Dommer, dem skal ei din Harm
 Ubsielig fordømme!“

Her ham kun denne Gang med Agt!
 Han vil ei tvinge dig med Magt,
 Han haaber kun at røre.
 Mærk paa hans Forslag til dit Vel,
 Maaskee det sidste, som din Siæl
 I Ewigbed skal here!

See, jeg var herlig, før du var!
 Saa siger han, som villig bar
 Din Synd og Dommens Brede;
 Mon mine Fienders Trods og Skrig
 Kan naae fra Helvede til mig,
 Som Englene tilbede?

Hvad andet, end min Miskundhed,
 Har vaakt min Kummer for din Fred,
 Min Medynk med din Smerte?
 Hvad gavst du mig, som har aetod
 Dit Hjertes Ondskab med mit Blod,
 Før du fornamsst dit Hjerte?

Siig, Arme, da: hvad Haab, hvad Lyst
 Løstrev dig fra det sømme Bryst,
 Som du saa fiendst vil saare?
 Hvi flyer du til din Dommers Harm,
 Til Dødens Gab, til Satans Arm,
 Fra mig og fra min Taare?

Fornamsst du ei min Koft endnu?
 Har du forglemt den? tvivler du?
 Foragter du min Raade?
 Hvad, eller troer din Siæl i Dag
 Mit Syn for kort, min Arm for svag,
 At du dig selv vil raade?

Jeg veier Himle i min Haand,
 Jeg bygte Verdner, før min Aand
 Oprakte dig af Støvet;

Mit staaer og falder ved min Nøst:
 Og den er dig for svag til Trost,
 Saa snart du est bedrovet?

Mit Bink betegner Stjerners Bei,
 Og Ormens Gang undgaaer det ei;
 Hvad skuldes for mit Die?
 Og vil din Siæl, indsvøbt i Leer,
 See meer, end jeg, som giennemseer
 Det Dybe og det Høie?

Hvor ofte har du hørt mit Ord:
 Hest ei din Agt til denne Jord,
 Som Ilden skal fortære;
 Her danner Naaden kun din Siæl,
 Dig, om du vilst, til evigt Vel,
 Og sig til evig Vre.

Naar spildtes Fryd af Biisdoms Gud?
 Mon han forkyndte Ried sit Bud,
 Og Ormen sine Himle?
 Mon Evnerne, som Siælen fik,
 Blev skabte for det Dieblif,
 Hvori den her skal svimle?

Dvæl, om du kanst, du Dødens Ven,
 Det Mandedræt af Skaberen,
 Hvormed du blevst begavet!
 Al, viid: i Siælens Eviighed
 Er Liden, som du kiedes ved,
 Kun som et Stank i Havet!

Dg dig, Afgrundens fødte Træl,
 Din Skabers trodsfende Rebel,
 Mit Forbunds Overtræder,
 Dig er det tungt at luttres her
 Ved snart forsvundne Lidelser
 Til ubegrændste Glæder?

Fra Evigheder faae min Aand,
 Hvad Hielp, hvad Tugt, hvad Drift, hvad Baand
 Min svage Vandrer kræver;
 Den lærte selv din Siæl sin Gang,
 Den sagde dig: min Vej er trang,
 Og Livets Port er snever.

Vil du da stærk, foruden mig,
 Tilskynde og tiltrødse dig
 Hvad Almagt har i Sie?
 Hvad, eller vil du, at jeg svag,
 Dit blinde Lune til Behag,
 Skal ændre Wiisdoms Vej?

Vej Naget, som du bærer paa:
 Kan dine Smerter ei forgaae?
 Kan ei din Byrde lettes?
 See dig omkring! kom dem ihu,
 Som bære tifold meer end du,
 Og ei saa hastig trættes!

Stov, til Ustædighed bestemt,
 Har du før aldrig hørt, og glemt,
 Din revsende Paaminder?

Har du før aldrig i din Graad
 Fornummet Lindring, Trost og Raad,
 At nu dit Haab forsvinder?

Du seer din Sorg; men kanst du see,
 Hvad om et Dieblif skal see,
 Hvor længe den skal vare?
 Veedst du, om jeg i Morgen vil,
 At du med Lax skal smile til
 Din overbundne Fare?

Dog nei, du føler dig for svag,
 Du taaler ei saa haarde Slag,
 Du vilst undflye din Byrde!
 Hvi flyer du da paa Ulvens Bei,
 Mit arme Lam? hvi tyer du ei
 Til din trofaste Hyrde?

O du, som blind vil styrte dig
 Blant dem, der spotte med dit Skrig
 Og kildres ved din Smerte,
 Hvor tit, hvor kærligt har min Kæst
 Paatryglet dig mit Haab, min Trost,
 Min Lise for dit Hjerte!

Blev da dit Nag, dit Uheld got
 Ved grumme Fienders kolde Spot,
 Ved Benneres bittere Klage?
 O sel de Frommes Graad, som flod,
 Fel Ondskabs Latter ved din Død,
 Og vend endnu tilbage!

O Elfte, du som træt og mat
 Forvildes i den skumle Nat,

Hvis Bryst min Fiende saarer,
 Naab kun, paakald mig i din Nød!
 Kom til mig, at jeg i mit Skiod
 Maa stille dine Taarer!

Dog, Arme, nei! dit haarde Sind
 Vil, at du før skal dræbes blind,
 End frelses, om du troede!
 Du vilst undflye mig ved et Mord,
 Ved haanlig Bantroe til mit Ord,
 Ved Trods mod den Afgode!

Hør da endnu, hør sidste Gang
 Min Raades høie Varselklang!
 Hør den paa Mattens Bredde!
 Og rører den dig ei, da skielv
 For det, hvorfra min Værdsskyld selv
 Kan evig aldrig redde!

Mon Havets Volger flette ud,
 Mon Gift fortærer Præg af Gud?
 Kan Dolken dræbe Tanker?
 Kan Mander døe? kan Menneſket
 Undflye sin Siel, sig selv, saa let
 Som Stov, hvorpaa det anker?

Hvad, eller vil du ſkiule dig
 For ham, hvis Brede leirer sig
 Omkring mit Segn paa Jorden?

Af, see hans Lynilds tunge Skye,
 Hvori du rasende vilst flye,
 Og her hans Dømmes Torden!

Fra Dybet møder den din Siæl;
 Og skjulte Himlen dig, Rebel,
 Da mødte dig dens Luer!
 Tag Morgenrødens Binger paa,
 Da skal din Til dog ei undgaae
 De Slag, hvormed den truer!

Blodhevneren er skjult deri!
 Han griber dig — og hvo kan frie
 Den Dorn, som han omspænder?
 Hvo vrister dig, som fræk forlod
 Min Fristads Hegn, mit Alters Fod,
 Af Morder-Englens Hænder?

Bred skal han see dig i dit Dynd,
 Din Trods, din Skam, og al den Synd,
 Som her min Naade skjuler!
 Forbittred skal han slynge dig
 Dybt i Afgrunden, og dit Skrig
 Skal fylde Nattens Huler!

Da skal du føle Helvede,
 Og i dets tykke Mulm kun see
 Den Dorn, som evig nager;
 Og i din Angst skal alt dit Raab
 Ei vække mindste Glimt af Haab,
 Som lindrer dine Plager!

Derfor vend om i Raadens Tid,
Gaae til min Miskundhed din Lid,
Og du skal finde Lise!
Mig — hør det, Himmel og min Jord! —
Mig skal du, lyder du mit Ord,
Da snart og evig prise!

See Dommerens udstrakte Arm!
Kom til mig, til min trygge Barm!
Jil, før hans Torden rammer!
Hvis ei — gaae, styrk dig blind og fræk
I evig Nag, og Skam, og Stræk,
Og uasseelig Jammer!

Sølleter ved den hellige Nadvere.

En Ode,

tilægnet Hans Høiærværdighed, Hr. Dr. Schønheyder.

Brodre! hvis er den Glands? Seer I det herlige
 Purpurskar, som min Siæl gysende svømmer i,
 Nu da Naadens Herold festlig nedstiger fra
 Verdners Dommer, fra ham, under hvis Brede's Vink
 Lysets trodsende Mand sank i en haabløs Nat?
 Siig, du salige Flok — eller om een, kun een
 Knæler blant dig, som stærk, længe bortvendt fra Stov,
 Alt ublinkende tør stirre paa Glædens Bald,
 O han lære mig snart, hvo der udgyder den
 Strøm af Straaler, det Hav, som jeg omspændes af,
 Nu da Miskundheds Bud svævende nærmer sig
 Til mig Frelste, til mig Jord-Gud, den Eriges,
 Den Retfærdiges Ben, nærmer sig zittrende
 Under Kiærligheds Magt, aandeløs af min Fryd,
 Med Forsoningens Kalk i sin udstrakte Haand!

O fortolk mig mit Syn! om det maaskee kun er
 Beemods rygende Dug, Angerens dampende
 Milde Regn, som min Siæl smelted bortflyder i?

Er det disse min Tafs Viduer, som brændende
 Nu fremvælde, og nu styrte mod Livets Strom?
 Siig mig, er det maaskee Taarer, som blende mig?
 Eller muligt min Aand, drukken af fremmede
 Glæder, svimler, og blot slumrende leger med
 Store Skygger af Gud, salig som Israel,
 Da han drømmende saae Skaberens Bei herned?
 Gifte, siig dog, o siig: nu da min brændende
 Labe zitter, og mat flæber ved Pagtens Blod,
 Synker Jorden ei bort? aabnes ei Himlene?
 O jeg seer, jeg seer, o det er ingen Drom,
 Intet svindende Glimt, thi jeg omfavner dig,
 Min Forbarmer, min Gud! Thi som den graanende
 Daage, Sivenes Dragt, Liliernes Nattekiul,
 Som den smelter, o Sol, i dine Straalers Glæde,
 Saa bortsmulrer, saa flyer Kierligheds Dragt af Stov!
 O jeg seer den ei meer, ikke dit matte Smil,
 Fredens gispende Bud, ikke den gyldne Kalk!
 Ham kun seer jeg, ham selv, Almagts eenbaarne Son,
 Ham, som dybt af sin Barmes bundlose Miskundhed
 Fremdrog Himle til mig Faldne, mig Morkets Træl,
 Mig sin Diende! ham selv, som fra sin Throne steg
 Ned til mig, til en Dorn; fandt mig i Mattens Mulm;
 Blev min Broder, blev Stov; slukte min Dommers Harm
 Med sin Graad, med sit Blod; viiste mig Lysets Bei,
 Bad med smeltende Suk, bad mig at følge den;
 Helde mig fast, naar jeg gled, reiste mig, naar jeg faldt;
 Var mit Skield mod ethvert Glimt af Retfærdighed,
 Fandt af trodsende Synd; kæmpte utrættelig
 Mod Afgjunden, mod mig; tvang mig til Himles Fryd!

Ham kun seer jeg, kun ham! Herlig fremtriner han
Af sin graanende Skye, Stovets trofaste Ven!
Ham omfavner min Siæl, og mine zittrende
Arme fyldes af Gud! Det er ham selv, som nu
Kiærlig blotter sit Bryst, helder det smilende
Til min Læbe af Kiød! Diende hænger jeg
Bed dets aabnede Bæld, drikker et Svælg af Liv!
Men igiennem sin Graad stirrer mit Die paa
Hvert velsignende Smil, som med den Eviges
Magt=Ord siger mig høit: Gifte, din Siæl er frelst!

Til Siælen.

En Dde.

Siig, du nedfaldne, spæde, afmægtige
 Brøder af Engle! siig, hvi udspreder du
 Fjærlose Vinger? Ak forgieves
 Flagerer du op mod din første Bolig!

Som da, naar Ornenes neppe bedunede
 Unge forvovent glemmer sin Moders Rost,
 Og klavrende paa Redens Kanter
 Styrter, og vaagner i kolde Skygger;

Paa Myrens Fodstie føler den krybende
 Sin tabte Heiher, føler sig Den endnu,
 Og higer, som dens ædle Brødre,
 Efter din Straale, du Dagens Herfker!

Som den da drømmer Kræfter, og hoppende
 Dste udstrækker skaldede Vingebeen
 Forgieves, til den omme Moder
 Bærer den selv til sin høie Rede:

Saa skal og du, som altid utrættelig
 Flagerer og hopper høit fra dit kolde Muld,
 O faldne Siæl, saa skal du aldrig
 Stride dig op til dit lyse Udspring;

Aldrig, før Manden, under hvis Vinger du
 Fordum, oplivet, undrende fandt dig selv,
 Og i dit Selv et Svælg af Glæde,
 Verdens Bel og Algodheds Lovsang;

Aldrig, før han, som tænder Cherubernes
 Flammende Tanker, medynksfuld bærer dig
 Op til de Himle, som du Arme
 Trodsig forlodst, at udspeide Mørket!

Herlig, at herlig var du, da Jubelsang
 Vakte dig, da dit blivende Diefast
 Saae Godheds Bærk og Viisdoms Under
 Svæve uslorede trindt omkring dig.

Natten, med al sin blendende, giftige
 Taage, undflyede Dagstjæret af din Glæde,
 Du rene Guist af den Fuldkomne!
 Skygger forsvandt i din lyse Omkreds.

Men da nu evig Viisdom opelskte dig,
 Men da din Flamme vorte, da Kiærlighed
 Dpfyldte den med Kraft, og gav den
 Evner og Drift at velsigne Verdner:

O da istemte Dalenes Tusinde
 Daglig din Lovsang, Biergene svarte dem.
 Du folte Dig i deres Glæde,
 Felte dig stor og din Skaber værdig.

Herlig, at herlig var du, o faldne Sjal,
 Lys var din Bolig! Af du erindrer det;
 Dybt i dit Mulm, i Slangers Hule,
 Tanker du dig de forsvundne Straaler.

Blusjende ved det Leer, som du kryber i,
 Bammed ved Brimlets frække Fortrolighed,
 Opsvinger du dig, vild, utrættet,
 Høit, som en springende Hval mod Solen.

Føler du ei din Tunghed, og glemmer du
 Evig din Afmagt og de forsøgte Fald,
 Og seer du ei dig selv, du Dyndets
 Borger, og blues for lyse Himle:

O da frembryde Lynild af Sinais
 Truende Skygger! Glimt af Retfærdighed
 Udspredte Stoltheds Drom og Ondskabs
 Giftige Dunster og Nattens Blendværk!

O da bestraale Dommerens Diekast
 Hølen, hvori du brusende tumler dig;
 At den maa være dig og al din
 Jammer et Speil, som du ei kan undflye!

See dig, o see din hjælpeløse Nøgenhed!
 See dig nedbøiet under din Last af Leer,
 Udtært af Dvalm og Gift, du blege
 Gispende Gienfærd af Jordens Hersker!

See dig omspændt af Snarer, bespeidet af
 Lurende Rovdyr, Tigre, og lokkende
 Sireners Bink, og Klapperflangens
 Gnistrende Dien, hvorved man svimler!

Over dig see dit svulmende Dufkes Bei,
 Grundløse Svælg, og intet at hvile ved!
 See dem, og stiiig, og naae Cherubens
 Flammende Sværd og dit Edens Ildhegn!

Drucken af Mismod, kald nu din rasende
 Stolthed og kald hver sværmerisk Drom til Hielp!
 Storm i din Ruus mod Almagt, glem den,
 Troe dig i Pisens bestraalte Lunde!

Merkets uhumske Flygtling! og tør du da
 Driftig beskygge Glands af den Helligste?
 Beedst du et Figentræ, hvis Blade
 Skiule dit Dynd for hans Brodes Afsyn?

Arme Nedfaldne, vaagn af din stolte Drom!
 Vaagn, og ydmyget under din Brodes Bægt.
 Udbred din Angst og al din Jammer,
 Sukkende, for dine Dnskers Fader!

Da skal ham ynkes over den døende
 Gnist af sin Aand, som ulmer paa Nattens Bred;
 Da skal han redde den fra Merkets
 Dvalende Damp og det kolde Mismod;

Da skal en salig Straale fra Golgatha
 Vise den Strøm, som Siæle kan luttres i,
 Og Offeret, hvis Blod kan stille
 Dommerens Harm, som nedstyrter Gledne;

Da skal du henrykt see det, at Lysets Aand
 Dalende spreder kiærlige Vinger ud,
 Og zittrende, veemodig, smelted
 Føle hans Vink og hans Glæders Aande!

Svulmende af hans voxende Straalers Ild
 Skal da din Lovsang stræbe at møde ham,
 Og undrende skal de Ufaldne
 Høre den Helliges Priis fra Dybet!

Men da, o Himmel! naar nu hans evige
 Kiærligheds Flamme vældig omspænder dig;
 Naar han opløfter dig fra Dybet,
 Op fra dit Mulm, til Allgodheds Throne;

Naar du fra Naadens Arme, nu gysende,
 Neppe tør see det Svælg, som du frelstes af:
 O da skal Takkens omme Belyst
 Fylde din Sang og din høie Harpe!

Da skal din Taare høit, som Cherubers Chor,
 Prise den Mand, som rev dig af Nattens Favn,
 Og alle Himlene skal svare:
 Stor er den Mand, som opløfter Faldne!

Morgensang.

O du, som aabner nu mit Døie
 Paa nye til al din Herlighed!
 O Guders Gud! o evig Høie,
 Hvis Vink nu Solen straal'er ved!
 O aabne dog i Dag mit Bryst
 Til Troe, til Dyd, til hellig Lyst!

O byd mig, lær mig selv at prise,
 O lær mig at tilbede dig,
 Du ene Gode, Stærke, Vise,
 Som denne Nat bevarte mig!
 Som gav mig i dit eget Skiod
 Et Skjerm for Fare, Synd og Død!

Oploft mit Stov til dig, Alfader,
 Mit frelste Stov til Thronens Fod,
 Hvor alle Himlens Myriader
 Udraabe: Gud, hvor er du god!
 Lær og min Mund at stamme ud:
 O hvor barmhiertig er vor Gud!

O lær mig, folende at sige:
 Du som behersker Himmelen,

Seraphers Gud, du er tillige
 Vor Fader og vor ømme Ven!
 Og lad det Navn, som gjør saa trygt,
 Besiæle mig med sønlig Frygt!

Da skal jeg Arme turde raabe,
 Betrygget i din egen Favn:
 Gud Zebaoth, hvorpaa vi haabe,
 Er stor, og helligt er hans Navn!
 Og Cherubs Cher beundre da
 Mit stammende Halleluja!

D lær mig saa alvorlig glemme
 Al jordisk Rigdom, Glands og Lyst!
 Lad Hjertet sige ved min Stemme:
 Dit Rige komme til mit Bryst!
 Lær mig, at naar jeg nyder det,
 Da findes alt det andet let!

Lær mig, som Ondskab tør forføre,
 D byd, o tving mig Udse til
 Alt lide villig, og at gjøre
 Med Lyst, hvad Verdens Herre vil!
 Uviseste, din Villie skee
 Paa Jorden, som i Himlene!

D giv mig, du det Godes Kilde,
 Arbeidsomhed og dagligt Bred!
 Og tranger jeg, og gaaer det ilde,
 Da giv mig Kræfter til min Ned!
 Alt hvad der tiener til mit Gavn,
 D giv mig det i Jesu Navn!

Og Hellige, hvis vaagne Die
 Seer al min Ondskab til dens Rod,
 Forskyld mig ei, du evig Høie!
 Udslet min Skyld med Jesu Blod!
 Og lad mig ydmyg see til dig,
 Naar Mennesker fornærme mig!

Og du, som kiender alle Snarer,
 Som Riødet stiller for min Siæl,
 Og du, som seer, i hvilke Farer
 Jeg styrtes tit af Ondskabs Træl,
 O slip mig ei i denne Nød!
 O frie mig dog fra Synd og Død!

Da skal jeg evig, evig være
 Din Ven, dit Dies Lyst, din Priis!
 Thi dit er Rige, Magt og Ære!
 Kun du er god og stor og viis!
 Hvor henrykt skal jeg raabe da:
 Forløser! Gud! Halleluja!

Sorge-Cantata

opført paa Walkendorfs Collegium den 14de Oct. 1776

i Anledning af Collegii Exhori, Etatsraad

Christian Horrebows Død.

For Parentationen.

Recitativ.

Flyer, blege Stierner, flyer! O Nat og Himmel,
 Min Vens Fortrolige, hans Hjertes Tanke,
 Indsvøb dig i dit Elor, i Mulum og Laage,
 Thi Mulum omspænder nu hans skarpe Die,
 Som stirrende udforskte dine Stier,
 Og fattede din Lov, og nød din Pragt!
 Af Stierners Lys er i hans Nat for svagt!

Aria.

Nattens Spejder, træt at vaage,
 Slumrer dybt — forhadte Hvile!
 Musers Glæde, træt at smile,
 Slumrer i en evig Nat.
 Neppe sees i Mulum og Laage
 Blegnende Pleiader svømme;
 Og af hede Taarestrømme
 Blev Camoenens Die mat.

Efter Parentationen.

Recitativ.

Men vi? o Himmel,
 Hvo veier vore Suk? Der tunge Taare
 Fortolker meer, end Musens Graad.
 Urania har tabt en fiær Fortrolig,
 En yndet Ven, og Phoebi Sonner savne
 En viis Veileders Vink. Af vi, som tabte
 Vor Ven, og vi, som savne vor Ledfager,
 Vi tabte meer! os Arme, os forlader
 Vor fiærlige Mæcen, vor emme Fader!
 O elskte Horrebow, her ved din Urne
 Skal Valkendorfs forladte Sonner græde,
 Og græde meer, end alle Pindi Slægter!
 Thi Sorg opfylder nu vor Bolig,
 Som dine Smil har fyldt med Lyst; vor Fristad,
 Det Hegn, som du beskiermede, forstyrres
 Af Graad og Skræk; vor Muses Alter
 Staaer eensomt uden Ild; adspredte løbe
 Gudindens unge Dyrfere, og klage,
 Og, Horrebow! dit Navn opfylder alle Geller.
 Af samlet vil vi græde
 Ved Urnen, som har skiult vor Glæde!

Aria.

En Vandringmand beklager
 Sin døende Ledfager,
 Og savner ofte sulkende
 Det for saa trygge Raad;

Men Børn, hvis Bryst en Fader
 Belsignende forlader,
 Skal smelte bort i Graad.

Recitativo.

D hede, tunge Taare
 Skal skildre ham, og Jorden
 Skal see ham i vor Graad. O Ven, dit Die
 Er luft — vort Savn, vor Smerte!
 Dog er vort største Tab dit Hjerte!

Chor.

Alt vor Ven, vort Lys, vor Glæde,
 Ewig skal vi savne dig!

Endeel af Choret.

Bed dit Stov skal Muser græde!
 Phœbi sidste Slægter lære
 Din udødelige Ære
 Af der' Raab og Klageskrig!

Chor.

Alt vor Ven, vort Lys, vor Glæde,
 Ewig skal vi savne dig!

Sørge-Cantata

opført paa Collegium Medicum den 28de Juli 1777

i Anledning af Collegii Ephori, Doctor

Peder Holms Død.

For Parentationen.

[Chor.]

Psalm. 39, 5. 6.

Herre! lad mig kiende min Ende, og mine Dages Maal, hvad det er; at jeg kan kiende, hvor snart jeg skal lade af at leve! See, du haver sat mine Dage som en Haandbred, og mit Lives Tid er som intet for dig. Visseelig, hvert Menneske er idel Forsængelighed, hvor fast han end staaer!

Recitativ.

Alk Wiisdoms første Stotte faldt!
 Og du, Religion! saa varm, saa nidkær Ven
 Som den, hvis Aske du begræder,
 Saa tiæk, saa rask, saa stærk mod Fiende og Forræder,
 Nei aldrig, aldrig kan du nok begræde den!
 Du tabte Holm, hans Lys, hans Gld, hans Mand, hans Mod!
 Du tabte ham, din Roes og Dines Lyst!
 O græd, og svæk din Glands, o skul den i en Taareflod!
 Kun mat bestraal hans Gravskrift i vort Dyrst!

Aria.

Svøbt i Regn belyst vor Jammer
 Dg din selvgraae Tieners Leer!
 Damp dit Alters høie Flamme,
 Som han ei bevogter meer!
 Skiul din Glæde for vort Hierte,
 Lad vor Taare mørkne dig!
 Viis os kun vort Tab, vor Smerte
 Dg en elsket Faders Liig!
 Svøbt i Regn belyst vor Jammer
 Dg din selvgraae Tieners Leer!
 Damp dit Alters høie Flamme,
 Som han ei bevogter meer!

Efter Parentationen.

Recitativ.

O kunde du strax skabe os til Gud,
 Til Cherubin, Religion! o da
 Sang vi som Holm: o Fryd, Halleluja!
 — Vor Ben har naaet sin Løn, og knæler nu for Thronen,
 Men Støv omgierder os endnu,
 Vi savne Legemet af Holm, hans Smil, hans Læbe!
 Dg hvad kan vi som græde her,
 Hans egne Børn, hans Indlinger,
 Hvad kan vi, uden Graad? o skienk os, und os den!
 O Borch! og nu o Holm! o Stifter! o Beskytter!
 Hvad kan vi, uden Suk? Dg o vor Holm, vor Ben,
 Din Lovsang kan vort Bryst! o Fader, und os den!

Aria.

D maatte dog din Lovsang være
 Din Dyd en Løn, et Glimt af Ære,
 Da blev den os et Glimt af Trøst!
 Da skulde Himlene fornemme
 Din Wiisdom af vor høie Stemme,
 Din Fromhed af vor høie Røst!
 D maatte dog din Lovsang være
 Din Dyd en Løn, et Glimt af Ære,
 Da blev den os et Glimt af Trøst!

Choral.

Vor Ven, vor Lærer og vor Lyst,
 Dit Navn skal aldrig glemmes!
 I meer end Marmor, i vort Bryst
 Skal dine Dyder glemmes!
 Og selv for dem, som ei kan see
 Hvad vi med Graad erindre,
 Skal dog dit Lys blant Stierne
 Usvækket, evig tindre!

Sorge-Cantata

ved

Hr. Ulrik Frederik Suhms Begravelse

den 22de Jan. 1778.

Chor.

See da, tag da Offeret,
 Strenge Gud, som du begierte!
 Styrk os, lær os bringe det
 Med et ugiensfridigt Hierte!
 Tag vor Fryd, Almægtige!
 Al det var vor eneste!

Solo.

Abraham adlød din Dom,
 Mamre horte Saras Klage,
 Og du smilte, og han kom
 Ved sin Isaaks Arm tilbage.
 Al for os var Naaden døv!
 Al vor Lyst, vort Haab er Støv!

Tutti.

Langsamt gaae vi, hver for sig,
 Isserne med Støv bestroede.
 Angstfuld, vild, med bittere Skrig,
 Seer os Moderen i Mode.
 „Al min Son, min Son, jeg seer
 Aldrig dig, al aldrig meer!“

Aria.

Det sidste Glimt af Haab berøvet,
 Forlade vi vor Ben i Støvet,
 Og mørk og eensom er vor Veie.
 Den Gud, hvorpaa vi turde haabe,
 Bød ingen kiærlig Engel raabe:
 Død, skaan dem, skaan dem — dræb ham ei!
 Det sidste Glimt af Haab berøvet,
 Forlade vi vor Ben i Støvet,
 Og mørk og eensom er vor Veie.

Recitativ.

Skient var vort Haab, og stort og trygt,
 Thi Glæder qualte hver en Frygt.
 Vor Fredrik, af du vante
 Vort Hierte kun til himmelsk Belyst!
 Fortrolige med den, med alt hvad Dyden spaaer,
 Saae vi den modne Frugt, den som du skulde bære,
 Din Kredses Held og Lyst, dit Lands, din Alders Ære!
 Og, Lydigste! hvad Himlen spaaer:
 Din Lon, dit Vel, dit solvgraae Haar!
 O Gud!
 Dit Blomster saae vi kun, og hastig gif det ud!
 Enhver, som saae det, græd,
 Hver Ben af Cimbrer græd,
 Hver Muses Graad fortolkte Tab og Smerter.
 Men bange Fader, Moder! knuste Hierte!
 O skient dem, Gud, o skient dem salig Graad!
 O smelt det stirrende, det matte, mørke Die!
 Viis dem der' Fredrik i din Glæde!
 Viis dem hans Fryd, at der' beklemt Bryst,
 Selv naar de see hans Grav, maa føle Veemods Lyst!

Aria.

Svøbt i Glæds af din Forsoner,
 Elste, skilt i Svælg af Fryd,
 Mærker du blant Glædens Toner
 Ei vor Jammers høre Lyd.
 Nyd din Lyst! vor Graad skal væde
 Graven, Afken af vor Glæde,
 Og hvert Fodspor af din Dyd!

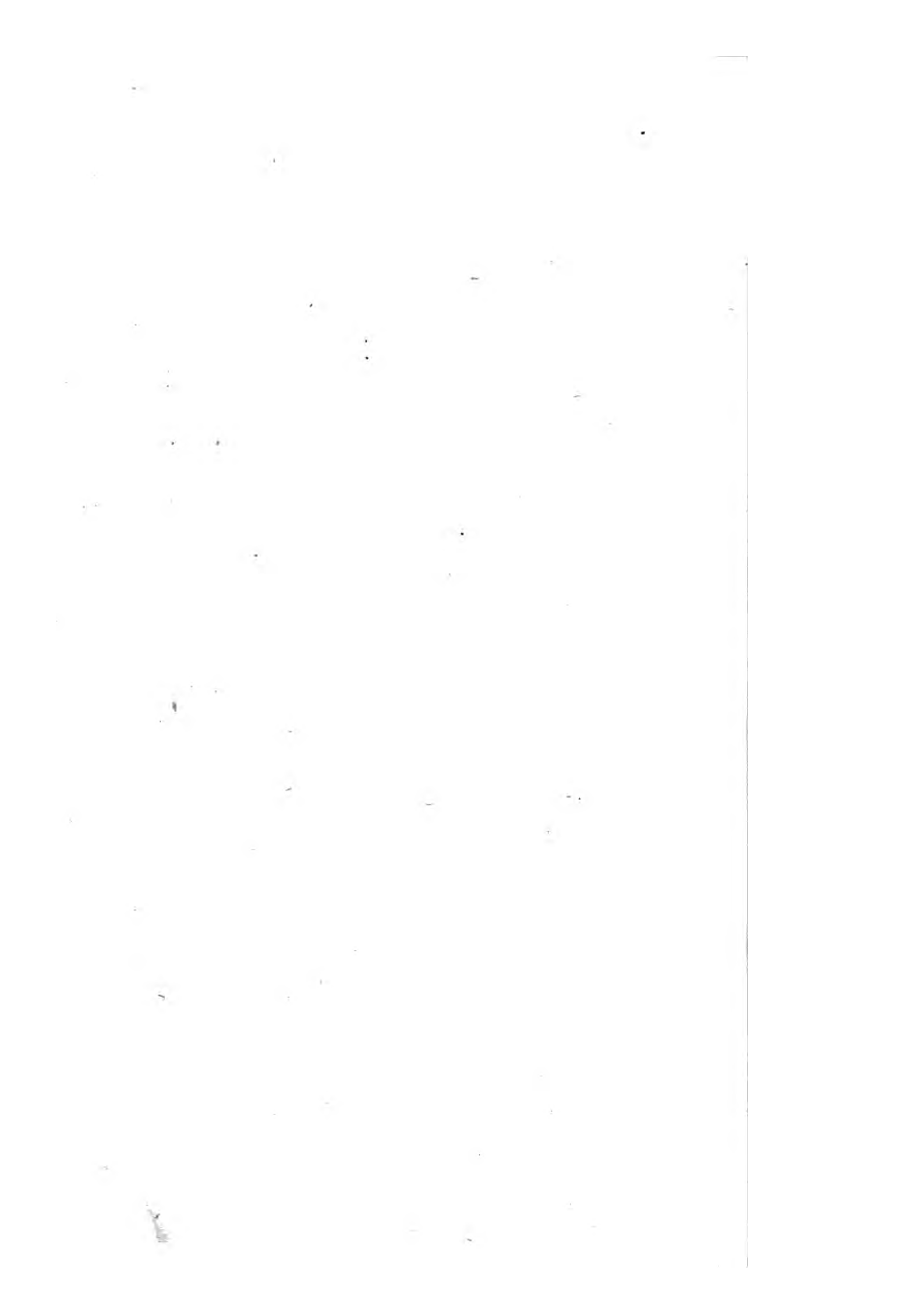
Choral.

Knæl, og tilbeed
 Hans Miskundhed,
 Hvis Domme vi tilbede!
 Frelste Siæl, dig gav han Fred,
 Os kun traf hans Brede!

Priis, glade Aand,
 Din Frelfers Haand,
 Som gav dig Livets Krone!
 Ewig frie for Stovets Baand
 Knæl for Naadens Throne!

Dig har hans Røst
 Løgt og forlest,
 Os fængsler den og saarer!
 Vi beholdt kun til vor Trost
 Disse hede Taarer!

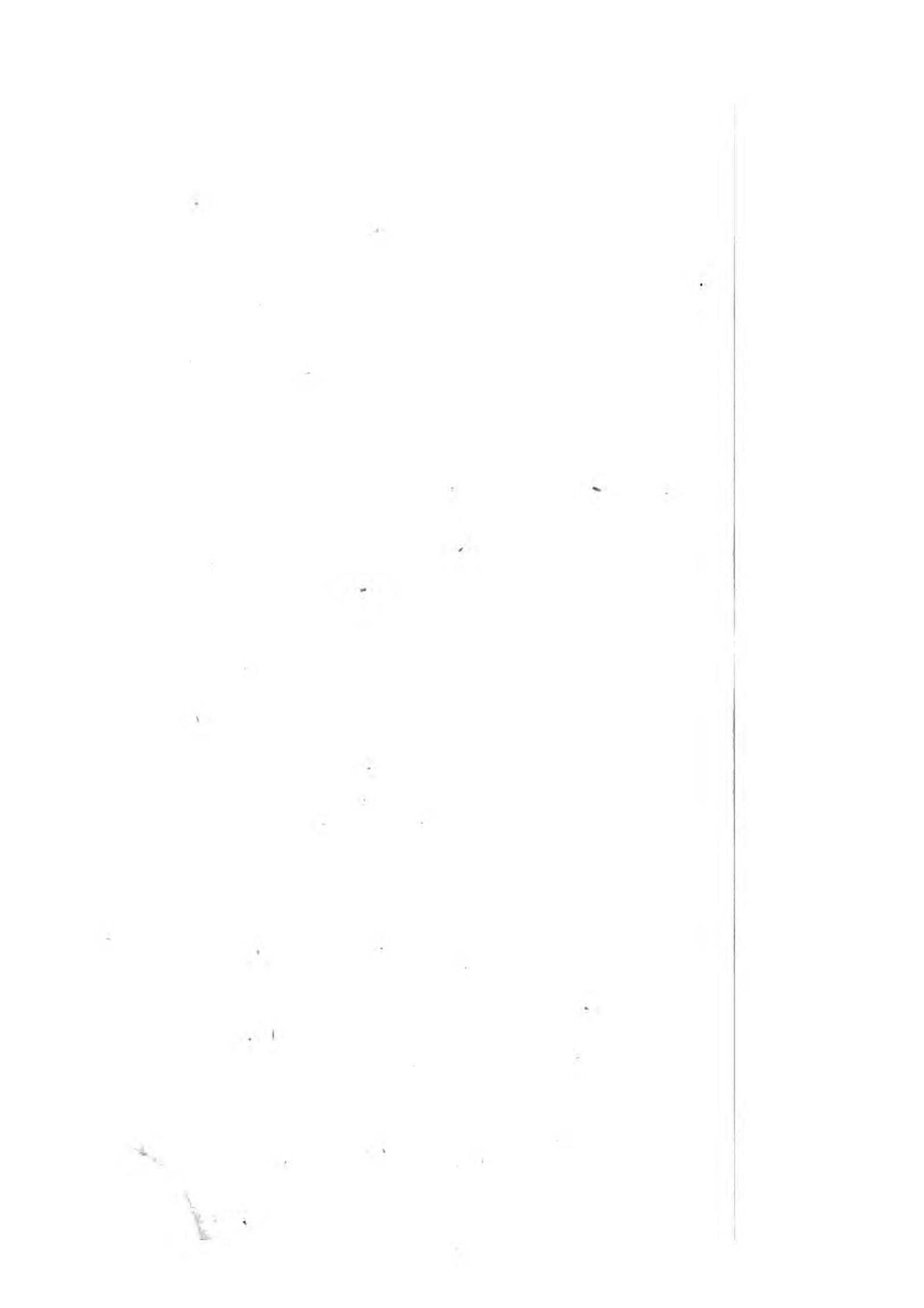
Festdigte

og

Hæderslange

til Kongehuset.

Cantata

i Anledning af Salvings-Acten.

Opført paa Christiansborg 1767.

Syngende Personer.

Retfærdighed.
Magten.
Blisdom.
Fredens Engel.
Undersaatterne.

Chor af Undersaatterne.

Fred med den Salvede!
Hans Krone skinnede
Af Blisdom, Dyd og Magt.
Vi saae vor Christian,
Dg horte Folkets Bønner:
Vor Slægt døe forend han!
Dg yngste Sønnesønner
Skal vidne om hans Pragt!

Retfærdighed.

Aria.

Christians skarpe Dø
Lindrer i det Heie;
Medrig Dødsfæb, skielv!

Naar hans Dommens Torden
 Buldrer over Jorden,
 Flygte Frækhed selv!

Men milde Straaler skød fra Heltens Die
 Til dem, som krob i Støvet under Thronen.
 Han bøier sig, og rækker dem sit Scepter,
 Og smiler ved at kaldes Armod's Trost.
 Saaledes ligner Christian den Høie,
 Som paa sin Throne ei de Mindste glemmer,
 Og med en Faders milde Røst
 Oploster Idmyge af Støvet.

Magten.

Afmægtig Stoltthed falde under Thronen!
 Og naar han sidder for at domme Folket,
 Da staaer jeg ved hans høire Side.

Aria.

Flyer, Laster, flyer for Christians Domme!
 Den Døde flygte, om han kan!
 Men Landet fyldes op med Fromme,
 Som bygge under Christian!
 Thi Magt blev givet ham paa Jorden,
 Magt til Retsfærdighed og Dom,
 Hans Slutning staaer saa fast som Norden,
 Hans Bud skal intet støde om.

Viisdom.

Hist seer jeg en ærværdig Skare
 Af Viisdoms Benner og af sølvgraac Fædre,
 Som zittrende opløste Røst og Hænder.

„Vi saae den Salvede,
 Dg han var viis som en af Herrens Engle;
 Hvor saligt er det Land, hvis Konge kiender
 Gud, Landets Nytte, og sig selv!“
 Saaledes talde den Bise,
 Dg Glædestaare trille af hans blege Kinder.

Fredens Engel.

Aria.

Christian, salved Helt i Norden,
 Du som elsker varig Fred,
 Hos dig vil jeg boe paa Jorden,
 Alt du, bekrandst med unge Palme,
 Maa spare Underfaatters Blod!
 Kroner, som Tyranner bære,
 Svømme bort i Blod og Sved,
 Men din Krands skal evig være;
 Heltes Laurbærkroner falme,
 Dg til dem er du for god.

Lev længe, Christian, lev længe med Mathilde!
 Betsignelser fra Himmelen og Jorden,
 Fra Havet og fra alt det Skabte,
 Dg fra det Skabtes milde Skaber
 Skal strømme paa de høie Salvede!
 De være Menneskets Fornøielse,
 Troe Underfaatters Lyst og Glæde,
 En Skat, som Norden sildig taber!
 Dg sildig skal først Nordens Sonner græde,
 Thi medens Christian lever med Mathilde,
 Skal alting være lutter Glæde,
 Dg hver skal boe i sit Paulum med Fred.

Chor af Undersaatterne.

Fred med den Salvede!
Hans Krone skinnede
    Af Wiisdom, Dyd og Magt.
Vi saae vor Christian,
Dg horte Folkets Bonner:
    Vor Slægt doe ferend han!
Dg yngste Sennesenner
    Skal vidne om hans Pragt!

Cantata

ved den

i Anledning af Salvings-Acten 1767

foretagne Doctor-Promotion.

Opført paa Academiet.

Syngende Personer.

Videnskaberne.
 Wiisdom.
 Nordens Engel.
 Lykialighed.
 Undersaatterne.

For Promotionen.

Chor af Undersaatterne.

Du saae din Vældige
 I Herrens Helligste,
 Lykialigt Danmark!

Din store Christian
 Bar stor i Herrens Die.
 Sin Mand, Kraft fra det Høie,
 Og Wiisdom skienkte Han
 Din salvede Monark.

Videnskaberne.

Aria.

Her i den store Christians Skygge
 Og under Wiisdoms Baretægt

Skal Konsterne sig Templer bygge,
 Som staae til Verdens sidste Slægt.
 Egyptens Pyramider falder;
 Men, rolig og belønnet Flid!
 Lad Nordens allersidste Alder
 See Støtter fra din gyldne Tid!

Viisdom.

Den Vise saae en Stjerne over Norden,
 En Sol randt op fra Cimbrers kolde Egne:
 Da troede han at kiende Viisdoms Straaler,
 Dg henrykt raabte han til sine Brødre,
 Dg Vise iulte hid fra alle Kanter.
 Lykkelig Konge, som vil herske over Vise,
 Lykkelig Land, som styres af en Viis!

Efter Promotionen.

Nordens Engel.

Aria.

Af Vifere og Bedre
 Bar efter Christian
 Blant Oldenborgske Fædre,
 Skal aldrig blive sagt.
 Den kaldes stor, som han,
 Blant Kongerne i Norden,
 Som elsker Viisdoms Orden
 Dg ærer Himlens Magt!

Enkeltalighed.

Ulykker flygtede for Christians Straaler,
 Dg h rdet Sorrow søgte mørke Huler,
 Hvor de useete kunde bygge;
 Men i hans Alder fandt de ingen Skygge,
 Thi Glæden skinnede i hele Norden.

Nordens Engel.

Lyslig Slagt, som dode for din Glæde,
 Dg tabte Lyset for din Sol!

Chor.

Land, Land, opl st dit Raab,
 L el til den Evige
 Om al din Trost og Haab!
 Godheds bundløse Kilde,
 Uds  du Fromheds Len
 Paa dine Salvede,
 Vor Christian, vor Mathilde,
 Vor Lyst, v rt Liv, vor Ven!

Tanker

da

Sans Kongelige Hoied Arveprinds Frederik

lykkelig. giennemgik Smaakoppernes Indpodning 1769.

Da Glædens Sol stod høiest over Norden,
 Og Sorrigs mindste Skygge selv forsvandt,
 Dpfom en Sky, som truede med Torden.
 Suk, Taarens Forbud, angestfulde Bønner
 Blev hørt fra Cimbrer; Nordens glade Sønner
 Holdt op at skiule Frygten, som de fandt.

„Nei, Jorden har ei uforbittret Glæde,
 Naar Danke selv tør neppe smile trygt.
 Op, du som leer, bereed dig til at græde!
 Og du, o Syn, som ellers aldrig vilde
 See bort fra Christian og fra Mathilde,
 See til din Frederik, og skiælv af Frygt!“

Saa raabte Ryztet; og det bange Hierte
 Forsøgte tit at sonderlaae mit Bryst.
 Da saae jeg op til Nordens Fryd med Smerte,
 Da stræbte hede Taarer at forsvare
 Mit Die for at see den Elstes Fare,
 Som det saa tit betragtede med Lyst.

„Machaons Kunst, som grundes paa vor Jammer,
 Dg stedse stiger ved Naturens Fald,
 Hod intet Giftigt i saa ædle Stammer!
 Mon Rosen, som selv Drmen ikke skader,
 Fordærves af sin omme Pleiefader?
 Vent dog, o Kunst, paa Guds og Tidens Kald!“

Saa freg den blinde Frygt; men Konstens Fædre,
 Som Viisdom harder mod utidig Graad,
 Bevægtes ei, thi de forstod det bedre.
 Dg Helten selv, af lige Viisdom hardet,
 Modtog det Onde villig, uforfærdet,
 I Haab til Gud, sin Dyd, og Lægens Raad.

„Du fører Cæsar, frygt ei Storm og Torden!“
 Saa raabte Helten midt i Dødens Gab,
 Dg sølte, at han var en Gud paa Jorden.
 Det Mod er stort, men saligt det, som bygger
 Paa Troens Klipper meer end Vrens Skygger;
 Det først har Grund, hiint er kun Videnskab.

Saa stod din største Tillid til den Høie,
 Min Frederik! din Trost var Himmelen,
 Dg han, som holder steds aarvaagent Die
 Med Konger og med ædle Kongesønner,
 Saae til din Dyd, og herte Nordens Bonner,
 Dg skienkte os og Jorden dig igien.

Vor Glædes Sol har tørret Taarefloder,
 Dg Fryd har kronet bange Cimbrers Ben.

Lykkelig Land! og lykkelige Moder,
Som atter glad og mere rolig nyder
Løn for sin store Søn og sine Dyder;
Som længe skal omfavne slig en Søn!

Saa kron da selv, Almægtige, vor Glæde
Med varig Tilvæxt og Bestandighed!
Knyt Fryd til Fredriks Nar med Skiebne's Riæde,
Byd Juliane aldrig fælde Taarer,
Dg selv ei see det Slag, som, skiont det saarer,
Dog først en evig Krone vindes ved!

Til Hendes Kongelige Majestæt
Dronning Juliane Marie

paa hendes Fødselsfest 1769.

Fryd rustet sig mod Fryd, at trættes om mit Dø,
 Og Sielen fordres af forskiellig Lyst;
 Hver Synspunkt vil mig hee, selv Gidsning vil ferneie;
 Haab og Grindring, hver har glade Dage,
 Som kalde mig snart frem og snart tilbage,
 Og fordrer hver et Hierte af mit Bryst.

Snart viser sig en Dag, steds værdig at erindre,
 Thi den har seet vor Juliane først.
 Saa gjer den Dag, vi see, de andres Straaler mindre,
 Saa skiules den igien af dem, vi vente,
 Saa finder Sandhed, at enhver fortiente
 At kaldes gladest, lykkeligst og størst.

Rør mig med magist Kraft, omskab mig, Sanggudinde,
 Som Janus eller Jrons Vægtere,
 At jeg ubindret maa beskue min Heltinde!
 Oploft min Sang saa hoit, som Nyttet raaber!
 Og, at jeg føler det, jeg seer og haaber,
 Udruft mig med tidobbelt Følelse!

Grund til min Fryd og Sang, o Dag, som først i Dden
 Blev stor ved Navn af Julianes Fests,
 Bliv evig dyrebar, bliv aldrig glemt af Norden!
 Vel saae du ei de fulde Straaler tindre,
 Haab var din Glæde; men er den vel mindre
 Som saae dem først, end de som saae dem best?

Dog, som en gierrig Vie vel summende betragter
 Hvad Blomsterknoppen lover meer end har,
 Men iler snart derhen, at hente fulde Dragter,
 Hvor hvert et Blad sin Sødhed stolt udbreder:
 Saaledes, Dage, haster jeg til eder,
 Som ret har viist, hvis store Navn I bar!

Til Frederiks Paulus! Egyptisk Nat omhyller
 Skjoldungens Huus: hvor er Lovise nu,
 Bor Dannebød? Men Glands, som blender, som fortryller!
 I slikt et Lab, slikt Sang, hvem Gud bestemte
 Til værdig Trost for Frederik den Femte!
 Hvem, Juliane, var det uden du?

See, Muse, søl, og tie! vov ei, min Sang, at prise
 Hver Heltedyd og hver Fuldkommenhed;
 Siig kun, at det var stort at være som Lovise!
 Hun var det: paa Monarkens høie Sæde
 Sad Juliane, Hyrden selv til Glæde,
 De Mindstes Vel var hendes Diemeed.

Dg skal du haste taus forbi den mørke Scene,
 Hvor vor Heltinde viser sig i Flor,
 Beundringsværdigst dog. Ild taaler Guld allene,

Sligt Tab kun Heltens Bryst! I Hvirvelvinde
 Staaer Klippen tryg, saa staaer og vor Heltinde,
 Og selv det største Tab gjør hende stor!

Har han, som prøver og belønner store Dyder,
 Gi derfor med almægtig Stemme sagt
 Til Sørrigs mørke Skye, at den ei meer afbryder
 Algodheds Straaler? bandt han ei sin Glæde
 Til Julianes Liv med Skiebners Kiæde,
 Og bed den, selv at trodse Dødens Magt?

Glaae heit, min Githar, heit! thi mit henrykte Die
 Seer idel Lyst: til vor Heltindes Fryd
 Har Jorden sluttet evigt Forbund med det Høie,
 Selv Hændelser har mod Natur og Vane
 Bestemt sig til at fryde Juliane,
 Og Tiden staaer, at lønne hendes Dyd.

Som denne Dag, saa stor i Majestæt og Ære,
 Saa kiendelig ved sin Lykksalighed,
 Heltinde, skal enhver af dine Dage være!
 Den Gud, som gav os Frederik tilbage,
 Skal med sin Fryd forbinde begges Dage,
 Og evig Fryd skal de adskilles ved!

Til Hans Kongelige Høihed

Arveprinds Frederik,

da han fornyede sin Daabes Pagt, 1770.

Syng kongsled og urørt om Lyffens Gaver,
 Du alt hvad Jord og Tid og Nygtet haver;
 Dg Echo svare høit paa Stovets Lyst!
 Men nu, min Siæl har seet og følt den Høie,
 Nu jittret Glæden i mit fulde Die,
 Dg Sangen quæles i mit Bryst.

Som Marmor, som Egyptens Pyramider
 Dpregne Musen for de sidste Lieder
 Hvad Jorden tabte, naar dens Helte vandt!
 Men — salige Triumpf! — hvor Godhed vinder,
 Der knæler taus, Zions Sangerinder,
 Dg Taarer sige, hvad J fandt!

Gud! Navn, som standser i Cherubens Læber!
 Allmægtige! hvad er jeg, at jeg stræber
 At nævne dig, og nævne dig igien?
 Dog horte jeg . . . J Magter og J Throner,
 J horte det! . . . slaae, Cithar, høie Toner!
 Thi Jordens Indling er hans Ven.

Naar Goreb skielver, naar hans Dommers Torden
Gaaer nær og tung og langsom over Jorden,

Da, Stræk! da høre og forstumme vi;
Men Gud er ei i Beiret. Utter høres
En mægtig Røst, og Ebals Grundvold røres;
Men Gud er ei endnu deri.

Da suser Zions Eder — knæler, knæler,
Alt hvad som lever! raaber, alt hvad mæler:

Han er det, Godhed, Miskundheders Gud!
Her lod Urania Citharen falde,
Heit løftede hun Sangen, at paakalde,
Dg — stammede sin Bellsyst ud.

Vend dig, min Sang! og du, mit fulde Die,
Hør! hvem er den, som taler med den Høie?
Med hvem fornyer Allgodheds Gud sin Pagt?
Hvem nævner tryk det store Navn? hvem kræver
Dens Vidnesbyrd, hvorfor Gloah bæver,
At det skal staae, hvad han har sagt?

Modsatte Dyder trættes om at male
Hans Mine. Høi, ukonstled er hans Tale,
Dg al hans Væsen ydmyg Majestæt.
Hans ædle Hierte høres i hans Læber,
Men Diet forekommer dem, og stræber
Med al sin Ild at vise det.

Bemærk, hvor yndigt Ungdoms Blomster pryder
Erværdig Blisdoms Frugt og modne Dyder!
Hør ham, forklare Dom og Salighed,

Dg Viltsdoms Bei, Naturens Maal og Ende,
 Dg Almagts Lov! og her ham saa bekiende,
 At Jesus er alt hvad han veed!

Forsø, Sangerinde, læs i Glædestaare,
 Fornem af Blodets Slag i hver en Aare,
 Hør det af Suk, som stormer fra enhver!
 Lad Cimbrer, lad det glade Tvillingrige,
 Lad Norden og dens mindste Sønnen sige,
 Hvem denne Herrens Yndling er!

Vor Frederik! — O J, som aldrig glemte
 Den sande Helt, vor Frederik den Femte,
 O kommer, iler, deler himmelsk Fryd!
 Seer Frederik, og raaber, Myriader:
 En glad Erindring om hans store Fader,
 Et værdigt Aftryk af hans Dyd!

Glaae høit, min Cithar, syng i Urims-Toner
 Den Pagt, som han fornyer med sin Forsøner!
 Min Siæl beskue Godheds Glands igien!
 Ravn Pagten, siig, hvad han i Verdens Die
 Bekræftede, og læs det i det Høie,
 Hvad Jehova tilføer sin Ven!

„Din,“ sagde Frederik, „din vil jeg være,
 Din Godheds Lov, en Formuur for din Ære!
 Din Villie være steds min Rettesnor!“
 Da søer han ved sig selv; den evig Gode,
 Dg Himlene, og alle de som troede,
 Dg Haabet herte, at han søer.

„Mig,“ joer Algodhed, „mig skal du behage,
 Min Arm beskierme dig, min Aand ledsage
 Din Fod til mig, og Stiebnen til dit Gavn!
 Jeg, jeg vil høre dig, naar du paakalder,
 Fred vil jeg give dig, og Fryd, og Alder,
 Og Wiisdom, og et evigt Navn.“

Af Haabet drucken var min Sang, og længe
 Lob Glæden giennem neppe rorte Streng,
 Og himmelft Belyst brød Githarens Klang.
 Træt er min Siæl af Belyst, Tanker svimle
 I Godheds Dyb, og Stemmen doer i Himle,
 Og Glædestaare er min Sang.

Gior Glæden stum? kan kun min Siæl fornemme
 Den Fryd, jeg saae? hvo laaner mig da Stemme
 Til dig, som saae den i en elsket Sen?
 Nei, Julianes høie Siæl allene
 Kan fatte Fryd, som den kun kan fortiene:
 Sin Fredrik, sine Dyders Løn!

Og skal min Sang ei vove sig til eder,
 Hvis Flid opelskte disse Saligheder,
 De Wiisdoms-Frugter, som I dele nu.
 Helt, ved hvis Afke denne Taare rinder!
 Den Salighed, som Fredriks Mentor finder,
 Den synger ingen, uden du!

Cantata

i Anledning af

Kongens Fødselsdag 1771.

Spjort i den saa kaldede Raadhuusstrædets Concert.

Recitativ.

Var, Følelse, min Sang! og du, mit Hierte,
 Vær Harmonie! Stiig med de høie Toner
 Hoit op til Belyst, op til salig Glæde!
 Men da, naar Sangen taber sig i Glæde,
 Og nu i bævende og zittrende Accorder,
 Og nu i svage, halvafbrudte Toner
 Sagte, venlig murrer mod sin Lyst — og døer:
 Da stiiig endnu! og stærk ved hine Straaler,
 Dem som opvarme og besjæle Norden,
 Dem som nedlod sig over Sangens Hytte,
 Ved Christians Glands, stiiig hoit, mit fulde Hierte,
 Op over Sangen! op til Glædens Fader!
 Der smelt i Fryd, og daan i hellig Andagt!
 Men Gudhed see din Ven, og Almagt svare:
 Ja, Christian leve længe med Mathilde!

Aria.

Harmonic, din gyldne Kiæde
Nytté Christians Vink til Glæde,
Og hans Trîn til Nordens Gavn!
Længe byd vor Sang at være
Lyd af Lyst og Held og Ære,
Ewig Gienlyd af hans Navn!

Cantata

i Anledning af

Kongens Fødselsdag 1772.

Opført i den saa kaldede Raadhuusstrædets Concert.

[Recitativ.]

Velkomne Dag! og stor blant Nordens Dage!
 Dg dobbelt stor, og altid meer velkommen,
 Jo tiere du kommer glad tilbage!
 O Dag, som stolt fortæller dine Brødre,
 At det er dig, som skien med himlisk Pragt,
 Dg riig, og mægtig nok ved Godheds Magt,
 Kom at fornye Betsignelsernes Pagt
 Med Norden, og at du har givet
 Dens Lyst og Haab, dens store Christian Livet!
 Stor er din Roes, o Dag, og høi og hellig,
 Dg mægtig er din Bellsyst over Cimbrer,
 Dg drufne gjør du dem til Sang og Spaadom!

[Arie.]

Til Alfaders Throne trænge
 Sikkre Sut fra Danstes Bryst:
 Christian leve, leve længe,
 Himlen, os, og Sig til Lyst!

[Recitativ.]

Dg har ei Straaler af din Pragt og Glæde,
 Har Gienfkin af din Roes ei naaet mit Bryst,
 Dpfylt det, og opvarmet det til Sang
 Dg Dnfter? Mærk, du elskte Chor, og følg
 Din Sangerindes Ben, og Juliane,
 Dg Frederik! Styrk den, og hør den, Himmel!

[Chor.]

Stor skal Nordens Christian være,
 Stor i Wiisdom, Magt og Ere,
 Stor i Undersaatters Bryst!
 Haand i Haand, i Thronens Skygge,
 Troe, lyksalige og trygge,
 Skal hans Born udbrede Lyst!

Cereris og Thetidis Strid.

En Prologue i Anledning af Hans Kongelige Høiheds Arveprindsens
Formæling 1774.

Handlende Personer.

Ceres.

Bertumnus.

Thetis.

Høstfolk af begge Aien i Cereris Følge.

Gartnere og Gartnerster i Bertumni Følge.

Nereider i Thetidis Følge.

Første Optrin.

Ceres. Bertumnus. Høstfolk. Gartnere og Gartnerster.

(Handlingen aabnes af Gudens og Gudindens Følgeskab med afværende Sang
og Dands.)

Chor.

O Danste, skiertser trygge
I fulde Laders Skygge,
I Kreds om gyldne Dyrger,
I Segn af Lyst og Haab!

D skiertser kun og synger!
Lyksalige, som bygge
I Thronens milde Skygge,
Fordobler Glædens Raab!

Ceres.

Du fatter ei min hele stolte Glæde,
 Vertumnus! min Triumpf er sikker.
 Erindrer du, da Nordens Christian,
 Med hans og Danmarks troeste Veninde
 Og Blisdoms unge Ven,
 Tilvinkte mig og dig og Thetis,
 At vende om med al vor Lyst og Rigdom
 Til Danmark, til vort elskte Land?
 Erindrer du, da kom en venlig Strid
 Imellem mig og Havets Herskerinde?
 Den som tilførte Norden først
 Den største Rigdom, den var stærst;
 Den af os begge skulde vinde.
 Nu see og hør, og døm! Du seer dem,
 De Bierge af mit Guld, hvorunder
 Dans glade Slægter, frie for Frygt og Kummer,
 Velsigne Himmelen og Christians Huus.
 Og Fryd opfylder Christians store Huus;
 De Dancks Glæde,
 De høie Frydeskrig
 Af Tusinde, som takke det for mig,
 Af Tusinde, som modige og trygge
 Opdyngte Rigdom i dets Skygge;
 Den kongelige Fryd, Vertumnus,
 Opfylder nu Skjoldungens Bolig.
 Har Thetis meer? sig, kan den gyldne Fred
 Indhegne meer Lyksalighed?

Aria.

Rigdom, Held og Styrke strømmer
 Af mit fredelige Skjød,

Dg min Belyst oversvømmer
 Selv det Bæld, hvoraf den flød.

Stolte Søe, hold op at trætte!
 Solvblaae Hav, tilstaae det nu,
 At de Danskes gyldne Slette
 Bar en større Skat end du!

Vertumnus.

Min Ceres, jeg tilstaaer det,
 Stor er din Rigdom, og din Belyst naaer
 Til Christians Huus.
 Skieldungen og hans fødte Ven
 Dg hun, den hulde Dannebød,
 Indhøste selv den Glæde, de har plantet.
 Men om du stolt tilegner dig
 Hvert Smil, som straalet nu fra Christians Die,
 Hver Lyft, som slaaer i Julianes Hierte,
 Hver Fryd, som zitterer nu paa Fredriks Læber,
 Dg hele Nordens Glædeskrig:
 Da, Ceres, er det Overmod af dig.
 Dg jeg har Rigdom nok og gyldne Frugter,
 Hvormed jeg glæder Norden og dets Fader.
 Men viid, snart kommer her en ung Heltinde,
 Bestemt til Løn for Fredriks Dyd;
 Alt iler hun fra Barnas Bredde.
 Hun lover meer, end vi kan give.
 Viid: Haab om bedre Frugt, end du og jeg
 Aflokke Jorden, Haab om ædle Pøder
 Af den saa elskte, den saa hellige,
 Af den saa skyggesfulde Stamme,
 Hvorunder vi og Norden blomstre,

Haab om en Vt af unge Helte,
 Der ligne Frederik og blive snart, som han,
 Til Lye for os, til Hegn for Christian:
 Det Haab bestæler nu Skioldungens Huus
 Og hvert et dansk og hver en Nordmands Bryst
 Med meer end din og end Vertumni Lyst.

Aria.

I Kamp med alle Vinde
 Staaer Høiens Teg, og byder
 Dem Trods og hver en Skye;
 Men i dens Skygge nyder
 Dens spæde Slægtskab Lye.

Sin Giengield vil den finde,
 Naar disse Spirer groe;
 Naar de med venlig Skygge
 Det elskte Træ betrygge,
 Da grønnes det i Roe.

Andet Optrin.

De Forrige. Thetis. Nereider.

Thetis.

Jeg vandt, min Ceres! og du selv
 Skal snart med Fryd tilstaae det, at jeg vandt;
 At jeg har ført en større Skat til Norden
 End du, en større Fryd end Ceres har.
 Jeg blev det vaer, at Nordens Fredrik smilte
 Mod Barnas Bred. Du veedst, hans Bink er nok;
 Jeg hastede derhen. Der mødte mig
 En ung Gudinde, uden Tvivl

Den, som bestyrer varig Fryd og Held;
 Thi som Minerva, naar hun, træt af Krig,
 Af Gratier omskiertset, Venus liig,
 Selv viis besøger Viisdoms Gud,
 Saa forekom hun mig,
 Den Himmelske! Hun bed mig bringe sig
 Til Dannemark, til Fredriks Arme.

Vertumnus.

Du hører det, min Ceres!
 Det er Heltinden selv, hvorom jeg talte.

Ceres (til Thetis).

Bliv ved!

Thetis.

Fortryllet, stolt tilvinkte jeg
 De skionneste blant Østerhavetsølger.
 Hver løftede den sølvblaae Ryg, og bar
 Gudinden frem. Jeg selv, udrustet
 Til Kamp mod hver en Storm, hver troles Nordvind,
 Gik høi foran og førte Nordens Glæde.
 Saa bragte jeg den milde Frederikke
 (Det er Gudindens Barn) til Fredriks Bryst.
 Hun, som blev sendt af Himmelen,
 Med Elskovs og med Viisdoms Smil bevæbnet,
 At lønne og opmuntre Nordens Ven,
 At pryde Christians Slægt og at formere den;
 Hun, som udbreder Fryd i hvert et Bryst,
 Og liig Ken hulde Juliane
 Skal være Nordens Roes og Lyft:
 Hun kom, o Ceres, paa min sølvblaaeølger
 Til Danmarks Bred. Du seer det, at jeg vandt.

Ceres.

Jeg føler det, min Rigdoms Glands forsvinder
 Saa nær ved Fredriks Lyst, ved Frederikke;
 Jeg tør ei trattes meer.

Chetis.

Ei du, kun Elskovs Gud, kun Amor tør
 Nitratte mig min Noes. Den Stolte!
 I det han før omflagrede
 Den heie Mast, da saae han mig, og loe,
 Og slog de gyldne Vinger ud, og raakte:
 „Opblæs dig ei, forfængelige Hav!
 Du bærer kun den Glæde, som jeg gav.“

Aria.

Gavst kun du saa stor en Glæde,
 Elskovs alt for stolte Gud?
 Mon din Ild, din Haand allene
 Dannede den gyldne Kiæde,
 Den som evig skal forene
 Nordens Fredrik med sin Brud?
 Amor, Dyden holdt din Bue,
 Viisdom styrede din Piiil,
 Almagt hialp dig, og din Lue
 Tændte Godhed med sit Smiil!

Ceres.

Det er da ikke dig, men Himmelen
 Og Elskovs Gud og Frederikke,
 Som glæde Norden og dens Ben.

Vertumnus.

Du taler ret, min Ceres! Frederikke
 Tilhører denne Dags Triumpf, dens Glæde;

Hun skienker Norden meer end du og Thetis,
Hun skienker den sig selv.

Omsfavner eder, yndige Gudinder,
Dg følger mig! saa vil vi, Haand i Haand,
Gaae Fredriks høie Brud i Møde,
Dg ydmyge nedlægge vore Skatte
For hendes Fod, og knælende tilstaae,
At Jordens Skjød og at det rige Hav
Har ei saa stor en Glæde, som hun gav.

Thetis.

Det vil vi — kun at Ceres ei
Vil have vundet!

Ceres.

Nei, min Thetis, nei!
Vi vil omfavne os. Dog er vor Strid
For ædel til at ende sig saa snart.
Saa længe Norden staaer, vil vi fortsætte
Vor skionne, vor venkabelige Trætte,
Dg kiærligt kappes at berige den.

Thetis.

Belan! Men sig, Vertumnus,
Hvad bringe vi den høie Frederikke
Til værdigt Dffer, til vor Guldskabs Pant?
Jeg negter ei, nu synes jeg mig arm.

Ceres.

Jeg finder ei en værdig Gave,
Jeg som dog nylig fandt mig selv saa riig.

Vertumnus.

Dg hvad vil Fredriks Brud vel have?
Hun tænker, føler alt som han,
Som Juliane og som Christian;

Hvad kan den Gædes Dnske være?
 „Ah giorer kun, vil I berige mig,
 Hver Dansk, hver Nordmand lykkelig!“
 Det er den kiæreste, den største Gave,
 O Fredriks Brud, o ædle Frederikke,
 Som Jord og Hav kan bringe dig!

Ceres.

Det Offer vil vi bringe dig,
 Udvalgte Par! I Kreds om eder,
 I Kreds omkring Skoldungen og hans Hund
 Vil vi udbrede al vor Rigdom,
 Og samle glade, lykkelige Danske.
 Og den Lyksalighed,
 Som Himlen ei betroeede til vor Magt:
 De Godes Bisald, og den gyldne Fred,
 Og Wiisdoms Lys, og Konstens Pragt,
 Og Nordens Haab og Christians Styrke,
 O høie Par, o dyrebare Stamme,
 Din Frugtbarhed,
 En yndig Aad af ædle Boder,
 Som ligne Fredrik og hans Moder,
 Skal Himlen selv omgierde Thronen med.

Chor.

Himmel, Jord og Hav, udbreder
 Alt det Gode, som I har!
 Samler nye Lyksaligheder
 Trindt omkring det ædle Par!

Ceres.

Ageren og Bølgen lyde
 Dannelongens Vink, og fryde
 Alle dem, hans Scepter naaer!

Cetis.

Allmagt gierde for hans Throne!
 Den velsigne ham! den krone
 Christian med sølvgraae Haar!

Vertumnus.

Glædens Fader overskygge,
 Han formere, han betrygge
 Kongens Gums, til alt forgaacr!

Chor.

Glædens Fader overskygge,
 Han formere, han betrygge
 Kongens Gums, til alt forgaacr!

Ceres.

Norden, af dit Skiod udspringe
 Fylde, Styrke, Mod og Lyst!

Cetis.

Og min sølvblaae Bolge bringe
 Pluti Skatte til din Kyst!

Vertumnus.

Fred indhegne, Konsten pryde,
 Klogskab samle, Viisdom nyde
 Alt hvad Himmel, Jord og Hav,
 Alt hvad Glædens Fader gav!

Ceres. Cetis. Vertumnus.

Terzet.

Fred indhegne, Konsten pryde.
 Klogskab samle, Viisdom nyde
 Alt hvad Himmel, Jord og Hav,
 Alt hvad Glædens Fader gav!

Chor.

Himmel, Hav og Jord, udbreder
 Alt det Gode, som J har!
 Samler nye Lyksaligheder
 Trindt omkring det ædle Par!

Ceres.

Ageren og Bølgen lyde
 Dannekongens Vink, og fryde
 Alle dem, hans Scepter naaer!

Thetis.

Allmagt gierde for hans Throne!
 Den velsigne ham! den krone
 Christian med solvgraae Haar!

Vertumnus.

Glædens Fader overskygge,
 Han formere, han betrygge
 Kongens Huus, til alt forgaaer!

Chor.

Glædens Fader overskygge,
 Han formere, han betrygge
 Kongens Huus, til alt forgaaer!

(Handlingen sluttet med en Dands af Cereris og Vertumni Følgeskab.)

Landsbnye-Høitiden.

Et Forpil i Anledning af Kongens Fødselsfest den 29de Januar 1775.

Samlende Personer.

Baronen.

Lucinde, hans Datter.

Forvalteren.

Hovmesteren.

To Bønder.

Jesper } deres Børn.
Kirsten }

Bønderfolk af begge Kien.

Skuepladsen er Baronens Herregaard.

Første Optrin.

To Bønder.

Den første Bønde.

Aria.

Jeg sætter min Hat.

Saa høit, som den Beste;

Jeg yder selv min Støt,

Jeg har, trods hver en Kiig,

Nok, meer end nok til mig,

Og noget til min Næste.

Jeg sætter min Hat

Saa høit, som den Beste.

Den anden Bonde.

Nu, Naboe, tak du Himmelen, som hjalp dig!
 Og tak den kiære Konge, ham hvis Hoitid
 Vi helligholde nu, og tak Baronnen!
 For var det uselt nok, det veed vi alle.
 Det klædet ikke got, en Dag som denne,
 Da hver er glad, og da vort gode Herskab
 Gier sig saa megen Flid, saa stor Bekostning,
 Og skienker og bespiser os saa herlig,
 Blot at vi samlede maae takke Himlen
 For Bondens Velstand og for Kongens Fødsel —
 Det lader ei for kient, min gode Naboe,
 At bære Nag, og pynte gammel Trætte
 En Dag som den. Og siig os da, hvorfor du
 Seer skævt til mig, og puffer, naar jeg taler.
 Min Jespers Hu var falden til din Kirsten;
 Nu, hun var arm, han havde lidt til beste.

Den første Bonde.

O tael kun ei om det Par Sneve Daler,
 Som dengang gjorde dig saa stolt, saa kræsen!
 Dem har vi længe seet, og meer, vor Naboe!
 De Tider er forbi. Og skient min Pige
 Var fattig, var hun flink, rask til sin Gierning,
 Og nok saa god som nogen Kneß paa Godsset.

Den anden Bonde.

Hvad hjælper det? Du veevst, ved tomme Fade
 Er sielden Fred — det var dengang min Tanke;
 Og hvad var da vor Flid? hvad var vort Arbeid?
 Ei vor, ei vore Børns, men Herrens Fordeel.
 Men som du siger, Tiden er forandret;
 Og intet er forsømt endnu.

Den første Bønde.

Hvad? intet!

Den Tid var Pigen alt for slet, nu kom hun
Din Jesper ret til pas — jeg troer dig, Naboe!

Den anden Bønde.

Men her dog . . . Tys! der kommer vor Forvalter.

Andet Optrin.

Forvalteren. De Forrige.

Forvalteren.

Nu Born, I trættes dog vel ei? vor Glæde
Vær ingen Riv i Dag forstyrre. Kommer!
Baronen har alt savnet jer, han venter.
Nu, snart! opholder ei den beste Herre!

(De to Bønder gaac.)

Tredie Optrin.

Forvalteren (allene).

Den Adle vil forlige dem og krone
Vær Høitid med de to Forelftes Lykke.
Hvad sparer han? hvad gjør han ei? hans Idræt
Er kun hans Børns, hans kiære Bønders Velstand.
Hvor blomstrer alt ved ham! Hver hærder Fordom,
Ja mig, saaledes som jeg før var findet,
Mig selv til Trods, beriges han. Dog agter
Han det kun ringe. Men i Areds omkring ham
Velsigne Tusind ham og deres Skiebne;
Det er hans Lyst, det lønner først hans Hierte.
O ædle, rene Lyst, og jeg har smagt dig!
Og jeg har lært at dele sliig en Glæde!
Jeg græder — gamle Barn, om nogen saac mig!

Aria.

D fremmede Glæde,
 Som klemmer mit Bryst!
 D Taarer, som væde
 Mit hærdede Die!
 D Glimt af den Høie,
 D salige Lyst!
 Ja Himmel, du skiemer
 Paa spirende Dyd!
 Dit Velbehag lønner
 Et Smil til vor Næste,
 Et Bink til hans Beste
 Med reneste Fryd!

Fjerde Optrin.

Hovmesteren. Forvalteren.

Forvalteren.

Hvad? kan Hovmesteren undværes inde?

Hovmesteren.

D meget vel! Baronen og hans Datter
 Besøger alt, saa jeg er næsten affat.
 Men Herr Forvalter, hvi saa mild? saa venlig
 Har ingen seet Dem før. Dog, Kornet stiger;
 Den skionne Frost —

Forvalteren.

Min Ven, den Spot er grusom!

Kan denne Dag, kan Christian omringet
 Med Fred og Held, med kongelige Benner,
 Hans trygge Børn, ei glæde danske Gierter?
 Og troe De mig meer følesløs, end alle?
 Den aldrende, den haarde Bonde smiler,

I hvert et Die spiller Lyst; de prise
 Genstemmige den bondefiære Konge,
 Der gav dem og indhegnede dem Kilder
 Af Held og Lyst, som ingen Tid kan tomme.
 Og nu den værdigste, den beste Jorddrot,
 Hvis Hierte mødte Kongens Bink, hvis Jver
 Nu alt belønnes med saa søde Frugter,
 Alt med Velsignelser fra hver en Læbe:
 Hvor grundet er hans Fryd, hvor stor, hvor ædel!
 Og jeg, det synes Dem, jeg skulde undflye
 Saa sand en Lyst, og glæde mig ved Plager?

Hovmesteren.

Tilgiv, min Ven! jeg seer min Feil med Glæde.
 Den vist var følesløs, hvis Siæl allene
 Modstod den Strøm af Lyst, hvori Baronen
 Bortriver alt med sig i Dag. Hvo seer ham,
 Hvo seer Lucinde, hans udtrykte Billed,
 Den Jver at fornøie hver, den Dinhu,
 Hvormed hun glad nedlader sig, og sørger
 At ingen, ei det mindste Barn maa savne
 Sin Deel i Bordets Lyst og Festens Glæde:
 Hvo seer det alt urørt og mørk og vranten?
 Dog kan De let undskylde min Forundring;
 De har ei altid tænkt som nu.

Forvalteren.

Mit Hierte
 Var aldrig Flint; Opdragelsen og Banen
 Indprentede min Siæl en skiændig Fordom:
 Mig syntes Bønderne kun dumme Lastdyr,
 De, tænkte jeg, de skabtes til at bære

Monarkens, Gierens og mine Byrder,
 Knapt Foer og Hug tilgavns er dem det beste.
 Saa tænkte jeg, saa tænke fleer desværre!
 Et Glimt fra Thronen aaknede mit Die,
 Jeg kiender dem for Mennesker, for Brødre,
 Jeg elsker dem; og vor Baron har lært mig,
 At de kan elskes uden Tab.

Hovmesteren.

Dnsavn mig!

Nu har De al min Agt. Ah hvor almægtigt
 Er Kongens Bink og store Mænds Exempel!
 Dem gav du, Himmel, at omskabe Gierter!

Aria.

Sol, din Straale fryder
 Alle Skovens Fugle;
 Kun den blinde Ugle
 Føler dig med Smerte,
 Og undflyer din Pragt.
 Kongelige Dyder
 Smelter ædle Siæle;
 Kun en Feig kan quæle,
 Kun det kolde Hierte
 Dæmpe deres Magt.

Forvalteren.

Hist kommer han, den beste Konges Afstryk!
 Hvor dybt nedlader han sig dog! hvor venlig
 Han taler til to trætkefiære Bønder!
 Hvor ivrig han anstrenger al sin Wiisdom
 Paa at forlige dem! — Ha Børn, ved Himlen,
 For skulde denne Haand snart have gjort det!

Hovmesteren.

Snart nok maaskee, min Ven! men ei saa varigt.

(Han gaaer.)

Femte Optrin.

Baronen. To Bønder. Fervalteren.

Baronen (til den første Bønde).

Let kunde du forlede mig; din Stoltthed,
 Min kiække Ven, jeg soler det, den smigrer
 Mit Hjerte, selv din Trods kan næsten kildre
 Mit Dre — Himlen veed, hvormeget heller
 Jeg horer dette Sprog end for din Klage —;
 Dog, som du selv kan see, det er lastværdigt.
 Ifald du kan belønne din Belgiorer,
 Det vil du dog? jeg kiender dig, det vil du.

Den første Bønde.

Ja, med mit Liv.

Baronen.

Nu vel! den gode Konge,
 Som gav dig det, hvoraf du nu kan prale,
 Begierer kun et glad, et kiærligt Hjerte.
 Han som fornam dit Suk, og fra sin Throne,
 Hvis Glands let kunde skiule ham for Kinge,
 Dog-saae din Nød, og med en Faders Omhu
 Steeg ned at hielpe dig; han som har samlet
 De mavre, de saa vidt adspredte Tuet;
 Han som af dem, dit Krat og dine Møser
 Har skabt et Paradiis i Kreds omkring dig;
 Han, Ven, som har forviiset dig, din Datter,
 Din sidste Slægt om Frugten af din Moie;
 Han som har skienket dig dig selv, din Frihed:

Han vil, og du skal bistaae ham. Han troer sig
 Belønnet nok, ifald du efter Gvne
 Vil fremme din og andre Danstes Lykke,
 Og ei ved Ufred hindre den at blomstre.
 Du seer din Jord: før adspredt, uindhegnet,
 Giengieldte den din Møie kun med Tidsler;
 Hvor hæslig grøn i Høstens gyldne Tider,
 Hvor nogen fandst du den! Dyr havde nedtrædt
 Dit Haab, din Lyst, de Skatte, som du saaede.
 Nu da et Hegn omgrændser den, nu nyder
 Din Ager Fred og du dit Arbeids Frugter.
 Saa vil og I, naar Venstabs Baand forener
 Hvert Ønske, hver Bestræbelse, hver Jdræt,
 Belønne Landets Ven med glade Hjerter.

Den første Bonde.

J taler som en Bog, vor gode Herre!
 Og paa saa fine Ord kan intet svares;
 Dog synes mig, jeg hader ei min Næste,
 Og, som jeg før har sagt jer det, min Kirsten
 Er noget værd. Man skiertjer ei med Vren.
 Han har forsmaaet min Pige før, den Stolte!

Baronen.

Forsmaaet? det har han ei, han var kun frygtsom;
 Og burde han ei zittre, som han gjorde,
 Af Frygt at see saa kien en Pige mangle?
 Og du, som hader ei din Næste, svar mig:
 Hvorledes kan du kold bedrove fire?
 Din gamle brave Ven, de to Forelskte,
 Og mig? Hver af os lider ved din Haardhed,
 Og det en Dag som den, da Christian fødtes!

Den første Bonde.

Det, gode Herre! det er ei at udstaae.
 Kom, Naboe! snart! kom, tag min Haand og tryk den!
 Og for den gode Konges Skyld, som elskte
 Vor Stand saa høit, og gav os det, vi eie,
 Og for Baronens Skyld — saa tag min Kirsten!
 Ved Himmelen, for deres Skyld, vor Naboe,
 Kan du begiere hvad du vil, min Blakke,
 Mit Solvlaags-Kruus, mig selv, ifald du lystet.

Baronen.

See, Ben, jeg kiendte dog dit gode Hierte!

(Til Forvalteren.)

Nu, Herr Forvalter, nu de to Forelskte!

(Forvalteren gaaer.)

Huus, Bryllupskost, og hvad de strax kan bruge,

Det, fiære Venner, det er min Bekymring.

Men see, der er de med vort hele Selvskab.

(Dørene aabnes, og man seer det Underste af Skuepladsen. I Fordybbin-
 gen sees Kongens Bryllupsbillede, med den Underkrift: *Gloria ex Amore Patriæ*.
 Ved adskillige dækkede Borde, hvorpaa man kan see, at Maaltidet allerede er
 til Ende, sidde nogle gamle Bønder og Bønderkoner endnu i fortrolig Samtale.
 Ungdommen stimler frem paa Skuepladsen.)

Siette Optrin.

Lucinde. Jesper. Kirsten. Forvalteren. Herresteren. Bønderfolk
 af begge Køn. De Forrige.

Lucinde.

Min Fader, styr de overgivne Venner!
 De vil ei mætte sig, ei holde Bordskif,
 For de har sunget Kongens Noes, og dandsset
 Engang omkring til Bøndervennens Cre.

Baronen.

Stor Fryd var aldrig ordentlig, min Datter!

I Dag er Glædens Dag.

(Til de to Forelskte, hvis Hænder han samler i sine.)

Kom, raske Pige,

Kom først og giv din Brudgom Haand! din Fader

Samtykker nu dit Valg. Monarkens Høitid

Har viist sin Kraft og smeltet ham; hans Hierte,

Hans gode Hierte slaaer kun for jert Beste.

Nu, Himlen selv velsigne dig, du muntre,

Du gode Pår! vær heldigt, glad og frugtbart!

Og glem det aldrig, at vor Christians Fødsel

Har gjort dig lykkelig, som alle Danske!

(Til alle.)

Nu Born, her seer I selv, hvor skionne Frugter

Vor Lydighed mod Bondevennen bringer!

Seer dette Pår, hvor muntert, hvor velsignet;

Hvad var det i vor første Tilstand? Usle,

Som hver for sig bortsvandt i Sved og Taarer!

Men Born, jeg seer den Lyst, hvoraf I brænde;

Belan, vi vil med Sang og raske Dandse

Erindre ham, som gav os denne Glæde.

Chor.

Kom, lykkeligste blant Dage,

Blide Fæst, kom tit tilbage,

Kom med Held fra Himmelen!

Op fra vore glade Hytter

Stige Lyst til vor Beskytter,

Landets Lyst til Bondens Ven!

Hovmesteren.

Egensind, hold op at kvæle
 Glimtet af vor gyldne Tid!
 Kongens vise Bink beståle
 Dansken med lærvillig Flid!

Chor.

Kongens vise Bink beståle
 Dansken med lærvillig Flid!

Lucinde.

Flyer, o flyer, I lede Trætter!
 Grumme Riv, forlad vor Egn!
 Fred omgierde vore Sletter,
 Venskab være Danstes Hegn!

Chor.

Fred omgierde vore Sletter,
 Venskab være Danstes Hegn!

Forvalteren.

Stræbsomhed og Kundskab drage,
 Landets rige Skatte frem!
 Danmark, brug de gyldne Dage,
 Lad ei Søvn vanære dem!

Chor.

Danmark, brug de gyldne Dage,
 Lad ei Søvn vanære dem!

Den første Bonde.

Ei med Fogder vil jeg bytte,
 Hvor forarmet jeg end var.
 Gid kun Himmelen beskytte .
 Den Lyksalighed, vi har!

Chor.

Gid kun Himmelen beskytte
Den Lykkelig, vi har!

Jesper.

Glædens Fæst som aldrig glemmes,
Dag som gjør mig lykkelig,
Ved dit Glimt skal Eskov fremmes,
Dankes Æt skal pryde dig!

Chor.

Ved dit Glimt skal Eskov fremmes,
Dankes Æt skal pryde dig!

Kirften.

Taarer! Rinden, som J væde,
Vidner om min rene Lyst.
Kongen smage hver en Glæde,
Som han øser i vort Bryst!

Chor.

Kongen smage hver en Glæde,
Som han øser i vort Bryst!

Coro finale.

Kom, lykkeligste blant Dage,
Blide Fæst, kom tit tilbage,
Kom med Held fra Himmelen!
Op fra vore glade Hytter
Stige Lyst til vor Beskytter,
Landets Lyst til Bondens Ven!

Ode til Arveprindsen,

den 11te October 1776.

Ei Glædesraab af Kampens grumme Helte,
 Dg ei Trompetens vilde Klang
 Kan naae den fromme Bardes Bryst, og smelte
 Hans Sjal i himmelsk Sang.

Dg naar Sejaner fryde sig ved Rænker,
 Forstummer zittrende den Skiald,
 Som horte dem tilhvisle Brødre Rænker
 Dg Nationer Fald.

Med Taabers Latter blander ei hans Stemme
 Sin Bellsyd, hvor en usel Slægt,
 Fortrylled ved et Flaggerguld, kan glemme
 De skionne Byrders Vægt.

Dg hvor Tyrannen tordner Lyst, hvor Sværdet
 Afvinger Tralle Glædeslyd,
 Fandt Phoebi Ven sit omme Hierte hærdet
 Mod hvert et Glimt af Fryd.

Men naar en Stammes vældige Beskytter,
 Naar Folkets Engel stiger ned,
 Som smilende tilvinker Landets Hytter
 Betsignelser og Fred;

Dg synlig fra sin lyse Skye udbreder
 En hellig Ild, og Dyd, og Ret,
 Dg Virksomhed, og Haab, og Saligheder
 Som hastig krone det;

Dg knuser Dødens Dnm, hver lunnst Forræder,
 Som hvæler i den glade Egn,
 Dg gierner gridske Rovdyr fra dens Glæder
 Med evigt sikkert Hegn;

Dg naar nu Frydeskrig fra Myriader
 Oploste sig mod Skaberen,
 Naar Folkene tilbede Glædens Fader,
 Som gav dem sig en Ven:

D da skal Glæden svulme høit, og stræbe
 Mod Bardens alt for snevre Bryst,
 Dg tvinge ham til Sang, og fra hans Læbe
 Skal strømme Guders Lyst!

Ja store Frederik, vort Nordens Bægter!
 D du som Naaden sendte ned
 Alt kalde Dans og Nors og Anguls Slægter
 Til tryk Lyksalighed!

Ja Gothers Engel, du hvis store Skygge
 Fra Zembla til de Cimbrers Elv,
 Som Christians Glands, udbredes at betrygge
 Den Lyst, du planter selv!

Naar Millioner, som bekrandsste møde
 Din Fæst med høie Frydeskrig,
 Velsigne Glintet af den Morgenrode
 Der først tilsmilte dig,

Dg hver en Høi som kunde først fornemme
 Din første Glands, da Blissdoms Haand
 Udspredte dine Sfyer, og Dydens Stemme
 Udviklede din Aand;

Dg naar de nu fortryllede og varme
 Omsfavne sig, og Bryst ved Bryst
 Med hede Taare i hinandens Arme
 Fortolke Fredriks Lyst;

Dg naar de samled' knæle for den Høie,
 Dg med forvirred, afbrudt Lyd
 Aaraabe ham, at Sonnesønners Die
 Maa see den samme Fryd:

D da forstummede Bellona Helte,
 Da taug Tyrannens hase Træl;
 Men Himle fylde Bardens Bryst, og smelte
 Fredskialdens drukne Siæl!

Dg høit opløfter han den raske Stemme,
 Dg blander gyldne Strenges Klang
 Med Folkets Røst, og Guderne fornemme
 Den underlige Sang!

Dg Jorden og dens sidste Slægter lære
 Genrykte denne Festes Fryd,
 Vort Held, vort Haab, vor Fredrik og hans Vre
 Af Harpens høie Lyd!

I Anledning af
 Hendes Kongelige Majestæts
Dronning Juliane Marie
høie Fødselsfest

den 4de September 1777.

Er det dig selv, min Sangerste, som svæver
 I Skyggen? eller fordres jeg
 Af Cimbrers Land til Sang? thi Harpen bærer
 Paa sin bemooste Seg;

Thi høit og lifligt klang de slappe Streng,
 Som naar de ane Danskes Fryd
 Og Nordens Hymner; og de giemme længe
 Den festelige Lyd.

Og vældig var den Barselklang; mit Hierte
 Slaacr høit mod det udspændte Bryst,
 Og Diet smelter alt af Skædens Smerte,
 Af skjulte Flammers Lyst.

Siig, Harpe — thi den Ild som jeg fornemmer,
 Den søde Ild oplyser mig —

Siig, var det ei de Danskes Jubelstemmer,
 Hviß Gienlyd fyldte dig?

Dg unge Barde, du hvis Tanke brænder
 Ved Glintet af Skioldungers Dyd,
 Skiul ei din Siæl af Ild! mit Hierte kiender
 Din Læbes elskte Lyd!

Siig, var det dig, hvis varme Aande rørte
 Den gyldne Streng og krævte Sang?
 Var det en Gienlyd af din Siæl, jeg hørte
 I Harpens høie Klang?

Dg du — thi blant de glade Millioner,
 Som høit forkynde Nordens Vel,
 Udfandt jeg let din Røst, de stærke Toner,
 Som talte til min Siæl —

Dg du som henrykt af din Fryd fremkalder
 Mig zittrende til Thronens Fod,
 At synge høit blant alle Nordens Skialder,
 Høit om vor Dannekød!

Den Sang er Pligt, som Danmarks Glæder byde;
 Men svar mig, Barde, du som seer
 Min Læbe zittre, mine Taarer flyde:
 Kan Sang fortolke meer?

Saa her da! thi jeg stræber alt at lære
 Den slappe Streng harmonisk Lyd,
 Dg Cimbrers Salighed, og Nordens Væge,
 Dg Julianes Dyd.

Thi heller er det ei kun Sværdets Helte,
 Ei kun Skioldungens Herlighed,
 Hvis varme Straaler Bragas Sommer smelte
 I høie Hymner ved;

Dg dine Døttre bødft du tit nedftige,
 O Freia! bødft dem smilende
 Udbrede Glæder i din Odins Rige,
 Dg Fryd blant Cimbrerne.

Mild hørte du de fiæffe Barder prife
 Dit Kien ved gyldne Harpers Klang,
 Vor Thyre, vor Margrete, vor Lovise,
 Med Glædens kielne Sang.

Dg mig fom Nornen smilende bestemte
 Det fterfte Lod, og mig hvis Bryft,
 Dg mig hvis Harpe hun huusholdrift gienste
 Til Julianes Lyft;

Dg mig skal Freia, mig skal Himle høre,
 Fredsfælle Dronning! og vort Vel,
 Din Noes, dit Navn skal fylde Guderø Dre,
 Dg fmelte Støvetø Siæl!

Hoit skal min spændte Streng fortælle Jorden,
 Hvor god, hvor viis, hvor stor du er,
 Dg at dit mindfte Vink befrugter Norden
 Med nye Velfignelfer;

Dg at din Glæds adfpreder ffumle Taager,
 Dg at din Straale kyder Fred,
 Dg at dit Smil opelfter og bevaager
 Dit Folks Lykfalighed!

Dog førft — thi hvad formaæ de fvage Toner
 Mod denne Storm af Frydefkrig? —
 Dog førft forftumme Nordens Millioner,
 At man maa høre mig!

Dg siig saa, Varde, naar du nu fornemmer
 Min Vellyst i harmonisk Klang,
 Om ei et Folks, en Verdens Jubelstemmer
 Bar meer end al min Sang!

De høje Raab: „vor Moder! vor Veninde!
 Vor Hoes! vort Held! vor Fryd! vort Haab!“
 Klang selv din Hindars Luth, min Sangerinde,
 Saa skiont som disse Raab?

Den Priis som zitterer paa de aabne Læber,
 De Taarer som fortolke den,
 De hede Suk, det Stammende, som stræber
 At naae til Himmelen —

Oh det er meer end Belklang! det allene
 Fortolker Julianes Dyd!
 Konst maaler ei, du zierlige Samene,
 Dens Glands, og Nordens Fryd!

Kast Harpen! bryd den Dæmning, som indskrænker
 Min Vellyst! bort, I skionne Baand!
 Bort, gyldne Strengene! bort, I gyldne Lænker,
 Som fangsledede min Land!

Med Gother vil jeg stamme Fryd, og mange
 Min Siæl med Cimbrers vilde Raab:
 „Du er vor Dannebod! du blive længe
 Vor Lyst! vort Held! vort Haab!“

I Anledning af
Kronprindsens og Kongens
Fødselsfest

den 28—29de Januar 1778.

[For Kronprindsen.]

Aria.

Din Fryd, o Nord, stadsfæstes fra det Høie!
 I aabne Himle seer det glade Die
 Et herligt Glimt af Esterflægtens Nar.
 Igiennem Glæder see dit Held i Møde,
 Vel, nyd og priis din Fredriks Morgenrøde,
 Betrygged ved den Dag, som Haabet spaaer!

Sang.

Frygt ei for Nattens Skygger,
 O Land, hvis Glæde Dan betrygger!
 Din Fryd kan ei forsvinde,
 Din Sol kan ei gaae ned.
 See Fredrik alt oprinde,
 Mens Christians Sol udbreder
 Al sin Middags Herligheder!
 Den enes Glands veileder
 Den andens raske Fied
 Til din Lyksalighed.

O Cimbrer, hest dit Die
 Kun trygt til dine gyldne Hoie!
 Det Skær, hvori de svemme,
 Spaaer dig umærket Fryd;
 De lyse Purpurstrømme,
 Som Himlene udgyde,
 Spaae den Sol, hvoraf de flyde.
 See al dens Glands frembryde,
 See Fredriks Glands og nyd
 Dagskæret af hans Dyd!

Din Dag skal ei forsvinde,
 O Nord! ved Sol see Sol oprinde!
 See Fredriks Morgenrøde
 I Glimt af Christian!
 See Dagens Gud i Møde!
 Ustandset skal han stige,
 Herlig som hans store Dige.
 Priis ham, du lykkelige,
 Du trygge Lod af Dan!
 For dig oprinder han.

Aria.

Bland dig, vor Røst, med Himlens høie Stemme!
 Din Dal, o Dan! dit Fjeld, o Nord! fornemme
 Bort trygge Held af raske Glæderaab!
 Og hver, som føler hvad hans Æt skal nyde,
 Og hver, hvis Barm Usødtes Lyst kan fryde,
 Belsigne Frederik, vor Ælfoms Haab!

Chor.

Belsigne Frederik, vor Ælfoms Haab!

[For Kongen.]

[Aria.]

Stiig høit, vor Sol! og naar du stiger,
Opflam det Folk, som du beriger!

Smelt Cimbrers Bryst i Frydefang!

Da, Christian, skal vort fulde Herte
Udøse Glæden, som det lærte

Den Dag, du straalte første Gang!

Chor.

Den Dag, du straalte første Gang!

I Anledning af
 Hendes Kongelige Majestæts
Dronning Juliane Marie
høie Fødselsfest

den 4de September 1778.

Stort er dit Navn, du Cimbrernes Veninde!
 Dets Lyd er høie Hymners Klang,
 Og ved dets Kraft skal Bragas Afkom finde
 Et bundløst Væld af Sang.

Glimt af din Roes skal naae de sidste Skialder
 Og hastig smelte dem, det naaer,
 I Minni-Sang om Nordens gyldne Alder
 Og Julianes Nav!

Kun jeg, hvis Bryst dens første Straaler fryde,
 Jeg, Skiebners alt for glade Ven,
 Som svimler i din Glands, kun jeg vil nyde
 Og ei besynge den.

Hvi skulde jeg, som Glæder giennemtrænge,
 Afmaale Sprog og Røst, og slaae
 Med sikker Haand de nærestemte Streng,
 Som ingen horer paa?

Ei vil jeg trætte mig med Sang, og fiøle
 Min Fryd med konstled Harpeleg,
 Hvor hver, som selv kan see, paastaer at føle
 Dens Magt saa got som jeg.

Naar Minni-Sang, naar Arilds Tider strømme
 Igiennem Harpen fra min Siæl,
 Da smile de, som troe mig ei, og domme
 At jeg har sunget vel.

Forundrings Raab og Bisalds høie Stemme
 Opflamme den roeskære Skiald,
 Og gierne skuffed troer han at fornemme
 Sin Ild og Bragas Kald.

Men neppe svulmer en forvoven Tone,
 O Nordens Moder, af din Dyd,
 For hver, som sner Glandsen af din Throne,
 Forsmaaer dens matte Lyd.

„Stolt“, siger man, „og daarlig maa du være,
 Som tør anprise Cimbrerne
 Den Himmel, de bestraales af, og lære
 Dit Folk den Konst at see!

Føl, knæl, og græd, som vi, om du vil prise
 Vor Julianes ædle Barm;
 Og stræb ei mat og frostig at bevise,
 At Solens Ild er varm!”

Dog stræbte Harpen . . . skient jeg ydmyg lærte,
 At al min Konst ei skildrer dig
 Saa sandt, saa stærkt, som hvert et cimbrisk Hierte,
 Der blot udoser sig.

Men du, selv du, som Heltedyd er Vaac,
 Som Skialders Noes er daglig Klang,
 O store, alt før store Juliane,
 Du føler ei min Sang!

De Toner, som tiltroe sig at ophøie
 Din Siæl, de, af de naae den ei,
 Ustyrkede ved Smilet af dit Die,
 Paa' dens umaalte Bei.

Derfor lad seent en Barde, som ei nyder
 Dit Vink, som kun dit Navn betroes,
 Naae Bragas Krands ved Klang af dine Dyder,
 Ved Gienlyd af din Noes.

Men jeg, som zitterer i din Glands, hvis Løbe,
 Hvis Hjerte smelter i din Lyst,
 Min Sang skal stolt attraae dit Smil, og stræbe
 At naae dit eget Bryst.

Dg naae det skal jeg! Nordens Engel lærte
 Min gyldne Streng en mægtig Lyd,
 Som raft og sikker altid traf dit Hjerte,
 Dg tvang det til sin Fryd;

Thi Cimbrer vil jeg synge om, og prise
 Dit Danmarks Flor og Bært og Fred!
 I tusind Straaler skal min Flamme vise
 Dit Folks Lyksalighed!

I tusind Toner skal din Siæl fornemme
 De elskte Myriaders Held!
 Dg Nordens Fryd skal bruse i min Stemme
 Tilbage til sit Væld!

Da skal dit Smil bestraae Ddins Høie,
Dg søge Danneharpens Klang,
Dg henrykt skal jeg læse i dit Die,
At du har følt min Sang.

Men naar den da, opflammed ved dit Minde,
Fortolker Nationers Raab,
Som kalde dig der' Moder, der' Veninde,
Der' Liv, der' stolte Haab:

Da skal din Glæde vore høit, og ligne
De Danskes Fryd, og blande sig
Med Nordmænds Lyst, og du skal selv velsigne
Den Dag, som gav os dig!

Cantata

opført ved Universitetets sædvanlige Høitidelighed
i Anledning af
Kongens Fødselsdag 1779.

[For Talem.]

Naar Landets Børn, du evig Bise,
I dine Glimt tør fryde sig,
Hvor høit skal da hver Læbe prise,
Hvor høit hver Daad forkynde dig!

Af Solekredse, som forsvinde,
Skal de forstaae dig ene stor,
Dg i et Stovgran skal de finde
Din Almagts underlige Spor!

Af tausse Nætter skal de lære
Din skjulte Stie til Held og Fryd,
Dg din bestraaete Bei til Ære
Af Minni-Sangens høie Lyd!

Derfor skal Dan og Nor ophoie
Din Miskundhed, du Lysets Gud!
Thi blidt er Vinket af dit Die,
Dg liflig Klengen af dit Bud.

Med dine Vingers brede Skygge
 Indbegner du dit Folk i Fred,
 At vi, lykkelige og trygge,
 Maae møttes af din Herlighed.

Dit Smil har skiult Skjoldungens Throne,
 Dit Smil, som intet Merke naaer!
 Du fyldte Lys i Christians Krone,
 Og spredte Glæde omkring hansaar.

Og, Herre, du skal naadig skienke
 Hans Bryst et Gienkin af vort Held!
 Du, Herre, du skal mægtig sænke
 Hans Aand i dine Straalers Væld!

Som Lynild lad dit Vink adsprede
 Hver giftig Damp, hver farlig Sky,
 Og med med Flamme af din Brede
 Hver Storm, som truer Wiisdoms Lye!

Indbegn de Frugter af dens Glæde,
 Som nu saa rolig spire frem,
 Udryd hvert Dyr, som tør nedtræde,
 Hvert Kryb, som tør benæge dem!

Da skal vor Elsktes Fødsel være
 Vor Slægt et Minde af dit Lys,
 Og høie Hymner, dig til Ære,
 Skal vidne, naar dens Fæst fornyses!

Og naar vor Afskom seer tilbage
 Fra Godsfor af opklæret Fild,
 Skal den velsigne Christians Dage
 Som Springet af sin gyldne Tid!

Høit skal da Nordens glade Sonner
Lovsynge dig, vor Gud, vort Haab,
Fordi du hørte vore Bønner
Og mærkte paa vort høje Raab!

Efter Talem.

Fyld, Gud, opfyld vor Christians Dage
Med Lys og Held! og ofte kyd
Hans Fæst at vende blid tilbage,
Og os at møde den med Fryd!

Til Hans Kongelige Høihed
Arveprinds Frederik

den 11te October 1779.

En Dde.

Henrykt, troe mig, o Efterlæggt! henrykt
 Saae jeg Fredrikers Dag, og dens Hæder
 Bandt min zittrende Læbe, men helligt
 Gysen, og underlig iisnende Bellsyft
 Fyldte min Siæl.

Festlig, langsom opsteg den af Sæklers
 Merke Svælg; om dens Lindinger frandste
 Selvgraae Skyer sig; dens Smil var som Viisdoms
 Smil til de Faldne, naar Høihed og Alvor
 Dæmpe dets Glæds.

Salig Frygt for Alfaders Udsendte
 Greb min Siæl, thi jeg folte den Høie;
 Maallos, gysende sank jeg i Stovet,
 Tilbad og græd. Da en styrkende Stemme
 Naæde min Barm.

Danfke, sagde den styrkende Stemme,
 Danfke, mærk paa mit Ord, og forkynd det
 Hoit i Cimbrernes blomstrende Sletter!
 Er det ei mig, som udvalgt af Alfader
 Bringer dem Fryd?

Er det glemt, at der' stolteste Cedar,
 Fredrik, fordum oprandt ved min Straale —
 Stormens høie Bekæmper? Den solvgraae
 Dannemand blusfer, naar Heltens Grindring
 Varmer hans Bryst.

Slægter blev og forsvandt, og jeg nedbar
 Godheds Blik til den hellige Stamme.
 I min Dugstrom fremspirede Glædens
 Indigste Knop, og de fredfiære Cimbrer
 Auede Held.

Herlig vorte den Spire; sit Udspring
 Værdig, stor som sit Navn er min Fredrik,
 Danmarks Ven; i hans vægende Skygger
 Frydes den Kiække, og venlige Dyder
 Groe i hans Lye.

Norden samles omkring ham og styrer
 Læs paa Glidens og Konstens Dølsker.
 Blid og vældig, som jeg, skal hans Wiisdom
 Hastig opvarme dets hærdede Sønners
 Uddrende Bryst.

Alt optøedes de koldeste Hjertes,
 Norden smelter ved Smilet af Fredrik,
 Alt fornemmer det Jndfødtes Iver,
 Danskheds fortryllende Belyst og elste
                     Børneborns Haab.

Alt fremspire de herligste Frugter,
 Selvforsyverved, og tryg og usmitted
 Velstands Lyst, og dens mildere Sæder,
 Glædende Kunst, og de høiere Dyder,
                     Skialdernes Gld.

See, saa sagde den heldige Dags Mand,
 Disse Glæder fremkaldte min Fredrik.
 Bød ei Gudhed min rødmende Straale
 Bække hans Siæl? er det Videt, Alfader
                     Sendte ved mig?

Er jeg ringe, foragtet, som hine
 Daarskabs Dage, bestemte til Bulder,
 Alt man vild og bekrandsset med Myrther
 Tumler mit Nafn imøde, som var jeg
                     Wiingudens Fæst?

Skal da dette letsindige Støien,
 Drukne Trælles Triumpffrig, og skal den
 Bærre Dunst af berusende Virak,
 Skal det fortolke velsignede Cimbrers
                     Flammende Fryd?

Vidløs, larmende Latter forkynde
 Drømmes Lyst og et Diebligs Kilder!
 Slægters Held, som min Fredrik udspreder,
 Hædres allene ved Knæfald og Taarens
 Bældige Sprog.

Derfor mærk paa mit Ord, og advar det
 Elskte Folk, at det møder mig festlig,
 Med andægtige Glæder, med hellig
 Lovsang til ham, ved hvis Kraft mine Straaler
 Bakte dets Ben!

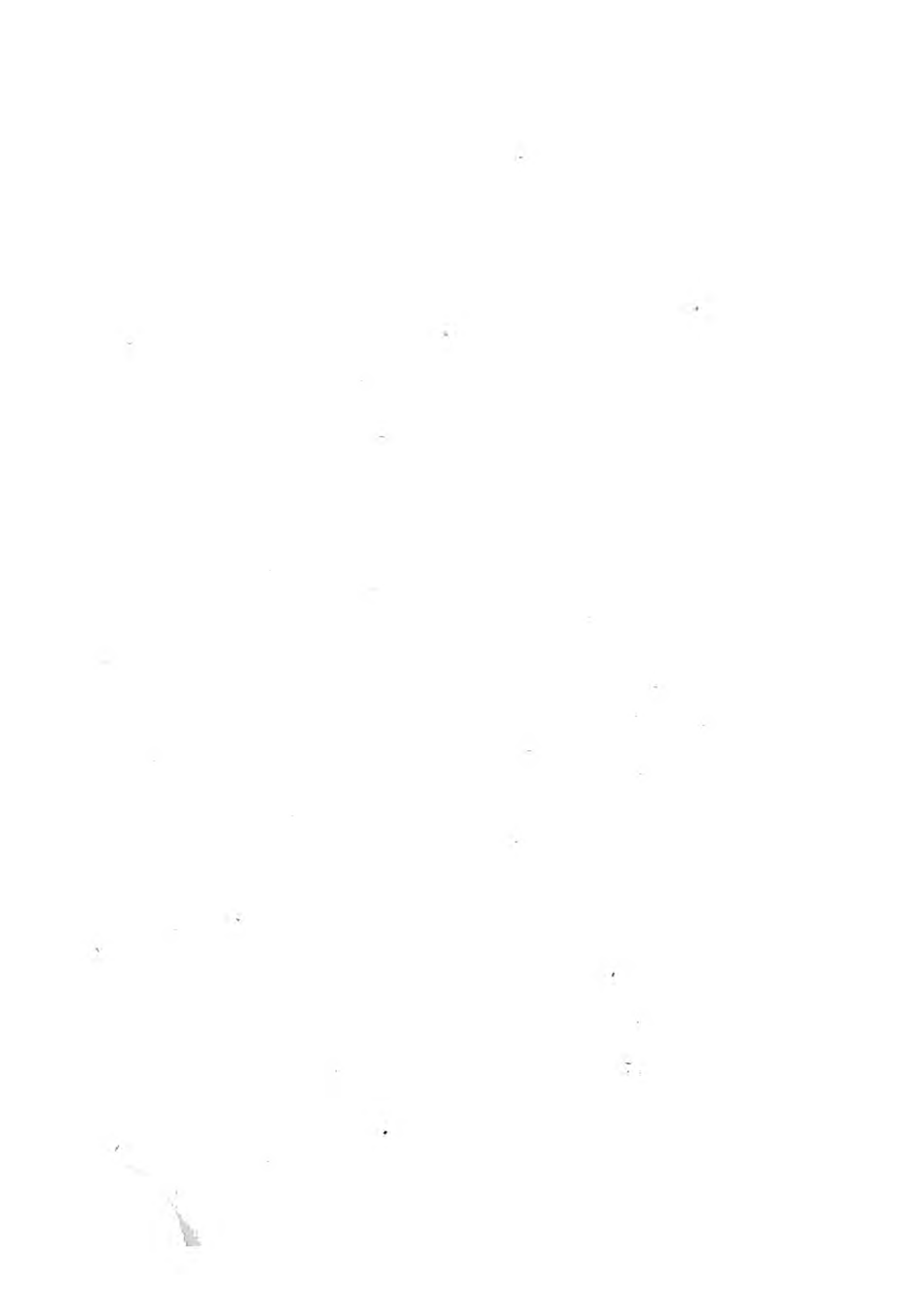
Byd dem tænde sig store, min Fredrik
 Værde Forsæt ved Glimt af mit Dagstær!
 Byd dem tause forskionne min Middags
 Herligste Glands med et Gienstirn af ægte
 Dannemænds Dyd!

Da skal ofte min Morgen bestraale
 Fredriks Smil til de heldige Cimbrer,
 Da skal Godhed, samtykkende hastig,
 Byde mig bringe sit Norden en elsket
 Fredrik endnu!

Anmerkungen.

S. 3. **S**orgesange over Kong Frederik V., opf. paa Christiansborg. Originaltrykket: Da den Højsalige Konge, Frederik den Femte, Konge til Danmark og Norge, skulde føres til sit Hvilested, blev efter aller-naadigst Befaling følgende Sorge-Sange i Christiansborgs Slots-Kirke den 18de Martius 1766, allerunderdanigst opført af Johann Adolph Scheibe, Kongel. Kapellmester. Poesien er forfærdiget af Johannes Ewald. Kbhvn., trykt hos Brodrene Berling. 16 Sider, stor 8vo. — Den profste Udgave I, 314.

See Alm. dsk. Litt. Journal 1780, S. 398 (af Abrahamson). — Zesperus I, S. 12; VII, S. 1-15 (af Rahbek). — Digtek. und. Chr. VII, S. 48-56. — Nollb. Kv. Levn. S. 69-79. — Nollb. Forelæsn. I, S. 115. 123-128.

— —, L. 7. Tallet I er, ligesom S. 8, L. 1 Tallet II, tilføiet af Udgiveren.

— —, — 15. Kun du, o Himmel, maa ei see os græde] Saaledes den profste Udg.; Orig. har: Kun du osv.

— —, — 16. Vort, Glæde, vort! — vort Tab beriger dig] Ordene: vort, Glæde, vort! maae vel opfattes som et indskudt Udraab, hvori Undersaatternes Uvillie bortviser den Glæde, som Kongens Død tankes at maatte forarsage Himlen. (L.)

— —, — 17. Men skielv, forladte Jord! vor fælles Glæde] Vor fælles Glæde d. e. Himmelens og vor Jords fælles Glæde. (L.)

S. 5, L. 14. Kun ved sin Skabers Allmagtsbud forgaær]
 Orig.: Kuns ved sin Skabers Allmagts Bud forgaær.
 Proftfke Udg.: Kun ved sin Skabers Allmagts Bud
 forgaær.

— —, — 19. Græd, Dyd! men ei for Dig; du gjorde kun
 et Bytte] Men ei for Dig d. e. ikke for dig selv, over
 dit eget Tab. Ved en Egenhed i Digterens Diction ude-
 lades jævnlig Ordet selv i lignende Constructioner, hvor
 da Udgiveren overalt har sat Pronominet med stort Be-
 gyndelsesbogstav, efter en Skrivebrug, Kw. selv har
 valgt paa adskillige Steder, hvor han vel har følt den
 ved Ordets Udeladelse opstaaede Dunkelhed. (L.)

— 6, — 6. Men af, jeg synker ned!] Saaledes Orig.; Proft-
 fke Udg. har: Men af! jeg synker!

— —, — 19-20. Vi sukke mere, end man hører, og føle
 mere, end man troer] Begge Kilderne have: Vi sukker
 mere . . . og føler mere . . ., men disse Former (som Th.
 havde beholdt) har Udg. anseet for Trykfeil. De paa det
 store kongelige Bibliothek opbevarede ewaldske Mspr. op-
 vife yderst sjelden Formen vi elsker, de hører o.
 desl., hvor ikke netop den singulare Form giver Vel-
 klang (f. Ex. De ønske, seer og faae det Beste, som de
 veed), og Afvigelserne herfra i Proftfke Udg. I ere saa
 sjeldne, at de maae betragtes som Trykfeil. Nærværende
 Udg. har derfor ogsaa i de enkelte Tilfælde, hvor den
 singulare Form uden euphoniske Grunde findes i Kw.s
 Mspr., troet at burde betragte sligt som blotte Skrivfeil.

— 7, — 19. De affkeedtagende Undersaatte] Saaledes Proft-
 fke Udg.; Orig. har: De Afkeedstagenne Undersaatte.

— —, — 27. Vor — Gud! — vor Siæl og Hierte er ned-
 bøiet] Interpunctionen er optaget af Udg. efter Originalen.
 Proftfke Udg. (hvilken Th. havde fulgt) har villet af-
 hjælpe Saardheden i det indskudte Udraab Gud! ved

at læse: Vor Gud! vor Siæl osv.; men denne In-
terpunction, der forandrer Digterens Tanke, indbringer
tillige en udansf og ildelydende Forbindelse, idet Or-
dene vor Gud skulle gjelde for en Udraabsform (liig:
o Gud, min Gud), og det lige ved Siden af: vor Siæl
... vor Konge... vor Fader. Smlg. nedensfor Num.
til et ganske tilsvarende Sted S. 19, L. 22.

S. 8, L. 3. Motetto med Klagesange] Motetter kaldes Musik-
stykker, der ere componerede til profaiske Texter, tagne
af den hellige Skrift. (L.)

— —, — 17. Derfor var vort Hierte svagt; derfor ere]
Saaledes Profiske Udg.; Orig. har: . . . . derfor ere.

— 9, — 17-18. Viis, Naadig og Retfærdig, Dig og din
Throne værdig] Ordene: Dig og din Throne værdig,
som have stødt tidligere Fortolkere, synes ikke at lide af
nogen Uklarhed. Digteren giver den Afdøde disse Tillægs-
ord med i Graven: Viis, naadig, retfærdig, værdig som
Menneske og som Konge. (See Num. til S. 5, L. 19.) (L.)

— 11. Cantata over Kong Frederik V., opf. i Noes-
kilde. Orig.: Da den Højfælige Konge, Frederik den
Femte, Konge til Danmark og Norge, blev samlet med
sine Fædre, blev efter allernaadigst Befaling følgende
Kantate i Noeskilde Dom-Kirke den 19de Martius 1766,
allerunderdanigst opført af Johann Adolph Scheibe, Kon-
gel. Kapellmester. Poesien er forfærdiget af Johannes
Ewald. Kbhv., trykt hos Brødrene Berling. 8 Sider,
stor 8vo. — Profiske Udg. I, 327.

See Gerstenbergs Briefe über Merkwürdigkeiten d.
Litt. I, S. 210. Schlew. u. Leipz. 1767. — Gesperus VII,
S. 15-20 (af Rahbek). — Digtek. und. Chr. VII, S.
56-67. — Molb. Forel. I, 115. 123-130.

— 12, L. 20. Dg husk, om sig en Sorg sig nogentid befinder]
Saaledes Profiske Udg.; Orig. har: . . . befinder.

S. 12, L. 23. D Grav, du Grens sikkre Gavn] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. har: D Grav, du Grens sikkre Gavn. Samme Afvigelse S. 13, L. 4. — Graven kaldes Grens sikkre Gavn, thi først Efterslægtens Dom er upartift, først ved Døden bliver det hæderlige Eftermæle den Fortjente sikkret. — Denne i sin Nyhed med saa megen Begeistring modtagne Arie er ikke fri for Uklarhed, dog kan den ledende Grundtanke ikke mistjendes. Efter: at først Uundersaaften har opfordret Graven til at deeltage i Sorgen, kommer en Stemme fra Gravene frem, og minder om, at Landets Sorg, ihvor vel grundet, ikke horer hjemme i de Afdødes Hvilested, som kun have vundet ved Frederiks Død, og henviser Jammerfriet til de Levende. Nu opfordrer Arien (der maaskee ikke tilhører Stemmen fra Gravene, men har været sunget af en Uundersaat) Graven til at bevidne Nordens Sorg for de Levende, ved nemlig at forkynde Frederiks Eftermæle for Ewigheden d. e. for alle kommende Slægter. Naar da engang i Tiden Jorden selv har glemt sin Fordring paa det Koftbare, som Graven glemmer d. e. naar den for længe siden har fortæret den Afdødes Levninger, der saaledes ikke sees igjen før ved Opftandelsen, da skal denne Grav med sin Indfkrift endnu være et synligt Ureminde, som hverken Elementer eller forsætlig Ondskab sletter — eller, som det ved en Germanisme hedder: flukker — ud. (L.)

— 13, — 15. Dg ingen Gift skal skade denne Prent] Ingen Gift d. e. ingen Misundelsens eller Bagvaskelsens Gift. (L.)

— —, — 19-20. Skal see, at Jorden glemte kun Legemet af Frederik den Femte] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. har: . . . . kuns Legemet osv. Tanken, som ikke strax falder i Øinene, er denne: Skal see, at Frederiks Eftermæle ikke overgaves Tilintetgjørelsen tilligemed hans Legeme. (L.)

- S. 13, L. 25-26. Da er det Tidens Værk, men Tiden er for kort osv.] D. e. . . . . Tiden er for ringe, ubetydelig, til at kunne ødelægge Frederiks Ermindet. (L.)
- 14. Cantata ved Kong Frederik V. Begravelse, opf. paa Universitetet. Særskilt Orig. tryk har ikke været at finde. — Profstke Udg. II, 349.
- —, L. 3. Høifalig Kong Frederik den Femtes] Profstke Udg. kalder her, ligesom hele denne Cantate igjennem, den afdøde Konge: Friderik, en Form, som hverken forekommer i Kw.s Mispr. eller i Profstke Udg. I., hvorfor den heller ikke er optaget nogetsteds i nærværende Udgave.
- —, — 14. Gaaer skulende igjennem Wiisdoms Dør] Profstke Udg.: Gaaer skulende osv.
- —, — 15. Tvivlraadig Taaren standser, Sukket qvæles] Profstke Udg.: Tvivlraadig Taarer standser osv. (Th.: Tvivlraadig Taare standser osv.)
- —, — 22. Den engang visse Død — hans Fryd — vor [Christian] Til de samme tre Trøstegrunde henvise Versene 8-10 paa næste Side: Er store Fryster da ei dødelige osv. (L.)
- 15, — 11. Ja — af, men af! vor Frederik er død] Ja d. e. jo. (L.)
- —, — 15-16. Nei! Taarer stille kun min Smerte osv.] D. e. kun Taarer kunne lindre min Smerte, og netop kun den altfor store Smerte selv, ikke Lindringen, standser min Graad. (L.)
- —, — 26 ff. Udødelige Estermale osv.] Tankegangen i Arien er denne: I Kongens udødelige Estermale — den kostbare Kest af Nordens Glæde, som ikke skal begraves tilligemed det døde Legeme (jvf. S. 13, L. 19-20) — søger Digteren en Trøst for Sorgen over hans Tab, nu da hans udødelige Sial, der dog egentlig var det,

som gjorde Frederik til vor, forlader os tilligemed hans
synlige Nærværelse. (L.)

- S. 17. **Passions-Cantata, opført i Fasten 1768.** Orig.:
Passions-Cantata som i Fasten opføres af Det Musi-
caliske Selskab paa Bryggernes Laugs-Huus. Poesien
er af Johannes Ewald og Musikken af Hr. Capelmester
Scheibe. Kbhv. 1768. Trykt hos H. J. Graae. 16 Si-
der, 8vo. — Et Optryk af 1769, til en gjentagen Op-
førelse i det samme musikalske Selskab. — Proftste Udg.
I, 235, hvor Cantaten er ledsaget af følgende Anmær-
ning fra Digterens Haand:

For at undskylde en Deel, som kunde synes tvun-
gen i denne Cantata, og især Slutnings-Choret i den
første Afdeling, maa jeg anmærke, at Musikken var for-
færdiget førend Poesien, den samme nemlig, som blev
opført paa Christiansborg ved Høifalig Kong Fredrik
den Femtes Viigbegiængelse. Min Ven, salig Hr. Ca-
pelmester Scheibe, som elskede med Rette denne fortræf-
felige Musik, bad mig rette mine Ord derefter, og det
kunde ikke skee uden kiendelig Tvang. Dette er den be-
quemste Plads, jeg kan betiene mig af, til at be-
vidne, om muligt, Efterverdenen min Taknemmelighed
imod denne høist fortiente, og som jeg frygter, for lidet
paaskionnede Mand. Han var mig en Fader, og det
er vist, at om der findes noget i mine poetiske Arbej-
der, som i Hensigt til det Musikalske kan fortjene Bi-
sald, saa har jeg hans lærerige Dugang, hans kiærlige
Underviisning ene at takke derfor.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 385-87 (af
Abrahamson). — Digtek. und. Chr. VII, S. 127-31.

— — , L. 6. Vor Harpe er bleven til Sorrig] Saaledes Orig.;
Proftste Udg. (og Th.) har: . . . . til Sorg.

- S. 17, L. 15. Guds Bredes Straaler brænde over Horeb] Begge Kilder (og Th.) have: ... brænder over Horeb, hvilken Læsemaade vel bortfierner en Siat, men volder den værre Mislyd: Straaler brænder over, som det ikke er sandsynligt at Kwald skulde have skrevet.
- 18, — 3. Taarer, dæmper Hevnens Torden!] Begge Kilder (og Th.) have: Taarer dæmper Hevnens Torden; men dette Vers maa uidentviol forstaaes imperativisk, imod hvilken Opfattelse Kildernes Interpunction, efter Datidens Maade, heller ikke taler; det nærmest paafølgende Vers interpungeres i dem begge paa samme Maade: Skabning frels din Skabere!
- 19, — 22. Vor — Gud! — vor Fryd! hvad kan os nu fornøie] Saaledes Orig.; den proftste Udgave læser: Vor Gud! vor Fryd osv. (hvilket Th. havde beholdt). Smlg. ovenfor Num. til S. 7, L. 27.
- 21, — 6 og 13. Slaae, Githar, slaae i sagte Toner! — Slaaer, Harper, slaar i høie Toner!] En Udtryksmaade, som oftere forekommer hos Digteren, f. Kr. S. 117, L. 10; S. 118, L. 20; S. 120, L. 16, og flere Steder i de følgende Bind. (L.)
- , — 19. Her boer den Stolte, fordum Dvsets Ræmpe] Begge Kilder (og Th.): Her boer den stolte, osv.
- 23, — 2. Dg taler om de underlige Ting] Underlige, i den nu forældede Betydning: underfulde. (L.)
- , — 13. Dpfyldte Himlene med Hammets Roes] Begge Kilder (og Th.): Dpfylder Himlene osv.
- 24, — 3. Dg Altting stod. Kun Mennesket var falden] Saaledes Proftste Udg.; Orig. har: .... Kuns Mennesket osv.
- , — 10. Hvem synger værdigt omi hans Blod] Saa-

ledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.) har: Hvem fpuget
værdig om osv.

- S. 25. **Sorge-Cantata ved Christi Grav.** Orig.: **Sorge-Cantata ved Christi Grav** som i Fasten opføres af Det Musicaliske Selskab paa Bryggernes Laugs-Huus. Poetien er af Johannes Ewald og Musiken af Hr. Capelmester Scheibe. Kbhv. 1769. Trykt hos H. J. Graae. 16 Sider. 8vo. — Et fildigere Optryk haves, uden Aars-tal. — Proftfke Udg. I, 247.

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1780, S. 387 (af Abrahamson).

I Ahr. No. 1769, Nr. 47, findes en versificeret Tak-sigelse til det musikalske Selskab for dets „mesterlige Ud-førelse“ af:

Svad Ewalds søde Pen og Scheibes stærke Toner

Ved Christi Grav har sat i Kiim og Sorge-Moder, osv.

- —, L. 22. Men seer jeg ei den fromme Sions Datter]
Denne Verslinie er i den Proftfke Udg. (og hos Th.) ikke, saaledes som i Orig. og i nærværende Udg., trukket ind; det Samme gjælder om S. 26, L. 25; S. 27, L. 22 og 27; S. 29, L. 23 og S. 30, L. 24.
- 26, — 13. Derfor var vort Hjerte svagt; derfor ere vore Dine] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. har: . . . . . ere vores Dine.
- —, — 27. Saa underlig, saa myndig i sin Lærdom]
Underlig d. e. underfuld. Saaledes ogsaa S. 29, L. 15: den underlige Pagt. (L.)
- —, — 28. Hvem gjorde Tegn som han ved Almagts Finger] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. har: Hvem gjorde Tegn osv.
- 27, — 4 og 12. Salige, hold op at græde] Begge Kilder have: Salige, holdt op osv.; men denne ældre Im-

perativform synes ikke at tilhøre *Lw.*, i hvis *Mspr.* den aldrig, og i hvis *Originaludgaver* den kun paa dette ene Sted forekommer, og som endog jævnlig giver *Interjectionen* holdt *Formen* hold. (L.)

S. 27, L. 6-7. Snart skal Juda see den Glæde osv.] D. r. Snart skal Folket eller Menneskeslægten see den Opstandelsens Glæde, som nu skjules i Graven tilligemed Kristus, der for vor Synds Skyld maatte gaae i Døden. (L.)

— 28, — 14. De skumle Tordendækker] Saaledes Proftske Udg.; Orig. har: De svangre Tordendækker.

— 29, — 3. Et reent formerket Die] Saaledes Proftske Udg.; Orig. har: Et reeu formerket Dye.

— 31, — 3. Triumph! thi Gressen er fuldbragt] Orig. har herfra og til Cantatens Slutning snart Triumph, snart Triumph; men det er utvivlsomt, at *Lw.* bestandig har skrevet (og vel ligeledes sagt) det Sidste, der ogsaa er den enherkende Form i Proftske Udg. I, ligesom den heelt igjennem beholdes i nærværende Udgave. (Th. havde overalt sat: Triumph.)

— —, — 11. Men hen at see ham! — Stille, Glædestaarer] Begge Kilder (og Th.): . . . Stille Glædes Taarer.

— —, — 12. Hvi vil I hindre mig at see min Glæde] Saaledes Proftske Udg.; Orig. har: Hvi vil vi hindre osv.

— 33. Sorgesange over Enkedronning Sophie Magdalene, opf. paa Christiansborg. Særskilt Orig. tryk har ikke været at erholde; men Digterens Concept findes, med Undtagelse af Motettet, blandt hans *Mspr.* — Proftske Udg. I, 341.

— —, L. 3. Heisafige Enkedronning Sophie Magdalene] Proftske Udg. har: . . . Sophia Magdalena, som nær-

værende Udgiver har troet at burde forandre efter Over-
skriften over den følgende Cantate, da Dronningen intet
andet Sted hos Kw. kaldes Magdalena, og kun een gang
Sophia. (L.)

S. 33, L. 10-11. Bliv høit, vor qualte Suk! flyd, Graad,
at lindre vor Smerte, den som brænder i vor Bryst]
Profiske Udg: Bliv hoi vor qualte Suk! flye Graad
osv. I Concepten lyder hele dette Chor saaledes:

{ Bryd frem, du }
{ Bliv høit, mit } qualte Suk! flyd, Graad, at lindre

Min Smerte, den som brænder i mit Bryst!

O Salige, hvis Seiersfange hindre

Min Graad, og I som dele nu min Lyst,

{ Min tabte Lyst — o flyer! Kun eder, tause Stene }
{ O flyer! Kun Gravens frygtelige Stene }

Bil jeg betroe min Graad! Dig, skumle Nat,

Bil jeg bevæge. Af min Magdalene,

Min Moder, af for evig skjulte Skat!

(Th. læste L. 10-11 saaledes: Bliv hoi, vor qualte
Suk! flyd Graad . . . . i vorst Bryst, og begrundede
sin Læsemaade ved følgende Anm.: At Kw. selv har
valgt den hos ham ellers neppe forekommende Form
„en Suk“, er af phonetiske Sensyn sandsynligt; men sees
ikke af hans Mspt., hvor Choret i første Udkast, i En-
kelttallet, lod saaledes osv.)

— —, — 20 til S. 34, L. 8. Jo! hoi Seiersfange skal af-
bryde osv.] Concepten:

Og hoi Seiersfange skal afbryde

Dit Suk, og Salighedens Kilde

Skal blande sig med dine Taarer.

En vild og skye og skummel Smerte

Banhelliger et Hierte,

Som Magdalenes Navn og Dyder
 Skal leve i;
 Men naar en fielden Taare falder
 Tungt paa dit Bryst,
 Da skal et Glimt meddele dig vor Glæde
 Og himlisk Lyst.

S. 34, L. 5. Og naar end nogle fieldne Taarer falde] Den Proftfke Udg. (som Th. havde fulgt) har: . . . . nogle fieldne Taare falder; men dette er uidentivol kun en Trykfeil (see det ovenfor i Anm. til S. 6, L. 19:20 Anførte) enten for: . . . . Taare falde, eller (da dette giver Mislyden: nogle fieldne Taare falde, som Lw. neppe kan have ffrevet) hellere for: . . . . Taarer falde. Det Sidste er faa meget rimeligere, som Lw. foretrak den paa hans Tid i Skriftsproget nye Fleertalsform Taarer.

— —, — 26-29. O Triumpf, det er fuldbragt osv.] Disse Linier lod i Conc. først faaledes:

Skiont kun ved Naade mættet,
 Var hun i Got utrættet
 Og trofast, til det blev fuldbragt.
 Da fandtes hun retfærdig
 Af Jehova, og værdig
 Alt nyde Frugten af hans Pagt.

— 35, — 28-29. Hun brød mit Fængsel, Banens tunge Lænke osv.] Conc. havde først:

Hun brød de tunge, skiont usæete Lænker,
 Hvormed jeg før var bundet til min Jammer. (L.)
 Hun var, som bekjendt, den første, der hertillands (i Aaret 1761) gav sine Bønder Selveiendom, Høveri- og Tiendefrihed.

— 36, — 5. Og mig opreiste Magdalene Templer] Dalloes

adelige Frøkenkloster, indviet d. 11de Mai 1738, er oprettet af Sophie Magdalene.

- S. 36, L. 6. Dg bletted Dyd ned i en værdig Fristad] Fristad, forældet for: Fristed. (L.)
- —, — 13-14. Dyder. [Chor.] Saaledes den Proftste Udgave; Kw.s Concept har istedetfor denne Overskrift: Alle Tre (d. e. Armod, Arbeidsomhed og Dyd), en Læsemaade som Th. havde optaget, og som man vel kunde ønske beholdt, naar kun ikke Ordet Chor var i Veien. Formodentlig har Componisten her villet anbringe et Chor istedetfor en Terzet, og Kw. har da atter benyttet de Dyder, der syngte Choret øverst paa den foregaaende Side.
- 37, — 5-6. Nat, som jeg ei kan taale, saa nær ved Christian] Comma efter taale, der ikke findes i den Proftste Udg. (eller hos Th.), er tilføjet efter Kw.s Concept, der ogsaa giver en Variant: Nat, som jeg ei kan taale, er rundt om Christian. (L.)
- 38. Motetto med Klagesange] Istedetfor dette forekomme i Concepten endeel Vers, som synes at have været bestemte til at slutte denne Cantate, og gjennem Udstrygningerne kunne læses saaledes:
- En graadig Jld blev skjult i Jorden,
Gist, som fortærer, i kort Skied.
Naturens uafbrudte Orden
Er Fødsel, Liv og Bært og Død.
Kun Eftermælet er du givet,
D Haab at overleve Livet!
Du rækker Evigheden Haand.
Til danske Gierter skal du binde
Vor Magdalenes Erminde
Med uoploselige Baand.

Af, ei i Marmor — dybt, o Tab, i rene Siæle
 Skal du indgraves! I et dydigt Bryst
 Læs, sidste Slægt, Heltindens Eftermæle
 Og Navnet af vor nu begravte Lyft!
 Men du, den Saliges nedfaldne Bolig,
 Hvil evig — fordum vor og Christians Fryd! —
 Hvil samled med din Elsktes Been og rolig,
 { Hør ei mit Suk, ei Smertens hære Lyd! }
 { Vent Almagts Røst og knuste Verdners Lyd! }
 Dernæst har Digteren omskrevet endeel af Oven-
 staaende saaledes:

Kun, Eftermæle! dig blev givet
 Den Kraft, at overleve Livet;
 Kun Dydens Glands kan ei forgaae.
 Og naar Naturen selv forsvinder,
 Skal Magdalenes Greminder
 Trods Ild og Gift og Død bestaae!
 Læs, sidste Slægt, i fromme Siæle,
 Og læs i hvert et dydigt Bryst,
 Læs Magdalenes Eftermæle
 Og Navnet af vor tabte Lyft!

S. 38, L. 17. Støvet maa komme til Jorden igien, som
 det var] Proftste Udg. har: . . . som den var, en
 Levning af dette Bibelsprogs ældre Form: Støven maa
 komme osv. (L.)

— 39, — 17-20. Udvalgte! nu de flytte osv.] Tankegangen
 synes at være denne: Skjøndt det kun er dit ubesjælede
 Liig, som nu bringes bort, føle vi dog nu først hele
 Dagten af vor Sorg. (L.)

— 40. Sørge-Cantata over Enkedronning Sophie Mag-
 dalene. Adskilligt af Johannes Ewald. Kbh. 1771.
 S. 33-51: Sørge-Cantata i Anledning af Høyløvlig

Jhufommelse-Enke-Dronning Sophie Magdalenes dødelige Afgang forfærdigede af Johannes Ewald. — Preftfke Udg. I, 352. — Den største Deel af Conc. findes blandt Lw.s Mspr.

I Fortalen til „Adskilligt“, S. 9, siger Digteren: Det ene [af den lille Samlings to sidste Stykker] indbefatter nogle Sørge-Cantata, som i Anledning af høilovlig Jhufommelse Enkedronning Sophia Magdalenes Dødsfald blev forfærdigede til det Musicalfke Selskabs Tjeneste, som længst har holdt deres Forsamlinger paa Bryggernes Laugshuus. Af mig ubekjendte Aarsager blev de ikke opførte.

- S. 40, L. 9. Meer frygtelig, end den i Finlands Skove] Saaledes Conc. og Proftfke Udg.; „Adskilligt“ har: .... i Magogs Skove. Finland er hos Lw. Finmarken, eller rettere et poetiff Land uden bestemte Grændfer, det høie Norden; Magog et gammeltestamentligt Navn af lignende Betydning.
- —, — 12. Dg Norden hyle Skrak til en forvildet Jæger] Norden er Nordenvinden. (L.)
- 41, — 7, 8 og 11. Haabet kæmper svagt, o Smerte osv.] Disse Vers have i Concepten først heddet:
Haabet kæmper svagt med Smerte
I et nylig saaret Hjerte;
Det fordobler Skiebneens Sted. (L.)
- —, — 21. Dg spinder du dig varig Glæde] Conc.: Dg spinder du paa varig Glæde, en Lafemaade, som, efter Th.s Mening, „maafke ikke var at forkaste.“
- 42, — 6-15. Glimrende Dunster forsvinde osv.] Imellem Varianterne i denne Aria findes henkastet i Conc.:
Daaren inddysses ved Nar,
Til han sig Varighed spaaer.

- S. 42, L. 17. Mig traf den haardest! Min Veninde] Inter-
 punctionen i de trykte Kilder lader i Uvisshed, om min
 Veninde hører til det Foregaaende eller Efterfølgende;
 men Conc. viser, hvor det skal føres hen.
- 43, — 3. Ei Høihed, hvor jeg tit maa svimle] Saaledes
 „Udskilligt“; Prostste Udg. har: En Høihed osv.
- —, — 15. Jeg længe, elsket, hoit i Ære] Conc. havde
 først: Jeg var det længe osv. (L.)
- —, — 19. Dg sikker, aldrig at fordrives] I Conc. endes
 Recitativet efter denne Linie saaledes:
- Mig elskte hun; med høie Mærker
 Udmærkte hun mig mange Dølgiger,
 Men faa som den, jeg taber her.
 Nu vil jeg græde ved min faldne Dølgig.
- —, — 23-31. Stærke Baand og rene osv.] Denne Aria
 led i Conc. først saaledes:
- Omsorg for de Spæde,
 Dinne Modres Glæde,
 Er en yndig Pligt;
 Men nu, Døden ene
 Bryder Baand saa rene
 Som hos Magdalene,
 Er det smerteligt.
- 44, — 3. Fornam jeg dine dødelige Smertes] d. e. for-
 nam jeg Magdalenes Dødsqvaler. Concepten havde først:
 Fornemmer jeg din Død. (L.)
- —, — 15-16. O Smerte! Tryk i Dlietræets Skygge
 ... Dg Himmelen osv.] Conc. havde først:
- O Smerte! Tryk i Dlietræets Skygge
 Sad jeg, og Himmelen var lutter Morgenrøde. (L.)
 Dette Chor, som slutter Cantatens første Afdeling,

er i Conc. indhyllet i en Mængde Vers, saa skyndsomt nedskrevne, at Digteren tilsidst ikke engang har affondret Verslinierne. De lyde:

O Smerte! Kald, min høie Klage,
Kald, om du kan, den Tid tilbage,
Som var! den Glæde, som vi nød!
Men skiul, Grindring, skiul din Glæde!
Din Straale saarer os, som græde
Bort Tab, ver Magdalenes Død.

O Smerte! Tryk i Oliekræts Skygge . . .
osv.

Flyder, bittere Taarer, flyder!
Graven gemmer disse Dyder,
Hvad jeg seer, er Sorg og Død.
Sions Datter, skiul din Glæde!
Hjertet lettes ved at græde,
Trost fordobler kun min Ned.

Leed fra Himmelen og Jorden
Slutninger i kunstig Orden,
Kolde Bise! skab dig Trost!
Taarer lindre kun min Smerte;
Et beklemt og saared Hjerte
Herer ei Vernuftens Nest.

Sions høie Datter stræber
Alt afpresse tungue Læber
Fryd, som Taaren negter dog.
Ik et taareblendet Die
Maar ei Glæden i det Høie,
Taler blot Naturens Sprog.

I min Sammer seer jeg ene
 Afsken af min Magdalene,

Stedet, som min Lyst forlod.
 Faldne Tempel! . . . høie Klage,
 Taare, kald den Tid tilbage,

Da den høit og prægtig stod!

At hvi kommer, naar vi græde,
 Tom Grindring om vor Glæde

Dobbelt pynted til vort Bryst?
 Smerten, som den troer at lindre,
 Slaget skulde føles mindre,
 Om den døde med vor Lyst.

At jo nøiere du pryder
 Dig med Magdalenes Dyder,
 Og jo mere skion du er,
 At des haardere du saarer!
 Skiuler mig, at skiuler, Taarer,
 For Heltindens Billeder!

Skiul mig, at jeg ei fornemmer
 Estermalets høie Stemmer,

At hvad Magdalene var!
 Høie Dyd, o Saligheder,
 Dste saae og nød jeg eder —
 Glæde, som nu Engle har!

Naadig var hun, og retfærdig,
 I sin Høiheds Glands elskværdig,
 Viis, bestandig, om og kiæk;

L. 6. Da den høit og prægtig stod] Den d. e. Tempelen, efter
 en ældre, ogsaa hyppigt ewaldsk Sprogbrug. (L.)

Armod's trygge Hjælperinde,
Folkets Fryd, og Guds Veninde,
Kun forhardet Dødsfæls Skræk.

Christians høie Klage være,
Dumme Moder, selv din Ære!

Hvilke Taarer skildre dig?
Stamme til saa ædle Grene,
Ædle, store Magdalene,

Alf du faldt — for dem og mig!

S. 46, L. 8. D Sial, som elsker Dig allene] d. e. o Sjal.
som kun elsker dig selv. See ovenfor Num. til S. 5,
L. 19. (L.)

-- —, — 11. Dg ei af mine Kilder flød] Saaledes Conc.;
„Adskilligt“ har: Dg ey i Biisdoms Skranker flød;
Profstfke Udg.: Dg ei af mine Kunder flød.

-- —, — 17-19. Alf, aabnedes vort Die dog med Taarer
osv.] D. e. Alf, vort Die aabnedes jo med Taarer osv.
(L.)

-- —, — 29. Nedslaget, blindt af Graad, skal see det Høie]
Conc. havde først: Nedslaget, taareblindt osv.; en Ord-
composition, som Lw. et Par Gange synes at have havt
paa Tungen, men selv formodentlig har fundet for dri-
stigt til at han turde byde den til Æsthetikere, der for-
argedes over Pluralen Taarer.

— 49. Hedningernes Frelse. Et Passions-Oratorium.
Biblioth. f. nyttige Skrifter, 1772. S. 161. — Profstfke
Udg. I, 269.

Alf et Brev fra Lw. til Notar. publ. Chr. Schmidt,
dat. d. 5te Febr. 1771, vides, at dette Oratorium er for-
færdiget inden nysnævnte Datum, og at Scalabrini skul-
de have componeret det. Dette skede formodentlig ikke,
og Abrahamson flager i 1780 over at Oratoriet endnu

ikke er opført. — See Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 387.

— Tilskueren 1821, S. 401 ff. — Kw. Levn. af Molb. S. 178.

S. 50, L. 6. Nu slumrer eders Stov, I skiertse trygge]
Saaledes Proftiske Udg.; Bibl. f. n. Skr. har: . . . .
I skiertste trygge.

— —, — 12. Den Gaand, o Stov, den drog sig selv tilbage]
d. e. . . . den greb ikke ind, den gjorde ligesom Ufsald
paa sin Magt, idet den ikke forhindrede Christi Død. (L.)

— 52, — 2. Tænarus opsluge mig] Tænarus, en Gule i Spar-
ta, der i Oldtiden holdtes for Indgangen til Underver-
denen. (L.)

— 53, — 4. Saae Drnen mig fægte og smile] Drnen d. e.
det romerske Banner. (L.)

— 55, — 27. D jeg Uværdige! mit første Syn] Saaledes
Bibl. f. n. Skr.; Profts Udg. (og Th.) har: Dg jeg
Uværdige! — mit osv.

— 56, — 22. D Smerte, Banghed, Bængsel, som jeg fandt]
Fandt d. e. følte. (L.)

— —, — 27. Kun at ei den maa høre dig] Dette dig maa
vel logisk refereres til mit høie Skrig, men kan gram-
matisk ikke slutte sig til noget Nærmere end: o Smerte
i L. 24. (L.)

— 57, — 27-28. Michael og Gabriel. Duetto] Saavel Bibl.
f. n. Skr., som Proftiske Udg. (og Th.) har efter denne
Overskrift endnu det overflødige: Begge.

— 58, — 26. D det er dig, den fromme Drabtes Fader]
Saaledes Bibl. f. n. Skr.; Proftiske Udg. (og Th.) har: Dg
det er Dig osv.

— 59, — 2. Manden zitterer i de fulde Læber] I de fulde Læber,
d. e. imellem, paa de fulde Læber; en Udtryksmaade,
som oftere forekommer hos Kw., f. Kw. S. 118, L. 16;

S. 119, L. 22, og flere Steder i de følgende Bind. Smlg. i Modsetning S. 128, L. 17; S. 151, L. 9. (L.)

S. 59, L. 4. [Hør merkt!] Saaledes Profste Udg.; Bibl. j. n. Skr. har: Hør merket!

— 60. **Passions-Oratorium.** Orig. tryk: **Passions Oratorium**, opført af det saa kaldede Raadhuusstrædets Musikalske Selskab paa Bröggernes Langshuus Sahl i Kbhn. 1771. Poesien er af Hr. J. Ewald. Musiqven af Hr. Capel-Mester Scalabrini. Kbhn., trykt hos Hof-Bogtrykker N. Möller. 8 Sider 8vo. — Profste Udg. I, 258.

See Alm. dtf. Litt. Journ. 1780. S. 387 (af Abrahamson).

Efterat Capelmester J. A. P. Schulz havde leveret en ny Musik dertil, udkom flere særskilte Aftryk, saasom: **Passions-Oratorium**, som i Fasten 1788 opføres paa Christiansborg Slot. Et andet: **Maria og Johannes, Et Passions-Oratorium**, som i Fasten 1789 opføres paa Christiansborg Slot, bevares saavel som det nysævnte paa Kg. Bibl. — Schulzes Musik til „**Maria og Joh. Et Pass. Orator.** af J. Ewald. Componeret og udsadt for Klaveret,“ udkom 1789 — ogsaa, saavidt vides, med tydsk Text. — Ifølge Kbhn. l. Efterr. 1791, S. 301, er Oratoriet oversat paa Svensk, i Stockholmsposten 1791, Nr. 92.

— —, — 24. [Dødsflod, som man neppe finder] Finder d. e. føler. Saaledes ogsaa S. 62, L. 28. (L.)

— 61, — 19. [Sin Ven vil Jorden dræbe?] Begge Kilder have Comma efter dræbe.

— 62, — 2. [Dag, som Propheter saae! Haab! — Dog, jeg svimler] Saaledes Profste Udg.; Orig. har: Dog, som Propheter osv.

- S. 62, L. 19. Fortæl mig, er han død? for Mirjam græde]
 Mirjam er den hebraiske Form af Navnet Maria. (L.)
- 63. — 2. Jeg veed ei hvad . . . jeg seer ham død — og
 haaber] Saaledes Orig.; Profske Udg. (og Th.) har:
 . . . jeg seer ham dee — og haaber.
- —, — 22-27. Stort er den emme Moders Hjerte osv.]
 D. e. stort er hvert Kjærligt Moderhjerte til at rumme
 Smerte og Lyst; men størst er dog Frelserens Moders
 Hjerte, der nu fyldes med dem begge i høieste Maal.
 (L.)
- 64, — 4. Gi overser hans Raad og Himlens Vellyst]
 Overser d. e. overskuer. (L.)
- 65. **Oversættelse af Stabat mater.** Profske Udg.
 I, 265.

De ældste særskilte Tryk ere ikke gjenfundne, ikke heller kan Tiden til Affattelsen af denne Oversættelse angives. Den 8de April 1775 blev Stabat mater „i en geistlig Concert“ opført paa Hoftheatret, og man kan antage, at Kvalds Fordansknings har været brugt ved denne Anledning og altsaa er ældre end det nævnte Datum. Thi i sit Claveer-Udtog af „Pergolesi's Musik til Stabat Mater, med Sr. Prof. Sporon's dertil satte Passions-Sang“, Kbhv. 1778, fortæller Capelmester N. Schjørring: „Da jeg tænkte paa Danske Ord dertil [til Pergolesis Musik], kunde jeg ikke andet end huske paa Kvalds fortreffelige Poesie, som tillige med det latinske havde været aftrykt naar denne Musik var bleven opført hos os.“ *) — Et senere Aftryk

*) „Men jeg tør vel troe“, vedbliver Schjørring, „uden at fornærme denne store Digter, at denne Poesie har ikke været bestemt til at aflynges, eftersom det synes som at nogle Steder vige noget af fra de Tanker som Pergolesi efter al Rimelighed har havt med det Musikalske Udtryk.“ Han henvendte sig da til Sporon, for at faae en dansk Text, der ogsaa fremte overens med Pergolesis Tanker og det musikalske Ud-

har følgende Titel: Poesien til den aandelige Concert, som i Fasten 1789 opføres i det Harmoniske Selskab. Texten er af Joh. Ewald. Musiken af Rodewald. Kbh. 1789. 8vo.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 391:392 (af Abrahamson). — Mølb. Forelæs. II, S. 88.

S. 63. L. 6. Væder Mirjam med sin Graad] Mirjam d. e. Maria. (L.)

— —, — 15. Som nedsløg den Herlige] I Mølbeds Dansk poet. Anthologie læses: . . . den Sellige; men Ordet svarer til den latinske Originals: nati poenas incliti.

— 6³. Poenitenten. En Ode. Proftste Udg. I, 285. — Conc. til 6te, 8de og ff. Stropher findes blandt Ew.s Mspr.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1780. S. 392 (af Abrahamson).

— 69, L. 6. Dg Stormen svarer dem og hviner] Proftste Udg. (og Th.) har: Dg Storme svarer dem osv., hvilket, efter det ovenfor i Anm. til S. 6, L. 19:20 Anførte, maa læses enten: Dg Storme svare dem og hviner, eller hellere, saaledes som ogsaa Abrahamson citerer Verset: Dg Stormen svarer dem osv.

— —, — 13:20. Vær stærk, og bræk den tunge Skye osv.] Poenitenten opfordrer de Ledestjerner, som han hidtil har fulgt: Rigdom (Guld fra Landet Ophir omtales i det gamle Testament som det fineste og bedste), Ansæelse blandt Mennesker, og sandfelig Lyst, til at vise deres Magt ved at redde ham fra hans nærværende Fortvivlelse. (L.)

— 70, — 18. Hvis dyre Blod har flydt for Stovet] Flydt er optaget efter Conc.; Proftste Udg. har: flødt.

---

tryk, og da Sporen skrev med Musiken i Haanden, og som Musikkundig var istand til at gjøre dette med Fordeel, behøvedes ved Ordnes Underlægning liden eller ingen Forandring at ssee i Musiken.

S. 72. **Død og Dom. En aandelig Sang.** Denne hidtil, saavidt vides, ukjendte og utrykte Sang er i Digterens Concept henkastet imellem de nys omtalte Stropher af foregaaende Ode, og med faa Varianter. Overkriften er af Th.

— 73, L. 8. Den Hellige tilreder sig] Conc. havde først:
... udruster sig.

— —, — 13=14. Bræk, Afgrund! og opslug min Synd osv.] Conc. havde først:

Brist, Afgrund! og opslug min Synd,

Dg skjul den for hans Die!

— 74. **En aandelig Sang, hvori indføres Korsonerens** osv. Proftiske Udg. I, 291, med følgende Anmærkning:

Da Selvmord syntes at blive almindeligt endog hos den ringeste Almue, søgte jeg at indrette denne Sang og selv dens Titel efter de Enfoldiges Jndsigt og Kiobelyst.

Sangen udkom nemlig først som Gadevise (see Alm. dsk. Litt. Journ. 1780, S. 393), og er som saadan udgivet paany af S. S. Guldberg, trykt hos Schulz 1818, et Halvark i 8vo. Hvor omhyggelig Kwald har bestræbt sig for Almeenfattelighed, og hvor noie han har overveiet hvert Udtryk, bevidner Concepten, hvoraf de vigtigste Varianter anføres nedenfor.

— 76, L. 17. Mon han forkyndte Kiød sit Bud] Sit Bud d. e. sit Budskab, Evangelium. (L.)

— 77, — 7=12. Fra Evigheder saae min Aand osv.] Var.:

Jeg som fra Evigheder saae

Hvad Stie til mig din Siæl kan gaae,

Hvad Hielp dens Afmagt kræver;

Jeg som har styrt din Barndoms Gang,

Dg sagt dig, at min Dei var trang,

Dg Livets Port var snevet —

- S. 77, L. 8. Hvad Hielp, hvad Tugt, hvad Drift, hvad
Baand] Hvad Drift d. e. hvad Tilskyndelse. — Var.:
Hvad Hielp, hvad Tugt, hvad Ledebaand. (L.)
- —, — 17. Dit blinde Lune til Behag] Saaledes Conc.;
Profstske Udg. (og Th.) har: Din blinde Lune osv.
Kwald viser Forkjærlighed for Talesprogets Former; Abra-
hamson, der i sin sproglige Betragtning ofte miskjendte
Modermaaleets nye Udviklinger, skrev: en Lune, en
Gjenfærd osv., og ansaae Intetkjønnet hos disse og lig-
nende Substantiver for urigtigt. (L.)
- —, — 19-24. Bei Naget, som du bærer paa osv.] Var.:
Hvad har da Stov at anke paa,
Hvad Smerte, som ei kan forgaac,
Hvad Last, som ei kan lattes?
Kan Tiden fylde Menneffet
Med Græmmelse, som quæler det,
Med Fryd, hvoraf det mættes?
- —, — 22. See dig omkring! kom dem ihu] Saaledes
Conc.; Profstske Udg. (og Th.) har: See dog omkring
osv.
- 79, — 7-8. Dog, Arme, nei! dit haarde Sind osv.] Ger-
til havde Digteren i Randen af Conc. hensat følgende
Variant:
Vil du, forhærdet i dit Sind,
Da heller dræbes fræk og blind . . .
- —, — 17. For det, hvorfra min Værdskyld selv] Værd-
skyld, d. e. Fortjeneste, hvorved Skyld er betalt, For-
soning. (L.)
- 80, — 8: Da skal din Jil dog ei undgaac] Saaledes
Conc.; Profstske Udg. har: Da skal den Jil osv.
- —, — 14. Min Fristads Hegn, mit Alters Fod] Min
Fristad d. e. mit Fristed. (L.)

S. 82. **Følelser ved den hellige Nadvere.** Profts Udg. I, 303.

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1780, S. 394-396 (af Abrahamson).

— —, L. 6. Nu da Naadens Herold festlig nedstiger fra] Communicanten seer i sin Genrykkelse et Englebud (smlg. S. 82, L. 11 og S. 83, L. 18), der, overvældet af Kjærligheds Magt, i aandeløs Hast (S. 82, L. 17) bringer ham hans Fryd ved at række ham Naademidlerne. (L.)

— 83, — 2. Nu fremvælde, og nu styrte mod Livets Strøm] d. e. snart skaffe mit Hjerte Lust, og snart knugende vende sig indad imod det, imod Livskilden. (L.)

— —, — 9. Læbe zitterer, og mat klæber ved Pagtens Blod] Proftske Udg.: . . . mat klæber osv.

— —, — 16. Saa bortsmulter, saa flyer Kiærligheds Dragt af Støv] Kjærligheds Støvdragt er: den jordiske Skikkelse af Viin og Brod, som den evige Kjærlighed er iført i Nadveren. (L.)

— 84, — 4. Arme fyldes af Gud! Det er ham selv, som nu] Proftske Udg.: Arme fyldtes af Gud osv.

— —, — 7. Ved dets aabnede Væld, drikker et Svælg af Liv] Et Svælg af Liv er: et svælgende Dyb, en Uudtømmelighed, af Liv. Smlg. S. 67, L. 6: I dit Svælg af Salighed; S. 101, L. 3: slikt i Svælg af Fryd, og flere Steder. (Th. forklarede Udtrykket som følger: Abrahamson dadler paa det anførte Sted i Litt. Journ. Udtrykket: drikker et Svælg af Liv. At drikke et Liv er en stærk Metaphor; at drikke et Svælg en metaphorisk Hyperbol, og sammensat bliver det, mener han, ufatteligt. Men et Svælg, er her: Saameget, som man svælger, drikker paa eengang.)

S. 85. Til Sjælen. En Ode. Proftiske Udg. I, 307. —
 Conc. findes blandt Msprne, med mange Varianter. Af
 en Optegnelse i Randen af Concepten kan formodes,
 at Oden er skrevet før Juli 1777.

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1780, S. 396 (af Abra-
 hamson).

— —, L. 20. Flagter og hopper heit fra dit kolde Muld]
 Saaledes Proftiske Udg.; Th. læste: . . . fra det kolde
 Muld, og kaldte i en Anm. sin Læsemaade en „Kettelse
 efter Concepten“, hvad nærværende Udg. dog ikke kan
 erkjende den for, da han deels paa dette Sted i Conc.
 ikke læser det men dit, kun uden den saa ofte mang-
 lende Prik over i, og deels anser dit kolde Muld, d. e.
 Legemet, for en bedre og mere ewaldst Læsemaade end
 det kolde Muld d. e. Jorden.

— 86, — 4. Verdeners Vel og Algodheds Lovsang] Saaledes
 Conc., overeensstemmende med Versemaalets Fordring.
 Proftiske Udg.: Verdeners Vel osv.

— —, — 10. Vakte dig, da dit blivende Diekast] Dit bli-
 vende Diekast d. e. dit Diekast, som blev til. Concepten
 havde først det her temmelig intetsigende: smagtende.

— —, — 23. Du følte Dig i deres Glæde] Du følte Dig
 d. e. du følte, at du var til, blev dig bevidst. Smg.
 ovenfor Anm. til S. 5, L. 19. — Variant:

Dg du fornam Dig i der' Glæde. (L.)

— 87, — 4. Gøit, som en springende Hval mod Solen] Efter
 denne Linie har Concepten:

Altid forgieves! Over dig møder du
 Bundløse Svælg, og intet at holde ved,
 Og under dig udaander Mørket
 Giftige Damper, hvori du svimler.

Hører du ei det Hvinen, som Nattens Mand
Kalder sin Latter? Kildrede Smerter's Lyd?

Hør den fra Dyb til Dyb udbrede . . .

men dette er forkastet, og derpaa kommer: Føler du ei
din Tunghed osv.

S. 87, L. 22. Lurende Rovdyr, Tigre, og loffende] Saaledes
Conc.; Proftiske Udg. har: . . . Tiger og osv.

Denne hele Strophe hed i første Udkast:

Over din Jøse see dem, de tusinde
Doner, som Mørkets Jægere stille dig,
Af Tigres og af Kl[apperflangers]
Gnistrende Dine, hvorved du svimler!

— 88, — 3-4. Storm i din Ruus mod Almagt, glem den
osv.] Disse to Vers ere i Concepten overstregede, og
følgende satte i Stedet:

Nedbryd den Muur, som Almagt bygte
Trindt om Ustyldigheds lyse Bolig!

— —, — 5-8. Mørkets uhumste Flygtling! og tør du da
osv.] Denne Strophe har først lydt saaledes:

Føl dig i Gladers Have, og bød af Skræk!
Thronet ei her din Dommer? hvo frelser dig?
Hvor er et Figentræ, hvis Blade
Skiulte dig, Mørkets uhumste Flygtling?

og dernæst saaledes:

Mørkets uhumste Flygtling, og kunde dit
Fodtrin beskygge Glands af den Helligste,
Hvor var det Figentræ, hvis Blade
Skiulte dig da for hans Brede's Afsyn? (L.)

— —, — 25. Dommerens Harm, som nedstyrter Gledne]
Conc. havde først: . . . . . Faldne.

S. 89, L. 12. Stor er den Aand, som opløster Faldne] Conc.
havde først:

Hellig er Synderes Gud, Halleluja!

— 90. Morgensang. Proftste Udg. III, 261.

I det „Forsøg til en Evangelist-christelig Psalme-
bog“, som N. E. Balle udgav, 1ste Hefte, 1793, staaer
denne Sang, med Undtagelse af de tre første Stropher,
og med uvasentlige Forandringer, trykt S. 131 (under
No. 171). Det er da den, hvortil der sigtes i Fortalen
til nysnævnte Hefte, naar det hedder: „Ogsaa findes
her noget af . . . Digterne Ewalds . . . (osv.) . . . Ar-
bejder.“

En Omarbejdelse deraf er Ps. 381 i den autorise-
rede Evang. christel. Psalmebog, hvori ogsaa nogle i
sidstnævnte Psalme ubenyttede Stropher ere brugte til
andre Psalmer.

— 92, L. 3. Forskyld mig ei, du evig Høie] I Molbechs
Danst poet. Anthologie læses: Forskyd mig ei, men
uden Autoritet.

— 93. Sørge-Cantata over Chr. Horrebow. Orig. tryk*):
Sørge-Cantata opført paa Walkendorphs Collegii Au-
ditorio den 14 October 1776 i Anledning af Collegii
Ephori, Høyædle og Velbaarne Hr. Statsraad Christian
Horrebows Død. Poessen af Hr. Ewald. Musiquen
af Hr. Somelli. Kbh. 1776. 2 Blade. 4to. — Akr.
No. 1776, No. 168. — Proftste Udg. II, 368.

See Olsens: Ewalds Liv og Forholde, S. 98.

— —, L. 7. Flyer, blege Stierner, flyer! O Nat og Himmel]
O Nat og Himmel maa forstaaes som: O Nathimmel,
da der strax efter siges i Enkelttallet: indsvøb dig i dit
Slør. (L.)

*) Hvis Titel Th. har anført, men som nærværende Udgiver
ikke har forefundet.

S. 93, L. 8. Min Vens Fortrolige, hans Hjertes Tanke] Ordene: Min Vens Fortrolige ere i Proftfke Udg. ledsagede af denne Ann.:

Den Afdøde var Profefor i Aftromien.

— —, — 22. Blev Camoenens Die mat] Adr. Av.: Blev Camoenens Dye mat; Proftfke Udg.: Blev Camoenens Die mat.

— 94, — 12. D elfte Horrebow, her ved din Urne] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: Elfte Horrebow! ved Din Urne.

— —, — 15. Thi Sorg opfylder nu vor Bolig] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: Sorg opfylder osv.

— —, — 21. Dg, Horrebow! dit Navn opfylder alle Geller] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: Dg Horrebows Navn osv.

— 96. — **Sørge-Cantata over P. Holm.** Originaltryk er ikke gjenfundet. — Adr. Av. 1777, No. 121: Sørge-Cantata opført paa Collegii Medicei Auditorio den 28 Julii 1777 i Anledning af Collegii Spheri Høvedle og Høvarværdige Hr. Doctor og Profefor Peder Holms Død. Poefien af Hr. Ewald. Mufiquen af Hr. Capellmefter Scheibe. — Proftfke Udg. II, 372.

— —, L. 15. Dg du, Religion! faa varm, faa nidkiar Ven] Ordene: Dg du, Religion ledsages i Proftfke Udg. af denne Ann.:

Den Afdøde var Profefor Theologiae.

— —, — 18. Nei aldrig, aldrig kan du nok begræde den] Den d. e. ham, den nidkjære Ven, efter en nu forældet Sprogbrug. (L.)

— 97, — 10-13. Svøbt i Regn kelys vor Jammer osv.] Denne Gjentakelse, ligesom den S. 98, L. 8-10, mangler i Adr. Av.

S. 99. *Sorge-Cantata over U. F. Suhm.* Ahr. No. 1778, No. 12: *Sorge-Cantate ved Salig Herr Ulrich Friderich Suhms Begravelse i Friderichs tydske Kirkes Kapel den 22 Januarii. Af Johannes Ewald.* — Proftste Udg. II, 376. — Conc. findes blandt Kw.s Mspr.

See Oehlenschlägers *Prometheus*, Mai 1834, S. 76.

U. F. Suhm, eneste Barn af „Danmarks rigeste, ædleste, bedste og lærdeste Mand“, Kammerherre P. F. Suhm, var kun lidt over 16 Aar gammel, da han døde. „Tabet ansaaes som offentligt, og Deeltagelsen i de dybtfaarede Forældres Hjertesorg var almindelig.“ — Det er umiskjendeligt, at Kw., om han end i denne Cantate har leveret et bestilt Arbeide, selv har været berørt af den Sorg, han her i smeltende Toner har skildret. See forresten Suhms saml. Skrifter IV, 364, XV, 90-95 og X, 36. Paa sidstnævnte Sted bemærker Suhm: „Ewald gjorde et Vers over min sal. Søn, som ei er i Samlingen af hans Skrifter.“ Denne Notits synes hidtil at være bleven ubemærket af alle Literatoerer, og Verset, som ellers intetsteds omtales, maatte saaledes henhøre blandt de tabte Ewaldiana. Men i samme No. af Ahr. No., hvori Cantaten er aftrykt, er ogsaa optaget et Sørgevers, som muligen kunde være det af Suhm omtalte, og som derfor her meddeles:

Tanker

ved

salig Hr. Ulrich Friderich Suhms Grav.

Ja streng var Gud, og vred var Himmelen,
Ei Bønner den, ei Graad bevæge kunde.

Forbarme dig! saa raabte alle Munde;

Men ubenhørt kom Graad og Bøn igjen.

Han er ei meer — o grumme Dødens Bud!

Saa skinnende en Ungdoms Morgenrøde

Af Bredens Skye saa hastig sluktes ud!
Saa stort et Haab i feirest Blomster døde!

Min unge Ven, jeg swimler ved din Grav!
Mærkt er Guds Raad, og Nat mit Syn omgiver;
Vellysten groer, tit solvgraae Lasten bliver,
Men Himlen dig saa kort en Bane gav!
Og at du var den beste Faders Lyst,
Du var din omme Moders ene Glæde,
Din Alders Ziir, den Hielpeloses Trost,
Mit Haab, min Ven. Hvis Die maa ei græde?

Ja strenge Gud, for haardt var dette Slag!
Dog tie Fornuft og knal for Raadens Throne!
Kun Godhed, kun Retviisshed er din Krone,
Retfærdige! skaan, straf, og giv og tag!
Forblindet jeg dit Raad ei her forstaaer,
Men hist jeg skal din Miskundhed tilbede;
Her, Hjerte, har du Balsom for det Saar,
Som Herren slog i en barmhiertig Brede.

Maaskee han skuer alt, den Salige,
Den Labyrinth, de Falskheds skjulte Snarer,
De Fristelser, de Millioner Farer,
Som en uskyldig Ungdom truede;
Maaskee han deres Engel være skal,
Hvis Lyst han var, hvis Glæde her paa Jorden;
Maaskee han her iblant Cherubers Tal
End i sin Kreds udbreder Held og Orden.

L. 10. Du var din omme Moders ene Glæde] Ene d. e. eneste. Smlg. Profstic Udg. I, 186: Gud! jeg at overtræde dit ene Bud! III, 107: kan du glemme din Høthers grumme Tvil, hans ene Brode? (L.)

O smil da tit, min Ven, medynksom ned
 Paa mig, som end omkring i Mørket raver,
 Og dersom du for Jorden Omfarg haver,
 Saa glem, o glem ei i din Salighed
 De Elskede, hvis Gæste du var!
 Gier Sorgen mild, skab Trost i deres Smerte!
 Men du, som vist for Jorden Omfarg har,
 Du Trostens Gud, læg selv det knuste Hjerte!

Antaget at Kw. er Forfatteren, da kan han gierne have skrevet dette Digt i eget Navn, og herimod strider ikke, at den Afdøde nævnes som hans Ven, ja selv hans Zaab; thi det er meget sandsynligt, at den unge Suhm i Tiderummet fra omtrent 1ste Oct. til henimod Slutningen af Dec. 1777 har gjort den berømte Digtens Bekjendtskab, og denne kunde haabe meget af den for-maaende Mands selv allerede gode og gavmilde Sen. Unegtelig er der ikke lidet, som taler imod Antagelsen af Kw.s Forfatterkab, f. Ex. den vor Digter uvante Rime-slyngning, og at Verset i det Hele har lidet Kwaldst, samt at dette Lidet let kunde være Efterligning. For Antagelsen kan derimod anføres, at Forf. paa flere Steder, navnlig ved Begyndelsen aabenbart synes at referere sig til Cantaten, hvilket en Anden efter al Sandsynlighed ikke kunde, da Vers og Cantate publiceredes samtidig paa selve Begravelsesdagen. Særlig kunne udhæves Gjentagelser i Verset af Udtryk, som forekomme i Cantaten, f. Ex. et Blomster, solvgraae, din Alders Ziir (hist: din Alders Gre), strenge Gud, knæl for Naadens Throne. Saadan Gjentagelse er naturlig og sædvanlig, naar en Forfatter beskæftiger sig med en og samme Gjenstand, og kan hos Kw. meget ofte paavises i samtidige Digte. — Endnu maa her tilføies, at Ald.

Av. i sidste Strophes andet Vers istedetsfor raver har
traver, der vel kan ansees for en Trykfeil.

S. 99, L. 4. Den 28de Jan. 1778] Denne Tidsbestemmel-
se, som mangler i Proftste Udg., er tilføiet efter Adr. Av.

—, — 11. Af det var vor eneste] Saaledes Concepten;
de trykte Kilder (og Th.) have: . . . vor Eneste, og
Proftste Udg. tilføier i en Anm. en kort, unøiagtig Op-
lysning om den Afsdodes Person.

—, — 13-15. Abraham adlød din Dom osv.] Conc. havde
først:

Abram hørte taus din Dom

Og adlød den uden Klage;

Men du smilte, og han kom . . . (L.)

—, — 14. Mamre herte Saras Klage] Mamre Lund,
det Sted, hvor Abraham tog sin Bolig, efter at have
skilt sig fra Loth. (L.)

—, — 20 Langsomt gaae vi, hver for sig] Saaledes Conc.
og Adr. Nvisen; Proftste Udg. har: Langsom gaae vi
osv. .

—, — 22. Angstfuld, vild, med bittere Skrig] Conc. hav-
de først:

Angstfuld, hæd af Klageskrig. (L.)

— 100, — 8-10. Det sidste Glimt af Haab berøvet osv.]
Denne Gjentagelse mangler i Conc. og Adr. Av.

— 101, — 2-8. Svøbt i Glæds af din Forsøner osv.] Den-
ne Aria lød i Conc. først saaledes:

Giem ham i din Arm, Forsøner,

Skul ham i dit Svølg af Fryd!

Glædens underlige Toner

Dæmpe Klægens huse Lyd!

L. 2 fra n. Glædens underlige Toner] Underlige d. e. under-
fulde. (L.)

Elfte, taus skal Taaren væde
Graven, Asken af vor Glæde,

Dg hvert Fodspor af din Dyd! (L.)

S. 103. Festdigte og Hædersfange til Kongehuset.

„Ewald besad en afgjort Frihedsfølelse og Kiærlighed til Uafhængighed; og saa lidt han vist nogenfinde var Syfler eller Smigrer, saa lidt maa man tillægge uædle Bevæggrunde, at uden Tvivl Tidens Mand og Tone ligesaa meget, som hans nødlidende Forfatning, stundom fremkaldte Digte hos ham, hvis panegyriske Udtryk i vore Dage kunne forekomme os at klinge efter Smiger.“ Molbechs Anthol. I, 317.

— **105. Cantata i Anledning af Salvings-Acten 1767.**

Orig.: Cantate som til Begge Deres Kongelige Majestæters Kong Christian den Syvendes og Dronning Caroline Mathildes høytidelige Salvings-Fest den 1ste May 1767 ved Taffelet blev opført af Johan Adolph Scheibe, Kongelig Kapelmester. Poesien er af Johannes Ewald. Kbh., trykt hos Brøderne Berling. 8 Sider 8vo. — Afdr. Av. 1767, Tillæg til No. 66. — Proffte Udg. I, 332.

— — , **L. 14.** Vi saae vor Christian] Undersaatternes Chor er sat imod det hele Folk, ligesom i den næstfølgende Cantates første Chor mod Danmark. Med det Optryk, som findes i Christ. VII. Salvingsact (udg. af J. Münter, 1828, fol.), at forandre Vi til Gud er folgelig haade uforfødent og urigtigt.

— **106, — 16.** Aria.] Efter denne Overskrift have Billederne endnu det overflødige: Magten.

— — , — **23.** Hans Slutning staaer saa fast som Norden] Slutning er her brugt i Ordets nu sjeldne Betydning: Kjendelse, Dom. (L.)

- S. 109. Cantata ved den i Aul. af Salvings-Acten foretagne Doctor-Promotion.** Orig.: Kantata, som til den, i Anledning af Deres Kongelige Majestæter, Kong Christian den Syvendes og Dronning Caroline Mathildes høytidelige Salvings Act, den 4de Maj 1767. anstillede Doctor-Promotion, paa det Kiøbenhavnske Kongel. Universitet, blev opført af samtlige Studentere. Poesien er af Johannes Ewald, Musiquen af J. Soltan. Kbhv., trykt hos Directeuren over Hans Kongelige Majestæts og Universitets Bogtrykkerie, N. C. Høpfner. 2 Blade 4to. — Aar. No. 1767, Til-læg til No. 66. — Proftste Udg. I, 337.
- —, **L. 7-11.** Videnskaberne osv.] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.) har: Undersaatterne. Videnskaberne. Wiisdommen. Nordens Engel. Lyksalighed.
- —, — **12.** For Promotionen.] Denne Linie, som mangler i Proftste Udg. (og hos Th.), er tilføiet efter Originaltrykket.
- —, — **18.** Var stor i Hertens Die] Saaledes Orig.; Proftste Udg. har: Var stor osv.
- **110,** — **7.** Wiisdom.] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.) har: Wiisdommen.
- —, — **22-24.** Den kaldes stor, som han osv.] Meningen maa vel være: Den blive kaldt stor blandt Nordens Konger, der, saaledes som han, elsker osv. (L.)
- **111,** — **8-9.** Lyksalig Slægt, som døde før din Glæde osv.] For at forstaae disse Linier maa man erindre, at det hele af Lyksaligheden begyndte Recitativ hensætter sig paa et Fremtids-Standpunct, hvor den nykronede at-tenaarige Konges forestaaende Regjering tænkes som noget længst forbigangent. Fra samme Standpunct fore-stiller nu Nordens Engel sig en ny Slægt oprunden un-

der Christians Scepter, og priser den med Kroningen
samtidige lykkelig, at den var bortgaaen medens endnu
dens Glædes Sol skinnede for den. (L.)

S. 112. **Tanker da Arveprindsen giennemgik Smaakop-
pernes Indpodning.** Adr. Av. 1769, No. 120. —
Proftfke Udg. I, 405.

Arveprindsen blev inoculeret d. 30te Juni 1769.
Under 4de Aug. berettedes i Adr. Av. (saavel som i
Berlings Tid.), at han havde vel overstaaet Sygdom-
men, hvorfor Lagerne Berger og Kolpin ydes Tak og
Berømmelse. — For Nutidens Læsere turde det være
passende at bemærke, at Koppernes Indpodning dengang
var nylig indført i Danmark, at der herskede mange
Fordomme derimod, og at Prindsens Inoculation saale-
des med Sandhed kunde kaldes en heroisk Beslutning,
ligesom den virkelig var en følgerig Begivenhed.

— —, L. 6. Dg Sorrigs mindste Skygge selv forsvandt]
Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: . . . Skyg-
ger selv forsvandt.

— —, — 8. Suk, Taarens Forbud, angestfulde Bønner]
Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: Suk, Taarens
Forbud osv.

— —, — 11. „Nei, Jorden har ei uforbittret Glæde] Citatio-
nen er i den proftfke Udg. slet ikke betegnet hele Stro-
phen igjennem, og begynder i Adr. Av., hvor oven-
staaende Vers tillige opviser Trykfeilen: . . . har en ufor-
bittret Glæde, først ved Dp i L. 13.

— —, — 20-21. Da stræbte hede Taarer at forsvare osv.]
Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har:

Med Taarer stræbte Diet at forsvare

Sig for at see den ædle Prinds i Fare.

— 113, — 1. Machaons Kunst, som grundes paa vor Sam-
mer] Machaons Kunst er Lægevidenskaben. Machaon,

en af de græske Helte i den trojanske Krig, ndmærkede sig især som Saarlæge, og nød efter sin Død guddommelig Ære. (L.)

S. 113, L. 4-5. Men Rosen, som selv Ormen ikke skader . . . Pleiefader?] Saaledes Adr. Av.; Proftiske Udg. (og Th.) har: Men Rosen . . . . . Pleiefader;

—, — 14. Saa raabte Helten midt i Dødens Gab] Helten, nemlig Julius Cæsar.

—, — 16. Det Mod er stort, men saligt det, som bygger] Saaledes Adr. Av.; Proftiske Udg. har: . . . som bygges.

—, — 19. Saa stod din største Tillid til den Høie] Saaledes Adr. Av.; Proftiske Udg. har: Saa stod den største osv.

— 115. Til Dronning Juliane Marie paa hendes Fødselsfest 1769. — Adr. Av. 1769, No. 137 (med Tilføielse af Dato: den 4de September). — Proftiske Udg. I, 409.

—, L. 3. paa hendes Fødselsfest] Saaledes Adr. Av.; Proftiske Udg. har: . . . Fødselsdag.

—, — 12. Saa gjør den Dag, vi see, de andres Straaler mindre] Saaledes Adr. Av.; Proftiske Udg. har: . . . de andre Straaler mindre.

—, — 17. Som Janus eller Jæns Bægtere] Bægtere d. e. Dogter; Jæns eller rettere Jæns Dogter var Argus, som havde hundrede Øine.

— 116, — 2. Blev stor ved Navn af Julianes Fest] Saaledes Proftiske Udg.; Adr. Av. har: blev stor ved Julianes Fest.

—, — 6. Som saae dem først, end de som saae dem best] Begge Kilder have: . . . end dem som osv., der uden tvivl maa betragtes som en ved det gjentagne dem op-

staaet Trykfeil; thi om end Kw. ellers maaffec nok i saadαν Forbindelse kunde have skrevet dem istedetfor de, vilde han sikkert ikke have gjort det her, hvor det volder den hæselligste Mislyd. (Th. læste: . . . end den som osv.)

S. 116, L. 7. Dog, som en gierrig Die vel summende betragter] Saaledes Adr. Av.; Profstfke Udg. har: Dog, som en gierig Die osv.

— —, — 8. Hvad Blomsterknoppen lover meer end har] Saaledes Profstfke Udg.; Adr. Av. har: Hvad Blomster Knopper lover osv.

— —, — 14. Skioldungens Huns: hvor er Lovise nu] Saaledes Profstfke Udg.; Adr. Av. har: Skioldungers Huns osv.

— —, — 15-16. Vor Dannebød?— Men Glands, som blander, som fortryller! I sligt et Tab, sig, Sang osv.] Interpunctionen er optaget efter Adr. Av.; Profstfke Udg. (og Th.) har: . . . som fortryller i sligt et Tab; sig, Sang osv.

— —, — 26. Hvor vor Heltinde viser sig i Flor] I Flor, i Sørgeslor ved Fredriks den Femtes Død. (L.)

— 117, — 1-2. Sligt Tab kun Heltens Bryst! I Hvirvelvinde osv.] Saaledes Profstfke Udg.; Adr. Av. har:

Sligt Tab kun Helten. Sig [See,] i haarde Vinde Staaer Klipper fast, saa stod og vor Heltinde.

— —, — 4. Har han, som prøver og belønner store Dyder] Saaledes Adr. Av.; Profstfke Udg. har: . . . belønner Dyder.

— —, — 10. Slaae høit, min Cithar, høit! thi mit henrykte Die] See ovenfor Anm. til S. 21, L. 6 og 13. (L.)

— —, — 12. Har Jorden sluttet evigt Forbund med det Høie] Saaledes Adr. Av.; Profstfke Udg. har: . . . sluttet Forbund med det Høie.

- S. 117, L. 13. Selv Hændelser har mod Natur og Bane]
 Saaledes Adr. Av.; Proftske Udg. har: Selv Hændel-
 set har Mod, Natur og Bane.
- —, — 18. Heltinde, skal enhver af dine Dage være] Saa-
 ledes Proftske Udg.; Adr. Av. har: Skal alle Julia-
 nes Fødsels-Dage være.
- —, — 19. Den Gud, som gav os Frederik tilbage] Dette
 Vers figter til den frygtede Fare ved den i det foregaa-
 ende Digt omhandlede Begivenhed, faa Uger tilforn. (L.)
- 118. Til Arveprindsen, da han fornyede sin Daabes
 Pagt. Adr. Av. 1770, No. 61: Ode til Prins Friede-
 rich, da Han fornyede Sin Daabes Pagt. — Proftske
 Udg. I, 414.

Arveprindsen blev confirmeret den 8de April 1770.
 I Adr. Av. samme Aar No. 57 (den 11te April) indryk-
 kedes følgende, som her afstrykkes bogstavret:

Ode til Prinds Frederik
 da Han fornyede Sin Daabes Pagt.
 Syng Muse, hvad du veed om Lyffens Gaver,
 Dg syng om al den Hæd, vort glade Norden haver.
 Selv Gienlyd svare hoit paa Stovets Lyst! —
 Men nu da Sielen er besielet af den Høie
 Du zitterer Glæden i mit fulde Die
 Dg Sangen quæles i mit Bryst. —
 I Marmor, liig Ægyptens Pyramider
 Indpræge Musen for de sidste Tider
 Hvad Jorden tabte, naar dens Helte vandt! —
 Men salig Scier! — naar selv Godhed vinder
 Da tause knæle alle Sangerinder,
 Dg Laarer vise, hvad J. sandt! —
 Gud! = = Navn! — Allmægtige! tør jeg Dig nævne

Du skabte Stovet — Du gav Stovet Tænke Verne
 Det tænker == Men hvor vil min Tænke hen?
 Dog hørte jeg === I Magter og I Throner!
 I hørte det === Slaae Rithars høie Toner;
 Thi Nordens Dindling blev Guds Ven.
 Vi saae Ham hvilket Syn! — Hvad stræksom Jorden
 Stod mørk og truende nær over Jorden
 Men Soelen kom, og da huivaltes vi;
 Retfærdighed var vreed. — Men — Naaden rettes
 En hellig Røst kun om Forsoning høretes
 Det skabte, hvad det tabte, fandt.
 Da bød en hellig Frygt: D knæler, knæler
 Alt hvad, som lever! — raaber alt, hvad mæler:
 Han er det === Godhed === Misgundheders Gud ===
 Her Sangerinden loed sin Rithar falde,
 Dploftede sin Sang, for at paakalde,
 Dg stammede sin Belyst nd.
 Lys nu min Sang! — men see mit glade Die!
 See! hvem er den, som taler med den Høie?
 Med hvem fornyer Algodheds Gud sin Pagt?
 Hvem nævne tør Almagtens Navn, og kræve
 Dens Vidneskyrd, hvorfor selv Dievle bære,
 At det skal staae som han har sagt?
 Modsatte Dyder trattes om at male.
 Hans Mine === høi, ukonstlet er Hans Tale,
 Dg al Hans Væsen ydmyg Majestet.
 Hans ædle Hierte høres af Hans Læber;
 Skient Diet forekommer dem og stræber
 Med al sin Ild at vise det.
 See her! hvor yndigt Ungdoms Blomster pryder
 Erværdig Visdoms Frugt og moedne Dyder!

Hør Ham forklare Dom og Salighed,
 Og Herrens Vej; Naturens Maal og Ende
 Og Almagts Lov; og hør Ham saa bekiende,
 At Jesus er Alt, hvad Han veed. —
 Min Sangerinde! slut af Glædens Taare
 Af Blodets muntre Slag i hver en Aare
 Af Frydens Suk, som mødes fra enhver! —
 Lad disse! — Lad det glade Twilling-Rige
 Lad Norden, lad hvers Røst i Norden sige,
 Hvem denne Herrens Dindling er? —
 Vor **Frederik** == D S, som aldrig glemte
 Hans store Fader, Frederik den Femte
 D! kommer, iler, deler himmelsk Fryd!
 Seer Frederik og seer, han eder giver
 Sin Fader i sig selv! — Han stedse bliver
 Et Mynster af sin Faders Dyd!
 Slaae høit mit Rithar! syng i Engle-Toner
 Den, Pagt som Han fornyer med sin Forsoner! —
 Min Siel bestue Godheds Glands igien! —
 Sig, hvad vor Prinds i Guds og Verdens Dje
 Bekræftede! — sig — læs det i det Høie
 Hvad Sandhed selv tilsvor sin Ven.
 „Din sagde Frederik, Din vil jeg være
 „Din Godheds Lov, en Formuur for Din Ære;
 „Din Billie være skal min Rette-Snoer
 Da svor han ved sig selv, den evig Gode;
 Og Aanderne og alle de, som troede
 Og Folket folte, at han svor.
 „Mig, svarte Godhed, „mig skal Du behage,
 „Min Arm beskierme Dig! — min Land ledsage
 „Din Fod til mig og Skiebuen til Dit Gavn! —

„Jeg vist vil høre Dig, naar Du paakalder.
 „Fred vil jeg give Dig og Fryd og Alder,
 „Dg Wiisdom og et evigt Navn.
 I Glæden drukken var min Siel og længe
 Løb Glæden over neppe rørte Streng,
 Dg himmelsk Belyst brød Kitharens Klang.
 Af Belyst træt min Siel sin Tanke taber
 I Wiisdoms Dyb, som selv dens Tanke skaber,
 Dg Glædes Taare blier min Sang. —
 Jeg sang om Fryd == men hvilke Sangerinder
 Kan syng den, vor Juliane finder?
 En Moder seer her Dydens sande Len. —
 Jeg saae Hans Fryd, og sang == og Himlens Kroner,
 Dg sang == men Hun == o tier matte Toner!
 Hun saae dem paa en værdig Son.
 Men skal min Sang ei nærme sig til Eder,
 Hvis Flid opelskte disse Saligheder,
 De Wiisdoms Frugter, som nu moedue er?
 I bør det regne for en himmelsk Ære
 For **Fred'riks** vise Ledere at være
 Som Himlen sig fremstiller her.

Udentviol er Aldr. No. kommen i Besiddelse af dette
 Digt, og har optaget det uden Kwalds Samtykke; thi
 i No. 61 af samme Blad findes (som oven anført) med
 et tilføiet Jufsendt den Recension af Digtet, som er
 gaaet over i hans Samtl. Skrifter. Digteren har end
 og, som det synes, imod sin Sædvane paaført eller for-
 dret, at hans Orthographi blev noiagtigen gjengivet
 (Sjæl, ikke Siæl eller Siel). I øvrigt vil man see,
 at ikke en eneste Strophe er bleven uforandret, de fleste
 derimod væsentlig forbedrede; og det Zele er saaledes et
 interessant Beviis paa Sandheden af Kwalds Paastand,

at det var ham en Lidelse at slippe en Linie af Sønderne, førend han selv var fuldkommen fornoiet dermed.

- S. 118, L. 8. Nu zitterer Glæden i mit fulde Dæ] Saaledes
 Adr. Av.; Proftfke Udg. har: Nu ytres Glæden osv.
- , — 14. Der knæler taufe, Zions Sangerinder] Zions
 Sangerinder, den hellige, aandelige Sangs Gudinder, i
 Modfætning til Musen, den verdslige Sangs Gudinde,
 i L. 11. (L.)
- , — 15. Og Taarer fige, hvad J fandt] Fandt d. e.
 følte. (L.)
- , — 16. Gud! Navn, som standfer i Cherubens Læber]
 Saaledes ogsaa S. 119, L. 22: Hans ædle Hierte hø-
 res i hans Læber. See ovenfor Anm. til S. 59, L. 2. (L.)
- , — 20. J horte det! ... flaae, Cithar, høie Toner]
 Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: . . . . . flaae
 Cithar høie Toner. Samme Afvigelse S. 120, L. 16.
 See ovenfor Anm. til S. 21, L. 6 og 13. (L.)
- 119, — 1-9. Naar Herreb fkielver, naar hans Dommens
 Torden osv.] Ser sigtes til 1. Kong. 19, 11-12. (L.)
- , — 5. En mægtig Røft, og Ebals Grundvold røres]
 Ebal, et Bjerg i Samaria. (L.)
- , — 7. Da fuser Zions Cedar — knæler, knæler] Saa-
 ledes Proftfke Udg.; Adr. Av. har: Da fuisler osv.
- , — 9. Han er det, Godhed, Miskundhedens Gud] Han
 er det d. e. ham er det. (L.)
- , — 10. Her lod Urania Citharen falde] Saaledes Proft-
 fke Udg.; Adr. Av. har: . . . . . Kitharren falde. Samme
 Afvigelse S. 121, L. 9.
- , — 17. Dens Vidnesbyrd, hvorfor Eloah hæver] d. e.
 Vidnesbyrd af Den, for hvem Eloah, den øverste En-
 gel, hæver. — Kw. udtrykker sig oftere paa denne sær-
 egne Maade (f. Ex. S. 91, L. 7: Gud Zebaoth, hvor-

- paa vi haabe, d. e. paa hvem), men volder derved sjelden samme Dunkelhed som i nærværende Tilfælde. (L.)
- S. 120. L. 4. Forst, Sangerinde, læs i Glædestaare] Man erindre, at Taare efter den ældre Form kan, og her, ligesom S. 121, L. 12, vistnok skal, forstaaes som Fleertal. (L.)
- —, — 8. Lad Norden og dens mindste Søner sige] Dens d. e. dets, Nordens. Kw. skriver baade en og et Norden. (L.)
- —, — 12. D kommer, iler, deler himmelsk Fryd] Saaledes Profstke Udg.; Udr. Av. har: . . . himmlisk Fryd. Samme Afvigelse S. 121, L. 9.
- —, — 16. Slaae høit, min Githar, syng i Urim's-Toner] Begge Billederne (og Th.): . . . i Urim's Toner. Urim's Toner er: Orakeltoner; Urim og Thumin, hos Jøderne et høitideligt Orakel af uvis nærmere Bessaffenhed. (L.)
- —, — 22-24. „Din,“ sagde Frederik, „din vil jeg være] Digteren sigter til det Løfte, som Prindsen ved Confirmationsacten aflagde. I Biskop Zarboes efter Befaling trykte Tale findes det indrykket efter Prindsens egenhændige Optegnelse. „Ja! jeg lover,“ hedder det deri, „. . . at jeg vil blive ved den hellige Lærdom, og ved Guds Naade følge den alle mine Dage. . . . Overbevist om, at Gud er til . . . veed jeg, at ham tilkommer af mig den høieste Lydighed og Kierlighed.“
- 121, — 17. Kan fatte Fryd, som den kun kan fortiene] Saaledes Udr. Av.; Profstke Udg. har: Kan fatte Glæder, som den kan fortiene.
- —, — 19. Dg skal min Sang ei være sig til eder] d. e. heller ikke skal min Sang osv. (L.)
- —, — 20. Hvis Glid opelske disse Saligheder] Saaledes Udr. Av.; Profstke Udg. har: Hvis Glid opelske osv.

- S. 121, L. 21. De Blisdoms-Frugter, som J dele nu]
 Begge Kilder (og Th.): De Blisdoms Frugter osv.
- , — 22. Helt, ved hvis Afte denne Taare rinder] Fre-
 drik V., Prindsens Sader. (L.)
- , — 23. Den Salighed, som Fredriks Mentor finder]
 Fredriks Mentor, O. Guldberg, som her første Gang
 modtager Digterens Sylding.
- 122. **Cantata i Anledning af Kongens Fødselsdag
 1771.** Afdr. Nv. 1771, No. 20: Paa Kongens Fød-
 sels-Dag 1771. Opført af det saa kaldede Raadhuus
 Strædets Musicalke Selskab paa Bryggernes Laugs-
 huus Sahl. Sjunget af Mademois. Terressa Torre.
 Poesien af Hr. Johannes Ewald. Musiquen compos-
 neret af Hr. Capel-Mester Paol Schalabrini. — Proft-
 ske Udg. I, 365.
 See Alm. dsk. Litt. Journ. 1780, S. 399 (af Abra-
 hamson).
- , —, L. 5. Recitativ.] Denne Overskrift, som mangler i
 Proftske Udg., er optaget efter Afdr. Nv.
- , — 10. Og nu i bævende og zittrende Accorder] Saa-
 ledes Proftske Udg.; Afdr. Nv. har: . . . Accenter.
- 124. **Cantata i Anledning af Kongens Fødselsdag
 1772.** Orig. tryk: Det saa kaldede Raadhuus-
 Strædets musicalke Selskab lod i Anledning
 af Kongens Fødsels-Dag 1772. Følgende Reci-
 tativ og Arie synge af Jomfru Teresa Torre.
 Poesien er af Hr. Johannes Ewald. Musiken
 af Hr. Scalabrini, Kongl. Capel-Mester Kbhn.,
 trykt hos N. Möller. 2 Blade 8vo. — Afdr. Nv.
 1772, No. 29, uden egentlig Overskrift over Digtet. —
 Proftske Udg. I, 367, hvor Overskriften (som Th. havde

fulgt) er denne: Paa Kongens Fødselsdag 1772. Sun-
get af Jomfru Teresa Torre.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 399 (af Abra-
hamson).

S. 124, L. 14. Dens Lyst og Haab, dens store Christian Livet]

Alle tre Kilder have: den Lyst og Haab osv.

— —, — 20. Sikke Suk fra Dancks Bryst] Sikke Suk d. e.
Suk, som ere sikke paa Bonhørelse. (L.)

— 125, — 8. [Chor.] At Digtets sidste Strophe, der, ligesom
begge Recitativer og Arien, i alle tre Kilder (og hos Th.)
mangler den musicalske Angivelse, maa være sunget som
Chor, synes indlysende af L. 5:6: Mærk, du elste
Chor, og følg din Sangerindes Ben.

— —, — 14. Skal hans Børn udbrede Lyst] Derefter har
Profstke Udg. Følgende:

Til denne Cantata vare først følgende Arier be-
stemte:

Arioso.

Guders Bellyst sniger

I Citharens Streng,

Almagts Stemme stiger

Af det fulde Bryst:

Christian leve længe

Os og Sig til Lyst!

Aria.

Vær, min Sang, harmonisk Trætte,

Høi mod Danmarks gyldne Slette,

Høi mod Norges Marmorfeld!

Stor skal Nordens Christian være!

Himlen, os og Sig til Ære,

Stor i Blisdom, Magt og Held!

S. 126. Cereris og Thetidis Strid. Orig. tryk: **Cereris og Thetidis Strid. En Prologue i Anledning af Hans Kongelige Høiheds Arveprindsens Formæling.** Kbhvn., trykt hos N. Möller. 1774. 16 Sider 8vo. Paa Bagsiden af Titelbladet: **Poesien er af Johannes Ewald, og Musiken af Kapelmester Scalabrini.** — Proftfke Udg. I, 374. — Det Misp., hvorefter Stykket er trykt, er med Undtagelse af de sidste ni Linier bevaret paa Kongens Bibl., reenskrævet med en jierlig tydsff Saand, og med Forandringer anbragte af Carstens. — Oversat paa Tydsff af C. S. Reichel i Dän. Theater, I. Slensb. u. Leipz. 1782.

See Krit. Journ. 1774, S. 373 (af J. Baden). — Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 399-400 (af Abrahamson). — Maanedsskr. for Litt. XV, S. 26 ff. (af S. C. Olsen). — Molb. Gist. Tidskr. IV, S. 329, hvor Guldberg, i et Brev til Carstens af 11te Oct. 1774, yttre sig saaledes: „Min Beste Ven! hvilken prologue! den er læst med den største Fornøielse. Hvor fand dog min Ven glæde sig ved at befordre og frembringe saadanne Stykker!“ Da denne Prolog altsaa hører til de af Ewalds Arbejder, der skyldes endeel af deres Correcthed til Carstens's Kritik, ville vi efter Mispetet anføre alle de Forandringer, han synes at have foranlediget:

- —, **L. 12-14.** Ceres. Vertumnus. Høstfolk. Gartnere og Gartnersker osv.] Misp. havde først: Ceres. Vertumnus. Nympfer og Gartnere. Handlingen aabnes med en Dands af Nympfer og Gartnere, blandet med Sang.
- —, — **22.** I Thronens milde Skygge] Forst: I Christians store Skygge. Smlg. de S. 133, L. 22, S. 134, L. 4 (S. 135, L. 13), 134, L. 8 (og 12) foretagne Forandringer. Carstens synes at have villet fjerne Brugen af Navnet Christian som to Stavelses, der dog er bleven

staaende S. 127, L. 18 og 19, S. 128, L. 10 og 15,
S. 130, L. 25 og S. 133, L. 17. (L.)

S. 127, L. 5-6. Med hans og Danmarks troeste Veninde
osv.] Først:

Dg Fredens mildeste Gudinde,
Hun, Danmarks troeste Veninde,
Dg Wiisdoms unge Gud, den cimbriske Apoll.

— 128, — 11-12. Skioldungen og hans fødte Ven osv.] Først:

Skioldungen og den vise Frederik
Dg hun, vor Dannekod, vor Juliane.

— —, — 18. Dg hele Nordens Glædeskrig] Først:

Dg hele Nordens Frydeskrig.

— —, — 22-23. Men viid, snart kommer her en ung Helt-
inde, bestemt til Kon for Fredriks Dyd] Istedetfor disse
to Vers havde Msp. først det ene:

Men viid, her kommer snart en ung Gudinde.

— 129, — 3. Til Lye for os, til Hegn for Christian] Først:

Til Hegn for os, til Lye for Christian.

— —, — 8-17. I Kamp med alle Vinde osv.] Arien lod op-
rindelig saaledes:

I Kamp med alle Himlens Vinde
Stolt staaer en eensom Gyg, og bryder
Hver Storm, og trodser hver en Skye.
Men i dens store Skygge nyder
En Slægt af unge Gjer Lye.
Snart skal den elskte Stamme finde
Et Skierm: de spæde Spirer groe;
Snart staaer en Skov sin tatte Skygge
I Kredts omkring den, og den Trygge
Skal grennes i en hellig Roe.

S. 129, L. 28 = S. 130, L. 1. En ung Gudinde, uden Tvivl osv.] Først:

En ung Gudinde, som jeg sikkert troer,
Hun som bestyrer Fryd og sand Lyksalighed.

— 130, — 4-5. Selv viis besøger Viisdoms Gud osv.] Først:

O Phoebe, Viisdoms Gud, besøger dig,
Saaledes forekom hun mig.

Det sees let, at Carstens har foranlediget Kettelsen for at fjerne det fire Gange tilbagevendende Xiim; men derved har han ogsaa bortfjernet Apostrophen, en rhetorisk Figur, der isøvrigt kun fjeldnere bruges af Kwald.

—, — 10. Det er Heltinden selv, hvorefter jeg talte] Først:

Det er Gudinden selv osv.

—, — 12. Bliv ved!] Først: Fortæl!

—, — 13. De skionnesten blant Østerhavetsølger] Efter dette Vers stod først:

Hver af dem skien, som Aphrodites Moder,
Oploftede osv.

—, — 27-28. Og liig den hulde Juliane osv.] Først:

Og engang liig den store Juliane
Skal være Nordens Støtte, Roes og Lyst.

Dernæst:

Og liig i Dyd den hulde Juliane
Skal være Nordens Støtte osv.

— 131, — 7. Aftrætte mig min Roes. Den Stolte!] Af Afspættets Interpunction sees, at den Stolte skal henføres til det Efterfølgende, hvilket ikke er tydeligt i de trykte Kilder.

—, — 16. Mon din Ald, din Haand allene] Først: Mon din Arm, din Ald allene, som vel neppe burde have været for: din Ald, din Haand, der indeholder en Anticlimax. (L.)

- S. 131, L. 20. Amor, Dyden holdt din Bue] Først: Ellev
Dyden holdt osv.
- —, — 27. Som glæde Norden og dens Ven] Først: ...
Norden og dets store Ven. Lw. Kriver, som ovenfor
bemærket, haade en og et Norden; paa den næste Side
L. 2 og 19 hedder det efter alle tre Kilder en.
- 132, — 6. Dg ydmyge nedlægge vore Skatte] Først: ...
vore Krands.
- —, — 13. Vi vil omfavne os. Dog er vor Strid] Først:
... os. Dg er vor Strid.
- —, — 23. Til værdigt Dffer, til vor Guldflabs Pant]
Først: ... vor Troflabs Pant.
- —, — 30 = S. 133, L. 3. Hun tænker, føler alt som han
osv.] Først:
Hvad ønsker den Edle, der tænker som han,
Som Juliane og som Christian?
„Gior hver en Dans, hver Nordmand lykkelig!
- 133, — 9-10. Udvalgte Par! I Kreds om eder osv] Først:
O adle Par! I Kreds om eder
Dg om vor Dannebød, vor Juliane,
Dg om vor Fredegod, vor Christian,
Dg om hans Fredrik, Efterslægtens Haab,
I Kreds omkring Skioldungens Huus.
- —, — 18. O hvie Par, o dyrebare Stamme] Først: O
adle Par osv.
- —, — 20. En yndig Rad af adle Bøder] Først: En tal-
rig Slægt af unge Bøder.
- —, — 22. Skal Himlen selv omgierde Thronen med]
Først: ... omgierde Christian med.
- —, — 23. Chor.] Først: Trio. Ceres, Thetis og Ver-
tunnus.

- S. 134, L. 4 og S. 135, L. 13. Christian med selvgraae Haar] Først: Christian selv med osv.
- —, — 8 og 12. Kongens Huus, til alt forgaaer] Først: Christians Huus osv.
- —, — 15. Fylde, Styrke, Mod og Lyft] Først: Mæthed, Styrke osv.
- —, — 24-29. Ceres. Ihetis. Vertumnus osv.] Denne Terzet er med Carstens's Haand tilføjet i Kanden af Mspt. Afvigelserne imellem nærværende Udgave af dette Digt og Kilderne ere følgende:
- 127, — 9. Til Danmark, til vort elskte Land] Saaledes Mspt. og Orig.tryk; Proftste Udg. har: . . . til vor elskte Land.
- 129, — 2. Der ligne Fredrik] Saaledes Mspt; de trykte Kilder have: Der ligne Fredrik.
- —, — —. og blive snart, som han,] Alle tre Kilder (og Th.) mangle Comma efter snart.
- 130, — 26. Hun, som udbreder Fryd i hvert et Bryst] Msptet har ikke denne Læsemaade, der maaskee kun er opstaaet ved en Trykfeil i Orig. istedetfor Msptets: Hun, som udbreder Haab i osv. (L.)
- 132, — 19. Dg kiærligt kappes at berige den] Saaledes Mspt. og Orig.tryk; Proftste Udg. har: Dg kiærlig kappes osv.
- 133, — 8. Det Dffer vil vi bringe dig] Saaledes Mspt. og Orig.tryk; Proftste Udg. har: Det Dffer vi vil bringe dig.
- 136. Landsbye-Høitiden. Orig.tryk: Landsbye-Høitiden. Et Forspil i Anledning af Kongens Fødsels-Fest den 29. Januarii 1775. Kbh., trykt hos N. Möller. 1775. 16 Sider 8vo. Paa

Bagsiden af Titelbladet: Poesien er af Hr. Johannes Ewald, og Musiken af Hr. Kapelmester Scalabrini. — Proftiske Udg. I, 388. — Oversat paa Tydsk af L. S. Reichel i Dän. Theater, I. Slensb. u. Leipz. 1782.

See Alm. dt. Litt. Journ. 1780, S. 401 (af Abrahamson). — Tilskueren 1821, S. 219:222 (af Rahbek).

S. 159, L. 11. Et Smil til vor Næste] Saaledes Proftiske Udg.; Orig. har: En Smil osv.

— —, — 29. Og troe De mig meer følesløs, end alle?] d. e. og troer De mig osv., efter en mod Slutningen af det forrige Aarhundrede temmelig almindelig Sprogbrug. (L.)

— 141, — 5. Saa tænkte jeg, saa tænke fleer desværre] Saaledes Orig.; Proftiske Udg. (og Th.) har: . . . saa tænkte fleer desværre.

— —, — 20. Smelter ædle Siæle] Begge Kilderne have: Smelter ædle Siæle, en Feil, der minder om og mulig kan være oprunden fra Ewalds Maade at udtale Bogstavet I paa. Af samme pathologiske Aarsag (om man saa kan kalde det) har han et Sted i sine Mjptr bezgaaet den modsatte Feil og skrevet Frydeskrig istedetfor Frydeskrig.

— 142, — 4 ff. Gænte Optrin.] Rahbek finder det siensynligt, at denne Scene har svævet Th. Thaarup for Die, da han udkastede sit Peters Bryllup.

— 146, — 26. Gi med Fogder vil jeg bytte] Fogder (d. e. Kidefogder, Godsforvaltere) er maaskee en Trykfeil for Fogden. (L.)

— 148. Ode til Arveprindsen. 1776. Proftiske Udg. I, 420. — Concepten til een Strophe, S. 150, L. 1—4, findes blandt Digterens Mjptr.

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1780, S. 402 (af Abrahamson).

- S. 148, L. 8. Forstummet zittrende den Skiald] Proftiske Udg. har her, ligesom overalt, Formen Skald, der dog intetsteds er beholdt i nærværende Udg., da den ikke tilhører Kw. selv, som bestandig skrev: Skiald, fleertallet Skialder og Skialdre. (L.)
- —, — 12. Sin Belyhd, hvor en usel Slægt] Proftiske Udg. (og Th.) har: Sin Belyst, hvor osv.
- —, — 19. Men naar en Stammes vældige Beskytter] Proftiske Udg. har: Men naar en Stemmes osv.
- 149, — 4. Som hastig krone det] Det d. e. Gaabet. (L.)
- —, — 11. Naar Folkene tilbede Glædens Fader] Proftiske Udg. (og Th.) har: ... Glædes Fader.
- —, — 18. D du som Raaden sendte ned] Proftiske Udg. (og Th.) har: D du som Raadet sendte ned.
- 149, — 21-24. Ja Gothers Engel, du hvis store Skygge osv.] Smlg. S. 163, L. 1-2: Med dine Vingers krede Skygge indhegner du dit Folk i Fred. (L.)
- —, — 25. Som Christians Glands, udbredes at betrygge] Som Christians Glands d. e. ligesom Christians Glands, med samme Virkning som deene. (L.)
- 150, — 1-4. Og hver en Høi som kunde først fornemme osv.] Ved de Toppe, som først vare bleve bestraaede af Fredriks opgaacende Sol, menes hans Omgivelser. — Var.: Og prise dem, som Himlen lod fornemme osv. (L.)
- —, — 8: Fortolke Fredriks Lyst] Proftiske Udg.: ... Fredriks Lyst.
- —, — 18. Og blander gyldne Strenges Klang] Proftiske Udg. (og Th.) har: ... gyldne Strengers Klang, en Form, som ellers ikke forekommer hos Kw. og derfor vel maa betragtes som en Trykfeil.

S. 150, L. 20. Den underlige Sang] Underlige d. e. underfulde.
(L.)

— 151. **I Anledning af Dronning Juliane Maries Fødselsfest 1777.** Orig.: I Anledning af Hendes Kongelige Majestæts Dronning Juliana Maria Høie Fødsels-Fest den 4. September 1777. Allerunderdanigst af Johannes Ewald. Kbh., trykt hos N. Møller. 8 Sider 8vo. — Afdr. Av. 1777, No. 143. — Proffste Udg. 1, 425. — Digterens Concept er bevaret blandt hans Misptr.

For at forstaae Begyndelsen af dette Digt maa man erindre, at Ewald var bleven opfordret til at besynge Dronningen af sin dengang unge Ven Fred. Moltke, som i Afdr. Av. 1777, No. 140, anonymt havde ladet indrykke følgende Stropher:

Til den danske Skiald
i Anledning af den 4 Sept. 1777.

Religion dig først i Helligdommen førte
Og skabte dig til Skiald;
De stærke Toner, som vi af den [din] Harpe horte,
Var Verdens første Fald.

Vi saae Halv-Guders Strid og Død opfyldte Norden,
Og Odin i din Sang;
Vi følte Cimbrers Mord [Mod?]; din Sang, o Skiald,
var Torden,
Og Død din Harpes Klang!

Nu sang du Landets Ven, du følte Landets Glæde
Og fulgte Glædens Køst,
Din Lov var Frederik; glad saae vi dig fremtræde,
Din Sang var Danners Lyst!

See Landets Genius, som dig i Dag tilvinker:
„Tag Harpen, Skiald, igien!
See Julianes Dag, hvis Straaler os tilblinker,
Og du skal synge den!

fortolk med Skialdre-Kraft vor Fryd og Nordens Ære,
 Og da læg Serpen ned;
 Og da — da skal dit Navn blandt Skialdre hellig være,
 Din Lou vor Kierlighed!"

See Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 403-406 (af Abrahamson).

Om Tonen i de af Ewalds Leilighedsdigte, der ere skrevne til høie Personers Fødselsdage, navnlig Enkedronningens, siger Molbech i sine Forelæsn. I, 213, Anm.: „Man kunde her vel stundom ledes til den Tante: altsaa heller ikke denne fiendne, fra den lavere Egoisme saa vidt fiernede Digter var fri for at bruge poetisk Sylding og smigrende Lovtaler som Middel — om end- og til at redde sig fra den bitter Nød og Mangel. — Men ikke Alt hvad der i denne Tone kan synes os liig overdreven, ikke ærlig meent Smiger, maae vi veie efter vor Tids Begreber. Udtrykket selv havde, da Ewald skrev, ved slige Leiligheder tildeels en ganske anden oprindelig Værdi eller Vægt, end nuomstunder; eller med andre Ord, den, der nu skrev som Ewald, vilde langt mere faae Udseende af en Smigrer, end han for sin Tidsalder kan have det. Ikke desmindre ere Linieme fra den Tid og nu [1832] i det Hele ikke saa divergerende hos vore Digtere, som man kunde tænke sig. — Men hvad vi maae lægge Vægt paa, er at Ewald upaatvivlelig har følt og meent det Beste, hvad han ogsaa ved hine Leiligheder sang. Umuligt kunde han med sin Charakter, sine religiøse Grundsætninger og sin Patriotisme hylde eller prise den Mand, som herskede hos Magthaverne før 1772. Allerede inden den Tid havde han derimod f. Ex. skrevet meer end eet Digt til Enkedronningen. Han skrev altsaa ikke siden i Glandsen af nogen ny Sol. Man lod ham ogsaa, efter, som før hiint Aar, lide Nød; og at Ewald endelig 1778 fik et Slags

offentlig Erkiendelse af hans Digter-Fortienester, Skyldtes
... neppe nogen Anden end denne Dronning."

- S. 151, L. 2. Hendes Kongelige Majestats] Saaledes Orig.;
Proftfke Udg. har: ... Majestat.
- —, — 12-13. Dg Nordens Hymner; og de giemme længe
osv.] De giemme længe den festelige Lyd d. e. de blive
længe ved at runge. — Conc. havde først: ... Hymner;
thi de giemte længe osv. (L.)
- 152, — 6. Den gyldne Streng og fræfte Sang] Først:
Min gyldne Streng osv. (L.)
- 153, — 7. Vor Thyre, vor Margrete, vor Lovise] Saa-
ledes alle Kilderne undtagen Proftfke Udg., som har:
... vor Magrete osv.
- —, — 11. Dg mig hvis Harpe hun huusholdriſt giemte]
Saaledes alle Kilderne undtagen Proftfke Udg., som har:
... huusholdriſt giemte.
- —, — 13. Dg mig ſkal Freia, mig ſkal Himle høre]
Saaledes Conc.; de trykte Kilder have: ... ſkal Him-
len høre.
- —, — 14. Fredſælle Dronning! og vort Vel] Vort Vel
d. e. Skildringen af vort Vel, af Folkets Lykke. (L.)
Conceptens Interpunction viser, hvortil diſe Ord
ſkulle henføres, noget, ſom ikke er tydeligt i Orig. og
Adr. Av., og er misforſtaaet i Proftfke Udg., der læ-
ſer: Fredſælle Dronning og vort Vel!
- —, — 15. Din Roes, dit Navn ſkal fylde Guders Dre]
Saaledes Conc. og Proftfke Udg.; Orig. og Adr. Av.
have: ... Guders Vre.
- 154, — 11. De hede Sul, det Stammende, ſom ſtræber]
Det Stammende d. e. den Stammen. Saavel i dette
Vers ſom i V. 21 har Udg. fulgt Conc., der har den

rigtige danske Form: Stammende, stamme istedetfor de trykte Kilders: Stamlende, stamle.

(Th. fulgte de trykte Kilder, og tilføiede denne Num.: Conc. har stamme, og viser saaledes, at Lw. siden har valgt den germaniserende Form, ikke fordi den faldt ham i Pennen, men fordi han meente ved det Usædvanlige deri at forædle Udtrykket.)

S. 154, L. 13-16: Ah det er meer end Belklang! det allene osv.] Conc. havde først:

Ah det er meer end Harmonie! det ene

Belønner Julianes Dyd

Dg Nordens Glæder. Tor du, kunstige Camene,
 Afmaale sig en Fryd?

Camene er optaget efter Conc. istedetfor de trykte Kilders Camene (som Th. havde beholdt). I Lw.s Mspr. findes bestandig Formen Camene som Kiim paa -ene, hvorfor den ogsaa overalt i samme Tilfælde vil blive optaget i nærværende Udgave.

- 155. I Anledning af Kronprindsens og Kongens Fødselsfest d. 28-29 Jan. 1778. Adr. Av. 1778, No. 33. — Den schulgiske Udg. IV, 421, hvor dog begge Indskrifterne, saavel som de musicalske Angivelser (Arie, Sang osv.) over Digtets forskellige Afdelinger, og begge de korte gjentagende Chore (hvilke sidste Th. ikke havde optaget) mangle. — Conc. til de tre Arier og anden Strophe af Sangen findes blandt Lw.s Mspr.

Overskriften, der mangler i Adr. Av., er af Udgiveren. I den schulgiske Udg. lyder Overskriften saaledes: Paa Kongens Fødselsdag 1778.

L. 12. Dg Nordens Glæder. Tor du, kunstige Camene] Kunstige, i Betydningen: Konstrige.

Det citerede No. af Adr. Av. giver en udførlig Beretning om den Fest, der har fremkaldt disse Vers. Det var „flere end 50 brave unge Mænd“, der samledes om Aftenen den 28de Jan. og høitideligholdt Kronprindsens, og efter Midnat Kongens da frembrudte Sodselsdag. Til Ære for Kronprindsen var arrangeret et Transparent, hvortil Kw. havde leveret følgende Indskrift:

Skue, Nord, og nyd
Din Afføms Nar,
Tryk ved den Fryd,
Som Fredrik spaaer!

Svorefter de tvende Arier og Sangen udførtes (de første af Skuespiller Musted, den sidste fleerstemmigt), og sluttedes med et Chor, der istemtes af hele Selskabet. Efter Midnat aabnedes Dørene til en Sal, hvori en Sol brændte, og Kongens Billede saaes med følgende Indskrift af Ewald:

Straal, Sol, og stilig,
Styrk og herlig
Dg smelt vort Bryst
I Tak og Lyst!

Med den tredje Aria og det sidste Chor sluttedes derpaa Festen. (L.)

(Paa samme Maade som Adr. Avisens Beretning havde Th. i Texten indflettet begge Indskrifterne med et Par indledende Linier til hver angaaende Maaden, hvorpaa de ved Festen vare anbragte.)

Ved Concepterne til Cantaten over U. S. Suhm, S. 99, findes følgende Linier:

Af Christians Sæd fremspirede
Fryd, Held og Magt blant Cimbrerne.

L. 19. Styrk og herlig] Adr. Av. har ved en Trykfeil: Styr og herlig.

Tolv kaldte Danmark's Glæder frem,

Den Tolvtes *Alt* indhegner dem.

Åbenbart to Inscriptioner, bestemte, som af Tiden kan sluttes, til Kongens nævnte Fødselsdag 1778. (Man erindre, at Fredrik V. var den tolvte oldenburgske Konge.)

S. 155, L. 9. Et herligt Glimt af *Efterslægtens* *Alt*] Saaledes Conc. og den skulgiske Udg.; *Adr. Av.* har: Et herlig Glimt osv.

—, — 11. *Føl, nyd og priis din Fredriks Morgenrøde*] Saaledes Conc. og *Adr. Av.*; *Schulgiske Udg.* har: . . . priis Din Morgenrøde.

—, — 15. *O Land, hvis Glæde Dan betrygger*] *Dan d. e. en Konge som Dan, Christian VII.*; smlg. *Indfødsrettens* 27de Strophe (*Prostiske Udg.* I, 451): *Da, o da kom en anden Dan osv.* (L.)

— 156, — 8. *See al dens Glands frembryde*] Saaledes Conc. og *Adr. Av.*; *Schulgiske Udg.* (og *Th.*) har: *See alt dens Glands osv.*

—, — 10. *Dagstjæret af hans Dyd*] Saaledes Conc. og *Adr. Av.*; *Schulgiske Udg.* (og *Th.*) har: Et *Gjenstik* af osv.

—, — 17. *Herlig som hans store Lige*] Saaledes *Adr. Av.*; *Schulgiske Udg.* har: *Herligt, som osv.*

—, — 18=19. *Priis ham, du lykkelige, du trygge Lod af Dan*] *Saa vel Adr. Av.*, som den *schulgiske Udg.* har: . . . du *Lykkelige* osv. — *Ordene*: *du trygge Lod af Dan* maae vel forstaaes saaledes: *du Dans trygge Jordlod, trygge Land* (smlg. *Indfødsrettens* 26de Strophe: *Dg Jorden deelted i der' Lod*). At Ordet *Dan* strax efter, i L. 23: *Din Dal, o Dan osv.*, bruges i *Betydning* af *Danmark*, forhindrer os ikke paa de to andre *Steder* i *Digtet* at forstaae det om *Kong Dan*;

thi paa samme Maade finde vi i Indfødsrettens 13de Strophe (Proftiske Udg. I, 447): du *Uet* af Dan . . . vor Christian, og i samme Digts 15de Strophe: Jeg drak et *Smil* af Dans [Danmarks] Beskytter. (L.)

S. 156, L. 24. Bort trygge *Geld* af raske *Glæderaa*] Saaledes *Conc.* og *Adr. Av.*; *Schulziske Udg.* (og *Th.*) har: . . . raske *Glædesraab*.

— 158. *J Anledning af Dronning Juliane Maries Fødselsfest 1778.* Første Gang trykt uden Navns Underskrift i en Bog, hvis Titel er: Til Dronning Juliane Marie, den 4 September 1778. Af et Selskab. Kbhvn., trykt hos N. Møller. 16 Sider 4to. Denne Bog, hvoraf et Prægtexemplar opbevares i Christian VIII.s Saandbibliothek, har et Titelskobber, forestillende den nedenfor omtalte Fest, og indeholder, foruden *Kw.s* Digt og en *Cantate* af Peder Kosod Trøjel, fire andre i Anledning af Dagens *Soitidelighed* forfattede Digte. — *Proftiske Udg.* I, 431.

Af *Adr. Av.* 1778, No. 143 (smlg. No. 144, 7de Spalte) sees, at Dagen hadredes af et Selskab ved et Festsfastensmaaltid i Schwermansdals Have *), hvor de ovenomtalte Digte bleve affungne, og „en *Obelisk* af hviiid“ tilsyneladende „*Marmor* en *Kustique* var ziiret med brændende *Lamper* og *Blus* paa *Spidsen*“, samt med følgende af *Kwald* forfattede *Indskrift*:

Giem, Steen, giem Præget af vort Bryst,
 At *Evighedens* Born maae lære
 Bort *Nordens* Roes, dets *Geld*, dets *Lyst*,
 Vor *Taf* — og *Julianes* *Ure*!

— —, L. 2. *Hendes Kongelige Majestæts*] *Proftiske Udg.*:
 . . . *Majestæt.* Smlg. *Var* til S. 151, L. 2.

*) Saavidt Udg. har kunnet opspørge, et *Tracteursted* i Kjøbenhavns nærmeste Omegn.

S. 158, L. 6 ff. Stort er dit Navn, du Cimbrernes Veninde osv.] Tankegangen i Digtet er omtrent denne: Medens Dronningens Dyder i fjerne Slægter ville begeistre nordiske Digtere til udsødelige Sange (Strophe 1-2), staaer Lw. hendes Personlighed for nær til med konstnerisk Objectivitet at kunne skildre hende (Str. 3-4), ligesom ogsaa enhver Sang om hende vilde være overflødig, hvis den havde til Gensigt at anprise hende for Samtiden (Str. 5-10). Ikke desto mindre havde Digteren tidligere bestræbt sig i denne Retning, men, som han til sin Ydmygelse havde erfaret, uden Held (Str. 11); ja hans Forsøg havde end ikke kunnet tildrage sig Dronningens egen Opmærksomhed (Str. 12-13). Han vil derfor overlade en Fremtidens Digter det Sverv at synge om Dronningen for Folket for at naae dettes Bisfald (Str. 14); hvad han føler sig istand til, er at synge for Dronningen om Folkets Lykke, og paa den Maade gjør han sikker Regning paa at vinde hendes Bisfald. (Str. 15 ff.).

(L.)

- 161, — 5. Dg naar den da, opflammed ved dit Minde] Bed dit Minde d. e. ved din Tilladelse, dit Bisfald; smlg. S. 160, L. 9-10: lad seent en Barde, som ei nyder dit Bink osv.

(L.)

- 162. **Cantata ved Universitetet paa Kongens Fødselsdag 1779.** Orig. tryk: Cantate opført ved Universitetets sædvanlige Høitidelighed i Anledning af Kongens Fødselsdag 1779. Poesien er af Hr. Ewald til Agricola's Musique. Kbh., trykt hos N. C. Hopffner. 8 Sider 8vo. — Akr. Av. 1779, No. 18. — Proftske Udg. I, 370.

— —, L. 13. Din Almagts underlige Spor] Underlige d. e. underfulde.

(L.)

- 163, — 25-28. Dg naar vor Afkom seer tilbage osv.] D. e. naar vore Efterkommere engang faste Blikket til:

bage til vor Tid fra deres Oplysning og Velstand, hvis Spor omgive dem, da skulle de erkjende, at deres Lykke udspringer fra Kong Christian (Spring d. e. Udspring, Kildespring). (L.)

S. 165. Ode til Arveprindsen, den 11te Oct. 1779. Probsts Udg. I, 436. — Conc. bevares blandt Kws. Msptr.

Ideen eller Spiren til dette Digt findes i et Udkast i Prosa, skrevet med Dr. Schönheyders Haand og formodentlig ogsaa forfattet af ham, saalydende:

„Intet videre end Begyndelsen af Horat. carm. I. II. od. 19. — (D. 11. October 1670.) Jeg saae (troe det du Efterslægt!) Fredrikernes Dag, den der gav Danmark Farfaderens Fader og Sønsønnens Afkom, fremtræde af Sæklens Giemme og vende sig bort igien i Tilkommelsens Usynligheder. Bleegt som af Evighedens Majestæt mærked, rødende var dens Nafyn (Morgenrøde). Som en Dømedag stoed den omkring mig: truende kysede den bort hver letsindig Strengelæg, hver larmende Jests Bulder, hver tryllende Viraksrøg uden Alvor og Ønsker foredt.“

„Kræv min Fæder (sagde den) af det danske Norden. Mind dets tankende Folk om den Tiid jeg bragte dem, om det jeg var for dem, og skal blive. — Som han var, den jeg først gav Eder, saa vil jeg endnu igien komme og see saaledes hans tredie Slægt. — Af denne eders Prinds vil jeg selv kræve det (Refrain).“

„Forkynd Gine den Uforanderlige Verdeners og Sæklers Styrer, der i en bliid Velsignelses Time kaldte mig frem, talte mig hvad hver Soelkredsens Vending[?], gav mig det skønne Lod — og bød mig indtil nu i Omløbet at komme igien. — Sam, eders Prinds, vil jeg selv præke den Uforanderlige, Landenes og Havnes Styrer (Refrain).“

„Længer bliver ikke ved i Allegorien.“

„Fødselsdagen er Vidne og Beviis at Fyrster ere
Mennesker og at intet Menneskeligt er fremmed for dem
— Men naar den [det] er for et heelt Land, at denne
Dag er —!“

S. 165, L. 13. Smil til de Faldne, naar Høihed og Alvor]
Conc. havde først: Smil til en Jord=Sjal — en
Jord=Rand — vort Hierte — en Dødelig, naar osv.

(L.)

—, — 18. Tilbad og gråd. Da en styrkende Stemme]
Denne Stemme er Køsten af den dobbelte Festsdags Ge-
nius.

(L.)

— 166, — 7. Fredrik, fordem oprandt ved min Straale]
Sertil seier Profstke Udg. følgende Num.:

F. IV. er fød samme Dag.

—, — 8. Stormens høie Bekæmper? Den selvgraae]
Conc. havde først: Vanhelds — Plagers — Skiebne's
— Uhelds vise Betvinger? Den osv.

(L.)

—, — 9. Dannemand blusfer, naar Heltens Grindring]
Dannemand er her, ligesom S. 168, L. 15, brugt i
Betydning af: dansk Mand, Dansk.

(L.)

— 167, — 3. Alt fornemmer det Indfødtes Iver] d. e. alle-
rede fornemmer Norden Indfødtes Iver.

(L.)

—, — 18. Alt man vild og bekrandsjet med Myrther]
Conc. har ikke: . . . med Myrther, men det mere costum-
rigtige: . . . med Epheu.

—, — 21. Skal da dette letsindige Steien] Saaledes Conc.,
overeensstemmende med Kw.s sædvanlige Sprogbrug;
Profstke Udg. (og Th.) har: Skal da denne letsindige
Steien.

—, — 23. Bære Dunst af berusende Biraf] Saaledes
Conc.; Profstke Udg. har: Bære Dunst osv.

S. 168, L. 11-15. Byde dem tænde sig store, min Fredrik
osv.] Denne Strophe hed i første Udkast:

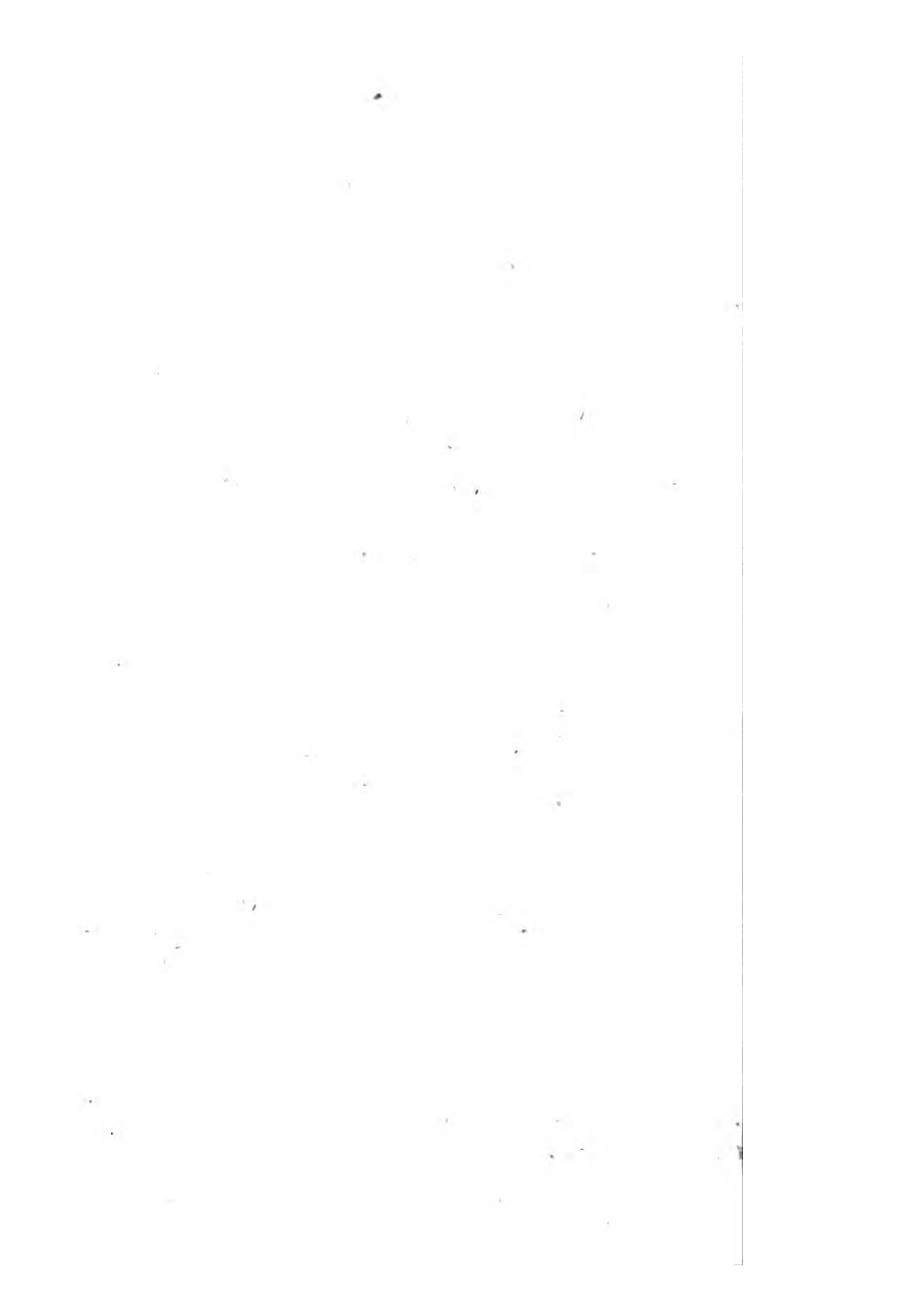
Byd dem offre ved Glint af mit Dagskiær
Fredrik værdige Forsæt, og Danskheds
Forsæt! byd dem forskienne min Middags
Herligste Straale med Glands af en Cimbrers
Modnende Dyd!

Kættelser.

- S. 6, L. 12, i nogle Ex.: stor læs: stor!
— 7, — 12, i nogle Ex.: Taarer læs: Taarer!
— 30, — 15: den, som læs: den som
— 58, — 19: Sebaoth læs: Sebaoth!
— 179, — 18: ligesom den læs: ligesom det
-

Johannes Ewalds

saamlige Skrifter.

Udgivne

ved Understøttelse af

Samfundet for den danske Litteraturs Fremme.

Anden Deel.

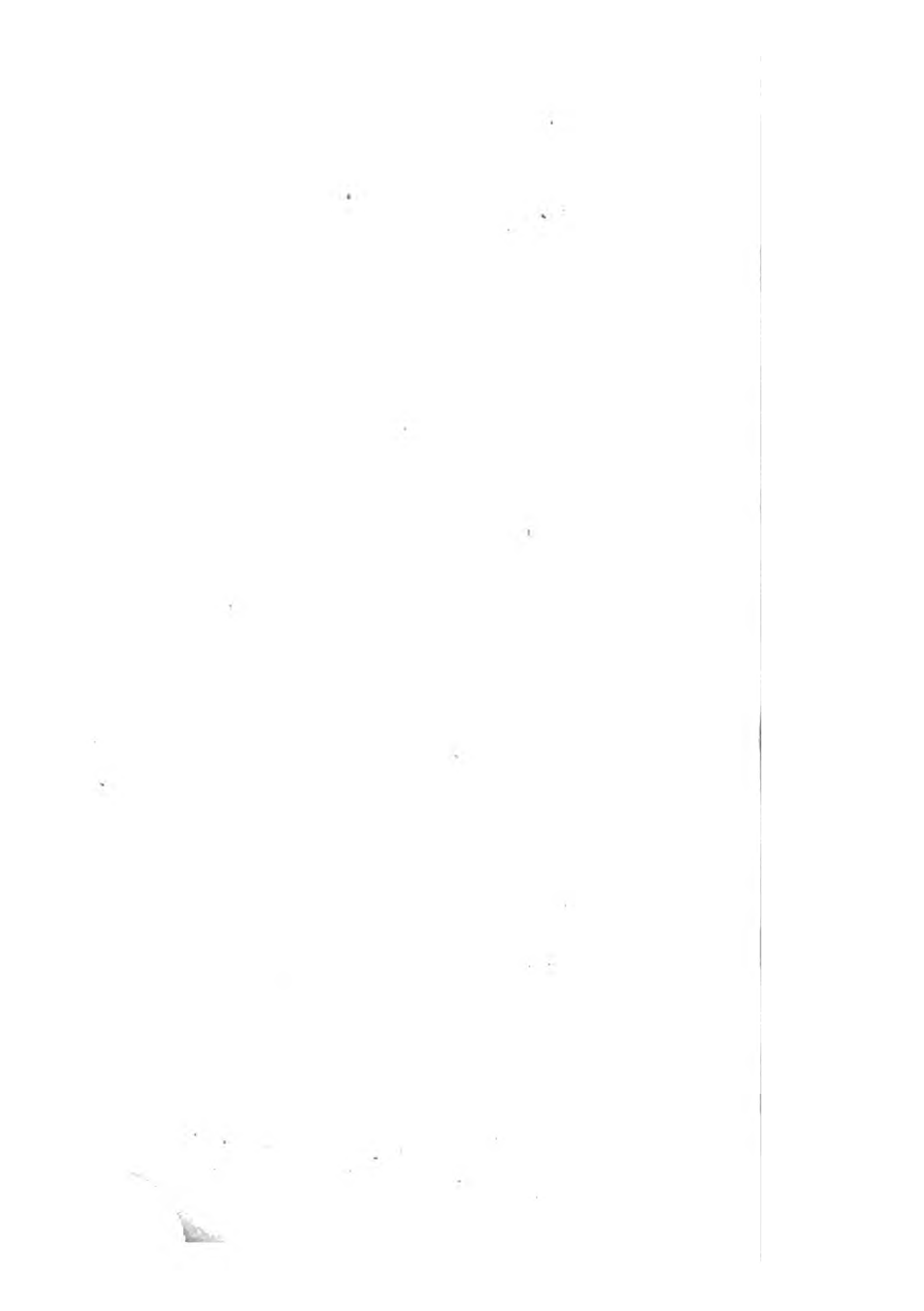

Kjøbenhavn.

E. L. Thaarups Forlag.

Græbs Bogtrykkeri.

1850.

Philet.

En Fortælling.

Die Götter, die jetzt lachend mit euch ziehen,
Bereuen ihr geschenktes Glück.

Ramler.

Elbsi, den 16. September 1770.

S. 168, L. 11-15. Byd dem tænde sig store, min Fredrik
osv.] Denne Strophe hed i første Udkast:

Byd dem offre ved Glimt af mit Dagskiær
Fredrik værdige Forsæt, og Danskheds
Forsæt! byd dem forskienne min Middags
Herligste Straale med Glæds af en Cimbrers
Modnende Dyd!

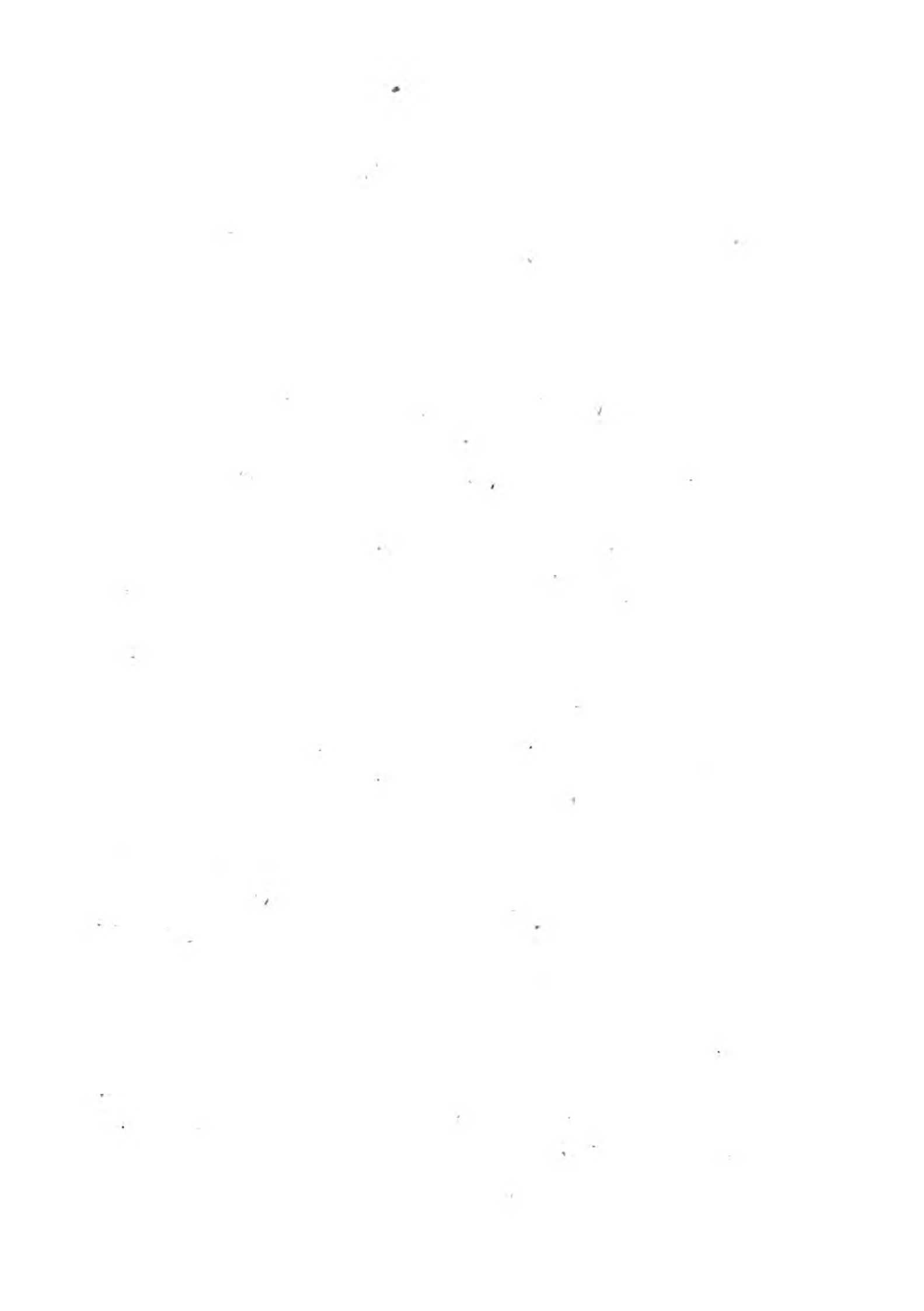

Kættelser.

- S. 6, L. 12, i nogle Ux.: stor læs: stor!
— 7, — 12, i nogle Ux.: Laarer læs: Laarer!
— 30, — 15: den, som læs: den som
— 58, — 19: Sebaeth læs: Sebaeth!
— 179, — 18: ligesom den læs: ligesom det
-

Johannes Ewalds

saetfllige Skrifter.

Udgivne

ved Understøttelse af

Samfundet for den danske Litteraturs Fremme.

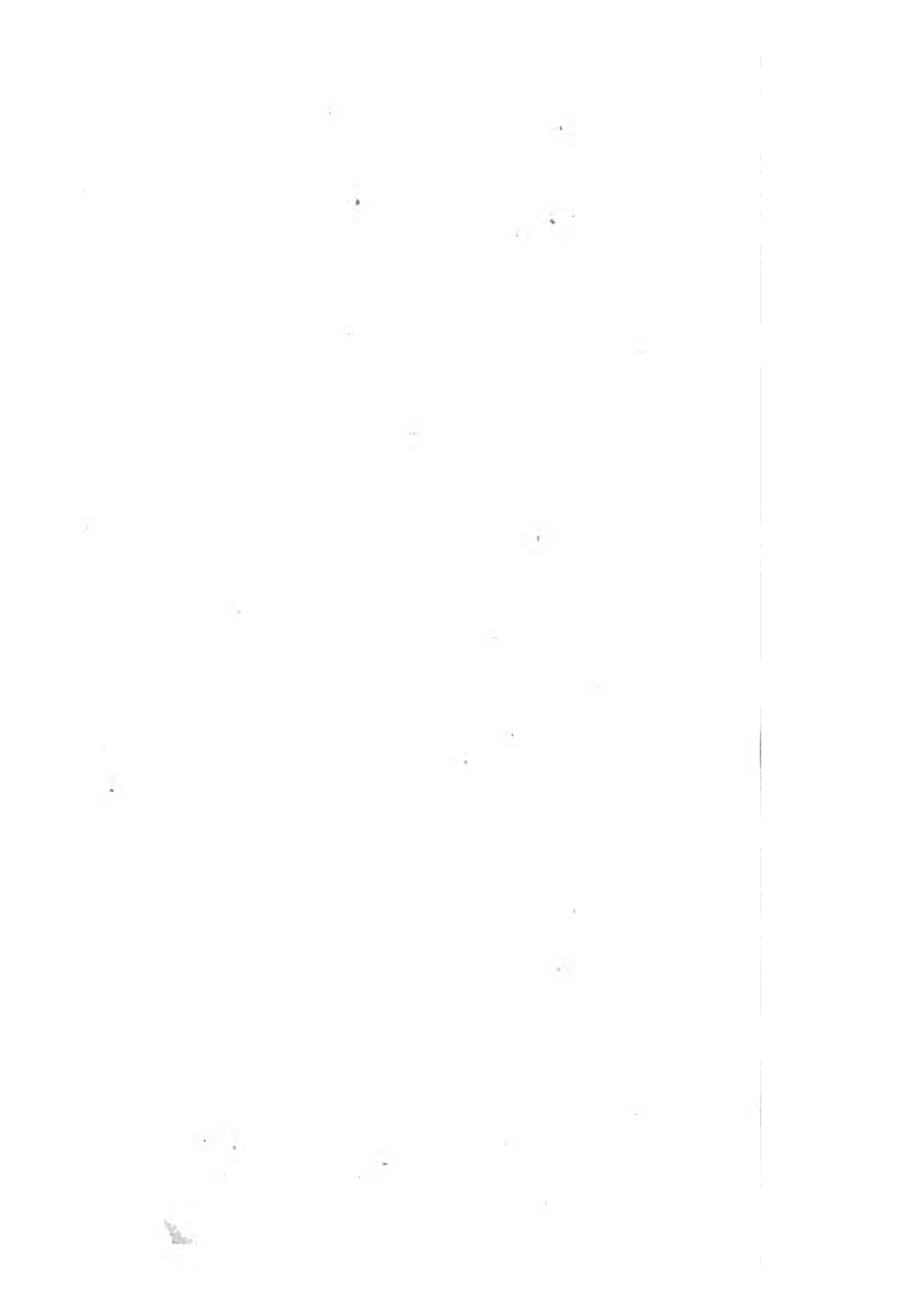

Anden Deel.

Kjøbenhavn.
E. L. Thaarups Forlag.
Græbs Bogtrykkeri.

1850.

Philet.

En Fortælling.

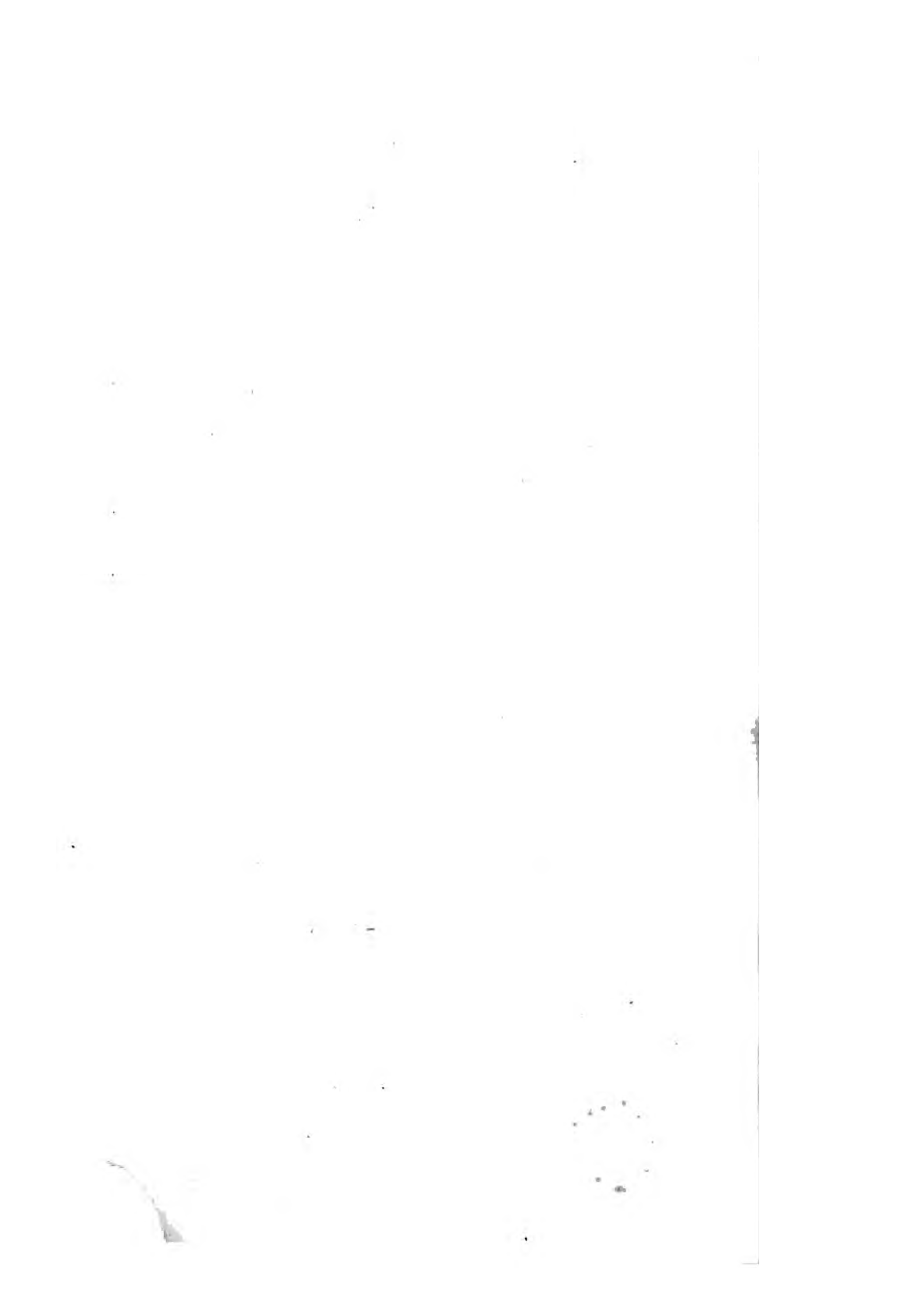

Die Götter, die jest lachend mit euch ziehen,
Bereuen ihr geschenktes Glück.

Ramler.

Elbsi, den 16. September 1770.

Dræt er min Siæl; forfulgt af Frygtens blege Skygger,
Sank den tilsidst ved dig,
Du steile Muur, som bange Kummer bygger
Imellem Haab og Sig.
Seer, standsjer ei min Graad? mit føleløse Hierte
Slaaer ordentlig og svagt;
Stivt seer mit Die Trusler, Trost, og Smerte
Med lige stor Foragt.
Lad Dyder Haand i Haand og zittrende og blege
Gaae mit Paulun forbi;
Lad kaade Faamer og Sirener lege
I hæslig Harmonie;
Lad Slangen hvisle Søvn, og lad Dreanen brole:
Mon jeg fornemmer det?
Jeg, som forhærdet neppe meer kan føle
Mit eget Mandedræt!"
Saa var det, at Philet bedrog sig, thi hans Klage
Og Taaren kom igien,
Og dobbelt stærk kom Smerten snart tilbage
Til Dydens emme Ven.

Whilet var stor blant dem, som føde sig med Taarer,
 Som skielve for at lee,
 Som see kun Jammer, lastefulde Daarer
 Og Ulyksalige.

„Alf,“ raabte han igien, „hvor er da varig Glæde?
 Hvor er Lyksalighed?

Hvor er en Ting, som Dyder ei begræde,
 Og ikke blues ved?

Ophoi dig, du hvis Siæl er noisom, god og rolig,
 Og kald dig lykkelig!

Ha, viid: den lurer bag din trygge Bolig,
 Som skal forstyrre dig!“ —

Her overiilte Harm den fromme Sangerinde.

„Baagn af din onde Drøm,
 Forvovne!“ raabte hun; „at Sandhed vinde,
 Kom, følg mig, see og dom!“

En Kreds . . . Men, Jris, laan mig Færter til en Scene,
 I hvilken Smertens Ben

Forglemte Sig! laan mig din Ild, Camene,
 At jeg maa skildre den!

En Kreds af selvgraae Mænd fandt en ærværdig Hvile
 Hift, hvor vor glade Tid

Har seet Naturen saa fortrolig smile
 Mod Wiisdom, Kunst og Flid.

Hvor Elhøi reiser sig, og stolt og venlig byder
 Den trætte Vandringsmand

At undre sig paa hvert et Træe, som pryder
 Det nylig skabte Land:

Der laae de; rene Smil bred frem af hvert et Die,
 At stride mod Philet,
 Dg tvang hans Suk, og syntes at fornøie,
 Blot ved at blive sect.

Thi Elhsis Top er ei saa smuk, naar Solen daler
 Dg venlig kysser den,
 Som Noisomhed og Siælens Hvile maler
 Hvert Træk af Alderen.

Langt borte hylede Bacchantens vilde Glæde,
 Dg langt fra dette Sted
 Skreg Overmod. Men Biisdom var tilstede,
 Dg tryg Fortrolighed,

Dg du, de Bises Steen, som alle Daarer søge
 Ved Bold og Svig og Konst,
 Snart under Trældoms Nag, snart ved at spøge,
 Dg alletid omsonst,

Lyksalighed! din Glands nedlod sig, at beståle
 Et kun uskyldigt Folk,
 Hvis jævne Træk, hvis uafmaalte Mæle
 Bar nogne Dyders Tolf.

Een kaldte smilende sin Ungdoms Svæd tilbage,
 Dg syntes ung igien;
 En anden saae til sine sidste Dage,
 Dg priste Skaberen;

Een sang sin Helbreds Lov; een viste stolte Marker
 Af et arbeidsomt Liv;
 Een fandt i Konst, een i Naturens Værker
 Et værdigt Tidsfordriv.

Snart taug den hele Kreds, imedens een forflarte,
 Bestaelt af himmelsk Fryd,
 Hvor naadig Gud i Nodens Tid bevarte
 Ham eller og hans Dyd.

Snart slog man Haand i Haand, forundret ved at høre,
 Hvor farlig Krigen er,
 Hvor meget ont dog Mennesker kan gjøre
 Mod andre Mennesker.

Snart saae man, halv med Frygt, til hine Trængselsdage,
 Og man bespurgte sig,
 Om Trældom ei kan kaldes Landeplage,
 Saavel som Pest og Krig.

Saa kom et Glædesraab: „D lykkelige Tider,
 Hvori vi leve nu!
 O Gud!“ saa raakte man, „Gud, som omsider
 Kom sine Børn ihu!“

„Hift,“ stammer een, som taus alt længe havde peget,
 „Hift båg ved Staffene
 Dpreijer jeg mit Hus; det er mit eget,
 Alt hvad I der kan see.“

„Hift,“ er en andens Svar, og af de blege Kinder
 Sneg sig en Taare ned,
 „Hift boer min Son, min elskte Son, og finder
 Sit Levebrød i Fred.“

„Gud,“ raakte man igien, „det Godes Giver, høre
 Vor Bøn og lønne dig,
 Du store Mand, hvis Lyft det var at gjøre
 Vor Stand saa lykkelig!“

Saaledes kom Natur, Ufskyldighed og Glæde
 Uføgt til hvert et Bryst
 Og hver en Mund. I en usynlig Riæde
 Hang Lyst ved anden Lyst.
 Men rundt omkring dem loe Naturen. Stolt udbreder
 Den her sit Seierstegn,
 Sin Rigdom; og dens unge Herligheder
 Groe stærkt i Elhois Egn.
 Lad andre synge dig, guddommelige Orden,
 Dig, Allings Skabere,
 Som her frembyder hver en Skat i Jorden
 Til de Lykkelige!
 Den Vise forske blant de skjulte Drivefiære,
 Som bragte dig i Gang,
 Arbeidsomhed! og synge dig til Ere
 En oeconomist Sang!
 Thi Bøllyst bandt min Siæl til hine grønne Høie:
 Bær mig et helligt Sted,
 O Plet, hvorfra Philets henrykte Die
 Fandt Jordens Herlighed!
 Et rudret, grønt, med Guld igiennemvirket Teppe,
 Som jævnt udstrakte sig,
 Bar dig, Naturens Skat! det syntes neppe
 At kunne bære dig.
 O Frugt! og anden Frugt! og hver med Forskiel prægtig,
 Som holdt og fordrede
 Den hele Siæl! O Skabning, som almægtig
 Omstøber Hierterne!

Snart vandrede Philet's umættelige Dæ
 Langs med en kroned Råd
 Af Skovens unge Born, som venlig bød
 Sig sammen, Blad til Blad;
 Snart trængte sig et Lys forbi den tætte Skygge,
 Og pegte myndig paa
 En talrig Giord, som pustende og trygge
 Og dybt i Klovret laae.
 Her sneg sig et Christal, forfulgt af Solens Straaler,
 Bag ved et Bierg af Høe;
 Og hist forsøgte Viljer og Violer
 At flygge for en Søe.
 Her stod endnu, og hist endnu en enkelt Trave,
 Ei for sin Ringhed glemt
 Af Tieren, som sildig først kan have
 Sin store Forraad gient;
 Men til et Bidnesbyrd for dig, halvgylde Slette,
 Som synes nu saa bar,
 Gav Hændelsen Philet det Bink, at giette
 Hvor stor din Rigdom var.
 Dog agter han det ei; thi bag ved Sletten leger
 En Flok af faade Lam
 Rundt om sin Bæder, som forgieves bræger,
 At den skal følge ham.
 Nu triple de; hvor hist den tynde Røg opstiger,
 Hist under Skyggerne
 Veilede de Philet, som henrykt suiger
 Sig med de Skiertsende.

Dog glemmer han dem snart. En net, ukonstet Dellig,
 Beqvem, og vel forset
 Med alt, og varig bygt, og reen, og rolig,
 Henrykker nu Philet.
 Her saae han Noisomhed hos Velstand, Flid og Orden
 Hos dydigt Tidsfordriv,
 Og dig, o Fred! „D,“ skreg han, „har da Jorden
 Et saa lykfsaligt Liv?“
 Alt trak den mørke Skye sig langsomt fra hans Die,
 Som stivt og aldrig mæt
 Forfulgte hver en Skionhed, som den Soie
 Tilbyder Mennesket;
 Han ftoi fra Gaard til Gaard, som her adspredte dele
 Opmærksomhed og Lyst;
 Snart kom et Hegn, en Lund, og snart det Hele
 Tilbage til hans Bryst.
 „Nei,“ raabte han tilsidst, „nei, lykkelige Gamle,
 I, som en Drom maaskee
 Her — og just her! — i Dag har villet samle
 Til min Forvirrelse!
 Jeg veed, I føle det, at Jordens største Glæde
 Er Ufuldkommenhed.
 Tilstaaer mig, hvad det er, som I begræde,
 Og hvad I skielve ved!“
 „Vi?“ svarte man, og een, udmærket ved sin Alder,
 Begyndte strax igjen:
 „Glemte er det Ord, som du tilbage kalder,
 Du Smertens mørke Ven!

Tre Vintre var det nu — da saæde vi med Smerte,
 Og høstede med Graad,
 Da skialv vi, Frygt tillukte selv vort Hjerte
 For Haab og Hielp og Raad;
 Thi Trældom var vort Liv, og Tidsler bar vor Nger,
 Og selv Belsignelsen
 Forsvandt som Dug. Vi skreg, og vore Klager
 Fandt ingen mægtig Ven.
 Men hist — det store Huus, der, tæt ved hine Klæder
 Af Træer, der boer en Mand,
 O Gud! og hvilken! Armods Ven og Fader,
 Skiont af saa høi en Stand!
 Han — see min Taare nu! — han er, som alle sig
 Og som vi let kan see,
 Saa stor, saa vigtig for det hele Rige,
 Som her for Bønderne.
 Først, ypperst, visest og oprigtigst i at raade
 Til Landets Gavn og Lyst,
 Og stor i Guds og i Monarkens Raade,
 Og i de Danstes Bryst.
 Ei Pragt, ei Grens Tegn forblinde mig. Desværre,
 De pryde saa som ham;
 Thi af, hvor mangen vel saa prægtig Herre
 Gior sine Klæder Skam!
 Dog, Magt at giøre vel, som Himlen her forener
 Med Lyst, er, som jeg troer,
 Saa vigtig, at den Beste først fortienet
 Ved den at kaldes stor.

Men, elste Billede! hvorhen, hvor langt bortriver

Du dog min hele Siæl?

Hvad er min Noes? Al dens Undskyldning bliver,

At jeg har meent den vel."

Her taug den selvgraae Mand, og saae sig om, at nyde

De andres tause Ja,

Og fandt den Tanke, da han saae det flyde,

Som han begyndte fra.

"Tro mig, o Fremmede! den Graad, du seer, er Glæde!"

Saa brød han ud igien.

"Af Nød og Sorrig kan vel ingen græde,

Som har saa stor en Ven;

Thi taalte han det? han, som neppe saae vor Klage

J vort tillukte Bryst,

Og dog halv trakte os til bedre Dage,

Og tvang os til vor Lyst!

Vid, at det Land, du seer, var fordum vildt og øde,

Endnu halv stult i Vand.

Him store Strækning med den rige Grøde

Var Kiær og Mos og Sand.

Uorden, vor Tyran, opslugte Sæd og Møie,

Og hvad den levuede,

Var andre nok, som med et graadigt Die

Allt aad i Tankerne.

Allt Mod, alt Haab forsvandt. Thi om og een utrættet

J Flid var Bien lig,

Da gif det ham som den, der bliver mættet,

Men samler ei for Sig.

Den søde Pligt, som man saa fielden overgiver,
Den gråd, den skalb vi ved.

Din Arv, min Son! — saa skreg vi — at den bliver
Vor Ulyksalighed!

Men hist oprandt vor Sol! Hvor god og viis og mægtig
Kom han vor Nød ihu!

Dag, da vi saae ham først, hvor glimrende, hvor pragtig,
Hvor hellig er ei du!

Ehi med en vældig Arm omdannede han Jorden,
Dg trak dens Skatte frem

Dg Bæld af meer, og satte varig Orden
Til at indhegne dem.

Nu saae han smilende vor Glædes Grundvold færdig,
Dg saae sig lykkelig;

Endog i det sin store Skaber værdig,
Som skaber ei for Sig.

„Beboer den — sagde han — og eier den, og nyder
Dens Frugt i varig Fred!

Dg Godhed giv, at eders Afkom fryder
Sig ved dens Herlighed!“

Saaledes, skumle Nat, forsvandt du fra vort Dø!

Vi see fra denne Tid
Kun Haab, som steds velsignes af den Høie,
Dg aldrig skuffet Flid.

Nu glæde vi os ved, langt fra som før at grue
For Esterkommere,

Som Mangel ei, og Trældom ei tør true
I sliig Beskiermelse.

Hist boer den store Mand, som vil og kan beskytte
 Vor Velstand og vor Fred.

Han er det, han! vor Grundvold og vor Støtte!
 Hvad skal vi skielve ved?"

"Ja," streg Philet, som taus alt længe havde grundet,
 Halv glad, halv skamfuld her,

"Der er Lyksalighed! Ja, du har vundet,
 Drem, eller hvad du er!

Jeg kender ham, vor Smags, de bedre Sæders Fader!
 At i hans Naboelav

Er ingen Torn, og ingen Urt som skader,
 Og ingen aaben Grav."

Nu overlod han sig til hele Kredsens Glæde.

"Bort," smilte han, "med dig,
 Bort, Heracliters Grille! hvor jeg græde,
 Hvor een er lykkelig?

Men hist — hvo kender den, som iler hist og stonner,
 Og tit slaaer Haand i Haand?

Han græder. Er det en af Landets Sønner?
 O Glæde, styrk min Mand!

Damoet, hvad er din Graad?" Men "Al!" og "Al vor Fader!"
 Var alt det Svar, man fik.

Nu kom han: "Al vor Greve — han forlader — —"
 Og Røst og Sands forgik.

Taus som en finlandsk Nat og mørk blev Glædens Scene.

Nu kom et Hylende —

Nu flyede den bestyrkede Gamene,
 At skiuile Taarene.

„Hvad?“ skreg Philet, „o Haab, dit sidste Glimt forsvinder!

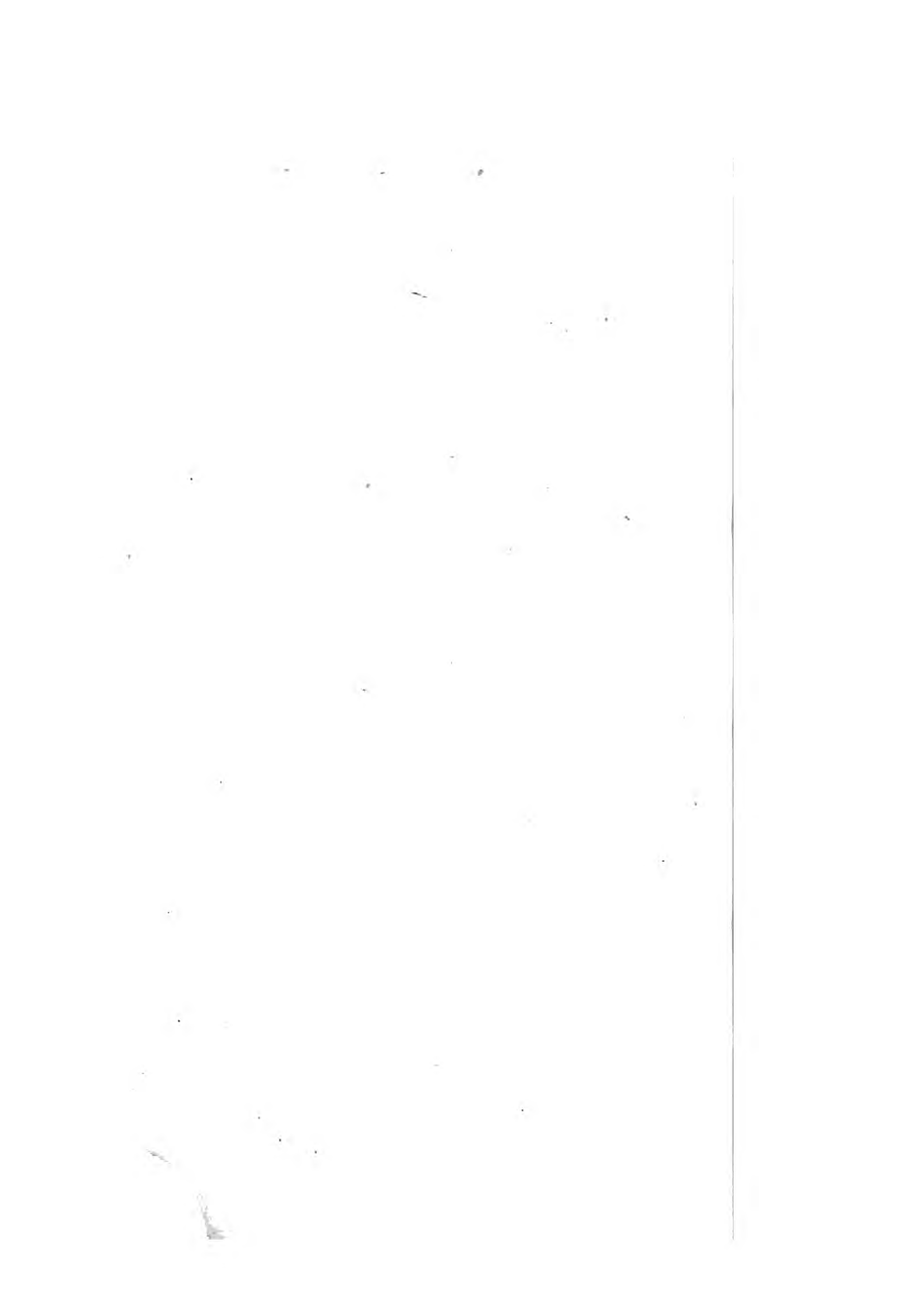
Men jeg begræder det?

Sej, som asmagtig neppe mere finder

Mit svage Mandedræt!“

Blandede Digte.

Ønske

til

Jomfrue Cecilia Wormstrup

paa hendes Fødselsdag.

Fryd, som Dydige kun smage,
Skionhed, som ei Nær betage,
Mange og usolte Dage,
Dg et evig helligt Ja
Af en kær og værdig Mage
Krone dig, Cecilia!
Ingen Bølgst, ingen Smerte,
Ingen Smiger naae dit Hjerte!
Viisdom styre dine Tanker
I en klog Uskyldighed!
Gødhed være selv det Anker,
Som din Skiebne hviler ved!
Elsk den Arme! ynk den Rige!
Søg kun Vennskab med din Ege!
Selv vær nøjsom, muntre Pige!
Skerts og syng og dans og spil,
Dg lad alle Daarer sige,
Dem til Haanhed, hvad de vil!

Skje den Kummer, som fortærer!
Klag ei strax, naar lidt besværet!
Tænk og søl, før du begierer!

Dg Allgodhed svare da

Ja! — — — — Ja!

Fryd, som Dydige kun smage,
Skionhed, som ei Nar betage,
Mange og usolte Dage,

Dg et evig helligt Ja

Uf en kær og værdig Mage
Krone dig, Cecilia!

Til Cecilia Wormstrup.

Med foregaaende Sang.

Brod vel Apol sin Daphnes spæde Grene
 Til Krands for mig? naar stammede jeg Digt,
 Beruset af din Kraft, o Hippocrene!
 At Doris vil opfordre mig til slikt?
 Kun den, som ni æoniske Gudinder
 Opammed under Skieris og Sang og Spil,
 Hvis spæde Linding Lorbar strax omvinder,
 Kun den kan synge, naar og som han vil.
 Naar Eraton i kielne Toner kliner
 Hyrdindens Stoltthed og den troe Damoet,
 Strax græder hiin, og Musen, som forvirrer,
 Omdanner ham til en forelskt Poet.
 Saasnart Terpsichore harmonisk dandses
 Gens Dod, en andens seierlige Mod,
 Saa er han snart i Flor og snart i Pandser,
 Og Taarer koste ham saa lidt som Blod.
 Og moder Satyr sliq en færdig Digter
 Da, naar han hylser med en Konges Grav,
 Strax spøger han, selv med Regentens Pligter,
 At Sorgeskaren skoggerleer deraf.

Vi ønske kun — hos ham kan Alting have;
 Vi frygter — og han skielver strax derved;
 Vi lee — han leer; vi doer — og han begravet;
 Vi gifter os — han doer af Kiærlighed.
 Af det, man havde, har, og sildig venter,
 Gaaer intet hans Opmærksomhed forbi;
 Og Himmel, Jord, og alle Elementer
 Har intet, som indgaaer hans Poesie.
 Men ei ombandt du mig med Laurbærgrene,
 Latones Son! ei stammede jeg Digt
 Veruset af din Kraft, o Hippocrene!
 Hvi vil man da opfordre mig til sligt?
 Vel sang jeg ofte, men min Sang var Smerte,
 Ghiddefet horte det, og Sabbatha;
 Min Sang, jeg selv, min Skiebne og mit Hierte
 Blev stemt til Taarer af Urania.
 Hvad vil du da, du muntre Glædens Datter,
 Som spogende udfordrede min Pen?
 Sorg er min Sang, profaisk er min Datter:
 Cæcilia, kiend og undskyld din Ven!
 Dog, at du ei opirret nu maa sige:
 Han synger ei min Fæst af Egenind —
 Vel! rime vil jeg; og du, muntre Pige,
 Syng Tanker til de Niim, som faldt mig ind!

Cantata

for

Raadhuusstrædets Concert.

Den 18. October 1770.

Recitativ.

Hvor er jeg? blendet svimlede mit Dø,
 Og saae kun Lyst, og tabte sig i Glæde.
 Og stille! — spulmer ei mit Hjerte?
 Og, Følelser som vore i mit Bryst,
 Hvad er J? — Skulte Magt! o søde Smerte!
 Og du, voldsomme Lyst!
 Mon Sangens Siæl, den høie Harmonie,
 Udvider det sig ubevidste Hjerte?
 Mon Straalen af en enkelt Heltedyd
 Opløfter det til usædvanlig Glæde?
 O nei! jeg føler som en Vægt, der trykker,
 En liflig Vægt, som sænker det i Glæde.
 O ædle Danske, Sangens Ære,
 Af eders Mine seer jeg, hvad det er:
 Saa vægtigt kan kun eders Bifald være!

Aria.

Dyden tænder i vort Hierte
Søde Luer, stille Flammer;
Indig Harmonie opammer
Kielne Smerter i vort Bryst:
Dnsket Bisalds stærke Straale
Slaaer mig voldsom ned til Smerte,
Hiertet doer, og kan ei taale
Bægten af saa himmelsk Lyst.

Cantata

for

Raadhuusstrædets Concert.

Den 18. Mai 1771.

Recitativ.

Som naar den elskte Flygtling, tryg og munter,
 Dg skiertsende, og drukken af sin Glæde,
 Nu iler til sin smagtende Hyrdinde,
 Hvorfra han sneg sig, haard mod kielne Taarer,
 Til andre Hiorde, som han og maa vogte —
 Hun seer ham halv, og vil ei see, og skjuler
 Sit Smil med Fligen af sin hvide Dragt,
 Dg lange haard og kold, som Modens Datter,
 Vil hun giengielde ham de spildte Taarer;
 Men han, som kiender sin Hyrdindes Hierte,
 Omfavner hende tryg, og leer, og spøger,
 Indtil hun træt af sin Forstilling taber
 Sit Slør, først lidt, saa meer, saa recnt — og smiler,
 Dg viser sig igien i al sin Skionhed:
 Saaledes gav Naturens Strengthed efter
 For Solens Smil og for dens Straalers Magt.

Arioso.

Indige Natur, vi glemme
 Tonerkunstens Lyst og Tvang,
 Naar Hyrdindens glade Stemme
 Blander sig med Lærkens Sang!

Recitativo.

Men alle Skovens Sangerfker, og alle,
 Som Gudhed gav en Røst, en Lyd til Glæde,
 Opførte sig til Sang om Solens Seier,
 Og om Naturens underlige Skønhed;
 Og alle Hyrderne og Landets Døttre
 Istemme Glædens Sang med vilde Toner.

Aria.

Gylden er, o Kunst, din Lønke,
 Men for tung for det, vi tænke,
 Men for svag til at indskrænke
 Hjertets høie Vølelser!
 Gienlyd af de Danstes Vre,
 Gienlyd af Belgierninger,
 Sang, ukonstled skal du være,
 Som det Bryst, hvis Tolk du er!

Cantata

for

Raadhuusstrædets Concert.

I Efterhøsten 1771.

Recitativ.

Hun falmede, og mat, og nu afmægtig
 Og kold, hensank hun i sin Fiendes Arme.
 See, Livet doer! thi har ei Livets Moder
 Holdt op at føde? Al Naturen falmer;
 I Skoven taler Norden kun og Ravne,
 Men du, guddommelige Philomele,
 Du tier! har du da forglemt din Ithys?
 Du synger ei din Smerte meer for Skoven!
 Men er ei Markens høie Sangerinde
 Saa taus som hun? Naturen priser
 Sin Skaber kun med grædselige Toner,
 Den hylar, hviner, tuder, brunner, brøler;
 Thi kold og følesløs er al Naturen.
 Men jeg, hvis Bryst er varmt, hvis Hierte brænder,
 Al, af den elste, af den rene Lue,
 Af den, som I har tændt, og daglig tænder,
 O Edleste! af Skionsomhed og Lyst;

Men jeg . . . min Sang, af Kiønt den svagt udtrykker
 Min Følelse, min Pligt, og eders Ære,
 Er den dog varm af Tak, og høi af Glæde!

Aria.

Høi og høie Sangerinder,
 Kommer venligt til mit Bryst!
 Seer den Belyst, som jeg finder!
 Byder mig at synge Lyst!
 Styrker mig, I Himliske!
 Høi og stærk skal Sangen være,
 Høi som eders Venners Ære,
 Stærk som deres Følelse!

Da jeg var yng.

Beatus ille, qui procul negotiis —
Horat.

Lyffalig den, som, langt fra Verdens Larm,
 Er ikke riig, ei heller alt for arm;
 Hvis Siæl kan usforstyrret tænke Sig,
 Og Bæsenet, som den bør være liig!
 Er Daarens Tilraab, Grens tomme Skal,
 Er Dyrger af et glimrende Metal,
 Er gyldne Bænker, er en kronet Træl,
 Er Verden os saa vigtig, som vor Siæl?
 Hvi sank din stærke Siæl afmægtig ned,
 Du første Mand, dybt til Ustadighed?
 Hvi stodst du ikke stærk ved Almagts Haand?
 Hvi kom Udspredelser til Wiisdoms Land?
 Thi kun Udspredelser var Siælens Dod,
 Ved Bredens Røst blev Tankerne forstrod,
 Nu rave de forvildede omkring
 Blant gode og blant skadelige Ting.
 Siæl, hold din Salighed, nu har du den!
 Men Stovet kalder dig fra Himmelen;
 Chimæren sluger Stovet, som du saae,
 Nu veedst du selv ei, hvad du tænker paa.
 Af naar min Andagt, naar min Bøn er varm,
 Naar jeg, opløstet høit i Naadens Arm,
 Udbreder Gud, og føler himlisk Lyst,
 Hvi kommer da Dorine til mit Bryst?

Og naar jeg fandt den rene Kiærlighed,
 Den Ild, som ingen Viis tor rødme ved,
 Hvi river da en Tanke af Homer
 Min Siæl fra den Helene, som jeg seer?
 Af, stadig, var vor Tanke god og viis,
 Og Siælen fandt og — blev i Paradiis!
 Thi Eftertanken kiender Salighed,
 Den finder den, men hester ei derved.
 O Adams Barn, o Ulyksalige!
 Hvi søger du da selv Udspredelse?
 Hvi svimler du? See Strudelen, og stielv!
 Betænk: hvad er saa kostbart, som du selv? —
 Ulyksalig den, som ei den vilde Klang
 Af fulde Glas, og ei Sireners Sang,
 Ei Guldets Troldomsrøst, ei Kirrende
 Af mordrist Staal, og ei Herolderne,
 Ei falske Benners Hvielen, Usles Graad,
 Riedsommeliges Gaben, Daarers Raad,
 Ei stærke Fienders Brøl, ei Svages Strig
 Berøver Gud og Lyst og Sands og Sig.
 Velkommen Gift, som raser i mit Bryst!
 Velkommen Harm, som reent fordrev min Lyst!
 Og Mangel, du som togst min sidste Ven,
 Velkommen! thi du gavst mig Mig igien.
 Som Skaberen kun henter Fryd af Sig
 Og uden andres Hielp er lykkelig:
 Saa skal jeg ære Ham, og føle Mig,
 Og glemme Roes og Guld og Brøl og Strig.

Haab og Erindring.

I Schleppegrells Stambog, den 31te Maj 1772.

Hold paa dit Nu, min Siæl! forsøg at smage
 Det Dieblif, som er!
 D bind det flygtige, hold det tilbage
 Med stærke Følelser!
 D dette, det er stort, og reent, ublandet
 Med Kummer, varmt af Dyd!
 Mon Tidens Fader sender dig et andet,
 Saa svangert af hans Fryd?
 D grib, o søl det, førend det forflyder!
 Udbred dig, hviił derved!
 Et Skyggen evig alt hvad Siælen nyder
 Af sin Lyksalighed?
 Hvi skal den evig haabe og begræde
 Sit Gode — det, den har —,
 Og kun barnagtig lege med den Glæde,
 Som kommer, og som var?
 D søl den selv, her er den! — Hvor? Forsvundet,
 Opslugt er Glædens Nu!
 D Lyst, o Drom! D Siæl, hvad har du fundet,
 Og hvad beholder du?
 Dit store Dieblif — hist see det svømme,
 Et ubemærket Gran
 Blant Millioner, blant de ældste Dromme,
 I Intets Ocean!

Alt neppe kiendt fra det, som ei har været,
 Fra drukne Skialders Digt;
 Udstødt af Skabningen, opslugt, fortæret,
 Uigienkaldeligt!
 Døe da! og selv det falske Gienstien vige,
 Det som fortryller mig;
 Thi af, mens jeg betragter det, bortsnige
 Titusind andre sig.
 Mod, stands dem! — Men de glide, smutte, bruse,
 Flye, storme, lyne bort!
 Selv til at sees, at nævnes af min Muse
 Er Glædens Liv for kort.
 Ja, kundskabgridske Siæl! dybt af din Dommer
 Nedkædet i dit Leer,
 Kan du kun see din Belyst, før den kommer,
 Og naar den er ei meer.
 At det Minut, som var betroed at bære
 Bør Rigdom i sit Skib,
 Er først, naar det skal holde op at være:
 Dets Fødsel er dets Død!
 Det smiler, naar det sendes af Alfader
 Betynged til vort Bryst,
 Det nærmer sig — og flyer, og efterlader
 Kun Skyggen af sin Lyst.
 O Haab! og du, Erindring! thi kun eder
 Betroer den Evice
 Magt at tilveie Stov Lykhaligheder
 Og himmelsk Følelse;
 Velgiørende Gudinder, I, som møtter
 Den fangne Siæl med Lyst!

D kommer da! o iler, og opretter
 Et Tempel i mit Bryst!
 Thi af, mit Hierte higer efter Glæde,
 Hoit slaaer det, svulmende
 Mod Lyst, mit Die frygter for at græde.
 D kommer, Himmelske!
 Thi Myrthebrandse kan min Muse binde —
 D snart! hvad tover J?
 Thi hoié Hymner har min Sangerinde
 Og Harpers Harmonie.
 Bort, Zadofs sorte Børn! og bort, Neroner!
 Og, Smertens usle Træl,
 Bort, Heraclit! forsvind! thi Haabet throner
 I min opfyldte Siæl.
 D Rigdom! viid dig ud, mit Bryst, at fatte
 Den alt for herlige
 Cherubers Lyst, og andre Verdnere Skatte,
 Og — Verdnere Skabere!
 D hvilket Støv er Guld! hvor hastig falmer
 Den stolte Daphnes Krands,
 Og Epheu, og de seierlige Palmer,
 Ved min Gudindes Glands!
 D Glands, o Hav af underlige Straaler,
 D Svælg af Salighed,
 Synk i min Siæl! heelt! Hvad den ikke taaler,
 Det skal den smelte ved.
 Thi dig, du Himlens Datter, er mit Hierte
 For evig helliget,
 Og ingen Sky, og intet Spor af Smerte
 Skal meer formørke det!

Selv dybt i Mulm, nedtrykt af Himlens Brede,
 Skal dog mit høie Raab
 Fremfalde dig af Ratten, og tilbede
 Din Salighed, o Haab!
 Og dig, Erindring! dig hvis Smil omhyller
 Den forbigangne Lyst
 Med Liv, med Pragt, som evig nye fortryller
 Det aldrig mattede Bryst;
 Og dig som raader for den Graad, som flyder
 Saa smeltende, saa reen,
 Saa himmelsk ved et Glimt af høie Dyder,
 Ved Heltens Bantasteen,
 Og ved Begiærninger, og selv ved Smerte,
 Ved andre Tidens Skrig,
 Erindring! Hecatomber skal mit Hierte
 Med Lovsang bringe dig.
 Skion er du, stor, din selvgraae Tinding pryder
 Glands af den Evige;
 Du Haabets Moder, du, og du, tilbyder
 Cherubers Følelse!
 Men tryk, men elsket, som vort Jldsteds Skygge,
 Kiendt, som en Moders Kost,
 Men mægtig er din Glædes Lyd, vi bygge,
 Vi hvile ved din Trost.
 Og bygge vil jeg — Templer i min Hytte,
 Trophæer i min Braae,
 Og for ved dem skal paa en dorisk Stotte
 Den nogne Sandhed staae.
 Med elbskift Pragt . . . Nei hørt, I Dromme!
 Thi paa barbarisk Viis

Skal, frygt kun ei! skal ingen Leths strømme
 Nær ved mit Paradiis,
 Og ei det mindste Glimt skal giftig Slummer
 Udslutte af mit Bryst,
 Ei selv et Gienfkin af forsvundet Rummer,
 Thi dette selv er Lyst.
 Kun Nag og vrantne Fiender vil jeg glemme,
 Du gierne Smilende!
 Alt andet skal min Siæl huusholdrisk giemme,
 Og karrig tit besee;
 Og stum af Lyst som Harpar, vil jeg tage
 De gamle Skatte frem,
 Og ofte tælle de forsvundne Dage,
 Og smaalig veie dem.
 O gylde Dieblif, hvor skiont, hvor vægtigt,
 Hvor stort, hvor fuldt af Gud!
 Og dette, vil jeg raabe, hvor almægtigt
 Forkynder det hans Bud!
 Og hiint, det stolte — da det fandt mit Hierte
 For snevert og for svagt,
 Forlod det mig, halvdød af himmelsk Smerte,
 Halv qvalt af Dydens Magt!
 O feldne Skat! Fleer vil jeg finde præget
 Med muntre Barders Lyst,
 Og disse vil jeg smilende, bevæget,
 Tit trykke til mit Bryst:
 Hiint, varmt endnu ved Smil af Dydens Datter,
 Hiint ved fortrolig Klang
 Af Bacchi Baaben, hiint af Rabners Datter,
 Og hiint af Klopstocks Sang;

Og hiint — og hiint — hvi zitterer du, min Læbe?
 Hvi døde Glædens Lyd?
 Og hiint — hvi vælte Taarer frem og stræbe
 At røre mig min Fryd?
 Dog hvem har Sprog, hvem afmaalt Lyd til eder,
 I alt for smeltende?
 Hvem følte Glimt af Venstabs Saligheder,
 Og sang sin Følelse?
 Hvad Farve skildrer, hvilket Ord betyder
 Det Nu, min Schleppegrell,
 Naar Mander blandes, naar en Siæl bortflyder
 I en fortrolig Siæl?
 Hvo kan udvikle Glædens store Scene?
 Hvo lærer Mennesket
 Hans Taarers Sprog? hvor er en flog Camene
 Som kan fortolke det?
 Nei, taus og hemmelig skal Siælen nyde
 Hvert Gienstik af sin Ven —
 Selv ei det fulde Glædes; en Tvivl skal bryde,
 En Skye skal dæmpe den!
 Og om af Velslyst, frygtløs vil jeg stamme:
 At er han lykkelig?
 Er han i hvert et ædelt Træk den samme?
 Og — tænker han paa mig?

I Anledning af
 Hans Excellence
Hr. Grev Haxthausens
Afgang fra Søe-Statens.

Lad Helten reise stolte Pyramider
 Paa Brodres Stov! til Skrak for bedre Tider
 Krigsguden flette ham en blodig Krands!
 I glade Hymner skal Camoenen prise
 Den sande Borgerven! Og dig, du Vise,
 Skal Phoebus frone med sin Glands!

Haxthausen! meere end dræbte Myriader,
 Og meere end Lorbeer er det Navn af Fader,
 Som faa tilraabe dig velsignende!
 Du bygte kun din Roes paa Brodres Nytte
 I Danstes Bryst; men denne Uestøtte
 Skal ingen gysse ved at see!

Nyaars-Ønske til en Fader

fra hans Datter.

O du min Ungdoms troe Veileder,
 Som styrer mig til varig Lyst!
 O du som planter Saligheder
 Og unge Dyder i mit Bryst!
 Troer du, at Nattens Svælg fortætte
 Det Aar, som var? nei, thi det er!
 Du selv, du bandst det i mit Hierte
 Med evige Belgierninger.
 Min Tak har giemt, hvad Jorden taber,
 Den hindrer Aaret i at flye,
 Min levende Grindring skaber
 Den alt forsvundne Tid paa nye.
 Mit Die seer med Lyst tilbage,
 Min Fader! og min rørte Siæl
 Foreviger de glade Dage,
 Som du betegner med mit Vel.
 Algødhed lønne dig, og hyde
 Din Siæl at see med Tillid frem,
 At vine glade Aar, at nyde
 Og ei at kunne tælle dem

Han løse dig, og han udbrede
En lang, og tryk, og banded Bei
For ved dit Ansigt, og veilede
Din Siæl til Fryd, som endes ei
Rigdommens, Glædens Herre træde
I din giældbundne Datters Sted,
Han selv giengielde dig den Glæde
Som du har overøst mig med!
Hans Raade skienke dig en Alder
Som er ærværdig, høi og sød!
Han hyde, at du ikke falder,
For du hensegner i hans Skiod

Nyaars-Ønske til en Fader.

Som Snees bortsmelte Stovets Dage,
 Som Nattens Dug forgaar vort Liv.
 Hvo fagter Tidens Gang? hvo binder
 Det Dieklid, som nu forsvinder?
 Mon du kan sige „kom tilbage“,
 Du stærke Gud, som sagde „bliv“?

Glimt, som den Evige betroede
 Min Siæl af Skabningen og Sig,
 O du som voxer ved at nydes,
 O Glimt som aldrig meer tilbydes,
 Uigienkaldelige Gode,
 O Tid, vær meer end Guld for mig!

Men du, min Fader, du som lærte
 Mit Bryst sit første Aandedræt,
 O du som først har viist mit Die
 Mig selv, Naturen, og den Høie,
 O at du kunde see mit Hierte!
 Thi Ord kan ei fortolke det.

At selv den største Tak er liden,
 Et svag for dig, min første Ven!

Hvad er da min uvante Læbe?
 Tør den vel haabe, tør den stræbe
 At lønne ham, som gav mig Tiden,
 Og lærer mig at nyde den?

Men han som helst bønholder Svage,
 Gud skal betale al min Gield!
 Ja Tidens Fader skal fornemme
 Min Bøn og mærke paa min Stemme;
 Han skal forlænge dine Dage,
 Og han skal krone dem med Held!

Ved ham skal du med Haab tiltræde,
 Med Tak beslutte dette Aar!
 Ved hans Velsignelse formere
 Din Alders sig med mange flere,
 Og han beslutte dem med Glæde,
 Med salig Lyst, som ei forgaaer!

Nyaars-Onske til en Moder

fra hendes Datter.

Slaae sagte paa de fine Streng,

Min Muse! syng de Spædes Lyst,

Og lad det kielue Klynken trænge

Saa dybt, saa himmelsk i vort Bryst!

Udfind en Streng, hvis Bittrende

Er stærkt, som den frygtsomme Tone,

Ovorned de Ungrende forsoner

Den mindste Overtrædelse!

Den Taare, som saa villig flyder,

Og som saa let er stilt igien,

Den omme Siæl, de nøgne Dyder,

Den dybe Frygt for Skaberen,

Den Drift til Venstreb og til Fryd,

Den Tillid, som ei kiender Kummer,

Den muntre Spog, den trygge Slummer

Er meer end høie Harpers Lyd.

Men du, som gavst mig denne Glæde,

Som har bestroet min Barndoms Bei

Med Roser, og bevart mig Spæde,

At Torne saarede mig ei;

Men du, hvis Haand veilede mig
 Paa Dyds og Blisdoms snevre Stier!
 Hvor fandt jeg stærke Harmonier,
 Som sige, hvad jeg skylder dig?

O du mit Intets troe Veninde,
 Hvad var jeg, da dit varme Bryst
 Oplivede mig til at finde
 Det første Gysende af Lyst?
 Hvor var min Siæl? O Elskte, sig,
 O du som fødte mig med Smerte,
 Fortæl, hvor sov jeg, da dit Hjerte
 Med stærke Slag opvakte mig?

At hvilket rædsomt Mulm omspændte
 Min Siæl og bandt min Phantasi,
 Før dine rene Luer tændte
 Det første Glimt af Lys deri!
 Dybt sank jeg, Strudler trak mig ned
 I Chaos, Matten greb mig Svage;
 Da drog din Straale mig tilbage,
 Usfattelige Kiærlighed!

Oplys mig da, min Siæls Veileder,
 Hvi valgte du, hvor fandst du den
 Blant Myriader Muligheder?
 Hvad var jeg, at jeg blev din Ven
 Blis mig, du Guist af Gud, og du,
 Dens Helligdom og dens Præstinde,
 Lær mig, hvormed jeg kunde vinde
 Din Gudest, før jeg var endnu!

Fortæl, hvordan det kielne Hjerte
 Blev haardt, og turde ruste sig
 Mod Dødens Frygt og Dødens Smerte,
 Og kæmpe for at frelse mig!
 Viis mig mit Forbund med din Lyst,
 Bort Venflaabs underlige Kæde,
 Du som opelskte mig til Glæde
 Med Blodet af dit ædle Bryst!

Dog nei, du Gienstkin af den Høie,
 Du Modres omme Følelse,
 Din Straale blender Stovets Dje,
 Dit Svælg opsluger Tankerne!
 O følg mig, Muse, føl og tie!
 Til at fortolke det, jeg finder,
 Har alle Pindi Sangerinder
 Kun kold og konstled Harmonie.

Og har Camoenen Sang til eder,
 I underlige Billeder
 Af hine spæde Saligheder,
 Min Barndoms ædle Prydelser?
 Hvad Farve skal du skildres med,
 Du Dyd, som kun en Moder lærte
 Bor Siæl og tyldte i vort Hjerte,
 Du rødmende Uskyldighed?

Hvad er min Muse? tør hun stræbe
 At naae den kielne Lyd, hvormed
 Din søde, rene, vise Læke
 Indbød mig til Lyksalighed?

Hvad eller kan min Stemme naae
 Det stærke Bud, den høie Klage,
 Hvormed du kaldte mig tilbage
 Fra Farer, som din Omhed saae?

Dg nu! — at naar min Siæl opregner
 De trøstende Velgierninger,
 Hvormed din Haand endnu betegner
 Hvert Dieblif, hvori jeg er:
 Da, o da flye Camoenerne,
 Da svimler Siælen, og fornemmer
 En Gienlyd af Algodheds Stemmer,
 Dg drukner i sin Følelse.

Du som forvandlede min Smerte
 Til Slummer og til Haab om Lyst,
 Fortolk du selv mit fulde Hierte,
 Læs din Grindring i mit Bryst!
 Der, Elfte, som jeg aander ved,
 Min troe, min eneste Veninde,
 Der skal du see dig selv, og finde
 Et Gienfkin af din Kiærlighed!

Dg den Alvidende skal mærke
 Mit Suk, og agte paa min Bøn,
 Han, den Allgode, Han, den Stærke,
 Han være selv din store Løn!
 Hans Billie give, at du maa
 Med Glæde sildig see tilbage,
 Med Lyst erindre disse Dage,
 Hvis Kreds vi nu begynde paa!

Hans Arm skal gienne Frygt og Fare
Og Lidel og Kummer af din Vei,
Hans Viisdoms Straale skal advare
Dit Fodtrin, at du snubler ei!
Men naar du matted af en sed,
En rolig, høi og æret Alder,
Da hyde Naaden, at du falder
I dens Barmhertighedens Skød

I Abrahamsons Stambog.

Den 15. Jan. 1773.

Tre Ting — o skarpt mit Syn, Calliope!
 Tre fiendne Under ønsker jeg at at see:
 Den Draabe i Neptuni salte Skib,
 Som Solen greb, og ikke gjorde sød;
 Det bittere Blomster, som en vittig Vie
 Forgieves søgte Kraft og Honning i;
 Og saa den Gift, hvoraf den Vises Bryst
 Gi tilbereder Dyd og salig Lyst.
 Ja en forsagt, en haard, en nedrig Siæl,
 Ja Daarskabs usle, Lastens feige Træl,
 Ja den, hvis Dine Pluto rørte ved,
 Seer selv i Himlen ingen Salighed.
 Den vrantne Klynkere, som troer sig viis;
 Dpdager Dødens Frugt i Paradiis,
 Og agter, glad ved Skrækken som han fandt,
 Gi Myrtherne, hvorunder Pison randt.
 Og den, som vrager hvad Algodhed gav,
 Som nipper Draaber hvor han seer et Hav,
 Hans fiendne, hans for tit befulte Lyst
 Er mat og lunken, før den naaer hans Bryst.
 Men da, naar Morkets Konge stiger ned

Fra Ostens Bierge, naar han vild og vred
 Forsølger Hesperus, naar Jntets Ven
 Forsøger at udslutte Skabningen:

Da zitterer strax den feige Hob og flyer.

Mon Godhed d: blev skult af disse Skyer?

Ha, see dens Bink i Lynild! hør dit Rald
 Til Salighed i høie Tordenskrald!

Lyksalig er en Blis, hvis lyse Sjal

I Mulm og Straaler altid seer sit Vel;

Hvis Die Lastens Gift, og Blodets Magt,

Dg Svaghed selv kan ikke gjøre svagt!

Hans Tanke fængsler Glæden, og hans Bryst

Er som en Kobbermuur om Edens Lyft;

Han finder, sin albise Skaber liig,

En salig Himmel, hvor han finder Sig;

I skumle Døfner seer han dine Spor,

O Godhed! og dit Smil bag Nattens Flor;

Dg om Coehti Hvirvel traaf ham ned

Da traaf den ham i Svælg af Salighed.

Derfor, gid Amors Jld og Pluti Glands

Dg Martis Palmer og din Phoebi Krands

Forsøge din Lyksalighed, min Ven!

Mectons Gift kan ei formindske den.

Natte-Tanker.

I Mattens fredelige Skygge,
 Naar Armod og den trætte Flid
 Og nøgne Dyder slumre trygge
 Og drømme om en bedre Tid;
 Naar Trættens Træl er hæst af Skrig;
 Naar Bold er møt af Armod's Taarer,
 Og naar den Bise, glemt af Daarer,
 Løer nyde Skaberen og Sig;

Naar Haab venstabelig besøger
 Den angrende Misdæders Bryst;
 Naar Smerten glemmer sig, og søger
 Med Billeder af fremmed Lyst;
 Naar Krens, og naar Guldets Træl
 Omvelte sig blant Angst og Kummer:
 Da kommer Glæde til min Slummer
 Og salig Belyst til min Siæl.

Da naar den bange Vandrer standser
 Ved Mosens blege Meteor,
 Og ved den røde Ild, som dandser
 Bag Mattens frygtelige Flor;
 Naar Haaret kryber, naar hans Knæ
 Blev svagt, naar Spotteren paakalder
 En Gud, af Skræk for Lov som falder,
 Af Angst for Skyggen af et Træ;

Da naar han lever op, og glemmer
 En Frygt, som trued ham med Dyd,
 Ved vidt adspredte Hundes Stemmer
 Og ved bekiendte Klokkers Lyd,
 Indtil igien et Stierneflugt
 Udpresser Anger af den Svage,
 Som onsker Lyset kun tilbage
 For ret at turde trodse Gud;

Naar Mørkets Fyrster forestille
 Ret loierlige Spøgelses,
 For til et Tidsfordriv at drille
 De taabelige Mennesker;
 Naar Uglen skriger om For[træd,]
 Og Dødens lodne Spaa[mand tude:]
 Da kommer Haabet til [min Pude,]
 Og Livet til mit Hv[ilested.]

Thi den, som Phoebus tilig I[ærte]
 Sin underlige Harm[onie,]
 Hans varme, fulde [, store Hierte]
 Udbrede Himlene sig [i;]
 Hans Siæl omspænder Sol[ene,]
 Hans stærke Tanke [griber Tiden,]
 Og nu og da, og [før og siden]
 Udspreder ei [hans Vølelse.]

Lil Jomfrue Anna Hedevig Jacobsen,

da Solen var overtrukken med Skyer i Sommeren 1773.

Solen flygter, Taarer skiule
 Sporet af den Himmelske,
 Norden brøler i sin Hule,
 Glædens Morder vaagnede;
 Snart skal Zemblas Hvirvelvinde
 Svine høit mod Harpens Klang:
 Af hvad vil du? af Hirdinde,
 Hvi begierte du min Sang?

Vær min bange Siæl fornemme
 Glimt af Vaarens tabte Lyft!
 Byd, at Zephirs kielne Stemme
 Hviſker Glæde til mit Bryſt!
 Tael til Stormen, at den tier,
 Dæmp dens Røst, min Hedevig!
 Da skal høie Harmonier
 Priſe Himmelen og dig!

Deilige, hvis ædle Hierte
Soulmer af uskyldig Fryd,
Luf dit Dre for min Smerte,
Hør min Klages høse Lyd!
Dig hvis aldrig mørke Die
Dydens Himmel straaler i,
Dig kan Glæden kun fornøie
Med sin egen Melodie.

Rungstedts Inksaligheder.

En Dde.

I tiolende Skygger,
 I Morke som Roser udbrede,
 Hvor Sangersten bygger,
 Og quidrende røber sin Nede;
 Hvor sprudlende Bække
 Snart dylse, snart vække
 Camoenernes Yndling, den sølende Skiald,
 Med steds eensrislende Fald;

Hvor Giordene brøle
 Mod Skovens letspringende Søner,
 Og puste, og føle
 Den Rigdom, i hvilken de stonner;
 Hvor Meieren synger
 Blant gyldene Dyrger,
 Og tæller sin Skat, og opløfter sit Raab
 Til den, som har kronet hans Gaab;

Hvor skietfende Volger
 Beskvalpe den Vandrer, hvis Die
 Snart stirrende følger
 Med Helsinges graanende Heie,

Snart undrende haster
 Blant Skove af Master,
 Og forster, og kiender den Fremmedes Flag,
 Og glemmer den heldende Dag;

Hvor Gensommers Lise,
 Venkabelig lindrende Slummer,
 Tit lod en Lovise
 Forglemme sin kærilige Kummer;
 Hvor Glæder tilsmile
 Den Vandrende Hvile;
 Hvor Kungsted indhegner den rene Lyst:
 Der fyldte Camoenen mit Dyrst.

Hvor Kummer og Smerte
 Fandt glade dit Aftryk, du Høie:
 Det ædleste Hierte
 I hvert et medlidende Die;
 Hvor Venlighed pryder
 De strengeste Dyrer:
 Der vorte min Sang, og den undrende Skov
 Gav Sienslyd af Skaberens Lov.

Jeg saae dine Throner,
 O Almagt! og stirrede længe;
 Men hellige Toner
 Foer giennem de zittrende Streng.
 Hvert Blad, hvor mit Die
 Fandt Præg af den Høie,
 Opflammede Sielen; da vorte min Sang,
 Da raste den mægtige Klang!

„O Verdeners Fader,“

Saa sang jeg, „du Stærke, du Vise,

Gud, som Myriader,

Som Himlens Vældige prise!

See, Støvet kan bære

Din Rigdom, din Ære,

Din Godhed, o Fader!“ saa sang jeg, og Fryd

Brød Læbernes løvende Lyd.

Lyksalige Digter,

Som Glæden indbød til sin Hytte,

Til venlige Pligter,

Til Frihed som Dyder beskytte!

Cheruber fornemme

Hans dristige Stemme,

Og Himle forsamles omkring ham, og Lyst

Udbredes i Menneskets Bryst.

Men du, som allene

Fremkaldte den Lyst af min Smerte,

Siig, kan min Gamene

Udbrede sin Fryd i dit Hjerte?

O siig mig, Veninde,

Kan Sangens Gudinde

Med smeltende Toner belønne det Skjød,

Hvoraf min Lyksalighed flød?

Til Frue v. Moltke.

Reen og ukonstled er den Fryd
 Som flammer i vort Bryst,
 Enfoldig er vor Glædes Lyd,
 Og jevn vor Sang om Lyst;
 Vi føle dybt i Hjertets Grund
 Det Held, som Diet seer,
 Og ingen Konst har lært vor Mund
 At udbasune meer.

Vi see dig, vor Elisabeth,
 Vor Lyst, vor Tak, vort Haab!
 Vi føle og fortolke det
 Med raske Glædesraab.
 Vi see din Fæst, og prise den
 Med vilde Toner's Klang,
 Og kun den raae Natur, vor Ven,
 Istemmer med vor Sang.

Den vilde Skov besvarer kun
 Ustemte Frydeskrig,
 Og raaber: „Lange leve Hun,
 Hvis Smil opliver mig!

Vor Hersterindes Moder see
 Sit elskte Kraagerup
 I Dye og Segn af Planterne,
 Som nu først spire op!"

Bemooste Høie stemmer i
 Med Dalens glade Haab,
 Og svarer: „Edle, vær som vi
 Endnu de Ungres Haab!"
 Du Armes Moder, lev, og nyd
 Vor Afloms Tak og Lyft,
 Og see som i et Speil din Dyd
 Udvikled i der' Bryst!

Og Han, som finder Velbehag
 I en Umyndigs Bøn,
 Velsigne ved sit Bink en Dag,
 Som er saa mild og skion;
 At den maa længe blive det,
 Den os har været nu,
 Stolt af dit Liv, Elisabeth,
 Og god og stor som du!

Indfødsretten.

Stor er den — giennem Himlene
 Skal Glædens høie Gienlyd trænge,
 Som Musen aandløs lifplende
 Betroer de neppe stemte Strengge —
 Stor er den Fryd, min Sangerinde,
 Som quæles i dit spændte Bryst!
 Stræb at udøse den, at finde
 En værdig Tone til din Lyst!

Men svagt skal Sang fortolke dig,
 Som henrykt føler, før du stuer!
 Svæk Flamme, som fortæres sig!
 Damp, Muse, dæmp de vilde Luer!
 Vær kold, og prøv den Ild, som giver
 Dit Suk, din Aande Glædens Lyd!
 Udforsk den Hvirvel, som bortriver
 Din drukkne Aand i Svælg af Fryd

O du hvis Hjerte svulmer let
 Af himmelsk Lyst, som Støv udbreder,
 O du som elsker Mennesket,
 Vei alle hans Lyksaligheder;

Sog i Jordgudens vide Neger,
 Opdag imellem Polerne
 Det Bæld, hvoraf din Glæde stiger,
 Rast flyvende Calliope!

Stand's ei din Flugt ved Perus Muld,
 Som Stovets blinde Slægt begravner,
 Hvor Glæden quæles under Guld,
 Og under tyngre Graad af Slaver!
 Men iil, men bruus paa Stormens Vinger,
 Hvor Blod befrugter Daphnes Træe,
 Hvor Dedens tause Drk omringer
 En Timurs dampende Trophæe!

Sog heller ei din Glæde der,
 Hvor Hagar, stolt af øde Zoner,
 Gior sine tørre Fælleder
 Til alfar Bei for Nationer!
 Dit Die, som kun Tomhed trætter,
 Skal mørknet savne Diemed,
 Glad, naar det i umaalte Sletter
 Dog fandt en Grav at hvile ved!

See neppe til det Hav af Sand,
 Som Magogs Horder oversvømme;
 Den Drk, som, ingens Fødeland,
 Er hver en Vandrers Herredømme!
 Skue ei derned, thi hvo vil pryde,
 Hvo vil berige Jord med Lyft,
 Hvis Frugter Fremmede skal nyde,
 Og skabe Fryd til Fienders Bryst?

Etke hvert uhegnet Overdrev,
 Hvor Brimmel, samlet at nedtræde
 Jordsofrets Næring før den blev,
 Opsluger hver fremspiret Glæde!
 Du doer, naar vilde Humler sue
 Din Lyst, dit Blod, stræbsomme Vie!
 En Vandrer fandt din aabne Rue,
 Men Honning fandt han ei deri.

Naturens Skat er ei forstroed
 Paa Jord, som Hindens Fodtrin hærder;
 Den giemmer Guldet i sit Skied,
 Og Rosen bag ved Tiornegierder;
 Bereed af mætte Myriader,
 Gav den sin Bellyst ei til Priis;
 Huusholdrist god, som Glædens Fader,
 Indhegner den sit Paradiis.

Har Jorden en Lyksalighed,
 En Rigdom, der formaaer at fryde
 Vort Hierte, naar vi ikke veed
 Alt eie sikkert hvad vi nyde?
 Mon ei vort gridske Bryst indhegner
 Det mindste Glint af Himmelen?
 Hvor er den Lyst, som ikke blegner,
 Saasnart enhver kan røve den?

O søg da, min Calliope,
 Søg Kilden til den søde Smerte,
 Til dette hede Gysende,
 Som kryber i mit fulde Hierte;

D søg den kun bag Palmesthygger,
 Kun hvor et høit og trofast Segn
 Omgierder Glæden, og betrygger
 Lyksalighedens Føde-Egn!

Men henrykt, høi, ufattelig,
 Men i en Strøm af stærke Toner,
 Men som et samlet Frydeskrig
 Af lykkelige Nationer,
 Men op til Godheds Throne stiger
 Camoenens underlige Sang,
 Og kun Skioldungen og hans Riger
 Fornam min Siæl af Harpens Klang.

Thi høit, som Brag af Flammerne
 Hvori et Jubeloffer knitterer,
 Udtonte min Calliope
 Det Navn, hvorunder Strengen zitterer;
 Thi som den toede Biergflod bruser
 Om Baaren fra et nordisk Fjeld,
 Saa sang den ypperste blant Muser,
 Saa vældigt sang hun Navnets Held.

Var det da dig, du Et af Dan,
 Du ædle Spiir af Asgaards Helte?
 Var det dit Smil, vor Christian,
 Hvorved jeg fandt mit Hierte smelte?
 O hvilket Glor har skiult mit Die?
 Jeg fandt mig dansk og lykkelig;
 Jeg fandt et Gienskin af den Høie,
 Og tvivlte, om det kom fra dig!

Udsmyk mig, Muse, med den Glands
 Hvorved du seer at Norden frydes,
 Og med en hellig Lorbærfrands
 Skal Dannebardens Tinding prydes!
 Og stem du selv de gyldne Strengs,
 Og styr min alt for svage Haand!
 Thi Christians Glæder giennemtrænge
 Min Siæl, og svulme i min Land.

Jeg fandt et Glimt af Planteren,
 Som dyrker Gothers Lød i Norden,
 Som Godhed liig ombanner den
 Til Dyders Paradiis paa Jorden;
 Jeg drak et Smil af Dans Beskytter,
 Af ham som Nor betrygges ved,
 Han som omgierder Auguls Hytter
 Og Cimbrernes Lykhalighed.

Derfor skal Phoebus hellige
 Min Mund med Band af Hippocrene,
 Og ved hans Flamme skal jeg see
 Den underlige, store Scene,
 Og op til Python-Banes Tone
 Skal jeg forhøie Harpens Klang,
 Og stilt, bekrandst med Daphnes Krone,
 I stemme Danmarks Jubelsang.

Thi Lorbærtræets Helligdom,
 Thi Oliegrenens brede Skygge,
 Thi Palmen vil jeg synge om,
 Hvorunder glade Myrer bygge;

Dg af en varm betrygged Rue,
 Som matte Bier mylre i,
 Skal Barden fange himmelsk Luc,
 Dg lære Gunders Harmonie!

Dg Danstes grønne, tætte Hegn
 Dg Normænds Klippemuur fornemme,
 Dg hver betrygged, frugtbar Egn
 Forstaae mit Hjertes høie Stemme;
 Dg Jordens sidste Slægter høre,
 Hoit over disse Frydefrig,
 De varme Følelser som røre,
 De Syner som fortrylle mig!

Hvor Saxers Elv troloves med
 Nordhavet, hvor den stille Trave
 Adskiller Østersøens Bred,
 Begynder Dannekonngens Have;
 Dg først, hvor Zemblas hvide Høie
 Dptaarne sig for Himmelen,
 Hvor Nat begrændser Musens Die,
 Hvor Glæden deer: der endes den.

Det Jordstrøg var som Mesechs Lod,
 Som Drknerne, hvor Tubal flytter,
 Arm i Naturens Overflod,
 Med Lyst de alt for lette Hytter;
 Jord var den kun, da den Allgode
 Gav den til Asa=Odins Slægt,
 Dg smilte til den, og betrøede
 Dens Held Skioldungens Varetægt.

Da jvulmede dit kolde Skjød,
 Befrugted af din Engels Dier,
 O Nord! og fremmed Rigdom flød
 Af Gothernes besneede Høie;
 Da skjultes Fjeldets nøgne Sider
 Med Belter af Smaragd og Guld,
 Og stolte Marmor-Pyramider
 Fremspirede af Dalens Muld.

Da straalte Godheds Helligdom
 I Leire, og de milde Sæder,
 Og alle Sydens Konster kom,
 At boe blant Nordens unge Glæder,
 Og under tunge Oliegrene
 Fremspirte Vid og Heltedyd,
 Og henrykt sang en dansk Samene
 Skioldungens Balde og hans Fryd.

Hvi jvulmer min forbovne Sang,
 O Nordens Guder, op til eder?
 Hvi taler Harpens matte Klang
 Om Dannekongens Herligheder?
 Istem du selv din Sang, o Rygte,
 Om Dalen og om Fjeldene,
 Som Odins tappre Børn bebygte,
 Og Christians Stamme prydede!

Thi du forraadte Glædens Egn
 Til Gomers tætbeboede Stæder;
 Du raabte høit, at intet Hegn
 Bessiermte Danstes unge Glæder;

Da bruste Sydens Nationer
 Til Trods for Arilds Skif mod Nord,
 Dg bad de undrende Teutoner
 Om Brødres Andeel i der' Jord.

Saa stimle Spurrerne med Strig
 I Kredts omkring den gyldne Trave,
 Saa gridst tilegne Humler sig
 Hver Urt i en hesperisk Have,
 Som alle Japhets Slægter trætte
 Om Gothernes Lykkeligbed;
 Dg Norskes Fjeld, og Danskes Slette
 Blev Europæers Fødested.

D Land, du varst Algodheds Priis,
 Naturens Fryd, Skieldungens Vre,
 Du varst et jordisk Paradiis,
 Men Danmark holdst du op at være!
 Af Søen hærdet til at lide,
 Uvant til Landets Dverflod,
 Gik dine giestfrie Børn til Side,
 Dg Jorden deelted i der' Lod.

Da, o da kom den anden Dan,
 Af begge Stiftere den Storste;
 Da kom den gode Christian,
 Dg solte sig de Danskes Tyrste.
 Grams Arving straalte fra sin Himmel,
 Hans Die søgte smilende
 Sit Folk, og blant et fremmed Brimmel
 Udfandt hans Hjerte Cimbrerne.

Siig, vilde Muse, hvad det er,
 Udtyd de hede Suk, som trænge
 Mit Dyrst, nævn mine Følelser!
 Svulm! brænd! ras i de gyldne Strengel
 Udspørg min alt for søde Smerte,
 Min Jld, om jeg er Dannemand!
 Siig, læs i mit udspændte Hjerte,
 Har Christian skabt mit Fødeland?

Thi nu indhegner Elvens Bred,
 Og Skagraks Band, og Spidsbergs Strømme
 Kun dansk og norsk Lykfelighed,
 Kun ægte Gothers Herredømme;
 Thi han, som Drknerne adlyde,
 Hvis Heder blomstre naar han vil,
 Han saae sin Æt, og bød den nyde
 De Frugter, som den fedtes til!

O du som skjuler Glædens Egn,
 Bort Eden, med din store Skygge,
 O Christian, bag hvis tætte Hegn
 Vi saae med Lyst og høste trygge!
 Min Jld, min smeltende Samene
 Kan henrykt ei fortolke sig;
 Et klegt og straksomt Folk allene
 Skal værdig evig prise dig!

Æselet og Bonden.

En Fabel.

Et Æsel, vant til Byrder og til Slag,
 Var, i den Troe at det saa skulde være,
 Laalmodig, jevnlig, Dag for Dag,
 Alt hvad han fik at slæbe paa,
 Saa længe han kun ei fik meer at bære
 End det, han pleiede at faae.
 Men intet Dnt er til, som jo kan blive værre.
 Et Æsel selv — o ædle Mennecker,
 Bemærker nøie hvad jeg siger her —
 Et Æsel selv, hvis Kaar I dog forsmaae,
 Kan blive værre faren, end han er;
 Thi vor Langøre gif det saa,
 Dengang han skiftede sin Herre.
 En gierrig Bonde, i hvis Lod han faldt,
 Tog følesløs, saasnart det var betalt,
 Vort Æsel, Godheds Bærk, kun for sit eget,
 Og daarlige, blot fordi det kunde bære meget,
 Paastod han, at det skulde bære alt.
 Hver Dag betyngedes vort Æsel meer;
 Og som det alt for ofte skeer,
 Blev med hans Byrder og hans Strimer fleer.

Hvad skulde nu den Arme gjøre?
 Han fandt sit værre Kaar, og skreg saa ynkelig,
 At Himlen vist fornam hans Skrig.
 Dog at, os Mennesker kan Gæster ikke røre;
 Hans Herre stolt — thi Bestet var hans eget —
 Saae til ham med Foragt, og raabte ubevæget:
 „Unyttige Forbovne, skriger du?
 Da skal du bære meer, og prygles meer endnu.“
 Han holdt sit Ord. Dog med den Rest af Haab,
 Som Arme saa ugierne vil forlade,
 Blev Gæstet ved sit jammerlige Raab;
 Og da det intet kunde skade,
 Saa, skiont det daglig af Erfaring saae
 At ingen agtede derpaa,
 Skreg det saa længe som det kunde staae;
 Men da dets Knæ nu zittrende og svage
 Snart skulde synke, da dets Die mat
 Kun viiste det sin sidste Hvilenat,
 Da gif det villig, og holdt op at klage.
 „Ha,“ raabte Bonden glad, „saa skal man lære
 Jer dovne Gæster til at bære!
 Du bærer meer end før, hvi skriger du da ei?“
 „Nei,“ svarte nu det stolte Gæst, „nei!
 Før stod mit Haab om Vindring kun til dig,
 Da skreg jeg, skiont jeg fandt dig ubevæget
 Ved al min Nød, ved alle mine Skrig;
 Men nu, Haardhiertede, men nu
 Behøver jeg dig ei, nu hjælper Døden mig,
 Og troe, det er mig ligemeget,
 Om Døden hjælper, eller du!“

Naar Undertrykte lære
Hvad Vælet seent forstod,
Da først, da skal de bære
Der' Naar med større Mod.
Hvi hyle de, som Daarer,
Til deres Fienders Lyst,
Og spille Stromme Taarer
Paa hvert et steenhaardt Bryst?
Tyranner er kun svage,
Og kan, endskjønt de vil,
Si skabe større Plage
End vi har Kræfter til.
Hver nye, hver større Kummer
Giv os langt bedre Haab
Om Trost og salig Slummer,
End alle vore Naab;
Thi sank vi under Roden,
Da smilte Armes Ven,
Da gav han kærteg Døden
Et Vink at ende den.

Indskrift

paa en Plade til et Kongebaand.

I en afgaaende Fuglekonges Navn.

1777.

Din Aftom, elskte Dug, skal see,
 Din sidste Slægt skal glad adlyde
 To Love, som den elskte
 Blant dine Konger kiæl tør hyde;
 To Bud, o Slægt af ædle Skytter,
 Er alt hvad han til Afsked vil:
 Sigt altid kun til det som nytter,
 Træf altid hvad du sigter til!

Indskrifter til Skydeskiver.

I.

Ei blot et rigtigt Diemed,
Tryk Haand og got Gevær,
Men Glæde fordrer jeg og Fred
Af dem, hvis Maal jeg er.

II.

Dit Maal, o Skytte,
Er Christians Lyst,
Hans Danmarks Nytte,
Hans Fienders Bryst!

Klagelång

over

Skibehunden Masque.

Bland, Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer,
 For Esterlægten klag den fromme Piges Nød!
 Hyl, at Barbarer selv, og føleløse Daarer
 Maae gysse ved din Sang og hendes Yndlings Død!
 Og skiont tredobbelt Flor skal døve Harpens Streng,
 Og skiont du ofte bør besvime mens du slaaer,
 Skal ved et Underværk din Klages Gienlyd trænge
 Høit over Muphtis Sang ved Storsultanens Baar.
 O du, hvis Die stolt ei kiender anden Væde
 End den, som Latter, Søvn og Lunca esterlod,
 Svøm nu og drukn i Graad! Men J, som let kan græde,
 Hvis hele Siæl er Vand, men J bør græde Blod!
 Og du, som lærd og kold, og strax naar Skiebnen saarer,
 Vil læge med din Trost og med et frostigt Raad,
 Tie! — dog det kan du ei! men bland latinske Taarer
 Ved Masques Hvilested med Arabelles Graad!

Nu krob den skulende til sin bekiendte Pude;
 Dens Hale, Spaniers og Bolognesers Lyst,

Laac nu, vanhelliget ved en forvoven Snude,
 Og sneg sig til at slaae paa det beflemt Bryst.
 Nu — dog hvor vil du hen, forvovne Sangerinde?
 Alk for en straffet Feil bør Dækket falde ned!
 Og hvi tilstaaer du slikt? sig frit, at din Heltinde
 Tog som Lucretia sin Død af Kiærlighed!
 Men laan af Cerberus hans Graae, for stærkt at male,
 Og af hans trende Gab syng høit om Morderen,
 Som aandte Smiger først til Tippen af den Hale,
 Hvor Masques trygge Siæl for villig taalte den!
 Barbar! et Tigerdyr var uden Tvivl din Amme;
 Med Crocodilers Gift inddrak du dig en Siæl;
 Fra Morder-Kobbelet, Trolose, maa du stamme,
 Som paa Actæons Jagt rev Jægeren ihjel!
 Hvad, eller tør du vel dumdriftig forevende:
 Du troede, Masque var en lykkelig Gesandt
 Af dem, som Hundene har fordum skullet sende
 Til Jupiter; af dem, de siden aldrig fandt?
 D tie med sli en Digt! thi her var Syn for Sagen,
 Vi saae — dog atter vil min Harm henrive mig!
 Hvad saae vi? Lumpne Hund, mon Musen midt i Klagen
 Ved sin Heltindes Grav vil giøe sig træt med dig?
 Nok, at den kiendelig forandrede sit Væsen,
 Dpforsel og Diæt, Sprog, Vaner og Humeur,
 Den var fra denne Dag ei nær saa peen og fræsen,
 Og overalt ei den poleerte Hund, som før.
 Saa streng i Miner er den nylig giste Kone,
 Som viser stonnende, hvad Pligt hun bærer paa;
 Saa megen Kummer har en sexten Aars Matrone
 Af dyr Tid, slette Folk, og Vorn — som forestaae;

Saaledes troer hun sig berettiget at glemme
 Friseur og Speilet selv, saasnart hun har en Mand,
 Og sminker sig med God, at alle maae fornemme,
 Hvorlidt hun skaaner sig i hendes Ægtestand;
 Og naar nu Caffedunst opstiger for at samle
 Det talehyge Kion til Menstring og Conseil,
 Saa holder hun sig nu ærverdigg til de Gamle,
 Og taler i Tenor om hendes Næstes Feil:
 Saaledes var det og, at Masque, streng i Sæder,
 Og skiedesløs i Pynt, og viis i Gang og Kost,
 Nu viiste hvad den var. Dog, Arabelle græder,
 Hun vægrer sig med Ret endog for denne Trost;
 Thi af, ei hvad den var, men dig — o Slag, o Smerte,
 O Død som forestod! — dig Gravsted, hvor den er,
 Dig viiste den! Den fandt sin Skiebne i sit Hjerte,
 Og saae sin grumme Død i mørke Anelser.
 Forgieves var det, at hun deelte Liv og Varme
 Med den, og trykte den til sit bellemte Bryst;
 Den græd i Glædens Skib, i Arabelles Arme,
 Og vred sig, naar den blev titusind Gange lyst.
 Forgieves var det, at hun med veemodig Stemme
 Tit forespurgte sig om dens Befindende;
 Forgieves raabte hun: „Min Masque, kan du glemme,
 Hvor tit jeg gjorde dig til min Fortrolige?
 Fortroe mig nu din Nød! hvad vil du? hvad kan lindre?
 Svar, Masque, svar! bliv roert ved Arabelles Graad!“
 Men Masque græd og tang, den saae alt Gnisten tindre,
 Den som saa grusomt sved dens korte Levetraad.
 Og saae man Tegn og slygt, som pleier at advare
 Matroner tiligg om de store Fruers Død:

Et hæsligt Dødinguhr forkyndte Masques Fare;
 Een drømte tit om Dø, en anden svød sin Gred;
 Den krollede Plaitil, vor Masques troe Veninde,
 Som var opdraget med den Ulyksalige,
 Forlod sin Mad af Sorg, og blæstes op af Vinde,
 Og var saa nær crepeert af en Forstoppelse.
 Nu kom det grimme Slag: tre haabefulde Spæde
 Krob klynkende omkring det moderlige Bryst;
 Af Parcen var de kun bestemte til at græde,
 Og hun misundte dem det mindste Glimt af Lyst;
 De døde, før de saae! Tregange lykkelige
 Kan man dog kalde dem, fordi de saae dig ei,
 O grimme Fald, o Skræk, hvortil de, sandt at sige,
 Endskiont uskyldige, dog havde banet Dei.
 Bland, Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer,
 Høit for en anden Slægt klag Arabelles Nød,
 Men dæk dit Bryst med Staal, thi hver en Tanke saarer,
 En Dolk er skjult i hvert et Træk af Masques Død!
 Nu laae den tans og mat, nedtrykt af Gram og Smerte,
 Og saae med Taarer til den forbigangne Tid;
 Men naar den tænkte frem, da pikkede dens Hjerte,
 Kun lidet trostet ved dens Esculapers Flid.
 Mistroftet peeb den svagt, naar Nimrods Børn forgieves
 Fandt paa dens omme Puls, og saae af dens Urin
 Saa got dens Sygdoms Art og om den kunde hæves,
 Som de, der dræbe os paa Græsk og paa Latin.
 Een viiste kraftigt af Erfarenhed og Grunde,
 At Masques Liv blev frelst ved Svededrik og Bad;
 Een soer, at kun Diæt curerer Skiodehunde;
 Da een kom frem med eet og skilte Trætten ad.

Barbar! — dog nævn ham ei! min Sangerinde ryster
 Endnu af Skræk. Han var saa høi og grim og vild
 Som en Cyclop; hans Haar stod stridigt op som Bøster,
 Og i hans Dine var en phlegetonisk Ild;
 Som Lorden var hans Røst: „Hvad?“ skreg han „hvad for
 Fanden?

Er det en vigtig Ting at gruble længe paa?
 Jeg veed et sikkert Naad: man skyde den for Panden,
 Og useilbarlig skal dens Smerte snart forgaae!“
 Halv sukede de selv, de grønne Skov-Colleger,
 Skiont vante til, for Spøg at gjøre slige Skud;
 Men Arabelles Skræk, den skildres kun med Streger — — —
 Den kan min Læser selv langt bedre tænke ud.
 Dog nu var Retten sat, der skulde decideres,
 Og da den hele Sag var overveiet vel,
 O Skræk! blev Masque dømt til at arquebuseres,
 Og paa barbarisk Viis forbudet al Appel.
 Du slaaer Ritharen svagt, udmattede Gamene!
 Klir ei saa klynkende! høit klinge Klagens Klang!
 Dog hvem har Toner til saa skrækkelig en Scene?
 Og fordrer Masques Død ei meer end Skialders Sang?

Bland, Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer,
 Men tie, og deel og fol den fromme Piges Nød!
 O skaan det omme Bryst! betænk, hvor dybt du saarer
 Med hver Grindring om den lille Dndlings Død!
 Nok, at den er ei meer! Dog dette maa du sige,
 Kun det, til Sandheds Lær og Esterlægtenes Gavn:
 Den faldt med Heltemod, for tapper til at skrige,
 Og intet Feigheds Træk besmittede dens Navn.

Og skönt ei Marmor har opgiemt dit Greminde,
 Skal dog den sidste Slægt erindre dig endnu,
 O Masque! thi hvor er den fiendne Hund at finde,
 Som er saa nydelig, saa smuk, saa klog som du?
 Him var du i din Skiert's, alvorlig naar du tænkte,
 Og kræsen i dit Valg af Spøg og Tidsfordriv.
 Forgives var det ei, at Arabelle skienkte
 Dig Bierdeparten af et uskatteerligt Liv;
 Forgives deelte hun dog ei sit ædle Hierte
 Imellem dine Biæf og Dydens høie Røst,
 Og rev den sømme Siæl saa tit fra Benner's Smerte
 Til dine Knur, naar du for Spøg begierte Trost!
 O Hund, som med et Spring, med en Harlequinade
 Kom tit i Veien for en Herveys Billeder;
 Som gjorde Streger i en Sneedorfs vise Blade,
 Og Parentheser i en Youngs Betragtninger!
 O store Hund, som jeg uværdig tit har bandet,
 Naar yndig Wiisdom klang i Arabelles Mund,
 Og paa dit mindste Bink et Englesprog blev blandet
 Paa meer end babelsk Wiis! o alt for store Hund!
 O lykkelige Hund, som ofte, for at skrige
 (Hvad vigtigt Overlæg det og brød overtvert),
 Sit Millioner Kys af en elskværdig Pige,
 Hvoraf din ringe Skiald misundte dig ethvert!
 O Hund, du er ei meer! Men du, som hopper, biæffer,
 Og skiertser nu saa tryk ved Masques Hvilested,
 See, at den Død, som slaaer en Pudel, af den træffer
 Den beste Skiodhund! see det, og skielv derved!
 Ken Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer!
 Læg Harpen, tie og søl! og tag den længste Pen

Af Sphinx, og blodigt Blæk af Gorgoniders Haret,
Dg skriv paa Daphnes Bark først denne Gravskrift hen:

Staae stille, Hund, og hyl ved denne Haandsfuld Afse,
Som, da den havde Liv, var Arabelles Lyst;
Men vee dig, om du fræk besmitter Støv af Masque,
Som en elskværdig Mund saa tit har roest og kyst!

Et hengivent Onske.

O du, hvis Bink fremkaldte Myriader
 Af Intets tausø Nat til dig,
 Du, Cherubimers Ven, du Stevets Fader,
 D lad dit Smil beståle mig!
 D byd mit Liv, mit usle Liv at være
 Et Spor af dig, du Godheds Gud!
 Min svage Røst fortolke heit din Være,
 Og al min Idrat dine Bud!

Under Frue Walters Billede.

See her, hvad Aand, hvad Ild i hver en Mine,
 Naar vor Aglae taus kun viser sig!
 See Præget af Thalias Caroline,
 Hvis Sang saa ofte har fortryllet dig!

Til Thalias Caroline

paa hendes Fødselsdag, den 5. Februari 1778.

Du, som henrykt seer vor Fryd,
 Og horer Glædens høie Lyd,
 Thalias tause Ven!
 O Fremmede, hvis varme Bryst
 Udvidet føler al vor Lyst
 Og ei begriber den!
 Udanske, som kan spørge her,
 Hvi alle Musers Indlinger
 I Dag just glæde sig!
 Voi Dret til min Harpes Klang,
 Og Carolines Fødselsfang
 Skal undervise dig.
 Thalia saae fra Pindus ned,
 Og saae den Dag, vi glædes ved,
 Og følte den sin Fæst;
 Og med en Moders travle Jil,
 Og med et stolt og vigtigt Smil
 Bad hun Olymp til Giest.
 Al Musens pludselige Fryd
 Kom af de spæde Læbers Lyd,
 Som hortos første Gang.

Gudinden kiendte let deri
 Sin egen elste Harmonie
 Dg sine Søstres Sang;
 Den Snilde kiendte alt for vel
 Sin Carolines raske Siæl,
 Endskient den først frembrød.
 Da bad hun stolt Gudinderne
 At haste fra Olymp, og see
 Den Muse, som var fød.
 De kom i herlig Høitidsdragt;
 Hver ærede ved særskilt Pragt
 Thalias Fæst og Sig.
 Thalia glemte Sig og dem,
 Dg tog sin lille Dndling frem,
 Dg smilte moderlig;
 Hun kyste Die, Mund og Bryst,
 Dg sagde: „Vær til Danfkes Lyst
 Din Skytsgudindes Speil!
 Afbild dem i dit Epil, og byd
 Din Tone skildre hulde Dyd,
 Dit Smil at revse Feil.“
 Da kyste Polyhymnia,
 Dg alle Muser kyste da
 Den spæde Sangerste.
 De kyste hende alle ni,
 Dg alle sagde: „Syng som vi,
 Dg syng for Føgende!“
 Da kom de hulde Gratier,
 Dg Caroline fik af hver
 En himmelsk Indighed:

De Træk i Gang og Smil og Sprog,
Som skildres ei, og som vi dog

Saa vist fortrylles ved.

Da sagde Venus trædsfelig:

„Dit Danmarks Ungdom elsk dig!

Vær Venus i dit Nord!“

Hun holdt sit Ord kun alt for vel;

Nu sukker mangen ærlig Siæl

Ved Aphrodites Ord.

Saa rast kom Hebe springende,

Bag efter humped Cybele,

Uf Alder krum og tung.

De trættes af Hiertens Grund,

Dg raabte i hinandens Mund:

„Bliv gammel!“ og: „bliv ung!“

Dog Juno skilte Trætten ad;

„O Hebe,“ smilte hun, „tillad

Vor Dndling mange Aar!

Dog det forstaaer sig, Cybele,

Her tales ei om Rynkerne

Dg ei om solvgraae Haar.“

Hun kyssede Carolines Barm;

„Bliv,“ sagde hun, „bliv længe varm,

Bliv, gammel, ung endnu!

Som Ninon fin i Lyst og Smag,

Som Ninon fol din Foraarsdag,

Som Ninon falme du!“

Høi vinkte nu Saturnia,

Dg alle Muser knælte da,

„Hør,“ bød hun, „og adlyd!

Enhver, som elsker Lyst og Smag,
Skal ære Carolines Dag

    "Ved Skerts og Sang og Fryd!" —

O Fremmede, hvis varme Bryst
Udvidet fulgte al vor Lyst,

    Dg ei begreb dens Maal!

Nu veedst du det, vær glad som vi,

Dg drik ved Pindi Harmonie

    Vor Carolines Skaal!

Sang

i Anledning af

Kongens Fødselsdag

1778.

Valfader saae sin fromme Valder,
 Og græd den første Gang ved Blod;
 Alf, raabte han, den Udle falder,
 Til Valhal selv kun alt for god!
 Hyl kun, o Storm, og brøl kun, Torden!
 Naar faldt en Helt saa god som han?
 Naar vil en Aser elske Norden
 Saa høit som han?
 Nei, ingen vil, og ingen kan!

Nu tordner Nornen i det Høie,
 Stort er det Syn, hun peger paa;
 Med eet opklares Odins Die,
 Thi Christian staaer, hvor Valder laae.
 Alag ei for Valder, Storm og Torden!
 Jeg seer en Helt saa god som han,
 Jeg spørger trygt: hvo elsker Norden
 Saa høit som han?
 Thi orden svare: Christian

Nu greb Valfader mild sit Væger,
Dans Elsker glemte Valders Død:
Seer, User, seer hvor Norden peger
Den Dag, da Danmarks Ven blev fød!
Min Valder er ei tabt for Jorden,
Thi Christian er saa god som han.
Seer Christians Smil! hvo elsker Norden
Saa høit som han?
Velsigner alle Christian!

Versefageren.

En Versefager oversatte
 Sin Rimbog i et fremmed Sprog,
 Og af, nu fandt det arne Skrog
 Selv sine Indlingsboder matte.
 Han rystede det lange Dre;
 Nei, raabte han forbitret, nei,
 Det Sprog er væmmeligt at høre,
 Saa klinge mine Tanker ei!

Den fornuftige Datter.

Hvad er dig karest, lille Pige?
 „Mama, det er min Psalmebog.“
 Nu, det var skönt! dog, sandt at sige,
 Jeg tænkte dig ei halv saa klog.
 Af nei, det kan umuelig være,
 Betænk dig ret, og svar igjen!
 „Mama, den er det ved min Dre;
 Thi Naboes Peter gav mig den.“

Claus Rimers Gravskrift.

Her ligger Claus
Blant andet Snaus.
Hans Krop er Sliim,
Hans Siæl gior Niim
For Cherubim,
Ifald den ei
Gik med Niels Klim
Den anden Dei.
Den stakkels Nar
Var aldrig taus.
Det beste var
Han gik til Gravs;
Derfor skal paa
Hans Liigsteen staae:
In sine laus.

Impromptu.

Her ligger Madam Godiche,
Hun faldt, fordi hun stod ikke.
Gaf, Læser, bort, og rød ikke
Bed hendes Legems Boddike.

Paaskrift paa en Caffekande.

Som Venfkab, saa din Sast, du ædle Mokkafrugt,
Bør være reen, og stærk, og varm, og unisbrugt.

Til min Moltke

paa hans Broders Fødselsdag.

Tro mig, Damon, vor Siæl har sit bestemte Maal,
 Som vort Legem af Stov. Mennesket aabner vel
 Altid graadigt sit Bryst, troer det et bundløst Svælg,
 Naar det higende seer Glædens kristalne Strøm —
 Af det veed ei, hvor faa Draaber det rummer kun!

Hastig mætted og dorst seer det med Græmmelse
 Nectar, Gudernes Lyst, sig kun en smagløs Drik,
 Ewig strømme forbi, skiont det ei tørster meer.
 Ofte stræber det nidst, dæmmende for dens Løb,
 At tilegne sig Fryd, Forraad af Salighed,
 Som det glubende dog ei kan fortære selv —
 Kun forgieves! thi snart taber den standfede
 Al sin himmelske Kraft, døende bliver den
 Snart et dunstende Kiær, mudret og væmmeligt.

Kun den Glæde, som rask fandt sig en anden Flugt,
 Eller frelst sig selv heit over Dæmningen,
 Kun den snoer sig endnu, reen som sit første Væld,
 Giennem Dalen, et kiært Møde for Vandrereren,
 Sød og kraftfuld for hver, til han har slukt sin Tørst.

Ei den Lyst, som vor Arm vældig opofer os
 I corinthiske Kar, fremfor de svagere

Pillegrimme, som drak af deres hule Haand;
 Ei den Glæde, som Konst, eller aarvaagen Flid,
 Eller, Wiisdom! du selv leder i tusind Rer
 Til vor higende Barm; ei den Lyksalighed,
 Som den enige Jord ydmag frastiger sig
 Og, henrykt ved vor Glands, eller, som ofte skeer,
 Blot forblindet og ræd, troer eller kalder vor;
 Ei den straalende Fryd, den som Algodhed selv
 Af sit aabnede Svælg fyldte med kiærlig Haand
 I vort Bager, og mild heldte til Læberne:
 Men kun den, som vort Bryst, naar det udvider sig,
 Med sin yderste Kraft mægter at spænde om,
 Den, min Damon, er vor, den kun tilhører os!

Croesus eier ei meer af sine Dyrger Guld,
 End en Drachme maastee skienker hans mindste Træl:
 Kun et Hierte, og al, hvilket et Hierte fuldt!
 Bort med Udsle, hvis Navn smitter en Sang til dig!
 Men Pharsaliens Helt, eller Philippi Son,
 Eller elsker du helst ham, som i Lænkerne
 Straaler meer end de to, Sokrates? — har de meer
 Af det Held, af den Glands, som de har svøbt sig i,
 End den Fryd, som der' Siæl, stor men dog endelig,
 Fik af Skaberen Rum, Omhed og Evne til?
 Troe mig, mangen Ukiendt, som fra sin Hyttes Dør
 Taus udspreder i Dag Dyd og Betsignelser,
 Har et Hierte saa fuldt, mueligt saa stort, som de!

For den Ewiges Haand veiede Polerne,
 Blev vor Glæde, som os, passende Grændser sat.
 Alle, Hyrde og Helt, Armod's og Wiisdom's Ven,

Møde sikkert et Maal, hvor de, alt mattede,
 Om de sænktes i Fryd, ei kan nedsvælge meer.

Kun den Sielbne, kun den tør overskride det,
 Der, som Castor og du, eier en dobbelt Siæl,
 Der, ledsaget ved Smil af den Allgode, fandt
 End et Hierte som sit, end et udvidet Bryst,
 Som han svælgende kan fylde med Held og Fryd.

O hvor herligt et Lod traf da din Pythias!
 Han, som Skaberen først dannede selv en Siæl,
 Stor til Himlens Fryd, stærk til Heroers Lyst,
 Om til grædende Dyds mildere Salighed;
 Saa — som kunde han ei rumme sit Held deri —
 Gav din flammende Siæl, Damon! og saa sin Hauchs
 Tunge, svulmende Barm, aaben for Gudernes
 Velslyst — gav ham dem at nyde sin Glæde med!

O naar Sangerstien nu ser ham, den Heldige,
 Snart, nedsenkt i sig selv, drikke den Tappres Fryd,
 Frelste Borgers Smil, faldende Fienders Roes,
 Og dig, Heltenes Løn, evig uskulte Glands!
 Snart med brændende Torst, ved sin Venindes Barm,
 Svælge Kiærlighed i hurtige Mandedræt,
 Henrykt, drukken, o Dyd, af dine Laarers Lyst!
 Snart, omslynget af dig, Damon, med himmelsk Røe
 Giennemføle, hvad før Castor og Pollux fandt,
 Da det modige Par vandrede Haand i Haand,
 Dobbelt stærk ved sin Pagt, Veien til Stierne!
 Og saa samle sig heel, og med tredobbelt Siæl
 Nyde dig, og med tre Munde velsigne dig,

Glædens herligste Dag, du som med smilende
Straaler vakte ham først til sit bundløse Held:

Da, min Damon, o da smelter Calliope
Ved det himmelske Syn, taber sin gyldne Luth,
Og med opløstet Haand stammer hun neppe ud:
Oste, heldige Tre! heldigste Pythias!
Oste strømme din Dag, herlig og blid som nu,
Ned fra Glædernes Væld! oste opfyldte den
Din udvidede Barm, evig, som nu, for stor
Til min Læbe og til kunstige Harpers Lyd!

Til min Moltke.

Sværdets Gvinen og Skraldet af Skjolde
 Tvinger nogle til Sang, og din Bellsyt,
 Biarkemaalet og Hørneres Hilsen,
 Riber der' Mand i din brusende Hvirvel,
 Krigerens Thor!

Naar det skummende Bøger kun blinker,
 Smeltes andre som Niimfrost i Solen;
 Minni flød fra de flammende Læber,
 Brage skal altid med Saft af Ddrærer
 Blande der' Miod.

Mange findes, hvis Mand kan ei modstaac
 Brune Piger med svulmende Bryster;
 I din Lund, o du Elskerens Freia,
 Sukke de Velklang, og slumre, og aande
 Brændende Lyst!

Mig — thi ofte har Dalenes Hyrder
 Lause trængt sig i Kreds om min Harpe,
 Naar de zittrende Strengte fortolkte
 Sukkende Glæder, og Smilets og Taarens
 Himmelske Sprog —

Mig har Krigslyd og Vinen og Elskov
 Altid mægtig fortryllet, men aldrig
 Fyldt med Sang; dine rødmende Druer,
 Mosel, og Drefunds blussende Piger
 Kryster jeg taus.

Mig, de cimbriske Halvguders Sanger,
 Mig — o sødeste, svulmende Stolthed! —
 Mig som kiendes og elkes af Moltke,
 Mig kan de venlige Dyder allene
 Skabe til Skiald.

Stille, sølvgraae som Maanen bag Regnskyer,
 Klar som Smil, der fremspirer af Taarer,
 Hoi (jaa syntes den zittrende Umme)
 Svævede Nornen, som fordum i Buggen
 Kyste mit Bryst.

„Føl,“ saa sagde den svulmende Norne,
 „Føl Algodhed, og fredsomme Konger,
 Jordens Venner, og Dydens og Konstens
 Venner, og Armods medlidende Brødre,
 Føl dem, og syng!“

Derfor sang jeg om Stovets Forbarmer,
 Derfor sang jeg om Cimbrernes Venner,
 Rolf og Balder og Christian og Fredrik!
 Alle, som horte min smeltende Harpe,
 Smilte og græd.

Derfor sang jeg, indsvøbt i en Støvregn,
Som Philet om Dannemarks Bernstorff;
Kærligt fulgte min Sang og mit Hjerte
Cimbrernes Ven — nu tilvinker Cheruben
Skialden et Smil!

Derfor, smilende Dyders og frugtbar
Viisdoms flammende Ven, o du Jordens
Elsker! derfor, min ædelste Moltke!
Bylde du mægtig mit Bryst, og min Harpes
Zittrende Streng!

Det nye Aar

1779.

Held dig, nyfåbte Aar, som nu faa blidt fremstiger
 Af Evighedens Nat! Held dig fra Verdens Gud!
 Han selv, han byde dig at være Christians Riger
 Sit Velbehags, sin Freds og sine Glæders Bud!
 Fyld Dannefongens Bryst med Smil fra Naadens Throne,
 Hans Aand med saligt Lys fra Viisdoms blide Sol!
 Bring Styrke til hans Arm! bring Ære til hans Krone!
 Udspred Lyksalighed omkring hans gyldne Stol!
 Vor elskte Palmeqvist, vor Fredrik byd oprinde
 I stærke Skud til Træe, til Esterflægtens Lye!
 Stadfast vort Nordens Ben og Simbrernes Beninde
 Hver Glæde, som de har, og skienk dem daglig nye!
 Med Belter af Smaragd omgiord de norske Fielde,
 Og skiul de Danske Dal med tætte Stær af Guld!
 Udbred vor Skat, og viis, at al vor sande Vælde
 Bar kun tildækket med en Godbred af vort Muld!
 Kron hver en Dansk med Held, som uforfærdet følger
 Vor sølvblaae Bei til Roes, igiennem Storm og Skiar!
 Byd Havet skaane ham, og tving dets vilde Bolger
 At de tilvælte os Fred og Velsignelser!
 Fyld Konstnerne med Vid, Arbejderne med Styrke!
 Formeer dem! viis enhver en roelig Næringsvei!

Plant Segn af Kæmper om det Eden, som vi dyrke,
 Fyld dem med Mod, og mag, at det behøves ei!
 Men hver, hvis Daad, hvis Røst det Godes vise Giver
 Bestemte til sin Tolk, mod ham vær dobbelt mild!
 Fyld Dommerne med Lys og Mod og retviis Iver,
 Og Lærerne med Aand, og Skialderne med Ild!
 Straal for enhver især, som veed hvad han begierte,
 Giv ham at naae sit Maal og troe sig lykkelig!
 Men alles Bryst opflam, at hvert et indfødt Hierte
 Maa føle Danmarks Vel, før det erindrer Sig!
 D lær os agte det vor Lyst, vort Held, vor Ære,
 Med ægte Dannedyd at pryde Danstes Hiem,
 At andre see vor Glands, og at vi selv maae lære
 At elske Fremmede — og ei at savne dem!

Cantata

ved

Universitetets

trehundrede Aars Jubelfest.

1779.

For Begyndelses-Talen.

Chor.

Sank, Visdom, sank din Glands herned,
 Besøg dit Helligdom i Norden,
 Dpfyld det med dit Smil, at Jorden
 Maa see dit Tempels Herlighed!
 Fyld Altret, som vi bygte dig
 I Lyse af Skioldts bemooftte Stamme!
 Straal, Manders Lyse! brand, Guders Flamme!
 Alt Dan og Nor maae fryde sig!

Recitativ.

I Gerthas kolde Skygger
 Dpreifte Dan de vidtadspredte Hytter:
 Hver stolt, og stærk, og heldig ved sin Arm,
 Riig ved sin Fiendes Dverflod,
 Kun samlede til Fryd ved Baabenbrag,
 Ved Lurens vilde Skrald, og Minni-Sang.
 Thi Himlen dulgte dem endnu sin Fryd,
 Og hver en Slette skiulte, rød for Bold,

Sin Skat i Lyng og Klær og evig Sne.
 Da straalte Wiisdom, og den Himmelske
 Kom til Skioldungen i et Smil fra Gud.
 Da, o Canut! da smeltede dit Pandser,
 Og undrende saae Norden Fredens Glæder
 Udvalde fra din seiervante Barm;
 Og vorende og vældig flød en Strom
 Af saligt Lys fra Dannekongers Throne.
 Da følte Cimbrerne det blide Dagsklar,
 Og Haab og virksom Drift og Herkelyst
 Og mildrende og venneliære Konster
 Oplivedes trindt om din Sen, Estrithe!
 Og trindt om Baldemar, om Arels Ven,
 Og om hans seiersfælle Navner.
 Men Christian, dig, du store Kongefader,
 Vor Glædes Bald, vor elskte Skjægges Rod,
 Dig, Helt fra Oldenborg, dig var det gicmt,
 At bygge Himlens feire Datter
 Et Huus, et varigt Helligdom i Norden!
 Tre Sekler alt modtager Wiisdom her
 Med Velbehag vor Dykkelse, vort Dffer;
 Og daglig blidere, med større Glæds,
 Med altid vorende Fortrolighed
 Redlader hun sig synlig, at udsprede
 Sin Rigdom, himmelsk Lys, og jordisk Balde,
 Og Glædens Aand, og sand Lykjalighed,
 Og Heltedyder, fra sit Alter
 Blant alle Dans og Nors og Anguls Slægter.
 Tre Sekler staaer det heie Alter,
 Og — her os, Himmel! — evig skal det staae!

Aria.

O Wiisdom, tryk som Nordens Fjelde,
 Ufkiult og stadig som dets Pol,
 Udspreed dit Lys, din Fryd, din Vælde
 Trindt om Skioldungens Kongestol!
 Trods Mulm og vilde Hvirvelvinde
 Wiis os din sikke Bei til Held,
 Og styr vor Gang, indtil vi finde
 Dig selv og dit bundløse Væld!

Chor.

Straal, evig Wiisdoms rene Flamme,
 I Lys af Christians høie Stamme!
 Fyld Templet, som han bygte dig!
 Dans yngste Slægt skal see dig tindre
 Og, mættet af din Glands, erindre
 Dit første Glimt med Frydestrig.

For den theologiske Tale.

Fyld dem med Kraft, hvis Læber prise,
 Hvis Aand fortolker Almagts Bud,
 At de med sikke Skridt maae vise
 Din Bei til dig, du Glimt af Gud!

For den juridiske Tale.

Styr dem, hvis Kald det blev at byde
 Dit Danmark Held og Ret og Fred,
 At hver, o Wiisdom, trygt maa nyde
 Sin Deel af din Lyksalighed!

For den medicinske Tale.

Du som opreiste Sjælens Hytte
Til Helligdom for Skaberen,
Var dem et Lys, hvis Raad beskytte,
Hvis Kunst paa nye befæster den!

For Slutnings-Talen.

Betrygged Rigdoms milde Sæder
Dg prøved Sandheds ægte Dyd
Forevige ved modne Glæder
Det første Dagstær af din Fryd!

Hierteluk.

O Herre, forund mig Lise og Roe!
 Men revser du mig med Smerte,
 Da lær mig at taale, og bede, og troe,
 Og Jesus opfyldte mit Herte!

Ved Dødens Komme.

Udrust dig, Helt fra Golgatha,
 Løft høit dit røde Skield!
 Thi Synd og Skræk, du seer det ja,
 Angribe mig med Bold.

Udstræk dit Glavind i din Harm
 Mod dem, som trodse dig!
 Nedstyrt dem med en vældig Arm
 Fra Lyset og fra mig!

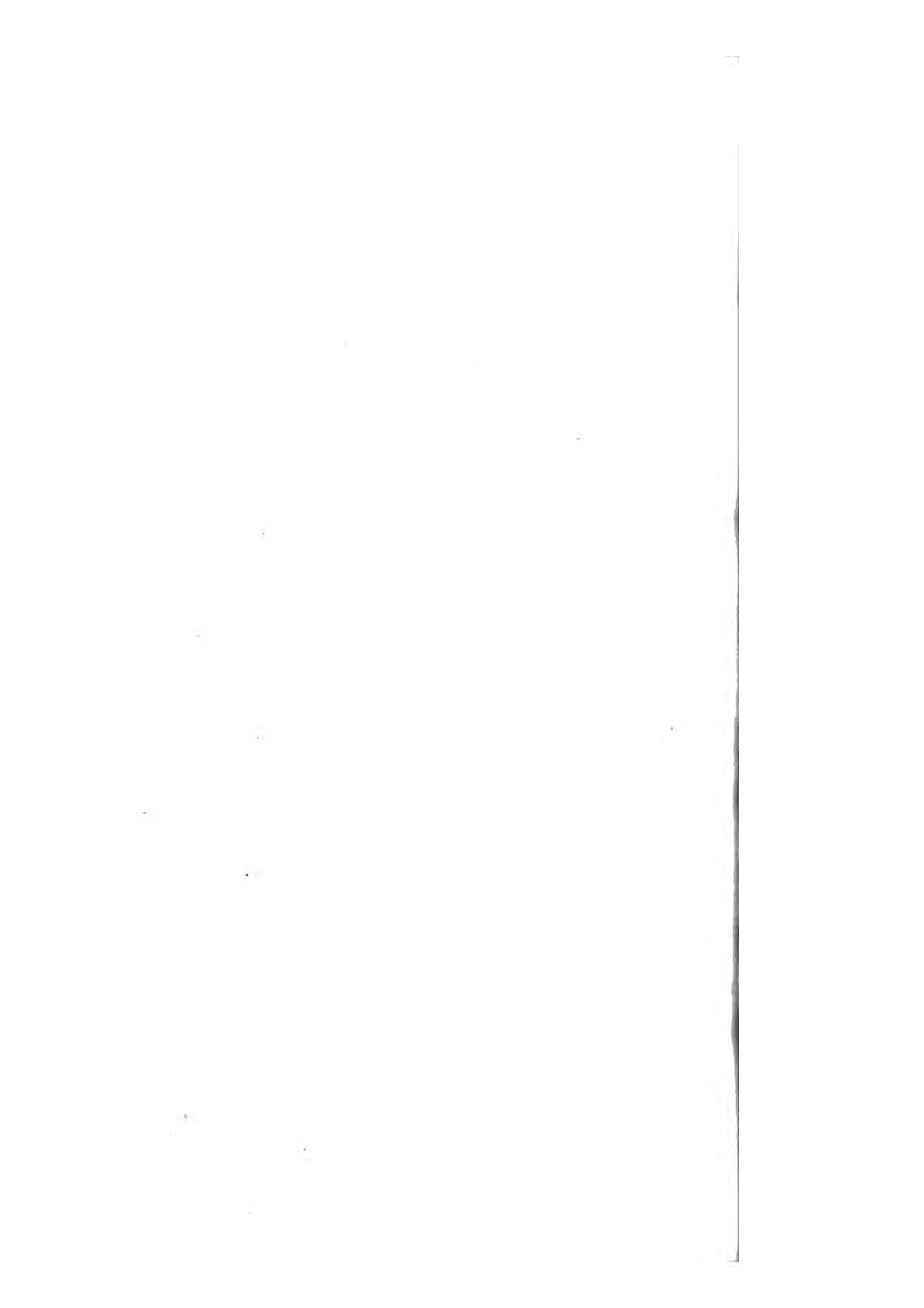
Da skal jeg, sikker ved din Haand,
 Ei frygte Døden meer,
 Men offre dig min fælske Aand
 Paa dens nedbrudte Leer!

Bryllupsdigte.

Til Hr. Ebbesen og Ifr. Huulegaard.

1765.

Hvor Zephyr hviskende blant tæt begroede Eger
Snart deler Solens Magt, snart stiller Skygger ad,
Saa i et sagte Vift med søde Viljer leger,
Dg da den boier dem, opløster Tornens Blad;
Hvor Skovens Floitenist snart Sorgestykker spiller,
Dg byder Dyr og Træer at agte paa sit Suk,
Snart kurrer, fløiter, slaaer, snart i afbrudte Triller
Nedfalder gradeviis fra Slag til søde Kluk;
Hvor . . . Men kast Penslen bort! I Undigheders Bolig,
Som knap Naturen selv kan træffe ret igien,
Der boede Celadon, for al Betyrning rolig,
I mættet Noisomhed og Pagt med Himmelen.
Ei ynket, ei misundt, ei falske Benner's Slave,
Ei priist af Rosifleng, ei lastet af Soil,
Holdt han sin vise Siæl for Himlens største Gave,
Dg saac til Verdens Stoi med et hoimodigt Smil.
Lyksaligste, mon Guld, mon Purpur, mon en Krone,
Mon Laurbærkrandsen gav din Lykke større Glænde?
Nei, siger Celadon, nei! med veemodig Tone.
Du sukker, vise Siæl! bedaares du af Sands?
Hvem er da lykkelig, naar selv den Vise knurrer
Mod Stiebne's Rarrighed? naar den Lyksaligste . . .

Men billigt Suk! Hør hist, hvor Turtelduen kurrer,
 Og husk, at Celadon er ikke skabt af Sne; ;
 Jer Chloris sukker han — o Skabnings vise Orden!
 Fra Celadon til Myg vil alle parre sig.
 Selv Adam, hellig, viis, Gud liig, Regent paa Jorden,
 Er først i Evas Arm fuldkommen lykkelig.
 O ædle Drift, o Vaand, o søde fælles Lykke,
 O Folclse, o Liv! Tie, Muse, nu om Noe,
 Noes ikke Genslighed, søg Pynten af vor Lykke,
 Hvor Elsker, Overlæg og Himlen samler To!
 Jer nævner Musen ei, I alt for svage Siæle,
 Hvis Drift var ureen Lyst og kort Begierlighed;
 Og Satyr give dem et billigt Estermale,
 Som har kun Guld og Mang til Vaandets Diemed!
 Men hvor en hellig Jld i rene Flammer brænder,
 Som Dyden tændte op, og Deden slukker ud;
 Lykjalige! hvor To fremrafte glade Hænder,
 Som sammenbandtes af Forældre og af Gud!
 Lykjalig Ebbesen, som fik din Christiane
 Til Lykkens største Pant af Himlens egen Haand!
 Lykjaligt Brudepar, som midt paa Dydens Bane
 Blev knyttet evig fast med Elskovs søde Vaand!
 Stue, Muse, sol, og syng om søde Turtelduer,
 Siig mig, hvor dette Par . . . Dog, her faldt Dækket ned;
 Naar skildrede en Pen saa rene Elskovsluer,
 Og hvem kan oversee saa stor Lykjalighed?
 Hun fik en værdig Mand, og han en værdig Mage,
 Naturen lover selv en talrig Esterflægt;
 To Duffer har kun Sted, thi hvad er meer tilbage,
 End Lykkens Stadighed og Himlens Varetægt?

Til Hr. Paludan og Ifr. Lønborg.

1768.

Bert, vilde Latter, Kiendetegn paa Daarer!
 Bacchanter rase, Glæden sælger Taarer,
 Den kildres kun, den glædes ei, som leer.
 Skrig, føleløse Pobel! stoi din Glæde!
 Men under Skyggen skal min Muse græde;
 Den larne mindre, men den føle meer!

Naar Zephis seer sig elsket af den Gøie,
 Da spille Taarer i det kielne Die,
 Da flyer hun Verden, før at føle Gud.
 Kun du, min Fristad, Helligdommens Skygge,
 Hvorunder ingen vilde Lyster bygge,
 Kun du var værd, at skjule Himlens Brud!

Naar Mentor, ædel sem en anden Skaber,
 Seer, at det Naar sig meer og mere taber,
 Og Mennesket opvoxer ved hans Haand;
 Da — Himmel! — Philomele, troe Veninde,
 Du ene saae de fromme Taarer rinde,
 Naar Engle deelte Glæden med hans Land!

Dg naar Krist losriver sig fra Spæde,
 Som rundt omkring ham stamme Tak og Glæde,
 Dg Moderen oplefter Hænderne;
 Da gaaer han bert i lange Trin, og stræber
 Til Skyggen, Glæden zitterer i de fulde Læber,
 Han lukker Diet, for at kunne see.

Dg du, min Damon! naar du henrykt tænker
 Paa Dydens Baand, og paa de fielse Lænker,
 Som knytte dig til din Lyksalighed;
 Da er kun Skyggen, og de stille Dale,
 Dg Maanen, og aarvaagne Nattergale
 De Vidner, som din fulde Glæde veed.

Derhen, min Muse! Stille, Bestevinde!
 Dg stille rislende skal Bækken rinde!
 Dg Echo, du skal tie til min Fryd!
 Men, saligt Chor af Aander, vær tilstede,
 Dg sel det, at min Muse føler Glæde,
 Dg græder Benskab og belønnet Dyd!

Da skal det staae med Taarer i mit Die:
 Min Damon er belønnet af den Høie,
 Min Ven! Dg Himlen føle det: min Ven!
 Da svare Cherub med de gyldne Toner:
 Min Ven! Dg atter: Ven af sin Forsøner!
 Dg Allmagts Tordner buldre det igien!

Saa vorte forduum Sionitens Glæde
 Op til sin Gud og til sit rette Sæde,
 Saa skal min Harpe kun for Engle staae.

Men naar du selv i Glæden kan fornemme
En fielen Githar og en afbrudt Stemme,
Da sig: det er min Ven, jeg hører paa.

Min Ven! saa synger jeg for tatte Skygger;
En værdig Hyrde! Gud hans Hytte bygger!
Hans Siord, hans Chloris, hans Lyksalighed!
Men da skal Lio slaae de høie Strenge;
Heit skal jeg raabe: Lad den vare længe,
Gud, lad den evig, evig blive ved!

Til Hr. v. d. Osten og Frøken v. Scheel.

1770.

Høit, Jordens Vise, tør du vove
 Din Flugt! afmaalt Cometers Vei,
 Tæl Melkeveiens Myriader,
 Vei Solekredse mod Menader,
 Opdag Naturens skjulte Love,
 See Godhed — og begrib den ei!

Hver Draabe i et Hav af Naade,
 Hver spiller med forskjellig Pragt:
 Du Solens Speil, og du som Terden
 Omhylles med til Skjold for Jorden,
 I fryde paa en modsat Naade,
 Gens i at prise Godheds Magt.

Du Bist i Myrthen, syng hans Ære,
 Og kom, Ocean, hans Navn ihu!
 Styrt, Strom, Skyl, Bølge, iil at prise!
 Brist, lille Bølge, for at vise
 Hvor evig stort det Svælg maa være,
 Hvor Verdner tabe sig som du!

Hvor Trællen mæskes i sit Fængsel,
 Hvor Vise tares hen i Fred,

Hvor Kummer og hvor Velslyst myrde,
 I Guld og Støv, hos Helt og Hyrde
 Har Godhed lagt Naturens Længsel:
 Den jordiske Lyksalighed.

Hvers Maal, og for enhver det rette,
 Effient i din Dragt foranderlig,
 Du glæder Jordens Myriader;
 Dig prise enig Sen og Fader,
 Kun — gyldne Væle! smukke Trætte! —
 Kun ueens om at skildre dig.

Spørg Hildebrand: hvorop han stiger?
 Og Gustavs Datter spørg: hvorned?
 Een: hvor han stønner hen i Pandser?
 Og een: hvorhen hun sminked danser?
 Spørg den som stormer, den som sniger —
 De svare: til Lyksalighed!

Een flyer, een efterstræber Væ;e;
 Een dyrker, een foragter Nøe;
 Een leer, een frydes ved at græde;
 Men hvilket er den største Glæde?
 Al Godheds Rigdom skal man lære,
 Og alles Paastand skal man troe!

Saa sang jeg! Musens Hede forte
 Mig i et vildt og bundløst Hav,
 Blant alt, hvad Jord og Himmel haver
 Af vel og slet anvendte Gaver,
 Blant Lyst, som Lidenstak oprørte,
 Og Glæde, som Fornuften gav.

Men Straalen kom, Glands fra det Høie,
 Et Glimt af Godhed, som jeg sang;
 Og høit opsvulmede mit Hierte
 Til Fryd, som kun mit Syn begierte;
 Men Tvivlens Flor faldt fra mit Die,
 Og Skygger flyede for min Gang.

Da saae jeg Dyd, og den allene
 Var skien og mægtig i mit Bryst.
 Kun den, som steds ublandet sigter
 Til at opfylde sine Pligter,
 Hvis Duffer ere faa og rene:
 Den saae jeg smage Jordens Lyst.

Dog, hvor to Hierte sig forbinde,
 Som begge valgte dig, o Dyd!
 Hvor evig rene Luer brænde,
 Som fælles Dyd og Elskov tænde:
 Der saae min glade Sangerinde,
 Der saae hun Svælg af himmelsk Fryd.

Min Osten, lær af Saligheder,
 At du har valgt den rette Vej!
 Det glimrende Phantom, som dandses,
 Ultrattet for bedragne Sandses,
 Den smukke Dunst, som tit forleder
 De Vandrende, bedrog dig ei.

Den høie Dyd, som du tilbeder,
 Var den, som styrede din Fod.
 Den var det, som, høit over hine,
 Med Engles, med din Elstes Mine,

Med Scheels udvalgte Undigheder
Saa ofte venlig for dig stod.

Nu bundet fast med Elskovs Bænker
Til alt hvad Jorden har af Fryd,
Nu kan du rolig see tilbage
Paa den som, aldrig mæt af Plage,
Halv kun paa Dydens Belyst tænker,
Imedens du omfavner Dyd.

O J, som Haand i Haand betræde
En banet Vej til Salighed,
Lykkelig Bar, som tilig nyder
Den bedste Frugt af fælles Dyrer,
Hvad meer kan ønskes eders Glæde,
End at den evig varer ved?

Den staaer! Høit skal mit Suk paakalde,
Dg Godhed svare selv: den staae!
Dog jeg, som om og troe og noie
Med roligt og umætted Die
Saae den, hvi troer jeg, den kan falde,
Dg veed den Grund, den hviler paa?

Til B*** og E***.

1772.

O du, hvis stærke Flammer drive
 Det store Hiul i Verdens Uhr!
 Hvis Straaler varme og oplive
 Den ellers staaende Natur!
 O Godheds Smil, o Almagts Bud,
 Du som opholder og bestyrer
 Alt Liv fra Elephant til Myrer,
 Fra Stovets Brimmel til dets Gud!

O du, som Himmelen betroede
 Det største Gienfkin af sin Lyft,
 Det største Glimt af den Algode,
 Som kan faae Rum i Faldnes Bryft,
 O du, hvis Smil vi smelte ved,
 Hvis Vink vi stammende tilbede!
 Din Lov, Dig skal min Sang udbrede,
 Guddommelige Kiærlighed!

Du glædede den nylig Skabte,
 Da han endnu var god og viis;
 Du blevst ham troe, endskient han tabte
 Sin Heihed og sit Paradiis;

Du straalte Belyst i hans Harm,
 Liv i den skielvende Mandinde,
 Og venlig hjalpst du dem at finde
 Et Eden i hinandens Arm.

Saa om, saa venlig og fortrolig,
 O Glædens Moder, haster du
 Fra Fyrstens Slot til Hyrdens Bolig;
 Saa trofast er dit Smil endnu.
 Selv Gren aagrer med sin Lyst,
 Kun du frembyder og udbreder
 Din Rigdom, dine Saligheder
 I Heltens og i Slavens Bryst!

Du sammensmelter brede Prindsfer
 Dem ubevidst i salig Fred;
 Og de udtømmede Provindsfer
 Udbrede din Lyksalighed.
 Og saae min Sangerfke dig tit,
 Med himmelsk Lyst belæstet, snige
 I Smilet af en kielen Pige
 Til en usavnet Eremit.

Kun til det sorte Bryst allene,
 Som stjer, som hårder sig mod Dyd,
 Har du, o Hellige, o Rene,
 Gi selv det mindste Glimt af Fryd!
 Styg, svovlet, giftig, stinkende
 Er dyrist Ild, som Laster tænde,
 Kun morderiske Flammer brænde
 Paa Chamos' skidne Altere.

Men, Herlige! hvis Bryst kan rumme
 Din Vellyst? hvo kan skildre den?
 Naar du nedstraaler paa den Fremme,
 Paa Menneskets og Himlens Ben,
 Da svulmer hans opfyldte Bryst,
 Da zitterer først hans rene Læbe,
 Da gysen han, og Taarer stræbe
 At vise Gienstien af hans Lyst.

Min B***, udbred dit Hierte!
 D viis, forklar min Sangerste
 Det kielne Suk, den søde Smerte,
 Den mægtige Fortryllelse!
 Beskriv den Strom af Ild og Is,
 Som kryber om i hver en Aare!
 Fortolk den underlige Taare,
 Som taler om dit Paradiis!

D sig mig, lær mig, hvad du finder
 Nu, da et evig helligt Baand,
 Af Almagt selv velsignet, binder
 Dig og din Elskte Haand til Haand,
 Og Bryst til Bryst, og Kaar til Kaar!
 Og naar hun rødmer ved din Side,
 Og stammer Ja, saa lad mig vide,
 Hvor tit, hvor høit dit Hierte slaar!

Thi hvert et Glimt af Salighed,
 Som naaer din Siæl, som lønner den,
 Hver Skygge, som din Lyst udbreder,
 Hvert Suk er vigtigt for din Ven.

Ja, ved almægtig Sympathie
 Skal min henrykte Sangerinde
 Begribe, see, og troe at finde
 Den Belyst, som du svømmer i!

Da skal hun, drukken af sin Glæde,
 Af hellige Fornemmelser,
 Dpdage Skiebne's skjulte Kiæde
 Og Himmelens Beslutninger;
 Og spaae, min B***, min Ven,
 Spaae skal min Sang, og Godhed svare:
 Ja, længe skal din Glæde vare,
 Og himmelsk Lyst skal krone den!

Til Hr. Hierling og Ifr. Malling.

1772.

Ord eller Lyd, som Babels Hvirvelvinde
 Forfølge, tumle, splitte ad til nu!
 Ord, som, i Brodres Læber daglig blandet,
 Forstaaes om alt, og af enhver om andet!
 Lykkelig! o lad min Sangerinde
 Begribe dig! o Lyd, hvad siger du?

Thi liflig er du, Lyd, som Harpens Toner,
 Som Vestenvindens Sang blant Roserne.
 Hvor er du da? D lad en Straale vise
 Den Indling, som du trættes ei at prise!
 I Stov, i Guld, ved Hytter eller Throner,
 Hvor skal jeg søge den Lykkelige?

Hvor Trællen næstes, glad i gyldne Lænker?
 Hvor Eremiten, maver, stolt og frie,
 Kun nyder Sig? hos Helten? hos en Hyrde?
 Hos den som bærer, den som er til Byrde?
 Hos den som dybt, hos den som aldrig tænker?
 Hvor er du, Drom! og hvad bestaaer du i?

Men Pactols gule Sand og Indi Stene
 Og Daphnes Krands er ikke nok til dig,
 Lykkelig! for Feige og for Slaver
 Flyer du; den Stolte flyer for dine Gaver;
 Hos Dyd, hos Viisdom findes du allene,
 Den Fromme kun kan være lykkelig.

Den da, som, god og viis og stærk og rolig,
 Kun øjer Glæden af sit rene Væld,
 Den, som har sluttet Forbund med den Høie,
 Hvis mindste Suk er stort i Almagts Die,
 Hos denne har Lykkelig sin Bolig,
 Ham overøjer den med Lyst og Held.

Kom frem, du første Mand, af Godheds Hænder!
 Lad Musen see dig i dit Paradiis!
 For dig udbreder Almagt hvad den skabte;
 Hvad Myriader har, og hvad de tabte,
 Det eier du; du føler Gud, og kiender
 Og ligner ham; god er du, stærk og viis.

Lykkelige, hvi smagter da dit Die?
 Hvad leder Himlens Ven forgieves om?
 Det af Algodhed fulde Hjerte banker
 Uroligt; Suk adspredte Viisdoms Tanker.
 Blev Støvets Siæl ei mættet af den Høie,
 At Længsel ulmer i hans Helligdom?

Hvor er Lykkelig? Men Glædens Fader
 Har seet det Suk, som Manden bluser ved.
 Han saae den Fryd, hvertil han kunde trænge

I Godheds Skiod, i Edens gyldne Enge.

Han fandt ham god, som Himlens Myriader,
Men ei lykkelig i sin Sculighed.

Først i din Arm, du rødmende Mandinde!

Først ved det svulmende, det kielne Bryst,
Hvor i et Sprog, som Godhed selv har blandet,
Et Suf betroer sin Belyst til et andet,
Smil doer i Smil, og Verdener forsvinde:
Der boer Lykkelig, der throner Lyst!

Ja, jeg har fundet den! Den boer allene

I Christnes Bryst, hos Blisdom og hos Dyd.
Men der, min Hierfing! der hvor Luer brænde,
Som Himlen selv, som Dyd og Elskov tænde,
Der finder du, der siner min Camene
Et Svalg, og hvilket kundlost Svalg, af Fryd!

Alt lyser Hymens Fakkell høit til Glæde,

Og Amor følger med sin gyldne Piil.
Alt møder Himlen dig, see, den udbreder
Sin rige Gave, Dyd og Undigheder!
Alt knytter den Lykkeligheders Kiæde,
Som Godhed selv besegler med et Smil.

Alt svarer Glædens Chor, en snehvid Skare

Alf unge Dyder, Elskov rødmende,
Og Dmhed, smilende med Modres Miner,
Den stolte Trofskab, Humslighed som triner
Forsigtigt frem, og Fromhed — alle svare
Og kalde Hierfing den Lykkeligste.

O svar og du, som zitterer i min Læbe,
 Natur! Men Lyst, men Blodets søde Magt
 Har qvælt min Stemme med Lyksaligheder.
 O Muse, syng da du min troe Veileder,
 Bøn, Broder, Lærer! — men o! Taarer stræbe
 Alt sigte meer, end al min Sang har sagt.

Og broderlige Taarer skal anraabe
 Den Gud, som gav dig din Lyksalighed,
 Om . . . og hvorom? hvad kan min Sang begiere
 Til den Lyksalige? Guld eller Ære?
 Nei, Gierfing! thi det Beste, du kan haabe,
 Er at den Lyst, du har, maa vare ved.

Til Hr. Berling og Ifr. Godiche.

October 1772.

Bag Zembla er et Bierg af Sølv, som stiger
 Mod Himmelen; der boer den stolte Kriger,
 Indsvøbt i tykke Skyer af evig Snee,
 Og mørk, og grum, og græbselig at see.
 Der throner Solens Fiende, han som strider
 Med Livet fra utænkkelige Tider;
 Der rustet han sig ud til evig Krig
 Mod Gaabets Born og dem, som glæde sig.
 Hans Røst er Storm, hans hule Suk oprører
 Afgrunden, og forstyrret Skibets Fører;
 Hans Dines Bink er Mulm, og Nat, og Død;
 Hans lumste Smil gjør Hinden bleg og rød.
 O flye, Natur! Alt seer man ham nedstige
 Fra Biergene af Sølv, den Skrækkelige!
 Seer ham! hist, svøbt i Taage, vandrer han
 Paa Nyggen af det vilde Ocean.
 Fra Polens Bredde kan man alt fornemme
 Hans vilde Tysfende, hans Brede's Stemme.
 Alt kommer han beredt til Kamp og Krig,
 Og Solen flyer, og Glæden stinler sig.

Naturen blegner, sukker dybt og græder,
 Den hylter, sønderriver sine Klæder,
 Fører sig en Sæk, et hæsligt Slor,
 Og stønner, sprætter, mattes ud, og døer.
 Arbeidets Søn, den stærke Landmand, bæver,
 Soldaten puster i de haarde Næver,
 Den tykke Junker flyer til sin Gamin,
 Og Nympfer pandsre sig med Hermelin.
 Og alle væbne sig mod Kampens Brede,
 Een med Vulcans og een med Bacchi Hede.
 Og alle flye, den troer sig lykkelig,
 Som veed et Sted, hvor han kan skjule sig.
 O du som fandt et Skind og Liv og Varme
 Og Lyft i din Hyrdindes kielne Arme,
 Min Berling, du som er bevæbnet med
 Den rene Ild af ægte Kiærlighed,
 Lyfsalige! lad Kampen snuse, true!
 Du smiler tryk ved Amors søde Lue,
 En himmelsk Ild, som, tændt af Gunders Gud
 Ved Dyden selv, kan aldrig slukkes ud.
 Og lad Naturen blegne, sukke, græde
 Og døe! Din Ild opliver dig til Glæde;
 Den spaaer dig salig Frugt, skient Jordens Skiod
 Er luft; og dobbelt Liv, skient Pan er død.
 O vise Valg! ja, Berling! ja, den Høie,
 Som elsker dig, har selv opladt dit Die;
 Han viiste dig det skionne Tilflugtssted,
 Og han velsigner det med Varighed!

Til Hr. Find og Ifr. Lund.

Mai 1773.

Nu smiler Solen stolt bag aabne Himle;
 Naturen foder, unge Blæder vrimle
 Omkring dens Bryst.

Den blev befrugtet under Allmagts Vinger;
 Nu foder den, og af dens Skiod udspringer
 Nyfaktes Lyst.

Et Svælg af Haab, som ingen Skye indskrænker,
 Og salig Tak bestæle den, som tænker;
 Han føler Sig.

Og hine Dyr, som Tanke ei var givet,
 Forkynde hede Følelser af Livet
 Ved Frydeskrig.

Jordguden kiender kun de store Skygger
 Af Skaberen, som trindt omkring ham bygger
 Sit Paradiis.

Men Spurven selv opslagger mod sin Skaber
 Og priser ham, og al Naturen taber
 Sig i hans Priis.

Den Svageste udruster sig, den Spæde
 Udvider selv sit lille Bryst til Glæde,
 Som Himlen spaaer;
 Et sødt jeg veed ei hvad, en kielen Smerte,
 En salig Bængsel svulmer i det Herte,
 Der neppe slaaer.

Men du, min Broder, du som Godhed leder
 Imod den største blant de Saligheder,
 Der naae vort Bryst,
 O du, hvis ædle Herte fandt sin Mage,
 Udviid det, til at rumme, at modtage
 En himmelsk Lyst!

Thi ei de grønne, gulddindsprængte Skove
 Dg ei den emailleerte Dal kan love
 En Lyst som den;
 I Biergets Skjød kan ingen Glæde findes
 Som den, hvortil du nu for evig findes
 Af Himmelen.

Den skønneste blant alle Vaarens Dage
 Er mod et Smil af en elskværdig Mage
 En Vinternat;
 Dg mod den Ild, som Dyd og Elskov tænder,
 Dg mod den Ild, hvoraf dit Herte brænder,
 Er Solen mat.

Naar Viljen falmer, naar nu Stormen leger
 Med sammenkrumpet Lov af Nordens Eger,
 Naar alt er Is:

Da blomstrer Salighed i dine Arme,
Og Glimt af Gud bestraale og opvarme
Dit Paradiis.

Omfavn din Fryd, betroet dig til din Glæde,
Vær tryk ved Pagtens diamantne Kiæde,
Bed Herrens Haand!
Han bandt den; han velsigne den! han give
Sin Engel seent sit Vink, at sønderrive
Saa smukt et Baand!

Til Hr. Knap og Ifr. Lemvig.

1774.

O Glædens Tolk, du Himlens høie Datter,
 Urania, besøg mit Bryst!
 Dølsk min Siæl, om Stovets Borger fatter
 Et Gienstik af din Lyst!

Ihi evig uforandret er din Glæde,
 Og uafbrudt din Salighed:
 En skion, en lang, en uafseelig Kiæde
 Af lige store Led.

Det er som tusinde; dog kan dit Døie
 See hvert, og ikke blive mæt,
 Dit Bryst blev aldrig koldt. Kom fra det Høie
 Og lær mig fatte det!

Har Jorden Fryd, som seent, som aldrig mætter,
 Som uafbrudt blev lige stor,
 Hvis første Straaler Tiden ei udslætter,
 Da, Muse, viis mig, hvor!

Men Harpax kiedes aldrig ved at rue
 Paa Dyrer af sit røde Muld;
 Med brustne Dine ønsker han at skue
 Sin Pinebænk af Guld —

Vort, usle Træl, hvis hele Siæl er bundet!
 Hvad skal din Marter blant min Lyst?
 Gist veed vi nok, hvis Kraft er ei forsvundet
 For den har sprængt vort Bryst.

Men Kroners Glands maaskee kan aldrig matte;
 Af Lorbær blev man aldrig kied —
 Af see Monark og Helt, og see dem trætte
 Med Længsel skue ned!

O Stovets Lov, Forandring! er du blevet
 Den høie Siæl umiskelig?
 Af ønske dette Glimt af Gud sig drevet
 I evig Kreds af dig? —

Hvad zitterer i min Harpe? Ha, jeg hørte
 At Strengen skialv af himmelsk Lyd!
 Urania! hun kommer! see, hun rørte
 Min Siæl med Glimt af Fryd.

See Taagen blegne, rødme og forsvinde!
 Dg herlig, stolt som Dagens Gud
 Fremtriner hun, Cherubernes Veninde,
 Som synger Godheds Bud.

Et saligt Par, hvis Dine straale Glæde,
 Gaaer frem ved hendes høire Haand;
 Den venstre holder Pagtens gyldne Kiæde
 Dg Dyds og Elskovs Baand.

See, synger hun, om ikke disse vandre
 En jevn og lang og lige Bei
 Blant jordisk Lyst, som intet skal forandre,
 Dg som dog matter ei!

See, Døden skal først sildig sønderbryde
 De Baand, som bandt dem Bryst til Bryst;
 Dog skal der' Hjerte sidste Time nyde
 Den første Times Lyst!

Ja Ven, ja Knap, som Almagt nu har bundet
 For evig til din Elstes Barm!
 Vor Jord har varig Lyst — den har du fundet
 I Ernestines Arm!

Du heftes af din Lemvigs kielne Flamme
 Med bedre Baand, end Phoebi Krands,
 Til Fryd, som, skient den altid er den samme,
 Dog taber ei sin Glands.

See paa din jevne Vei med Tak tilbage,
 Med Haab og sød Forventning frem!
 Din Brud, din Lyst, formere dine Dage,
 Og Gud skal krone dem!

Til Hr. Brünnich og Ifr. Schow.

1776.

Dæmp Harpens Klang, og neppe røre
 Din lette Haand ved Strengene!
 Nyn Slummer i den Starkes Dre,
 Du Glædens kielne Sangerfke!
 Nyn Tryghed i den Bises Bryst!
 Men qvæl hver Lyd, som tør advare
 Selv i dit Skied om List og Fare,
 I raske Hvirvler af din Lyst!

Den Helt, som Løver slavisk dyrke,
 Blodgiør hans Sial og frit ham ud!
 D siig, hvori bestaer din Styrke,
 Du Jordens underlige Gud?
 Betroe mig trygt, med hvilke Vaand
 Din hoie Sial kan sikkerst bindes,
 Hvoraf den stærke Snor kan trindes,
 Som ikke smelter i din Haand!

„D Emigrersfke, ifald du tænker
 At fængsle mig i dette Skied,
 Bind mig med Pluti gyldne Lanker,
 Da er jeg bundet til min Død!“

Han slumrer. Vaagn, du rige Træl,
 Vaagn i din Afmagt, see dig bundet!
 „Hvem? jeg? af Støv? See det forsvundet
 Som Nattens Taage fra min Siæl.“

Mig, Falske, kan du let bedrage;
 Dog, Grumme, kan du ynede mig,
 Og frygtfom skiule for mig Svage,
 Med hvilke Vaand man fængsler dig?
 „Sirene! vel kan Guld kun svagt
 Afholde mig fra Friheds Glæde;
 Dog Wrens diamantne Kiæde,
 Den skulde trodse Siælens Magt.“

Dæmp Harpens Lyd! han slumrer atter;
 Med Diademer bind ham nu.
 Dog, Daare, tænkt paa Gustavs Datter,
 Kom Lydsflands femte Carl ihu!
 Bind Jordens Gud med Purpurbaand,
 Hæft ham med Staal til Verdens Throne,
 Omshyng hans Hoved med en Krone:
 Det er ham Glas i Barnets Haand.

Hvi vil du da, Mistænkkelige,
 Hvi vil du spotte Sangersken?
 En kielen og uskyldig Pige,
 Kan Helten frygte sig for den?
 Din Spot aftvinger Musen Graad;
 Siig heller, siig, at intet binder,
 Hvor Guldets Troldomskraft forsvinder,
 Og Diademer kraft som Traad.

„Forførelse, hvi vil du trætte
 Min Siæl, og svække mig ved Ven?
 Saa viid: hvad ingen kan udrette,
 Kan Aphrodites blinde Sen.“
 Nu smeltede min Sang hans Bryst!
 Kom, Amer, med din Rosenkræde,
 Kom snart, og bind ham til din Glæde!
 Forstrik hans Siæl i kielen Lyst!

Vaagn af din Drem, du drukne Slave,
 Og knæl for Elskovs blinde Gud!
 Dit Mandedræt er Amors Gave;
 Knæl, og adlyd hans mindste Bud!
 „Jeg knæle for et Varn, en Blind?
 Svdt er hans Vaand, og skien hans Lænke,
 Men skier, saasnart den tør indskrænke
 Et frit og heit og ædelt Sind!“

Ha, Spottere! du sønderslider
 Et tusindstrenget Vaand saa let?
 Tie! kied at spørge dig omfider,
 Vil jeg nu ikke vide det!
 Og skal min Sang, dit Hjertes Ild,
 Dit Dros Lyst, din Noes, forstumme!
 Tie uforstyrret, tie, du Grumme!
 Vær sikker fri, og hård, og vild!

„Ha, fritesyge Sangerinde,
 Ha, lok og true mig ei til Træl!
 See for de Vaand, som evig binde
 Min villige, min vaagne Siæl;

Det Baand, som Dyd og Klogskab spandt,
 Som Amor suer, og Hymen knytter,
 Og Almagt hæder og beskytter,
 Det stærke Baand, det evig bandt.

See hist et yndigt Par, ombundet
 Med Dyds, Fornusts og Elskovs Baand,
 See dem for evig sammenbundet
 Af Hymens og af Himlens Haand!
 Og see dem glade, Bryst til Bryst,
 Betsigne selv den Haand, som skænker
 De uopløselige Bænker
 Og fængsler dem i evig Lyst!" —

Dig ædle Brud, dig vor Veninde,
 Dig og din elskte Brunniche,
 Dig saae den fromme Sangerinde,
 Og Glæden klang i Strengene.
 Da først, saa sang hun, naar du har,
 O Frihed, naar du kan tilkyde
 Den Lyst, som slige Fanger nyde,
 Da skal du løse dette Par!

Men see der' Baand, betragt det nøie!
 Betragt der' Bænke, Led for Led!
 Det Smil, som svømmer i der' Die,
 Som Kinden ei tør rødme ved,
 Sunsholderiske Dyders Pagt,
 Det søde Maal, hvortil den sigter,
 Den muntre Flok af milde Pligter:
 Staaer denne Skat i Friheds Magt?

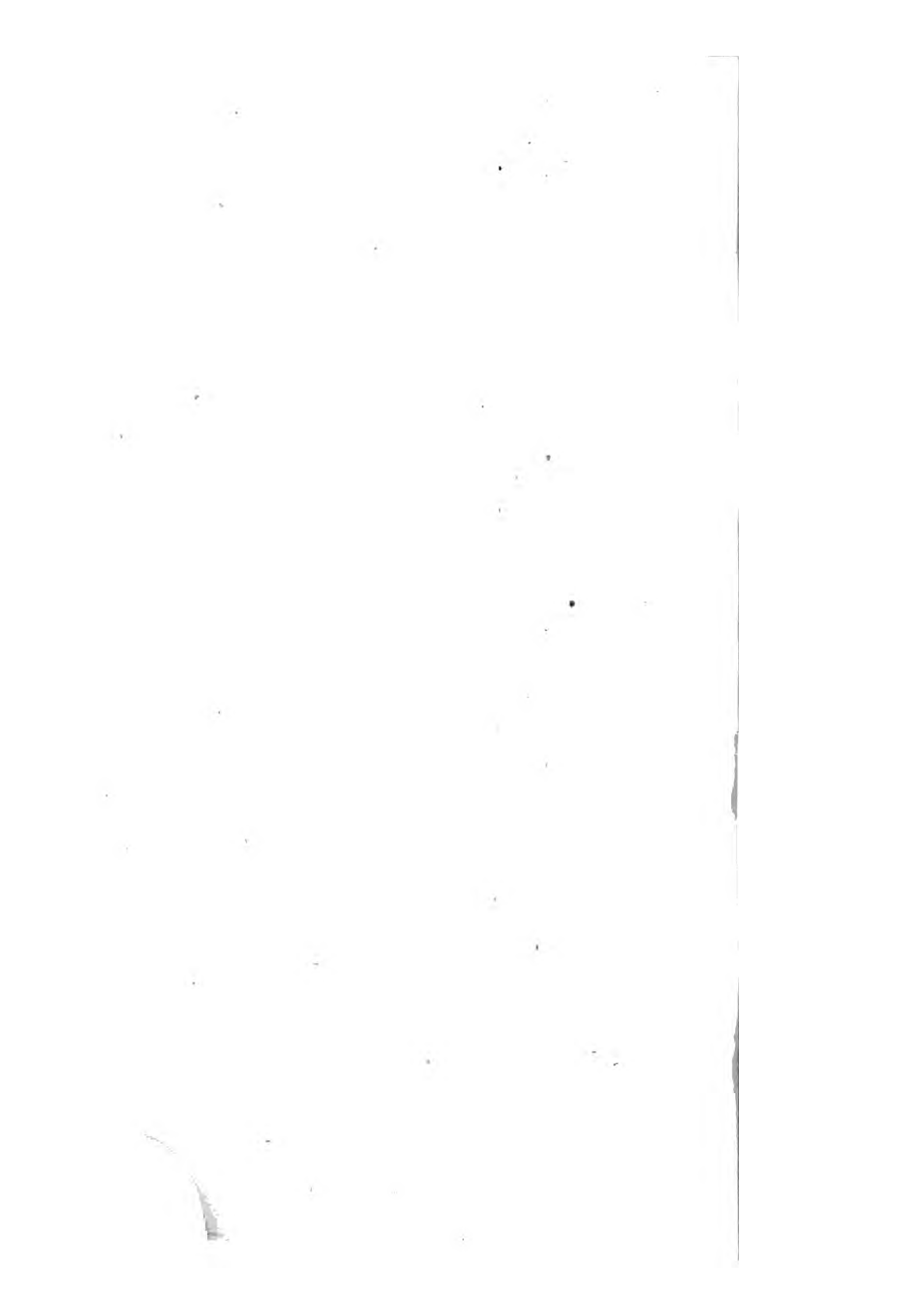
Doc da i Lyst, og tielen Klage
Skal mueligt høres ved dit Liig;
Dog Suk, som ønske dig tilbage,
Har Baandet qvalt, som qualte dig.
— O du, det Godes Giver! byd,
Vink, Almagt! at saa skion en Kiæde
Kun hårder sig i jordist Glæde,
Kun løses op i himmelsk Fryd!

Sorgedigte.

Over Frue Rneberg.

1767.

Azor, som frygter for at græde,
Kryb, leed i Stovet efter Glæde,
Dg følg din jordiske Natur,
Men langt fra disse stille Skygger,
Hvor Serriq Helligdomme bygger,
Som taaler ingen Epicur!

Vanhellig Sværm af glade Daarer,
Dg Misanthrop, som leer af Taarer,
Flye! Muses græder ei for dig.
Nu brøler, Tordenstemmer, brøler,
At ingen hører hvad jeg føler,
Som hindrer eller spotter mig!

Dg du hvis spæde Taarer rinde
Bed allermindste Modgangs Binde,
Din Graad vanhelliger mit Suf.
Kun Biisdom og et ædelt Hierte
Fortiene Deel i sliq en Smerte,
Som er til Daarens Sial for smuk.

Men J, som leve for at være
 Guds, Menneskets og Eders Værelse,
 Som elske Dyden, hvor den er;
 Og du, hvis fiendne Hjerte banker,
 Opsvulmet af de bittere Tanker
 At have havt og været fiær,

Gråd! Flyder, vise Taarer, flyder
 Ved Templet, som bestemt til Dyder
 Faldt ved et usørgt Stød!
 For Himlen skal den Fromme græde,
 Og sige, at hans Trost og Glæde
 Er, at er alt for tidlig død!

From, og i al sin Vei retfærdig,
 Ung, yndig, elsket og elskværdig —
 Hvad kan vel Døden rove meer?
 Klage, Dyd, thi billig er din Klage!
 Og brist i Graad, forladte Mage,
 Ved dit tilbage blevne Leer!

Og da, naar Eftertiden glemmer
 De Levninger, som Jorden glemmer
 Af Ryebergs døde Egteven,
 Da vædes hendes Eftermæle
 Med Taarer af de store Siæle,
 Hvis Suf er meer end Skialdens Pen.

Over Frøken Holstein.

1768.

Den Mand, for hvilken Dødelige blegne,
 Nord=Engelen stod over Cimbrers Egne;
 Teutonen skiald, og Odins stolte Sonner
 Fornedrede der' Heltesprog til Bonner.

Ei tusinde laae ved Machaens Fod,
 Saa vilde vise — ingen havde Mod.

Ekioldungen selv fandt ingen Smag i Væc,
 Svortil han intet Vidne kunde være;
 I gyldne Kiæder hang den Riges Hierte,
 Og Slaverie var alt hvad han begierte;
 Den Kielne frygtede den kolde Fjord,
 Og Frækhed skiald, thi Gud kan holde Ord.

Det andet Troß, en Sværm af halve Stæle,
 Som skilles kun fra Fæe ved Gang og Mælc,
 Krøb sagte bort, i Haab at Kiæmpens Dic,
 Saa skarpt det var, ei mærkte dem saa noie.
 Han saae dem, men udstrakte ei sit Sværd;
 Af alle dem var ingen Døden værd.

Da saae jeg Dydens Billede fremtræde,
 I Tiet spillede majestætisk Glæde;
 Ei kied af Livet, men til Døden værdig,
 Til Throner og til Herrens Alter værdig,
 Usminket yndig, og usminket from
 Var den Heltinde, som jeg synger om.

Men ak, min Sang . . . det matte Hæerte stræbet
 At trænge sig til uopladte Læber!
 Lad Taarer skildre, dybe Suk skal sige
 At knap Naturen kiendte hendes Lige!
 Men, Die, tael hvad Sorg min Pen forbed,
 Siig Himmelen, siig, ak at hun er død!

Men du Tyran, uboelig ved Taarer,
 Som slaaer kun hvor du mange Hjerter saarer,
 Og du Barbar, som graadig til dig riber
 De Dydige, som Himmelen os giver,
 Siig Grunden til dit Valg, og hvi din Lyst
 Kun mattedes ved Blod af hendes Bryst!

De Vise spurgte jeg, og dem, som Jorden
 Har sat til Regler for det Heles Orden:
 Hvad Led det var i Verdens store Riæde,
 Som knytter Graad umiddelbar til Glæde,
 Og hvi det kommer at hos Mennesker
 Det Gode til det Onde Marsag er!

En gammel Harpar lever sig til Plage,
 En Dydig døer i sine beste Dage;
 En Tidsel groer, en deilig Rose falder;

Fortred og Laster krones kun med Alder.
 Siig du, som veedst at alt sin Marsag har,
 Om Laster sundt, om Dyd forgiftet var!

Men Stiebneens Born, I Zenons vise Daarer,
 Opblaste Smaac, som negte Jorden Taarer,
 Og es til Trost kun denne Sætning lære,
 „Nu er det saa, og saadan skal det være“:
 Hvem skrev den Dom, og hvilken Moders Haand
 Har knyttet slikt et ulyksaligt Baand?

Men siig, Socrat, hvad Len kan Dyden vente?
 Er Suk og Taarer det som den fortiente?
 Tyrannen elsker Slaven som adhyder;
 Hvo var da den, som bød og straffer Dyder?
 Men mørke Taler, Lov og Evighed
 Er al den Trost, det Intet, som I veed.

Da steg min Siæl; heit bag Naturens Skranke,
 Blant Evigheder svimlede min Tanke;
 Og hvor man giennem Natten glimter Straaler,
 Et uslakt Lys, som Cherub neppe taaler,
 Der søgte min forrøvne Siæl at see
 De Baand, som sammenknytte Tingene.

Forvirret trængte mit forgrædte Die
 Igiennem mørke Hvirvler til den Høie;
 Her laae de Kulder hvori Allmagt skriver,
 Den store Bog som uferandret bliver.
 Jeg saae, at Berdner flyede for de Bud,
 Som tordnede fra Bogen og fra Gud.

Da var det, hellig Skræk betog mit Hjerte;
 Jeg skiald. Forovne, sig hvad du begierte!
 Hvo var den Dm, som dristig turde krybe
 Op til det Høte, og besee det Dybe?
 Alviisdom talte, Almagt svarte Ja;
 Hvi taler Støv, hvi svarer Drmen da?

See og fortæl! Men Glædestaarer rinde,
 Jeg saac, mit Die kiendte min Heltinde;
 Som Drion — men tier, matte Toner —
 Hun var! hun stod som Brud hos sin Forsoner!
 Lie, matte Graad, thi hele Himlen leer,
 Og vor Heltinde græder aldrig meer!

Over Frue Rahbek.

1768.

Ø Viisdoms Dyb, hvori Cheruber svimle!
 O Bei, hvis Maal kun den Alvide veed!
 Og du, o Stræk for alle skabte Himle,
 Du aldrig skaanende Retfærdighed!
 Tor Stovets Broder med et dristigt Die
 See op mod Lyset? tor han see sin Gud?
 Og tor vel Leeret trætte med den Høie
 Og spørge ham om Aarsag til hans Bud?
 Ja, Lys som Englers Dine neppe taaler,
 Lad min forvovne Siæl beskue dig!
 Thi bittere Taarer brække dine Straaler,
 Og Dødens Skygger gjør dig taalelig.
 Min Aand er knuust, det bange Hjerte banker,
 Og hver en Nerve føler Bredens Dom;
 Hvor skal jeg da henvende mine Tanker,
 Om ei til ham, hvorfra min Smerte kom?
 Tie, kielne Harpe! thi min Aand vil høre
 Den Røst, som Himle flye, og Dømmens Røst,
 Hans Torden være lifflig i mit Dre,
 Og Verdener skal falde, mig til Trost!

Højt hver Chiddekel ned mod Træet strejmer,
 Derhen, min Mand, at høre Skræk og Død!
 At Raaden tordner og at Gud fordommer,
 Hør det, og kald det Lindring i din Nød!
 „Doe, Mand!“ saa sagde han som skabte Jorden,
 „Dg al din Afkom smuldre bort i Stov!“
 Da bad Naturen mod den strenge Torden;
 Men ingen horte, Raaden selv var døv.
 En evig Lov gif ud fra Dommens Throner,
 Som selv Allgødhed ei kan slette ud,
 Hvorfor det største Offer ei forsoner,
 Som dræber alt, endog hver Jordens Gud.
 Forgieves spræller du mod Dodens Smerte,
 Dg krymper dig, naar du skal klædes af!
 O Mand, som giemmer Herren i dit Hierte,
 Dg du skal doe, og giemmes i en Grav!
 Forgieves byder Croesus Millioner,
 I Guld nedgravet er hans Riød kun Høe;
 Selv Jordens Guder paa de største Throner
 Er Adams Elægt, og fødes for at doe.
 Forgieves skime jordiske Gudinder
 Som Stierner, thi og de skal sluffes ud;
 Det er kun Weirlys, som i Hast forsvinder,
 Dg Hendes Døttre, som fortørnte Gud.
 Forgieves stoler hiin paa sine Kræfter,
 Forgieves denne paa de unge Aar;
 Det er ei Ting, som Døden spørger efter,
 De ere Stov, og Stov er det, den slaaet.
 Kan Lyder da, kan Millioner Taarer,
 Kan Guld, og Rang, og Ungdom ei befrie,

Hvi sukke da formastelige Daarer
 Mod Himmelen, og hvad begræde vi?
 Vi vil . . . men flyder, flyder, Taarefloder!
 Af usle Trost, som kom af andres Nød!
 Heit vil jeg græde, at hun var min Moder!
 Hun var det — Himmel! og nu er hun død!
 Men tank ei, Jord, at jeg allene taber!
 Og du som elsker Dyd, og du har tabt;
 Til Bitt for dig, til Vre for sin Skaber,
 Til Dyden og til Døden var hun skabt!
 Blødtørstige Tyrann, dit skumle Die
 Saae ei paa Rosen, da du slog den om!
 Ung var hun, yndig, elsket af den Høie,
 Sin Nastes Fryd, sin Skabers Helligdom.
 Hun faldt! hvi gif ei Solen her tilbage?
 Hvi frelstes hun ei nogle Aar endnu?
 Heit vil vi græde, billig er vor Klage;
 Hvor haardt, hvor haardt, o Herre, straffer du!
 Og du som nu har tabt dit halve Hjerte,
 Foreen dit Suk med mit, oploft din Nøst!
 Hør den, o Jord! O Himmel, hør vor Smerte,
 Du sendte Sorgen, send os nu din Trost!
 Hvo ferte mig til Trostens sande Kilde?
 Og hvilken salig Aand erindrer mig,
 At den Alvise aldrig handler ilde,
 Og at min Klage var formastelig?
 Skal jeg uskionksom knurre mod din Glæde,
 O Salige, og sørge, naar du leer?
 I stille Skygger sagte vil jeg græde
 Og fælde Taarer, som du ikke seer;

Thi var ei Himmelen din rette Bolig,
Dg hvem belønner Dyden meer, end Gud?
Der lever du ufristet, glad og rolig,
Dg Engle kalde dig din Skabers Brud.
Du er lykkelig! vi som blev tilbage,
Kun vi har tabt ved din Lykkeligbed;
Tilgiv os da, tilgiv os denne Klage,
Dg om vi længes efter samme Sted!

Over Grevinde Schulin.

1770.

O Nat, da ei et Gran gav Gienfkin af den Hoie,
 Da Godhed ei fandt Stov at hvile ved!
 O Svælg af Lys, da Herrens Die
 Kun mødte Sig i bundløs Evighed!
 Ufatteligt! . . . Dg vi, hvad var vi, før Alfader
 Udstrøede Verdners Sæd — en Haandfuld Gran
 Indsprængt med glimrende Monader —
 I dette Svælg, der var saa stort som han?
 Nu svævede hans Aand, nu talte Magtens Stemme,
 Dg Solekredse viklede sig ud;
 Nu blev en Jord, og af dens Gienme
 Opstod et Stov, og dette ligner Gud!
 Den Evige! den Gud, som Solekredse prise,
 Fordi de hvile i hans høire Haand!
 O Tanke, kom at undervise,
 Kom at opløste vor nedslagne Aand!
 Hvor let opsvulme vi, naar i ubrækket Orden
 Held moder os paa Held, og Lyst paa Lyst!
 Hvor let, naar Himmelen og Jorden
 Aplyde Vink af Dusket i vort Bryst!

Da see vi kun os selv. Men, mærke Evigheder,
 Da selv vor Jord var ei et Gran endnu!
 Da, naar vor Siæl bortfank i eder,
 Da kom den først Algodheds Magt ihu.
 Hvor let nedtrykkes vi, naar mørke Himle brede,
 Og Slag i Slag paa alle Sider flaaer;
 Naar Dnske, Haab, og hvad vi fele,
 I Skiebneu steds en affagt Fiende faaer!
 Da see vi kun vor Nød. Men, Evigheders Fader,
 Og du som lodst et Støv at ligne dig!
 Hvad Himmel og hvad Skiebne skader,
 Hvad skrækker den, som er Alfader liig?
 O Tanke! — Salige, hvis Tab vi nu begræde,
 Du fandt dens Trost, og Bøgten af dens Bud:
 At tænke paa sit Støv i Glæde,
 I Modgang paa sin Dignelse med Gud!
 I jordisk Høihed nær Gudinderne paa Jorden —
 Hvor stort, at staae ved Siden af Schulin
 I Fryd, den Mand hvis Afte Norden
 Velsigner! og hans store Siæl var din!
 Ham værdig nød du da, hvad Gæde fielden nyder,
 Naturens Sødhed, og Alfaders Fred,
 Og Frugten af de rene Dyder
 Som kun bestemme vor Lyksalighed.
 Men Lyffens største Glands formaade ei at blende
 Din Siæl, og i din Kreds af Fryd og Pragt
 Fandt du dig selv, glad ved at fiende
 Dig, din Oprindelse, og Godheds Magt.

Da kom den mørke Skye, og Slaget traf dit Hjerte:

Han døde, den som boede i dit Bryst!

Nu overiilte dobbelt Smerte

Den Siæl, som var fortrolig med sin Lyst.

Du stod du tryk ved Dyd og det, du aldrig glemte,

Forsikning om den større Salighed,

Som Verdens Skabere bestemte

Til Støvet, som han vilde ligned ved.

Som Klippen svulmer ei ved Middagsjølens Hede,

Du falder ei, skjønt Hav og Himmel slaae,

Saa kan dit Venkæb og din Brede,

O Jord, ei røkke dem, der tænke saa!

Nu glad og tryk i Kredss af evig rene Dyder,

O Salige, forsmaaer du Jordens Lyst!

Du Suk — de som Naturen yder —

Selv Solens Graad kan neppe naae dit Bryst.

Du seer den, ommeeste blant Mødre, fra det Høie,

Din Efterladtes Smerte! og du seer

Med salig Belyst i dit Die,

Alt Dyd og Duhed rundt omkring ham leer.

Saa synker al din Siæl i evig, evig Glæde,

Saa doer dit Die i Allgødheds Magt,

Saa smiler du mod os, som græde

Ved Graven, der hvor kun dit Støv er lagt.

Over Hr. Hermann.

1770.

Naar Dyden hoi og glimrende og prægtig
 Aftvinger Jorden Lyst,
 Da er en Gienlyd af dens Rost almægtig
 I hver en Bardes Bryst.
 Naar Thronens Sen med himmelsk Mildhed binder
 Den trodsende Rebel;
 Naar Heltnes ædle Blod uftillet rinder
 For Nationers Vel;
 Naar een ved Guldets Skabekraft opliver
 En Slægt paa libysk Sand;
 Naar een oplyser Mennesket og giver
 Sit blinde Folk Forstand:
 Strax slaacr den halv berusede Samene
 Hoit paa sin gyldne Streng,
 Og tusind Skialder raabe: Hippocrene!
 Med Sang og Strig i Fleng.
 Men ubemærket, eenlig, taus og stille
 Gaaer du, o Borgerdyd,
 Ei fulgt af Barder, ei af dem som spille,
 Og ei af Sangens Lyd!
 Var Dyd da ringe, var dens Glands vel mindre,
 Fordi den viiste sig
 I mindre Cirkler end de saa, som tindre,
 O Jord, hoit over dig?

Belgiorende og smuk og stor og herlig
 Er Dyden, hvor den er;
 Sin Fader liig, omgiængelig og kiærlig
 Mod alle Menneſker.
 Og ſom den stolte Biergtop bedre prydes
 Med Solens Herlighed,
 Men ſielden føler den; naar Dalen frydes
 Og varmes op derved:
 Saa er det og, at Dyden hoi udbreder
 Sin Glands med ſtorre Pragt;
 Men jevn uddeler den Lykſaligheder,
 Som Helten ei har ſmagt.
 Og du, ſom kiæk opfyldte Livets Pligter
 Som Mand og Borgere,
 Fandt intet Navn, ei en direæiſt Digter,
 Som kan forevige?
 Kom til min Siæl, o Dyd! din Ild opvarme
 Mit Bryſt til værdig Sang
 Om den, ſom jevnt og tryg i dine Arme
 Fandt Maalet af ſin Gang!
 Men tier, omme Taarer, I ſom rinde
 Bed Aſken af min Ven!
 O tier, naar den høie Sangerinde
 Paa nye opliver den!
 Langt borte fra din Helligdom, o Nygte,
 Langt fra Hermannys Grav
 Skal Venſkab græde! langt fra Sandhed flygte
 Den Noes, ſom Hiertet gav!
 Vær høit, hans Marmor, dobbelt stærkt og prægtigt
 Paa Sandheds rene Grund!

Stort er hans Dyders Vidnesbyrd og mægtigt
 I Upartiskes Mund.

D Stad af Absalon, dit stolte Mærke,
 Hiint altid aabne Bryst,
 Hiin Aand, som danner d'ne Sonner stærke
 Til Modgang og til Lyst,

Hiin muntre Riækhed, som er altid færdig
 Til hver en Borgerpligt,

Hiin Omhed, som allene gior dig værdig
 Til større Skialders Digt:

Din Siæl, o Stad, var min Hermannys Væc,
 Hans var en Ziir for dig,

Dg da han var, lod den ei af at være
 God, fiæl og bergerlig.

Forgieres søgte Lykken selv at friste
 Hans alt for satte Mod;

Skient hoit og engang heiest paa dens Liste,
 Vlev han dog jerv og god.

Dg nød han ei, men deelte kun dens Gave
 Med større Visdom ud;

Selv uforandret, noisom ved at have
 Sig, og sit Haab til Gud.

Thi du, o Dydens Fader, Godheds Kilde,
 Kun du varst al hans Ven!

Du varst i Liv og Dod alt hvad han vilde,
 Hans Rigdom og hans Lon.

Derfor . . . men salig er du! Dg mit Hierte
 Dg Taaren kom igien;

Selv ved din Fryd forstummer jeg af Smerte,
 Thi jeg har tabt min Ven!

Over Hr. Haagenſen.

1771.

Min Sang er ſkurrende, og længe
 Klang Klagen i uſtemte Streng,

 Og al min Harpes Lyd er Graad,

 O Død! thi giftig er din Braad,

 Og gruſomt ſkiult i Roſens Skygge!

 Hver Dyd, Natur og Sundhed kygge,

 Redrev du helſt, og ever Trygge

 Gang Sværdet i en Silketraad!

Dig ſkal min hæſe Sang begrade,

 Inſværdige, ſom drømmer Glæde,

 Som ſlummer trygt i Tidens Skiod:

 Den kobler fuld af Straf og Død!

 Hvorpaa du nu ſaa rolig grunder

 Halvguders Lyſt og Englers Under —

 O Epil for Viſt og for Secunder,

 Det briſter ved et ringe Stod!

Og eders Tab ſkal Sangen klage,

 I ſom en Drem forsvundne Dage!

 I Straaler af Lykſalighed!

 Thi Mattens Skjul faldt haſtig ned;

Thi Dødens Stemme overiulte
 Mit trygge Hjerte, da det hvælte;
 Det Bryst, hvorved jeg rolig smilte,
 Er Støv, som Taarer rinde ved.

O du som deelte Lyst og Smerte
 Med dette nu beflemede Hjerte,
 O du som var min Ungdoms Ven!
 Al — han som gav, han tog igien!
 Hans Navn, hans Bink er evig æret!
 Men mig, af mig var det bestkæret
 At raabe nu: Du som har været,
 Du som ei er, vor Haagenzen!

Om varigt Liv var Dydens Rente,
 Og om Utaaltes Suk fortiente
 At være stærk mod Dødens Arm;
 Om Himlen dræbte kun i Harm,
 Og slog kun Laster med sin Torden;
 Og om kun Svaghed, Nar og Orden
 Borttog en Dødelig fra Jorden:
 Saa trykte jeg dig til min Barm!

Om var din Siæl, og from og værdig,
 Og virksom, ædel og retfærdig,
 Og stærk til Trost og viis til Raad;
 Din Død tvang Armod først til Graad.
 Guds, Dydens, Din og Dines Ære
 Var du og skal dit Minde være,
 Som ingen Parce kan affkiære
 Saa hastig som din Levetraad.

Hvi døde du? af hvi forlader
Den bedste Ven og Mand og Fader
    Dem, hvis Lyksalighed han var?
    O skielv, min Siæl, og frygt for Svar!
Vil Ormen maale Viisdoms Kiæde? .
Spørg heller Dig, hvi du tør græde,
Naar Himlen gav din Ven en Glæde,
    Hvis Skygge Jorden neppe har!

Over Mad. B**.

1772.

Almagts Ord, du store Anker,
 Du som Verden hviler ved,
 Hold min Siæl, heft mine Tanker
 Til din trygge Salighed!
 Let og svag og uden Noer
 Kastes jeg af Hvirvelvinde;
 Herre, lad mit Die finde
 Havnen, som din Naade soer!

Naar jeg paa en trolos Bolge
 Seer et Glimt af Stjernerne,
 Og den viger for sit Felge,
 Og jeg synker gysende:
 O da kom min Siæl ihu,
 Store Styrmand og Veileder!
 Viis mig Glimt af Saligheder,
 Der var evige som du!

Viis mig bag ved Dødens Skjage,
 Som omspænder Stovet her,
 Stedet, hvor Udvalgte trygge
 Lære først hvad Livet er!

Livets Kilder, viis mig dem
 Valde ud af Almagts Throne,
 Og den evig grønne Krone,
 Og det nye Jerusalem!

Al hvad var vi uden dette?
 Bølgers og Dreaners Spog,
 Klippens og Havstrudlens Trætte!
 Prøv det, glæd dig til Forsøg,
 Skab dig et lykkeligt Liv,
 Kunst det fast ved Sundheds Riade:
 Kald det da en Drom om Glæde,
 Og et flygtigt Tidsfordriv!

Følg mig hist hvor Fromme raabe
 For et elsket Liv om Nar,
 Som Forjættelsen lod haabe,
 Og en munter Ungdom spaaer;
 Hist hver de Forladtes Graad —
 Den som ei forgieves flyder —,
 Hist hvor selv Natur og Lyder
 Gaae i Kamp mod Dodens Braad!

Gaab med mig, at hine vinde!
 Mueligt, de afvende den!
 Biid, min Morbrors troe Veninde
 Ung alt havde Gud til Ven.
 Han har sagt: „D Lydige,
 Længe leve du paa Jorden!“
 Og alt hvad du har af Orden,
 D Natur, har svart: „det skee“!

Nu alt riig paa modne Døder,
 Viisdom, Egtfærlighed,
 Og dig, Modres Omhed — kryder
 Døden disses Tempel ned?
 Mon ei Himlen naadig seer
 Til den Angst, min Morbror finder,
 Til vor Graad? Nei, Taarer rinder
 Bittre, thi hun er ei meer!

Salige! thi du har vundet,
 Os allene traf din Død;
 Vi har tabt, men du har fundet
 Livet i Algodheds Skød!
 Min — mit Raad, min Hielp, min Lyst!
 Moder! han, som havde givet,
 Rev dig af en Drom til Livet,
 Og fra vort til Raadens Bryst!

Salige, tilgiv min Smerte,
 Taaren flyder ei for dig!
 Af mit sonderknuvte Hierte
 Føler kun mit Tab og mig!
 Hvad skal Støvet hvile ved?
 Hvor er Tryghed? — Verdens Anker,
 Almagt, heft de bange Tanker
 Til den Dødes Salighed!

Over Hr. Arnsbach.

1772.

Her traf han mig! her i mit fulde Hierte
 fandt jeg den dødelige Pii!l!
 Kun skrækkelig for Born, kun solt af Daarer!
 Seer mig, Forsagte! seer, om spildte Taarer
 Banære mig! jeg fandt den uden Smerte,
 Og maaler Saaret med et roligt Smil.

See, var det ei til Saar at evig Orden
 Bestemte Dødeliges Bryst?
 Den Kloge læger dem, men kun den Svage
 Dpirrer dem til Smerte ved sin Klage.
 Hvende, svække Taarer Almagts Torden?
 Tilbagekalde Suk forsvundet Lyst?

Selv denne Kulde, denne Iis, som sniger
 Her op til Hiertet med mit Blod,
 Den hårder mig. Alt Solen rødmer, graaner,
 Alt Jorden vakler, flyer, at Livet daaner,
 Det smertes ei; og dette Suk, som stiger
 Dybt af mit Bryst, er Vidne til mit Mod.

Død! Arnsbach død! Dag, som saa taus frembryder,
 Du har ei fundet ham igjen!
 Tom er du, Dag! — D du som var min Glæde,
 Hvor er du? — Al, men tie, du Drift at græde!
 Men siger mig, o I hvis Taare flyder,
 Er han da død, og har jeg tabt min Ven?

Saa at det ædelste, det beste Hierte
 Slaaer ikke, evig ikke meer?
 Og Dyd skal aldrig, Gienstien af den Høie
 Skal aldrig straae fra det krusne Die?
 Hvad vil du, Taare? tie, du Tolk af Smerte!
 Kan Suk bestaae Mennesket af Leer?

Al kunde Graad, og blodig Graad oplive
 Min Arnsbach, Aften af min Dyst!
 Men nei! den Død, som intet kan forsonc,
 Har alt opreist sin skrækkelige Throne
 I Venstabs Helligdom! hvo kan fordrive
 Tyrannen af det elskte, kolde Bryst?

Nei, kun forgieves, kun forgieves flyder
 Den hede Graad, forgieves slaaer
 Mit Hierte hoit! — Ha, nei! hvi vil jeg græde?
 Nei, synge vil jeg om min døde Glæde;
 Citharen skal fortælle Arnsbachs Dyster
 Og tale om ham med det sidste Aar.

Men reen og høi og ædel skal du være,
 Min Sang! saaledes var min Ven!
 Hver Følelse, hver Tanke saae man blinke

I rene Smil; skien uden Flor og Sminke
 Var Arnsbachs Siæl, usmittet som hans Vre,
 Og aaben for enhver som Himmelen!

Hoi var hans Siæl, og rolig og fornoiet,
 I Fare kiæk, i Modgang mild,
 I Medgang stærk, i Skygge og i Flamme,
 I Benneris og i Dødens Arm den samme,
 Saa stod hans Dyd, som Klippen staaer ubøiet
 I Storm, og smelter ei ved Solens Ild.

Og ædel var han, om ved fremmed Smerte,
 Betænkt paa Ubekjendtes Vel,
 Til Trost, til Raad, til Redning altid færdig,
 Og aldrig haard af Dyd mod en Ufværdig,
 Selv Svages Feil fandt Medynk i hans Hierte,
 Men Dyd var ene mægtig i hans Siæl.

Hvad vil du, Taare! nu da Sang opliver
 Min Lyst? vil du da kvæle den?
 Hvi svækkes Harpens Lyd, hvi døer min Stemme?
 Syng høit, at andre Slægter maae fornemme
 Hans Mod som Christen og som Helt, hans Iver
 Som Underfaat, som Broder, og som Ven!

Syng om enhver af de forsvundne Dyder —
 Men af, men Angst har kvælt min Aand!
 Død er han, død! Dog vil jeg ikke græde;
 Algodhed tog ham. Syng om salig Glæde,
 Syng høit! — Men Hiertet smelter, Taaren flyder,
 Og Harpen falder af den svage Haand!

Over Hr. N * * .

1772.

Flyd, Graad! udos dig, mit taknemmelige Hierte!
 Og du, som Muserne
 Har aldrig kiendt, min Mund! suk, nævn din Smerte
 Og stam din Følelse!
 Natur! den sminkede, den kolde Skiald forblinder
 Bor Siæl med prægtig Dunst;
 Men vægtig er den Taare, den som rinder
 Fra Hiertet, uden Konst.
 Og tung og heed og reen er denne stille Taare,
 Som drypper paa dit Liig;
 Sand er min Smerte, og de Sting, som saare,
 Vil evig smerte mig.
 O brave Borgerven, min Ven, og alles Fader,
 Som elskte Dyd og Flid,
 Død er du! men det Navn, du efterlader,
 Ber naae den sidste Tid.
 O I som Himlen gav det fældne Pund at veie
 Jer Broder, I hvis Pen
 Har talt med Esterlægten, I som icke
 Dens Bifald, seer min Ven!

En Mand, som ærlig Flid, og Flid allene leder
 Fra Intet til en Stand,
 Hvori han kan udstrøe Lyksaligheder
 Til andre, til sit Land;
 En Mand, hvis største Lyst er at forsøde andre
 Ved Frugten af sin Svæd
 Den Vei, han gik, og lære dem at vandre
 Til sand Lyksalighed;
 En Mand, som hårdet af det Tunge, Bittre, Riede
 I et besværligt Liv,
 Dog danner sig af sine Brødres Glæde
 En ædel Tidsfordriv;
 O Skjalder, siger mig, I Esterslægtens Venner,
 Udsynger eders Dom,
 O lærer mig, om sliq en Mand fortiener
 At tales længe om?
 Saa var min N * * s Siæl; og Christen, Borger, Fader
 Indtil sin Død! O Ven,
 Din Nøes — det Gode, som du efterlader,
 Kan best udbrede den!
 Men jeg, o Salige! jeg, som dit sømme Hierte
 Har tit gjort lykkelig,
 Jeg har kun denne Taare, denne Smerte,
 Som jeg kan offre dig!

Over Mad. Thonning.

1772.

O forskaan mig, vise Daare,
 Træt ei længer med Naturens Nest!
 Denne tunge, hede Taare
 Er mig meer end al din kolde Trost.
 At jeg elsker denne Smerte,
 Denne Nat, hvorfor du vil befrie;
 Mit beflemte, fulde Hierte
 Lindres ved den Graad, det smelter i!

Har jeg glemt, at Myriader
 Daglig tabe Stovets usle Liv?
 Veed jeg ikke, at Alfader
 Sagde „døe“, saasnart han sagde „bliv“?
 Eller troer du, at mit Die
 Er for blindt af Taaren, til at see
 Glimt af Glæden, som den Høie
 Har tilsvoret den Retfærdige?

D jeg veed, jeg seer, jeg finder
 Haabet og den store Sandheds Magt;
 Men den bange Taare rinder
 Og en Draabe skjuler Himlens Pragt!

I et Hav af rene Lyster
 Sank din Siæl, o Salige! du leer!
 Engel, af men for min Søster!
 Du har alt, og jeg har intet meer.

Koldt og brustet er det Døie,
 Som den beste Siæl har straalet i;
 Du, min Dorte, seer den Høie,
 Men dit faldne Støv betragte vi.
 Blege blev de fromme Læber,
 Som saa tit oplod sig til vor Lyst,
 Og den Sang, hvormed du stræber
 Op til Thronen, smelter ei vort Bryst.

Himlens, Dydens, vor Veninde,
 Tidlig sank du om for Dødens Lee!
 Men vor hede Graad skal rinde
 Paa dit Støv, du faldne Lillie!
 Levning af det beste Hierte,
 Haandsfuld Jord, som var din Skabers Huus,
 Du bortsmulker; men vor Smerte
 Bygge Grestotter paa dit Gruus!

En dybtfaaret Egtesælle
 Prijs dine Dyder med sit Skrig!
 Og en Moders Graad fortælle
 Hvilken Datter hun har tabt i dig!
 Klynk og du, forladte Spæde!
 Brist i Graad, men føl den ei endnu!
 Seer du ei, at alle græde?
 Og dog taber ingen det, som du!

Suk og du, som læser dette,
Føl vort Tab, du kolde Vandrere!
Klag, at Døden tør udslette
Dydens Aftryk, Godheds Billede!
Og den fromme Graad, som flyder
Paa vor salige Venindes Grav,
Skienke dig et Glimt af Dyder,
Som hun alt for kort har straalet af!

Over Hr. Schynth.

1772.

Mon Stov kan følge med den Høie?
 Hvem fandt hans Spor, og hvilket Die
 Har seet hans underlige Dei?
 Forovne Stov, hold op at svimle
 I dette Svælg af Himles Himle!
 Den Evige begribes ei.

Min Siæl, min fængslede, min svage,
 Min faldne Siæl! vil du opdage
 Hvad Lysets Mander ei kan see?
 Velan, forsøg det, om du taaler
 At stirre paa det Hav af Straaler,
 Som bruser om den Herlige!

Af dybt i Stovet vil vi knæle,
 Og Graad og hellig Angst skal quæle
 Hver Tanke, som udforsker dig.
 Vor Mand skal jittre og tilbede
 Dig, hvis Algodhed og hvis Brede
 Er viis og ubegribelig.

Men om vi med et ydmygt Hierte
Modtage Bitterhed og Smerte

    Af dit alvise Velbehag,

Dg om vi knæle, mens du saarer:

Da, Gud, tilgiv de stille Taarer,

    Som ene bøde for dit Slag

Naar du fordobler Stovets Dage,

Som aander sig og os til Plage,

    Dg snart bortrykker Jordens Ben:

Da er du Gud og den Alvise;

Din Billie skal vort Hierte prise,

    Gudsfiend det ei begriber den.

Alt hvad du gjør er got, vor Fader!

Det Onde selv, som du tillader,

    Er frugbart paa Lyksalighed;

Dg af det Tak, hvorfor vi græde,

Udspirer Fryd og salig Glæde,

    Som Himlens Aander smile ved.

Han lever, han hvis Mund vi glemme!

Alt blander han sin høie Stemme

    Med Cherubiners Frydestrig;

Alt straaler Naaden, og veileder

Hans Siæl igicunem Saligheder,

    O Gud, til Thronen og til dig!

Du kaldte din trofaste Hyrde

Til Hvile, du borttogst hans Byrde,

    Dg du omgierder ham med Lyst.

Hvor herlig kroner du hans Dyder!
 Vi veed det, Gud! men Taaren flyder,
 Og Smerten svulmer i vort Bryst.

Thi af, vor Siæl er svag, du Høie!
 Vort Hierte fængsles af vort Die,
 Og lankes til det Tab, vi see.
 Vi veed vor døde Faders Glæde;
 Men af, vi see hans Grav, og græde,
 At vi har tabt den Salige!

Og dyrebare var hans Dage!
 Alf een var meer end al vor Klage,
 En Times Tab fortiente den.
 Det er ei lidt, som Døden rover;
 Det veedst du selv, du Nyre-Prover,
 Og du, som gavst og togst vor Ven!

Thi som et Lys i Dødens Dale,
 Hvis Glimt veilede og hufvale
 Og styrke trøtte Vandrerere:
 Saa fielden er dit Ord's Forkynder,
 Som ei formerkes selv af Synder,
 Hvis Afgrund han opdagede.

Saa var vor Schyth, saa var din Tiener,
 Et himmelsk Lys blant Syndens Benner,
 Et saligt Gienfkin af dit Bund.
 Han levte trofast, som han lærte;
 Din Kiærlighed var i hans Hierte,
 Og hellig Sandhed i hans Mund.

Svag og brostfældig var hans Hytte,
 Men stærk hans Siæl som Himlens Stette,
 Utrættet i sit store Kald.
 Han understøttede den Svage,
 Han holdt den Synkende tilbage,
 Og greb den Faldne i sit Fald.

Hans Røst var fiær, thi den var kiærlig;
 Og mægtig, thi dens Grund var ærlig —
 O Gud, man kiendte strax din Tolk!
 Kun een som han, der selv er tydig,
 Dpvækker Angst hos hver Ulydig,
 Og salig Tillid hos dit Folk.

Nu tier han, derfor, du Hoie!
 Formorker Taaren Folkets Die;
 Hans Stemme troster dem ei meer.
 Bort Lys forøger Himlens Glæde;
 Vi kan ei vone det, vi græde
 Hos det tilbage blevne Deer.

Men Taaren troste Himlens Benner!
 Og Godhed, som borttog sin Diener,
 Har derfor ikke skjult sin Bei.
 Men ak, vi, som en kiærlig Fader
 Uigienkaldelig forlader,
 Os kun, os troster Taaren ei.

Over Hr. Kinast.

1773.

Mon den, som knæler for den Høie,
 Fornemmer Lyd af Skabningen?
 Seer han vor Jord, og veed hans Døie,
 Om Nattens Vinger skinle den?
 Mon Mulm, som Støvet gyser ved,
 Kan naae den høie Siæl, som rolig
 Seer ned imod sin faldne Bolig
 Fra Cherubimers Svighed?

Nei, Kinast, nei! i Livets Strømme,
 Som rev dig bort, i Lysets Hav,
 Hvor Herlighedens Sole svømme
 Rundt om din Nands bundløse Grav,
 I Rigdoms Dyb, i Raadens Skiod
 Kan Smertens Skygger ei opdages;
 Du veedst ei, at dit Støv beklages,
 Du seer kun Livet i dets Død.

Din Siæl, som Glædens Chor alt lærte
 Sin underlige Harmonie;
 Dit varme, fulde, store Hierte
 Udbrede Himlene sig i.

Hvad er din tabte Tid? det Gran
 I hine Svælg, hvor du tilbeder,
 Det Blink i Almagts Evigheder,
 Det Stank i Naadens Deean!

Mon Stovets Sykler, mon dets Glæder,
 De Veirlys, som det smiler ved,
 Og mon den Dunst, hvorved det græder,
 Bemærkes i din Salighed?
 Mon disse Klager naae til dig,
 O Salige? mon du fornemmer
 Vort Suk blant Himlens høie Stemmer
 Og blant Udvalgtes Frydeskrig?

O nei! men vi, hvis bundne Tanker
 Kun flagre lavt omkring vort Leer,
 Hvis Siæl, indklemt i snevre Stranker,
 Kun fatter hvad vort Die seer:
 Vi see kun usle Levninger
 Af Kinast, af vor Ven, vor Lærer,
 Det Muld, som Tiden snart fertærer,
 Og sole dens Forstyrrelser.

Hvor dybt, hvor grundløs dybt, du Hoie!
 Medsank din stolte Signelse;
 Hvor mat, hvor mørkt er nu det Die,
 Hvori din Godhed straaledede!
 Er det den Mand, som var din Lyft?
 O hvem begriber, at den Gode,
 At Gud, at Aanders Fader boede
 I dette kolde, tause Bryst?

Dg disse Dine, som tilsmilte
 Bort Hierte Glæde, Haab og Mod,
 Dg dette Bryst, hvorved vi hvilede,
 Dg denne Haand, hvorved vi stod —
 O Tanke, hvor ydmyger du!
 Hvor billigt er det, om vi græde! —
 Dg disse Træk, som var vor Glæde,
 Skal Ormene fortære nu!

Dg skiont du selv varst mæt af Dage,
 Dg skiont din Jøses Krands var hvid,
 See vi umattede tilbage
 Til din forspundne Levetid.
 Al en som du, en trofast Ven,
 En kærlig Fader, og en Hyrde,
 Som stærk og villig bar sin Byrde —
 Kan vi for sildig tage den?

Hvil sødt, hvil æret, skint og rolig,
 O elste Støv! indtil din Gud
 Igien fornyer dig til sin Bolig
 Ved hans Barmhiertighedens Bud.
 Men vort taknemmelige Bryst
 Skal glemme paa dit Gstermaal,
 Indtil og vore frelste Siæle
 Portrykkes i en Strøm af Lyst!

Over Mad. Jakobsen.

1775.

O sfig mig, du som med asfægtig Klage
 Banærer Benner's Hvilested,
 Hvad gavner Graad? hvem kaldte den tilbage
 Fra Mattens tause Bred?

Strøm, Taare, strøm som Ild! tyld al din Varme
 I Brystet af det elskte Liig!
 Vei Døden, bange Suk! og svæk hans Arme,
 Du vilde Klageskrig!

Af ubevæget, kold og døv omspænder
 Tyrannen den begrædte Jord,
 Som Livets Gud først vrister af hans Hænder
 Ved et almægtigt Ord!

Hvad skal de Taarer da, som intet nytte?
 Og sfig mig, hvem begræder du?
 Er det den elskte Salige, hvis Hytte
 Guds Vink nedbryder nu?

See hende smile fra Cherubers Bolig!
 Mon hun i sit Halleluja
 Grindrer Stov, hvor hun alt her saa rolig,
 Saa glad løsrev sig fra?

Misund dog ei din troeste Veninde
 Den rige Frugt af prøvet Dyd!
 Mand! Børn! Slægt! Armød! ingen Graad maa rinde
 For eders Elsktes Fryd!

O hvilken Rigdom strømte fra dit Hierte
 Paa al din Udsigts langste Kreds,
 Veninde! Moder! — og vi see med Smerte,
 At du est vel tilfreds?

O Jakobsens, o vor, o alles Glæde!
 Er det den Tak, vi yde dig?
 Vi saae din Godheds Don forud — og græde,
 Fordi den skyndte sig!

Bort Taare! Men den drypper heed, den sletter
 De best udtænkte Tanker ud!
 Hvad vil du? tie, forvovne Suk, som trætter
 Med Godheds vise Gud!

Men han miskiendte Tiden, da han kaldte
 Sin elskte Brud fra Prævelsen?
 Græd, bruns, og sig om Timen, som han valte,
 Hvorfor du laster den!

Halv trætted gif vor Moder dig imøde,
 Forhadte, tunge Alderdom!
 Hun saac, hun følte halv din Bægt, og døde
 Før al din Lyngsel kom.

Hun nod endnu med sit halvbrustne Die
 Guldmøden Frugt af hver en Pligt;
 Hvad hun forlod, var meest ved hendes Meie
 Fuldført, og lykkeligt.

Mands, Børns og Slægts taknemmelige Taaer
 Forfriskte Kilden til der' Vel,
 Og tyldte Lyst igiennem kolde Aarer
 I hendes trøtte Siæl.

Saa sank den i en sød og salig Slummer
 I Godheds Arm, fra Venners Skød,
 Og efterlod dem kun den ene Kummer:
 Alt hun saa snart var død.

Alt seer du den, du sømteste Veninde,
 Da see den, første Gang, med Lyst!
 Nyd alles Graad, og læs dit Vreminde
 I hvert et saaret Bryst!

O Armod's Trost, o Dydens Roes og Glæde,
 Ei Marmor skal du see, men meer!
 See ved din Afte Fremmede, som græde,
 Naar Heltens Arving leer!

Dog, du har endt dit Løb! du vandt din Krone,
 Og kommer ei vort Tab ihu!
 Men du, i Glands fra Herlighedens Throne,
 Kan see din Grav endnu?

Hvad vil I da, uædle, spildte Taaer?
 Hvad skal da Sorgens høje Raab?
 O Salige, gav dog din Død, som saarer,
 Selv Lægedom og Haab!

En Død som din beslutte vore Dage!
 Da skal vi glemme Graad og Skrig,
 Og ei forgieves kalde dig tilbage,
 Men glæde gaae til dig!

Over Jens Sanderschov.

1777.

Vær hoi, min Graad! for Himlen vil jeg klage,
 Til Almagts Throne skal min Jammer naae;
 Thi den, kun den beskygger Stovets Dage,
 Den gjør dem mørke, som den gjør dem faa.

Dg han, den strenge Gud, som bød os Smerte,
 Han smilte til os og tillod os Graad;
 Vel smelte, kun ei trodse tør vort Hierte,
 Vel sukke, kun ei stampe mod hans Braad.

Dg hvad er levnt den usle Søn af Jorden,
 Naar Breden knuser al hans Lyst og Haab?
 Hvad andet har han mod almægtig Torden
 End bange Suk og hase Klageraab?

Uf naar den svøbt i Nattens Mørke knitterer,
 I Kamp med hule Storme, Slag i Slag,
 Uf da skal Stovets Broder, skiont han zitterer,
 Dog ei begræde den utakte Dag.

Men, Himmel! naar en Foraarsmorgen smiler,
 Naar Vestenvinde lisples Haab og Lyst,
 Naar Solens Glands har skiult de Tordenkiler,
 Som hastig slaae vort glædesvangre Bryst:

Da svulme Suk, da strømme hede Taarer,
 Da høre Himle Klagens høie Lyd;
 Bort Hjerte iisner ved den Ald, som saarer,
 Og smelter ved vort tabte Glimt af Fryd.

O Sanderschov! som Solen tilig maler
 Den søeblaae Himmel med et blegrodt Guld,
 Og spaaer os tusind Glæder, før den daler,
 Og tylder Haab og Tryghed i vort Muld:

Saa, Ven, saa straalte du! din Morgen spaaede
 Umærket, varig, tryk Lykfelighed,
 Dyd, Viisdom, Held, og alt hvad Støv attraaede,
 Og alt hvad Siæle her kan glædes ved.

Vi Arme, vi som Kummer nu fortærer,
 Vi som nu spille Klagens høie Raab,
 Forældre, Slægt, og jeg, din Ven, din Lærer,
 Vi saae, vi følt dig vor Aftens Haab!

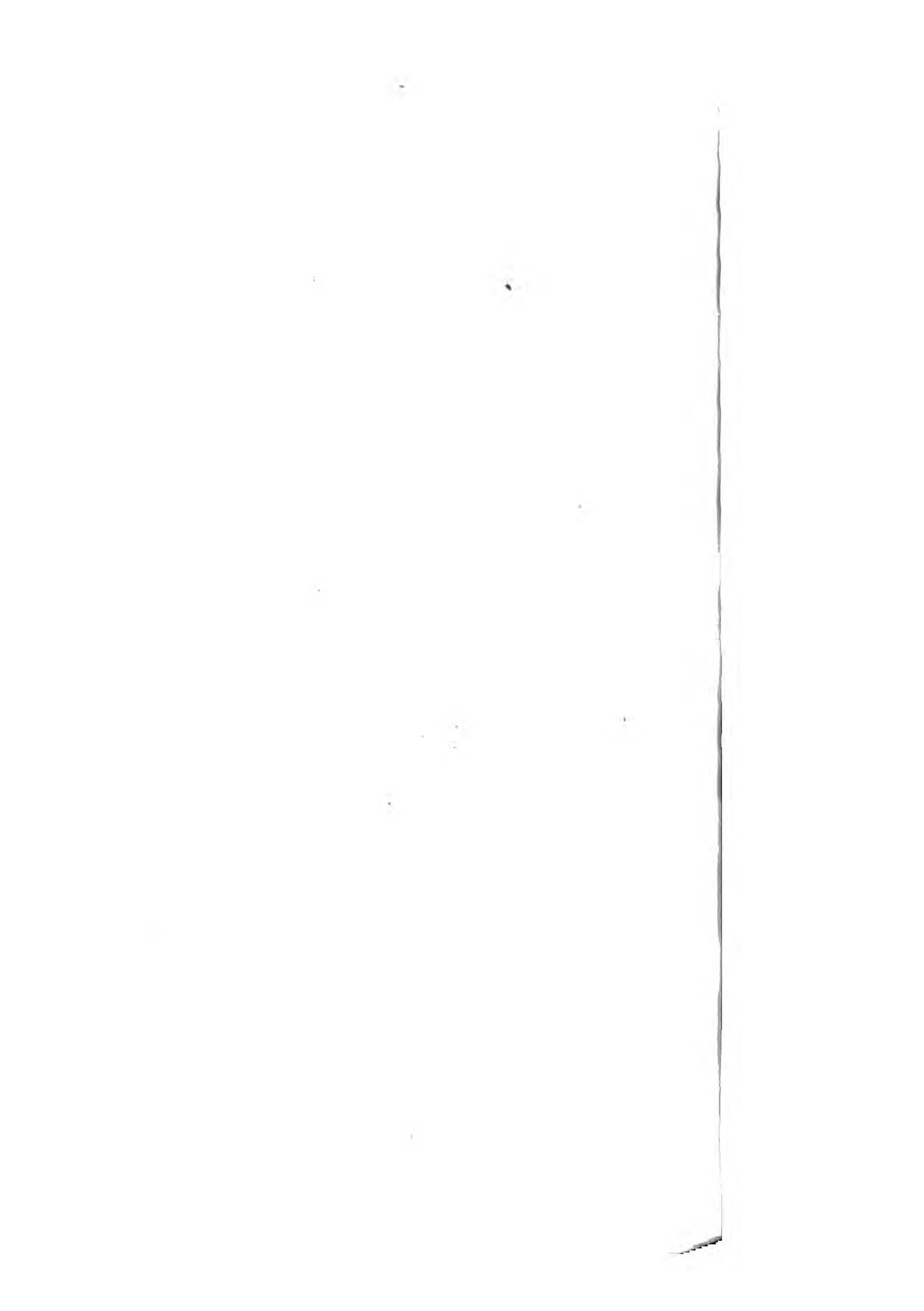
Igiennem Glædestaarer saae mit Die
 Din Siæls, dit Hjertes Dyder spire frem;
 De modnedes, jeg knælte for den Høie,
 Som havde skienkt os og betroet mig dem.

Da kom hans Skye — den glimter, den bortriver
 Vor Fryd, vort Haab i Glædens rige Skied:
 Du sankst i Godheds Straaler! os omgiver
 Almagtens Nat, og Skyggen af din Død!

Derfor skal Himlen see min Taare rinde
 Ved denne Haandsfuld Afke af min Lyft,
 Og selv dens Bink, dens sidste Bink skal finde
 Min Ven, mit Tab, min Kummer i mit Bryst!

Fragmenter.

1.

Indhyllet i mig selv, og taus og mørk som du,
Suddommelige Nat, o Youngs Veninde,
Gif jeg ved Lethes Bred; en Taare stod endnu
Ufolt, og kold, og glemmende at rinde.
Taus var du, Nat, og mørk, og bag dit tykke Slør
Saae jeg kun stelden røde Stierner spille;
Og du, o Band, hvori det Forbigangne doer,
Dit matte Skin forholde det Stille!
Alt knælte jeg ved dig, du dødelige Bred,
Alt smilede Cypressernes Dryader,
Alt var min Læbe vaad, og alt faldt Dækket ned,
Vor Jord forsvandt bag skinnende Monader;
Da kom en venlig Røst bag ved Cypresserne,
Igiennem Natten naaede Sang mit Dre.
O for en liden Tid bliv glemt, Forglemmelse!
Thi her er noget, som jeg først maa høre.
Piloten, Seens Son, naar han, halv kold og stiv,
Er følesløs og døv mod Benners Lærer,
Da røres han endnu og gispes efter Liv
Ved den bekjendte Lyd af Seil og Rorer. — —

2.

Min Vendsen! naar Englernes Ild
Opvarmer og smelter dit Bryst;
Naar Sandsen og Tanken er vild,
Og Sielen forgaaer i sin Lyst;
Naar Venus gjør Følelsen varm:
Da send fra den sneehvide Arm
Et smagtende Smil til din Ben,
Og glem ham fortryllet igien!

3.

Aftenen.

Indrøbt i al sin Skræk, og vred, og vild
 Nedbruser han fra Biergene. O flye,
 Du Rosens og de spæde Lilliers Ven!
 O skiertis ei meer saa tryk med Soelunds Hoi!
 Din Fiende kommer; flye, du gyldne Sol!
 Fra Helsingø, fra Østens nøgne Fjeld
 Nedbruser han; hans Mandedræt er Storm,
 Og huul og sørgelig som Vølvens Lyd,
 Der tøner mod en eensom Klippes Fod,
 Et Lyden af hans Komme. Glædens Spor,
 Hvert yndigt Malerie af Grønt og Guld,
 Hver Gnist af Skovens skummende Christal,
 Hvert flygtigt Glimt af Vølvens sølvblaae Ryg
 Har alt hans store Skygge slettet ud;
 Bag ved den Morder er Naturen død.
 O flye, du Glædens Ven! o skiertis dog ei
 Saa længe med Sophies gyldne Spiir!
 For længe kysser du hver enkelt Busk,
 Hver vestlig Hoi, hvormed du drevst din Skiertis.
 De rødme ved dit kielne Afskedslys;
 Snart skal de blegne, som den stolte Møe,

Hvi8 Hjerte Helte kun tør trættes om.
 Hvi sidder hun saa eensom i sin Port,
 Saa takkefuld? hvi løfter hun saa tit
 De store Dine, dem som Dyd, og Mod,
 Og Viisdom, og endnu jeg veed ei hvad,
 Saa yndigt blandes i? hvi løfter hun
 Dem smagtende saa tit mod Biergets Bei?
 Hun venter ham, sit Hjertes skjulte Haab,
 Sin stille Tankes Ven, den unge Helt;
 Hun skildrer ham sig feierlig, beladt
 Med Jettens Rov; og alt tillæber hun
 Et meer end venligt Smil og Heltfang;
 Og paa sit Skjod udbreder Kampens Moe
 Det bunte, det med Guld isprængte Skierf,
 Som hun har virket til sit Hjertes Helt.
 Nu kommer han, han kommer! — Ha, han flyer!
 Nu blusfer hendes Kind; hun skjuler vred
 Det guldisprængte Skierf. Men al, hun seer
 Den sorte Jette, som forfølger ham
 Med høit opløftet Sværd. Nu zitterer hun,
 Nu svømmer hun i Graad, hun blegner. „Fly,
 Gulhaarede! før Jetten knuser dig.“ —
 Saa rødme Leire Hoie ved din Flugt,
 Og vrede skjule de der' gyldne Pragt,
 Som hver for sig udbredte, dig til Lyft,
 Du bunte Hoies Elsker! Men de see
 Din sorte Fiende; skrækkelig og vild
 Forfølger han der' Ven i lange Skridt.
 Da zittre de, da svømme de i Dug.
 Snart skal de blegne. Fly, du elskte Sol,
 Før Jetten naaer dig! Gul er Jettens Hielm

Som Dødens Farve; fra dens høie Kam
Nedsvæber Busten, smudsig rød og bleg,
I tynde Streifer af hans brede Ryg.
Sort er hans Skjold som Sorgen, som det Flor,
Bag hvilket Enken græder; skrækkeligt
Som Almagts Slor, hvormed den skjuler sig,
Naar den i Harm tillæber Dødens Ild.
Et ildrødt Meteor er Jettens Sværd —
O see det lyne bag hans Hielm! og flye,
Du milde Kæmper med de gyldne Haar!

4.

Aftenen.

Skiul din Straale, skaan mit Hierte
 For det sidste Spor af Lyst
 Frydens Glimt i Skyer af Smerte
 Knuse kun mit svage Bryst.
 Dette Nu, hvori du smiler,
 Dræber dig, du Jordens Ven!
 Mørket haster, Døden iler,
 Ingen Allmagt standser den.
 Skiul den snart, o skiul din Glæde!
 Bland den ei med Skrækkens Skye!
 Svøbt i Mørket vil jeg græde,
 Til min Elsktes Fiender flye.
 I et grundløst Mulm forsvinde
 Hvert et Glimt, som trøster mig!
 Medynksløse Hvirvelvinde
 Døve mine Klageskrig!

5.

Klogskab, skaan en sølsom Daare,
 Skaan ham for dit kolde Raad!
 Viisdom, røb mig ei min Taare!
 Haab, misund mig ei min Graad!

6.

Vinteren.

Ned fra Finlands nøgne Skier
 Stiger Vinteren ukaldet,
 Bittrende og grim og skaldet,
 Kold, og bleeg, paa Næsen nær.
 Knarburn knurrer han og brummer
 Længs med Dofres mørke Ryg,
 Væmmelig i Sang, og styg
 Naar han stønnende forstummer.

Mosens kniprende Tyrann
 Gandt hans Toner alt for høse,
 Bildgiæs, som dog selv kun hvæse,
 Selv Riviith mishager han.
 Droslen flyer fra fulde Rønner;
 Svalen, stum, men fin i Smag,
 Flyer fra det bekiendte Tag,
 Naar den hører, at han stønner.

Skælk for Skovens Harmonie,
 I kun, sørgelige Fugle,
 Heire, Krage, Ravn og Ugle,
 Stemmer melancholisk i;

Kun de tørre Granner knage,
 Kun en enkelt Ulv, en Biørn
 Lude ned mod Dalens Børn,
 At indbyde dem til Klage.

Jorden synes bag sit Sler
 Stiv og dorst, og grim af Alder,
 Løvet brunes, frumnes, falder,
 Græsset guulnes, helder, døer,
 Søen hvidnes, hærdes, fryser,
 Bække sagtnes, standse, staae;
 Er det vel at undre paa,
 Om min stakkels Muse gyser?

7.

Hellige, hellige, hellige Gud,
 Du som Ufaldne med Rædsel tilbede!
 Skyggerne flye for en Lyd af dit Bud,
 Matten forsvinder i Glimt af din Brede.
 Vee den Besmittede, vee ham! du kommer!
 Matten forsvandt, som tilsoer ham sit Eye.
 Greben, omspændt af sin straalende Dommer —
 Vee ham, den Faldne! hvorhen skal han flye?

Om gridst og stolt Unoisomhed, om Trods,
 Om misbrugt Frihed, om en daarlig Kamp
 Af Følelsers ved Konst opblæste Ild
 Mod Wiisdoms Eye, mod Almagts kiendte Bud —
 Om feig Misundelse, om giftigt Had
 Til hver en ældre, hver en større Mand —
 Om selv den mig ufattelige Drift,
 Den at nedstræbe fra sit Væsens Rang,
 At søge Stiul dybt under sig i Stov,
 I Mulm en Tilflugt for Algodheds Bink —
 Om, med et Ord, om Frækheds Raserie,
 Om Dndskabs Gift, om selv chaotisk Dynd,
 Som uselt Mismod villig synker i —
 Om det maaffee kan blende til en Tid,

Run de tørre
Run en e
Lude ned
At indbyde de

Jorden si
Stiv og dorst
Løvet brunes,
Græsset g
Soen hvidnes,
Bække sag
Er det ve
Om min stalt

9.

Poenitenten.

velsignende Haand, som berorte mit Die?

Jordens Gud, som han stod for sin

Skaber,

Tryk af ham, fra hvis Hænder han ud-

sprang?

Ang, som Støvets usmittede Broder

er, da han tilbad ved Euphrats Bredde?

Godspor endnu? velsigner han Jorden?

og smilende bort i rodmende Straaler?

af Midlerens Lyst, af Forjættelsens

Fylde;

ul jeg i Bøn og slumrede Lovsang.

af Purpur og sfiulte Naturen;

spraglede Jord løb i eet for mit Die;

ermende Stoi af bekymrede Trælle

og taug. I en bundløs Afgrund

se for sig, og søgte sin Frelser.

omt, og forfulgte med Jubel hans

Gienfkin.

Glands? thi jeg føler, han

var det! —

Om og hvorledes Det maaskee formaaer
 At synes taaleligt bag sine Skyer,
 Skiont bag den Damp, der brækker Viisdoms Glands,
 Lyst i den evig skumle Nat, hvor Gud
 Langmodig fielden viser at han seer —
 Om Synd formaaer at lyve Glædens Dragt
 Og Fredens Smil og Viisdoms høie Sprog
 For sine Dyrkere: det veed jeg [ei].
 Men Himle! naar som nu, naar Dommens Røst
 Med eet forkynder den Afseende,
 Naar Tordner vække dem, og pludselig
 Den Damp af Synd, der' alt for svage Glør,
 Fortæres i et Glimt af Hevnens Ild,
 Og de med Skræk, med Afsthye see sig selv,
 Og blottede forgieves krympe sig,
 Forgieves kalde den forsvundne Nat,
 Ei kan undgaae at see sig, ei at see
 Den Helligste og al hans Brede's Harm,
 Og de — —

8.

Svulmende Vellyst, du som mit Bryst af Leer
 Længe forgieves stræber at dæmme for,
 Bundløse Væld af Stovets Glæder,
 Flyd kun, o strøm fra mit fulde Hierte!

Styrt i din Vælde, bruus over Dalene
 Høit, at den trætte Vandrer maa finde dig,
 Og fylde sig med Kraft, og nynne
 Skaberens Priis paa sin tørre Fodstiel

Ifke nedsvælger Morlands forbrændte Fjeld
 Graadig i Løndom den sig betroede Fryd;
 Den mætter Tusinde, dens Arme
 [Bander] Ægypti umaalte Sletter.

Syvsfold udspreder Nilen til Fremmede
 Fedmer, som Himlen skienkte din Barm af Steen,
 Navnløse Bierg! Dinspændt af Drkner,
 Hører du ei dine Fostres Lovsang.

Løver ei Havets Kolde, ustadige
 Vandrer at kvæge falmende Villier:
 De, mætte, aande Guders Vellyst,
 Svindende Skye! som du ei fornemmer.

Dg jeg, hvis Hierte, lignende Skaberens,
Tusindfold nyder Glæden, det ofer ud,
Dg skulde jeg i Kredss af Bredden
Stable mit Leer for Algodheds Kilde?

Styrt i din Bølge, salige Strom af Gud!
Druus fra min Læbe høit, at dit raske Fald — —

9.

Poenitenten.

Hvis var den tunge, velsignende Haand, som berørte mit Dæ?
 Vandrerer! ligner han Jordens Gud, som han stod for sin
 Skaber,

Hellig og herlig, et Aftryk af ham, fra hvis Hænder han ud-
 sprang?

Er han i Aldfærd og Gang, som Stevets usmittede Broder
 Engang, af engang var, da han tilbad ved Euphrats Bredder?
 Siger mig, seer I hans Fodspor endnu? velsigner han Jorden?
 Evemmer han langsom og smilende bort i rødmende Straaler?
 Læng var hans Haand af Midlerens Lyst, af Forjættelsens
 Fylde;

Drukken af Glæde bortfænk jeg i Bøn og slumrede Lovsang.
 See, da nedfaldt et Slør af Purpur og skilte Naturen;
 Himmel og Hav og den spraglede Jord løb i eet for mit Dæ;
 Sangerens Røst og den sværmende Stoi af bekymrede Trælle
 Sagnedes meer og meer, og taug. I en bundløs Afgrund
 Svimlede Siælen, og famlede for sig, og søgte sin Frelser.
 Henrykt fornam den hans Glimt, og forfulgte med Jubel hans
 Gienfæin.

Vandrerer! seer I hans blegnende Glands? thi jeg føler, han
 var det! —

Tydske Digte.

Til Frue v. Moltke.

Erhabenste, vernimm den Ruf,
Den Wiederhall von Lust,
Von Freuden, die dein Tag erschuf
In armer Hirten Brust!
Verschmähe nicht den schlechten Kranz,
Den Strauß, den Demuth bricht!
Er mildert deiner Strahlen Glanz,
Doch er verdunkelt nicht.

Der Gott der Götter neigt sein Ohr
Zum stammelnden Gebeth;
Und schweigend horcht sein frohes Chor,
Wenn arme Einfalt fleht.
Ja, Bild der Güte, die uns liebt!
Sie hört und segnet schon;
Sie lächelt Glück, und segnend giebt
Ihr Wink der Tugend Lohn.

Elisabeth, der Armen Glück,
Der Frommen schönste Zier!
Dein Tag kommt oft so froh zurück,
Denn dies erflehten wir.
Du wirst noch lange, dir zur Lust,
Der Hirten Freude sehn,
Und deinem Ruhm in ihrer Brust
Ein ewig Denkmahl weihn!

Sang

efter Dypförelsen af Gellerts Hyrde-Stykke: „Das Band“.

Montan.

Doch, Galathee, kannst du's erklären,
 Warum heut jeder Hirt entzückt
 Die Wange, naß von frohen Zähren,
 An seines Freundes Wange drückt?
 Was macht die heiße Bruderliebe?
 Was gehn die Schwestern Hand in Hand?
 Entwickle die geheimen Triebe;
 Wo nicht, so löse dich durch Pfand!

Galathee.

Sie zeigt, daß Henriette heute,
 Der Flur zum Segen und zur Lust,
 Die Welt zum erstenmahl erfreute:
 Ihr Festtag schmelzt des Hirten Brust.
 Doch, sprich! was macht die Tugendliebe,
 Wovon ein jedes Herz entbrannt?
 Erkläre die erhabnen Triebe,
 Myrtill, wo nicht, so reich ein Pfand!

Myrtill.

Sie zeigt den Thälern und dem Hayne
 Der edeln Henrietten Spur;
 Sie zeigt in hellem Sonnenscheine
 Den Glanz der Göttinn unsrer Flur.
 Doch ach, was macht die arme Liebe,
 Durch unsre Seufzer kaum erkannt?
 Erkläre die fruchtlosen Triebe,
 O Doris, oder gieb ein Pfand!

Doris.

Sie zeigt der frohen Henrietten,
 Daß wir durch sie nur glücklich sehn;
 Sie zeigt, daß, wenn wir Kronen hätten,
 Wir würden ihr, nur ihr sie weihn.
 Doch, sprich! was thut des Himmels Liebe,
 Die Gott in unser Herz gefandt?
 Enthülle mir die frommen Triebe,
 O Daphne, sonst gilt dir's ein Pfand.

Daphne.

Sie zeigt die Sicherheit vom Throne,
 Daß Gott, der Gü'tge, der uns liebt,
 Der Flurbeschützerinn zum Lohne
 Den schönsten Segen heute giebt.
 Doch, Kinder, spricht, da wir gesehen
 Daß wir die Liebe gut gekannt,
 Worin der Segen wird bestehen;
 Und irret ihr, so gebt ihr Pfand!

Montan.

Ein helles, frohes, langes Leben
 Wird ihr der Gülte Gott verleihn.

Galathee.

Und alte Freunde wird er geben!
Und Enkel, die ihr ähnlich seyn.

Myrtill.

Und immer Macht zu edeln Thaten.

Doris.

Und ächten Glanz, der nie verschwand.

Daphne.

Ja, Kinder, ihr habt recht gerathen!
Er wird's, er selbst ist unser Pfand!

Alle.

Ja, lange wird er uns erhören;
Und oft noch sehern wir entzückt
Mit munter'm Tanz, mit frohen Chören
Den Tag, das Band, durch dich beglückt.
Mit dir, erhabne Henriette,
Verknüpft uns denn das schönste Band,
Und für die Dauer dieser Kette
Ist jedes Herz ein sichres Pfand!

Paa Frue v. D. Maales
Fodfelsdag.

O Strom von süßer Lust,
 Fließ' immer sanft und helle
 Aus deiner schönen Quelle
 Aus Henriettens Brust!
 Doch brause heut' und falle,
 O Strom, mit rascher'm Schalle,
 Mit lauter'm Wiederhall
 In das beglückte Thal!

Und anmuthsvoller Hayn,
 Worinn er sich ergießet,
 Iht, weil er rauschend fließet,
 Willst du dann traurig seyn?
 Frohlockt, ihr sichere Wälder!
 Und jauchz't, fruchtbare Felder!
 Erhebet durch Gesang
 Den Tag, da er entsprang!

D Strom von süßer Lust,
Fließ' immer sanft und helle
Aus deiner schönen Quelle,
Aus Henriettens Brust!
Baum rufe Baum entgegen:
D Tag, des Himmels Segen,
D Tag, der Erde Glück,
Komm' oft und froh zurück!

Brillupsdigt

til

Grev Hanskau og Baronesse Iselin.

1776.

Schon lächeln zarte Freuden
 Im Schooße der Natur;
 Und alles schleicht und schlüpfet
 Und eilt und fliegt und hüpfet
 Aus traurigen Gebäuden
 Auf die beblümte Flur.

Von zarten Blättern webet
 Die Liebe schon ihr Dach;
 Mit Gold durchwürkter Schatten
 Beschützt schon junge Gatten,
 Und Amors Lust belebet
 Schon Flur und Hayn und Bach.

Doch stilleres Vergnügen
 Durchfließet meine Brust.
 Nicht unter deinem Dache,
 O Hayn, und weit vom Bache,
 Trink ich mit langen Zügen
 Ein Meer von edler Lust.

O großer Gott der Liebe,
 Und künstlicher Apoll,
 Du Gott der Lautenschläger,
 Der Merkte und der Jäger,
 Sagt, wie ich meine Triebe
 Mir selbst entwickeln soll!

Den Busen fühl' ich schwellen
 Von Lust und süßer Pflicht:
 Doch hör' ich nicht die Lieder
 Vom zärtlichen Gefieder;
 Und selbst der Hunde Bellen,
 Das Hifthorn freut mich nicht.

Gott mit den süßen Pfeilen,
 Erkläre mir den Scherz!
 Was fliehst du dann? — Ihr Götter!
 Du lächelst, kleiner Spötter!
 „Geh!“ ruffst du, „ich muß eilen,
 Mich ruft ein edler's Herz.“

Doch seh' ich deine Flügel
 Und ihre goldne Spur,
 Ich sehe sie, und kenne
 Die Lust, wovon ich brenne —
 O seht sie auch, ihr Hügel!
 O hört sie, Hayn und Flur!

Seht ihn im blauen Scheine,
 Seht Amorn, wie er blitzt!
 Und jetzt — frohlockt, ihr Wälder,

Zaucht, grünlich goldne Felder!
 Beim Schutzgott unsrer Hayne,
 Bey Rankau sinkt er iht.

Die ausgestreckten Schwingen
 Seyn ihm von Freuden schwer;
 Doch zieht er noch im Scherzen
 Nach zwei erhabnen Herzen.
 Er schwigt, um Glück zu bringen,
 Und Liebe lächelt er.

Und trunkne Liebe fließet,
 O Graf, in deine Brust!
 Du taumelst, Graf — o knie,
 Betäubter, für Marie!
 Dein kältrer Wald genießet
 Den Widerschein der Lust.

Horch in den dünnen Schatten
 Wie Rankaus Lust ertönt!
 Ein zärtliches Gewimmel
 Von Scufzern steigt zum Himmel
 Für die geliebten Gatten,
 Die jetzt der Himmel krönt.

Und, edler Graf, erlaube
 Auch mir den Strahl der Lust!
 Und kann dir von Marien
 Nur ein Gehör entfliehen,
 Dann horche mir, und glaube
 Dem Geiste meiner Brust!

Ich fühl' es: reicher Segen
Beschwängert dieses Band ;
Der Gott, der nie verschwindet,
Die Allmacht, die es bindet,
Schützt es auf allen Wegen
Mit unbesiegter Hand.

Und wenn sie jemahls beide
Von Lust ermüdet seyn ;
Wenn Freuden sie nicht stören :
Denn werden sie mich hören,
Denn sehn sie unsre Freude,
O Flur, und Bach, und Hayn!

Imod Digterens Avindsmænd.

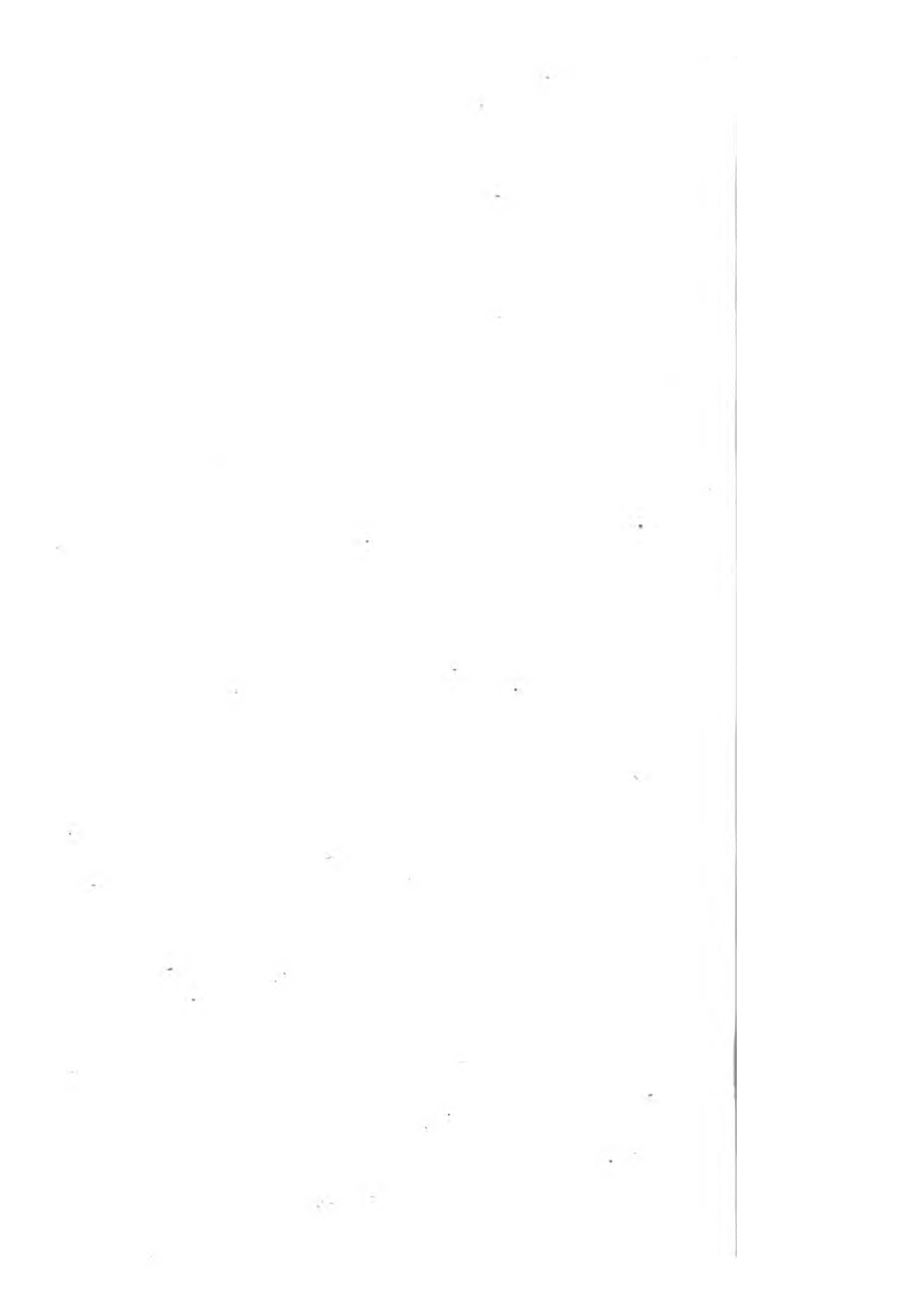
Thoren! wie lange verfolgt ihr den Barden, und hascht nach
 ein Luftkind?
 Lächelnd entflieht er euch über den Dunstkreis, mit Flügeln der
 Geister,
 Scherzt mit den Sternen, und dünkt sich ein Irrlicht mit feur-
 rigen Locken.
 Schwach wie das Flüstern des Windes im Schilf, vernimmt
 er bisweilen
 Unglück weissagender Weiber Geschrey; wie der Wespen Ge-
 sumse,
 Hört er den müßigen Pöbel sich härmern und krähen und
 kreischen,
 Wundert sich, was doch für Thierchen hier unten ihn hassen
 und fürchten;
 Schüttelt das flammende Haupt, und verfolgt die weitschwei-
 fende Bane;
 Ruhig und lächelnd, und hell wie der Mond bey dem Gebelle der
 Hunde.

Tillæg

til

Sørge - Cantaterne

i første Deel.

Sørgesange

da den

Søisalige Enkedronning Sophie Magdalene
blev samlet med sin Gemal og Slægt.

Opført i Roskilde Domkirke den 14de Junii 1770
af Joseph Sarti.

Chor.

Salige Aander.

Esaias. Cap. 60, V. 19.

Solen skal ikke ydermere være dig til et Lys om Dagen, og Maanen skal ikke oplyse dig til et Skin; men Herren skal være dig til et Lys evindeligen, og din Gud til din Herlighed.

Recitativ.

En Underlaat.

Mit Blod blev koldt, i alle Aarer kryber
En stille Skræk, mit Knæ blev svagt og vakler,
Mit Syn forgaaer, jeg svimler, og mit Hjerte
Slaaer hestigt, og det svulmer op og quæler
Mit Suk, jeg sfielver, og min Taare standser.

Aria.

J min Jammer seer jeg ene
Afsken af min Magdalene,
Stedet, som min Lyst forlod.
Faldne Tempel! . . . høre Klage,
Kald, at kald den Tid tilbage,
Da den heit og prægtig stod!

Recitativ.

Kygtet.

O Helligdom, Skioldungers enge Bolig!
 I din rædsomme Skygge
 Rundt om mig voxer med ærbørdig Tausched
 Skioldungers Roes og evige Bedrifter
 Og Jordens Skræk i stolte Bautaastene;
 Men under Stenen er en Haandsfuld Aske —
 O Skræk i hver en Tanke!
 O du kostbare Aske
 Af Dronning Magdalene,
 Hviiil i den snevne Bolig!
 Men tryk mod Tiden, mod dens sidste Alder,
 Staae din Grindring, naar dit Marmor falder!

Aria.

Kun Kygtet har Naturen givet
 En Kraft, at overleve Livet;
 Kun Dydens Glands kan ei forgaae.
 Og naar Naturen selv forsvinder,
 Skal Magdalenes Greminder
 Trods Tid og Jld og Død bestaae!

Chor.

Underfaatter.

Staae med vor Smerte! Dybt i rene Siæle
 Skal du indgraves! I et dydigt Bryst,
 Læs, sidste Slægt, Heltindens Estermåle
 Og Navnet af vor nu begrædte Lyst!
 Men du, den Saliges nedfaldne Bolig,
 Hviiil, af vor Lyst, og fordum Christians Fryd!
 Hviiil samled med din Elsktes Been, og rolig
 Vent Allmagts Røst og knuste Verdners Lyd!

Anmerkungen.

S. 3: **Philet. En Fortælling.** Originaltrykket: Philet en Fortælling. Die Götter, die jetzt lachend osv. Namler. — Elhoy, den 16. Septembr. 1770. Uden Forfatterens Navn og uden Angivelse af Trykkestedet; 22 upaginerede Sider, 8vo. — Anden Gang trykt, efter at Baden i sin Critik havde nævnt Lw. som Forfatteren, i Adskilligt af Johannes Ewald. Kbhv. 1771, S. 11-32. — Proftste Udg. II, 395: Philet en Fortælling. Elhøi, den 16 Sept. 1770. Die Götter osv.

Datum, d. 16 Sept., har uden Tvivl Sentydning. J. S. Bernstorff nedlagde sine Embeder d. 15 Sept, efter at være afskediget d. 13; og „viist nok“, siger Rahbek, „torde man have ikke faa Litteraturer at gjennemvandre, inden man fandt et Sædersdigt som dette over en styrtet Minister, udgivet saa Dage efter hans Fald“. Digtet er mærkeligt som det første Skrift, der udkom efter Trykkefriheds-Rescr. af 14 Sept.

Bernstorff forlod Kbhv. i Begyndelsen af Oct. (han passerede Koeskilde paa Reisen til Hamborg d. 4 Oct.), og Digtet anmeldtes som udkommet d. 11 i samme Maaned, men udsolgtes saa hurtigt, at en ny Udgave blev fornøden inden Aarets Udgang. Fort. til Adskilligt er undertegnet af Lw. d. 18 Dec. 1770, men Skriftet udkom først d. 13 Marts 1771 med sit, som det i Anmeldelserne hedder, correctere og forbedrede Optryk af Philet.

Elhøi er en lille Søn, dengang paa Bernstorffs

Gods, omtrent $\frac{1}{2}$ Miil fra Kbh., til Venstre for Kongeveien til Lyngby, og ikke langt fra Bernstorffs-Stetten (ved Bondegaarden Dvøsegaard). Man har derfra en særdeles smuk, vid Udsigt over Sundet og den svenske Kyst, samt ind ad Landet til, hvor Kocskilde Domkirke sines.

Badens Forespørgsel om Hensigten med Mottoet, der er taget af Ramlers Digt: Glaucus Wahrsagung, besvarer Digteren i Fort. til Adskill. saaledes: Det Motto, som jeg har valgt af Ramlers, syntes mig at være beqvemt til et Balsprog for min Heraclit, og beqvemt til at udtrykke den første Følelse af Smerte og Frygt, som de lykkelige Bernstorffske Bønder rimeligt nok kunde fornemme, da de mistede deres elskte Greve. Derjom jeg havde brugt det saaledes, som det staaer i sin Sammenhæng hos Ramlers, vilde det vist have været en ildepassende Satyre; men det var nødvendigt til Ramlers Hensigt, og ikke til min.

(Th. inddeelte Digtet i Afsnit, nemlig S. 5, efter L. 16; S. 6, efter L. 4, 12 og 16; S. 9, efter L. 4, 17 og 28; S. 11, efter L. 16 og 21; S. 13, efter L. 8; S. 15, midt i L. 21, efter: Damoet, hvad er din Graad? og efter L. 28; men i denne Afdelen, der mangler Sjæmmel i Kilderne, har Udg. maattet forlade Th., saa meget mere som han ikke overalt finder den begrundet i Indholdet, f. Ex. S. 9, efter L. 17.)

See Kritisk Journal, 1770, No. 43:44, S. 341:347 (af Baden). — Alm. dsk. Litt. Journ. 1781, 3. St. S. 391:397 (af Abrahamson). — Tritogenia, 1828, I, S. 2—6, 16 (af Rahbek). — Digtetekunst und. Christ. VII, S. 220—224 (af Rahbek). — Nollb. Kv. Levn. S. 128—130.

S. 5, L. 1: „Træt er min Siæl; forfulgt af Frygtens blege Skygger] Skygger d. e. Skygebilleder, Phantomer, saa:

ledes som Digteren selv forklarer det i Fort. til Adskilligt.

- S. 5, L. 4: Imellem Haab og Sig] Om denne Digterens Maade at udelade Ordet selv, see I. 172, Anm. til I, 5, L. 19. Saaledes ogsaa her nedenfor S. 6, L. 18—19: I hvilken Smertens Ven forglemte Sig. (L.)
- 6, — 3: Som see kun Jammer, lastefulde Daarer] Saaledes Proftfke Udg.; „Adff.“ har: Som see kun Jammer, lastefulde Daarer; Orig.: Som see kun Jammer, lasterhaste Daarer, hvilket sidste Baden havde dadlet som, og Digteren i Fort. til „Adff.“ (S. 8) erkjendt for, en Germanisme.
- —, — 13: Her overilte Harm den fromme Sangerinde] Den fromme Sangerinde er Digterens Muse, der her, ligesom S. 15, L. 27: Da flyede den bestyrkede Camene, paa en saeregen Maade fremstilles som indgribende i den digtede Handling. (L.)
- 9, — 9: Lad andre synge dig, guddommelige Orden] Den guddommelige Orden er her ikke Verdensstyrelsen, som man især ved det næste Vers: Dig, Alltings Skabere! let kunde antage; men blot Orden og Regelmæssighed i Arbeide. Smlg. S. 13, L. 21 og S. 14, L. 11. (L.)
- —, — 16. En oeconomic Sang] D. e. en landoeconomic Sang. (L.)
- 10, — 13: Her stod endnu, og hist endnu en enkelt Trave] Saaledes Orig., overensstemmende med Versemaalets Fordring; „Adff.“ og Proftfke Udg. have: Her stod endnu og hist en enkelt Trave.
- 11, — 2: Requiem, og vel forseet] Forseet, ældre Danst; forsynet. (L.)
- —, — 5: Her saae han Noisomhed hos Velstand, Flid og

- Orden] Saaledes „Adst.“ og Proftste Udg.; Orig. har Trykfeilen: Her faae han Møijomhed osv.
- S. 11, L. 9: Alt trak den mørke Sky sig langsomt fra hans Die] Saaledes Orig. og „Adst.“; Proftste Udg. har: . . . langsomt fra hans Die.
- —, — 21: Jeg veed, I føle det, at Jordens største Glæde] Orig. og „Adst.“: Jeg veed — Jeg føler det osv.; Proftste Udg.: Jeg veed, jeg osv. — Den heldige Conjectur (hvorved der først kommer Sammenhæng i Phillets nærværende Replik, og hvorved hans Opfordring til de glade og lykkelige Bønder [V. 23:24]: Tilstaaer mig, hvad der er, som I begræde osv. først bliver forståelig) tilhører Th., som dog hverken havde betænkt at optage den i Texten eller i Anmærkningerne. Rigtig nok findes den af Udg. forkastede Lafemaade i to Udgaver fra Digterens egen Haand; men Kw. var ingen nøiagtig Correcteur og kunde i sin anden Udgave ligesaa gjerne beholde denne Trykfeil, som han beholdt den S. 15, L. 13, og oversaae de nye tilkomne S. 6, L. 3 (kun); S. 10, L. 13; S. 13, L. 9. — I Suseende til føle eller føler see I. S. 172, Anm. til S. 6, L. 19:20. (L.)
- —, — 27: „Glemte er det Ord, som du tilbage kalder] Saaledes Orig. og „Adst.“; Proftste Udg.: . . . som du tilbagekalder. Meningen er: det er et glemte Ord, forglemte Forestillinger, du kalder tilbage i vor Erindring. (L.)
- 12, — 3: Da skalv vi, Frygt tillukte selv vort Hierte] Saaledes „Adst.“ og Proftste Udg.; Orig. har: Da skalv vi osv.
- —, — 13: Han — see min Laare nu! — han er, som alle sig] Saaledes „Adst.“ og Proftste Udg.; Orig. har Trykfeilen: Han — see min Laarer nu! — han osv.

S. 13, L. 5: Hvad er min Noes? Af dens Undskyldning bliver] Saaledes Orig. og „Udsk.“; Proftiske Udg.: . . . dens Undskylding bliver.

— —, — 7:8: Og fandt den Tanke, da han saae det flyde, som han begyndte fra] D. e. og vendte, da han saae de Andres taust samtykkende Glædestaarer flyde, tilbage til den Tanke, som han først havde udtalt. (L.)

— —, — 9: „Tro mig, o Fremmede! den Graad, du seer, er Glæde] Saaledes Orig. og Proftiske Udg.; „Udsk.“ har Trykfeilen: Tro mig, o Fremmede osv.

— —, — 23:24: Var andre nok, som med et graadigt Die osv.] D. e. var der andre Uberettigede nok, der havde Lyst at tilegne sig. Smlg. S. 128, L. 3:4: Gist veed vi nok, hvis Kraft er ei forsvundet, før den har sprængt vort Bryst. (L.)

— 14, — 1: Den søde Pligt, som man saa sielden overgiver] Ved den søde Pligt, som man nødigt opgiver, maa forstaaes den, at formere Verden. (L.)

— —, — 25:26: Nu glæde vi os ved, langt fra som før at grue for (Efterkommere] D. e. nu glæde vi os ved Efterkommere, langt fra som før at grue for dem. (L.)

— 15, — 3: Han er det, han! vor Grundvold og vor Stotte] D. e. Sam er det, ham osv. (L.)

— —, — 15: Nu overlod han sig til hele Kredsens Glæde] Saaledes Proftiske Udg.; Orig. og Udsk. have Trykfeilen: . . . Kredsen Glæde.

— —, — 20: O Glæde, styrk min Aand] Philet opfordrer sin nylig vundne Erkjendelse til at modstaae det Angreb, som nu synes at nærme sig den. (L.)

— —, — 25: Taus som en finlandsk Nat og mørk blev Glædens Scene] „Hvilket Billede!“ udbryder Baden, „saa vidt vi vide, nyt.“ Lw. havde vel allerede benyttet det

i en af Sørgcantaterne over Sophie Magdalene (I, S. 40, L. 9, see Num. dertil I. 184); men denne Cantate var endnu ikke udgivet. Iøvrigt bør man tilvise, for rigtig at vurdere Lw., aldrig forglemme, at mangt et Ord, Udtryk eller Billede hos ham, som nu er os tilvant, dengang ved sin Nyhed eller Dristighed maatte gjøre et frapperende Indtryk.

S. 15, L. 26: Nu kom et Hylende] Et Hylende d. e. en Syl-
len, et Syl. (L.)

— 16, — 3: Jeg, som afmægtig neppe mere finder] Finder
d. e. søger. (L.)

— 19: **Dusse til Jfr. Cecilia Wormstrup paa hendes Fødselsdag.** Adskilligt af Johannes Ewald. Kbh. 1771, S. 55. — Proffte Udg. II, 388, med Overskrift: Til Jomfrue Cecilia osv. (hvilken Th. fulgte). — Conc. findes blandt Lw.s Mspr., og er deri forstjellig fra de trykte Kilder, at den er afdeelt i sexliniede Strophen, hvilket Th. beholdt, men Udg. antager at Digteren senere har forandret af Sensyn til den næstsidste Strophen særegne Beskaffenhed.

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S. 393 (af Abrahamson).

Den som skarpsindig dansk Grammatiker befjendte Klokker J. Soysgaard blev den 6. Mai 1772, i en Alder af 74 Aar, gift med en Cecilia Birgitte Wormstrup, der rimeligviis er den Samme, som Lw. besynger.

— —, L. 7: Mauge og usolte Dage] Usolte Dage d. e. saadanne, som glide let og umærkeligt hen, uden heftige Sindsbevægelser, uden Vellyst og uden Smerte, som det hedder i L. 11. (L.)

— —, — 14: I en floj Uskyldighed] Var.:

I en from Enfoldighed.

— —, — 20-22: Skiertis og syng og dans og spil osv.] Var.:

Syng og skiertis og dands og lee,
 Og lad ei din Damen sige,
 At dit Bryst er koldt som Sne!

S. 21: Til Cecilia Wormstrup. Med foregaaende Sang. Rahbeks Charis, 1804, S. 17, under Titel: „Til en Veninde. Med en Sang paa hendes Fødselsdag“, og med ikke saa vilkaarlige Forandringer, nemlig, foruden de nedenfor anførte betydeligere, Substitueringen af mere end en halv Snees enkelte Ord, saasom i L. 3: hiiu Daphnes, for: sin Daphnes, i L. 4: Til Sang for mig, istedetfor: Til Krands for mig, i L. 6: Ven skab, for: Deris, osv. — Conc., uden Overskrift, findes iblandt Digterens Mspr.

At det er med foranstaaende „Ønske“, at dette Digt har fulgt, har Molbeck betvivlet (Anthol. I, 403, Anm.); men denne Tvivl er saa meget mindre grundet, som Ønsket i Conc. umiddelbart slutter sig til nærværende Digt.

— 21, L. 8: Dpammed under Skiertis og Sang og Spil] Conc. har: Dpammede ved osv., hvorover der er skrevet: under. Udgiveren mener at have truffet Digterens Sensigt ved at sætte Dpammed, da den Form, som ellers havde faldet Kw. naturligst: Dpamte, her vilde give en Siat. (Th. satte ligeledes Dpammed; men tilføiede ikke desto mindre i Anm.: „Det er troligt, at Kw., som sjelden bruger Apokopen, i Keenskriften har havt: Dpamte“.)

— —, — 11: Naar Eraton i kielne Toner klirrer] Eraton for Erato (som Th. læste) svarer til Juon (I, 115, L. 17) og Allecton (II, 48, L. 23). — Klirrer d. e. klimper; smlg. S. 76, L. 19: Klir ei saa klynkende. (Th. læste ogsaa klirrer, men fandt Ordet utydeligt skrevet, og meente, at Kw. „muligen kan have villet: Kirrer d. e. Kurrer.“)

S. 21, L. 15=16: Saasnart Terpsichore harmonisk dandser eens
Død osv.] Dandser d. e. i Dands udtrykker, mimisk
fremstiller. (L.)

— —, — 20: Da, naar han hylter mod en Konges Grav] Da
naar bruger Kw. undertiden for det enkelte naar, s. Ex.
S. 49, L. 18; S. 50, L. 1.

— 22, — 3=4: Vi lee — han leer; vi doer — og han begravet
osv.] Var.:

Man fødes — han bli'r ung; man doer — og han
begraves;

Man gifter sig — han doer af Kiærlighed.

— —, — 8: Har intet, som undgaaer hans Poesie] Efter dette
Vers, ligesom nedenfor efter L. 12 og L. 16, har Conc.
nogle Stjerner, med hvilke Digteren dog neppe har til-
sigtet nogen Inddeling i Strophen, da en saadan ikke
paa alle tre Steder synes begrundet i Tankegangen, og
slige Stjerner i hans Mspr. kun pleier at anvendes til
at betegne større Afsnit. (Th. satte Afdelinger S. 22
foran L. 9 og L. 17.)

— —, — 9=12: Men ei omvandt du mig med Laurbærgrene
osv.] Disse fire Vers havde Kæbke udeladt.

— —, — 13=16: Vel sang jeg ofte, men min Sang var
Smerte osv.] Istedetfor disse fire Vers havde Kæbke
optaget følgende:

Men kun til Klage gavst du, og til Smerte
Mig Kæst, Urania! til Graad bestemte du
Min Sang, mig Selv, min Skiæbne og mit Hierte,
Og Glæde sang og saae jeg ei endnu!

som han, med en Forandring, hvorved det andet Vers
fik en Fod for meget, havde taget ud af følgende, i
Conc. overstrøgne Linier:

Vel sang jeg ofte, men kun Blod og Taarer,
Ghiddekel sang jeg om, og Sabbatha,

Og Horeb, og det, hvis Grindring saarer,
 Min Konges Død; men sig, naar lve jeg da?
 Urania, du var min Sanggudinde,
 Du lærte mig at løfte Siæl og Sang
 Høit over Latter; du, Ledfagerinde,
 Varst den, som mig op til min Skaber tvang!
 Men kun til Klage gavst du, og til Smerte
 Mig Røst og Lyd; til Graad bestemte du
 Min Sang, mig selv, min Skiebne og mit Hierte,
 Og Glæde sang og saae jeg ei endnu.

Aarsagen, hvorfor Digteren har sammentrukket og be-
 skaaret disse Vers, istedetfor omhyggeligere at udarbejde
 dem, kan have været den, at han ikke vilde give Digtet
 for meget af det alvorlige og høitidelige Præg.

(Th. beholdt de fire midterste af de overstroegne Li-
 nier, med disse Forandringer: „Urania, du blev min“
 osv. og „Var den, som op mig til“ osv.; og satte dem
 efter: Blev stemt til Taarer af Urania. Til det Vers:
 Men ei omvandt du mig med Laurbærgrene søiede han
 denne Anm.: „Istedetfor denne og de følgende 11 Linier
 har Rahb. optaget følgende: Men kun til Klage gav
 du og til Smerte“ osv. „men denne Strophe, skjønt skre-
 vet efter de ovenomtalte Linier, er af Digteren overstre-
 get.“)

S. 22, L. 14: Ghiddefel hørte det, og Gabbatha] Ghiddefel,
 en Flod i Eden; Gabbatha, det Sted, hvor Pilatus sad,

L. 8: Mig Røst og Lyd; til Graad bestemte du] Det
 Ord, der her er læst som Lyd, er i Conc. meget uty-
 deligt. Th. læste det saaledes, og tænkte maaskee paa
 S. 26, L. 8: Som Godhed gav en Røst, en Lyd til
 Glæde.

da han dømte Jesus (Th. læste urigtigen Sabbathc).
Digteren sigter til sit Adam og Eva og til sine første
Passionscantater.

S. 22, L. 24: Syng Tanker til de Niim, som faldt mig ind]

Varianten:

Læs til din Straf de Niim, som faldt mig ind —
Skal læse, til vi begge slumrer ind! (L.)

— 23: Cantata for Raadhussstrædets Concert. Den
18. Oct. 1770. Profstke Udg. II, 359, med Anm.:
„Opsført i første Concert den 18 Oct. 1770. I denne og
de to følgende er den Talende en Sangerinde, som Con-
certen“ [d. e. det musikalske Selskab] „holdt imod en be-
betydelig aarlig Lon“.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S.
388 (af Abrahamson).

— 25: Cantata for Raadhussstrædets Concert. Den
18. Mai 1771. Profstke Udg. II, 361-63, med Til-
føiende: „Opsført i sidste Vinter-Concert den 18 Mai
1771, og ligesaa den 30 Apr. 1772.“ Denne Angivelse
gjælder imidlertid ikke om Digtet i den Form, hoort det
er optaget i nærværende Udgaves Text; thi da, som
Profstke Udg. beretter, „Recitativerne i denne Cantata
maatte forandres, fordi den, som skulde synge dem, blev
syg“, bleve de af Digteren saaledes omsatte og forkor-
tede:

Første Recitativ.

Naturen smilte! See, dens Haardhed smelter,
O Sol, for dine Straalers Magt!
Men alle Skovens Sangersker, og alle, osv.

Andet Recitativ.

Og, Harmonie! og du, og jeg forstummer,
Thi eensom er jeg, de, som elskte mig,
Og de, som horte paa min Sang, forlod mig,
At glæde sig ved Solen og Naturen.

(Th. vilde optaget i Terten først Recitativet: Som naar den elskte Flygtling osv. samt de fire første Vers af Recitativet: Men alle Skovens Sangerster osv., som et eget Nummer med Overskrift: „Recitativer bestemte til Opførelse i den sidste Vinter-Concert 1771“; og dernæst hele Cantaten i dens forandrede Skikkelse.)

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S. 388-389 (af Abrahamson).

S. 25, L. 8: Nu iler til sin smægtende Hyrdinde] Proftfke Udg. (og Th.) har: . . . sin smægtende Hyrdinde; men denne mere danske Form af Ordet tilhører ikke Kwald.

— 26, — 10: Og om Naturens underlige Skienhed] Underlige d. e. underfulde. (L.)

— —, — 12: Stemme Glædens Sang med vilde Toner] Wilde Toner d. e. henrykte, jublende Toner; smlg. S. 66, L. 1: Siig, vilde Muse osv., og den S. 238 ved Anm. til S. 41, L. 9-12 i Noten anførte Var.: Harpens . . . vilde Klang. Jevnfor ogsaa Anm. til S. 56, L. 15. (L.)

— —, — 15: Men for tung for det, vi tænke] D. e. men for tung for at pæse til vor nuværende Stemning. (L.)

— 27: Cantata for Raadhuusstrædets Concert. I Efterhøsten 1771. Proftfke Udg. II, 361-67, med Tilføiende: „Opført første Concert i Efterhøsten 1771“.

See Alm. dsk. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S. 389 (af Abrahamson).

— 27, L. 6: Hun falmede, og mat, og nu afmægtig] Hun d. e. Naturen. (L.)

— —, — 10: I Skoven taler Norden kun og Navne] Norden d. e. Nordenvinden. (L.)

— —, — 18: Thi kold og selesløs er al Naturen] Efter dette — det trettende — Vers (Proftfke Udg., som Th. fulgte, siger: „efter det tolvte Vers“, men uden tvivl kun ved

en Feiltælling) havde, som nysnævnte Udgave beretter, Digteren først endt Cantaten saaledes:

Men jeg vil synge ved Cherubens Harpe,
Dg i en Kreds af ædle Skabninger,
Af dem hvis ædle Siæl bestæler mig,
Opheie dig, min Gud, med Engletoner!

Aria.

J, hvis underlige Toner
Verdners Fader smiler ved,
Naar J høit, paa gyldne Throner,
Priser eders Salighed!
Salige! naar J tilbede,
Lad en Gienlyd naae mit Bryst,
At min Stemme maa udbrede
Gudheds Magt og Nordens Lyst!

Derefter forandrede han det saaledes:

Men jeg vil synge høit ved Phoebi Harpe,
Dg i en Kreds af ædle Skabninger,
Af dem hvis ædle Siæl bestæler mig,
Af dem hvis Noes min Sang kun svagt udereder,
Vil jeg høit synge: Gud, min Lyst, og eder!

Aria.

Du, hvis underlige Toner
Sangens Fader smiler ved!
Naar du snart nedstyrter Throner,

L. 10: Naar J høit, paa gyldne Throner] Profiske Udg. (og Th.) sætter Commaet efter J, og henfører altsaa høit til gyldne Throner, istedetfor, som Udg. anseer for det rette, til priser.

Snart opløfter Hyrdens Fied,
 Oho, da skal Saligheder
 Sende Gienkyd til mit Bryst,
 Alt min Stemme høit udbreder
 Ære, Pligt og Tak og Lyst!

Endelig forandrede han det „af Marsager, som let indsees“ (siger Profstke Udg.), saaledes som det findes aftrykt i *Texten*. Abrahamson, som paa det anførte Sted beretter os, at Digteren gjorde disse Forandringer af egen Drift, tilføier: „Marsagen til dem er ventelig, at han syntes sin første Idée at være prophænerende, og den anden at blande Mythologie og Religion, foruden ogsaa Recitativets al for svage Gang i begge, og den Concerto: hvis Siel befæler mig“.

S. 28, L. 7: Seer den Bellyst, som jeg finder] Finder d. e. føler. (L.)

— 29: Da jeg var syg. Aldr. No. 1771, No. 157 (optrykt i *Krit. Journ.* 1771, S. 286). — Profstke Udg. II, 390, med Tilføiende: „Ær fra 1771“.

See alm. dff. *Litt. Journ.* 1781, 3. Stykke, S. 394 (af Abrahamson) — *Digtekunst.* under Chr. VII. S. 210. — *Æv. Levn. af Mølb.* S. 123=125.

— —, L. 6: Hvis Siæl kan usforstyrret tænke Sig] Om denne, i Slutningen af Digtet flere Gange gjentkommende, erwaldste Maade at udelade Ordet selv, see I, 172, *Ann.* til I, S. 5, L. 19. (L.)

— —, — 15: Hvi kom Udspredeiser til Wiisdoms Land] Udspredeiser d. e. Tankernes ustadigt skiftende Retning til afvexlende Gjenstande, deres Mangel paa Samling og Fasthed, Enighed med sig selv. (L.)

L. 1: Snart opløfter Hyrdens Fied] Profstke Udg. (og Th.) har: ... Hyrdens Fred, som Udg. har antaget for en Trykfeil.

- S. 29, L. 22: *Chimæren sluger Støvet, som du [saa] D. e. Phantasiens Skabning drager dig igjen fra det Støv, du havde fæstet Blikket paa. — Udtrykket finder sin Forflaring i det tilsvarende Sted S. 30, L. 3-4: Hvi viser da en Tanke af Homer osv.* (L.)
- —, — 26: *Udbreder Gud, og fejer himlisk Lyst] Udbreder d. e. forkynder, priser.* (L.)
- 30, — 1: *Dg naar jeg fandt den rene Kiærlighed] Fandt d. e. folte.* (L.)
- —, — 5-8: *Alf, stadig, var vor Tanke god og viis osv.] D. e. saa længe vor Tanke var stadig, var den god og viis, og Sjælen fandt Paradiis og blev deri; men dette formaaer den ustadige Tanke ikke, thi Æstertanken, Sjælens senere Forsøg paa at samle sig igjen, kan vel for Dieblikke gribe Saligheden, men ikke holde den fast.* (L.)
- —, — 15: *Ei Guldets Troldomsroft, ei Klirrende] Klirrende d. e. Klirren, klirrende Lyd.* (L.)
- —, — 16: *Alf mordrisk Staal, og ei Heroldeerne] Heroldeerne maa vel betyde: Kygtet, der udraaber Lns Koes; smlg. L. 28.* (L.)
- —, — 18: *Kiedsommeliges Gaben, Daarers Raad] Kiedsommelige er her, efter en ældre Sprogbrug: Folk, som fjede sig.* (L.)
- —, — 19: *Ei stærke Fienders Brøl, ei Svages Skrig] Saaledes Adr. Av. og Krit. Journ.; Profstke Udg. har: . . . ei svages Skrig, en Læsemaade, som uden tvivl havde været at foretrække, da ellers Tillægsordet stærke bliver temmelig betydningsløst ved Fiender, og desuden Svages Skrig noget nær falder sammen med Uslæes Graad i L. 17. — Molbech overspringer paa det anførte Sted uden Videre L. 18 og 19, hvorved Sig bliver Rimet paa Graad.* (L.)

S. 29, L. 21: Velkommen Gist, som raser i mit Bryst] Den schulgjiffe Udg. har her den morsomme Trykfeil: „Velkommen Gigt, som“ osv. See Fortalen til nærværende Udgaves første Deel, S. IV, første Note. (L.)

— —, — 22: Velkommen Harm, som recent fordrev min Lyst] Saaledes Krit. Journ.; Adr. Av. har, udentviol ved en Trykfeil, som Profstfe Udg. gjentager: Velkomne Harm osv. — Molb. har: „Velkommen Larm“ osv. (Th. beholdt: Velkomne Harm osv., og anmærkede: „Da denne Læsemaade giver Talen meer Afverling, er den her bibeholdt, skjont Velkomne unægtelig kunde være en Trykfeil for Velkommen“.)

— 30, — 26: Dg uden andres Hielp er lykkelig] Saaledes Profstfe Udg.; Adr. Av. og Krit. Journ. have Trykfeilen: Dg under andres Hielp osv.

— 31: **Saab og Erindring. I Schleppegrells Stam-**
bog. Bibliothek f. nytt. Skrifter, 1772, S. 409:
 „Saab og Erindring. (af Sr. Kwald)“, underskrevet:
 „Kbhv., den 31 Maji 1772.“ — Profstfe Udg. IV, 347:
 „Saab og Erindring. Blev skrevet i en Reisendes Stam-
 bog den 31 Mai 1772, og trykt kort derefter i Bibl.“
 osv. — Schleppegrells Stambog med Digtet i Kw.s egen
 Haandskrift, er, efter Ch. Thaarups Død, opspurgt og
 tilveiebragt af Broderen, og benyttet af Udgiveren.

Capitain i Land=Etaten J. C. Schleppegrell, født i Syen 1742, var en fortrolig Ven af Abrahamson, og boede i Odense. Han var ikke af samme Slægt, som Selten der faldt ved Idsted. (L.)

— —, L. 16: Sit Gode — det, den har —,] D. e. sit Gode, som jo dog kun bestaaer i hvad den har. (L.)

— —, — 19: D sel den selv, her er den! — Hvor? Forsvundet] Den selv d. e. Glæden selv, og ikke dens Skygge (L. 13), dens tilkommende eller forbigangne Lige. (L.)

- S. 31, L. 25: Blant Millioner, blant de ældste Dromme]
Blant Millioner, nemlig: af andre Gieblikke. (L.)
- 32, — 2: Fra drukne Skalders Digt] Saaledes Misp.;
Bibl. (og Th.): . . . Skalders Digt; Proftfke Udg.:
Skalders Digt. See I, 223, Anm. til I, 148, L. 8.
- —, — 13: Ja, kundskabgridske Sial! dybt af din Dommer]
Ja, kundskabgridske Sial d. e. ja, Sjæl, som var saa
gridsk efter at æde af Kundskabens Træ! (L.)
- 33, — 1: D kommer da! o iler, og opretter] Saaledes
Misp.; de trykte Kilder: D kommer da, og iler osv.
- —, — 11: Vort, Zadoks sorte Born! og vort, Merener]
Zadoks sorte Born er Saducæerne (efter Sektens for-
meentlige Stifter Zadok) med deres mørke, haablose Lære.
(L.)
- —, — 15: D Rigdom] — nemlig: hvormed Saabet opfyl-
der min Sial! (L.)
- —, — 15-17: D Rigdom! viid dig ud, mit Bryst, at fatte
den alt for herlige Cherubers Lyst osv.] Saaledes
Misp., hvor det dog ikke er muligt, med Sikkerhed at
bestemme, om der efter herlige staaer en Tankestreg
(der, som bekjendt, hos Lw. næsten traadte istedetfor alle
andre Interpunctionstegn) eller blot, som Udg. antager,
en tilfældig Forlængelse af det sidste Bogstav; Bibl.:
. . . den alforherlige Cherubers Lyst osv.; Proftfke Udg.:
. . . den alforherlige; Cherubers Lyst osv. Molb. (i
Anthol.) og Th. fulgte den sidste Interpunction, som jo
ogsaa giver en Mening.
- —, — 21: Og Ephu, og de feierrige Palmer] Ephu,
Bacchi Attribut. (L.)
- —, — 22: Ved min Gudindes Glands] Min Gudindes
d. e. Saabets. (L.)

- S. 33, L. 23: O Glands, o Hav af underlige Straaler] Underlige d. e. underfulde. (L.)
- 34, — 9: Dg dig som raader for den Graad, som flyder] Saaledes Mspt. og Bibl.; Proftste Udg. (og Th.): Dig, dig, som raader for den Graad, der flyder, hvori der, istedetfor den mindre Feil (Gjentagelsen af Ordet som), er indbragt et mislydende Salviim: raader — Graad der.
- —, — 25: Dg bygge vil jeg — Templer i min Hytte] Saaledes Mspt.; de trykte Kilder: Dg vil jeg bygge — Templer osv.
- —, — 27: Dg for ved dem skal paa en dorisk Stotte] Saaledes Mspt.; de trykte Kilder: Dg for ved den skal osv.
- —, — 28-29: Den nøgne Sandhed staae. Med elysæisk Pragt ... Nei bort osv.] Saaledes Mspt. og Bibl.; Proftste Udg. (og Molb.): ... staae, med osv. (Th.: ... staae med osv.). Den valgte Læsemaade er uomtvistelig den rette; thi Nøgenhed udelukker al Forestilling om Pragt.
- —, — 29: Med elysæisk Pragt ... Nei bort, I Dromme] Saaledes de trykte Kilder; Mspt. har: Med elysæisk Pragt osv. Da Digteren ellers skriver [Elyssum, har Udg. her troet at burde afvige fra Msptet.
- 35, — 5: Ei selv et Gienfkin af forsvundet Kummer] Saaledes Mspt. og Bibl.; Proftste Udg. (og Th.): End ei et Gienfkin af forsvunden Kummer.
- —, — 8: Du gierne Smilende] Saaledes Mspt.; de trykte Kilder: Du Giernesmilende.
- —, — 9: Alt andet skal min Siæl huusholdræst giemme]

- Saaledes Mspt. og Bibl.; Proftfke Udg. (og Th.): ...
huusholderff giemme.
- S. 35, L. 14: Dg smaalig veie dem] Smaalig er her brugt i
den ældre Betydning af nøiagtig (see f. Ex. Selte Poet.
Skrifter, S. 178, Bording, I, 271, 273).
- —, — 15: D gylde Dieblif, hvor skiont, hvor vægtigt]
Saaledes Mspt.; Bibl.: D gylde Dieblif osv.; Proft-
fke Udg. (og Th.): D gylde Dieblif osv.
- —, — 23-30: D fjeldne Skat! Fleer vil jeg finde præget
osv.] Saaledes Mspt. og Proftfke Udg.; Bibl.: D fjeld-
den Skat osv. — Tankegangen er: O fjeldne Skat af
lykkelige Diebliffe! Og flere saadanne finder jeg i min
Erindring, hvilke Nydelsen af livfulde Digteres Sange
har skjænket mig, snart læste i Selskab med en ædel Pige,
(L. 27), snart sungne i muntert Lag (L. 28-29); snart
af comiff, snart af alvorlig Art (L. 29-30). Efter denne
Fortflaring falder det alene noget besynderligt, at Klop-
stock henregnes til muntre Barder. (L.)
- —, — 29: Af Bacchi Waaben, hiint af Rabners Latter]
Saaledes Mspt. og Bibl.; Proftfke Udg.: Af Bacchus's
Waaben osv.
- 36, — 1: Dg hiint — og hiint — hvi zitterer du, min Læbe]
Dg hiint — og hiint, nemlig: hvori jeg nød Venfkaas
Saligheder. (L.)
- —, — 5: Dog hvem har Sprog, hvem asmaalt Lyd til
eder] Saaledes Mspt. og Bibl.; Proftfke Udg. (og Th.):
Dog, hvo har Sprog, hvo asmaalt osv.
- —, — 7: Hvem følte Glint af Venfkaas Saligheder] Saa-
ledes Mspt. og Bibl.; Proftfke Udg. (og Th.): Hvo
følte osv.
- —, — 9: Hvad Farve skjildder, hvilket Ord betyder] Betyder
er her, efter en ældre Sprogbrug: betegner. (L.)

- S. 36, — 10: Det Nu, min Schleppegross] Saaledes Misp. og Bibl.; Proftiske Udg. (og Molb.): Det nu, min S***.
- , — 15: Hans Taarers Sprog? Hvor er en klog Camene] Misp. har her, ligesom de trykte Kilder: . . . Camoene; men paa Grund af det I, 227 i Anm. til I, 154, L. 13-16 Anførte har Udg. anseet dette for en Skrivfeil.
- , — 17-20: Nei, taus og hemmelig skal Siælen nyde] osv.] D. e. nei, alt, hvad der er os forundt, er i Taus-hed at nyde hver Erindring om vor Ven, og ikke engang dette fuldstændigt, thi en Tviol osv.
- , — 23: Er han i hvert et ædelt Træk den samme] Saaledes Misp. og Bibl.; Proftiske Udg. (og Molb.): . . . Træk det samme.
- , — 24: Og — tænker han paa mig?] Saaledes, udhævet, i Misp. og Bibl.; men ikke i Proftiske Udg. (hos Molb. og Th.)

Digtet er i Stambogen underskrevet saaledes:

Kiøbenhavn, d. 31te Maji 1772. Disse Tanker tilegnes Bogens Giere, som et Pant paa den sandeste Høiagtelse, af J. Ewald.

- 37: **J Anledning af Grev Saxthausens Afgang fra Søe-Staten.** Trykt anonymt i Adr. Av. 1772, No. 55, hvor begge Stropher ere sammentrufne til een. — Conc. findes blandt Kw.s Misp. og hjemler ham Forfatterstabet.

Geheimeraad G. C. Saxthausen blev d. 28 Marts 1771 første Deputeret i det nyoprettede Admiralitets- og Commissariats-Collegium, men efter Struensens Fald — som der siges i Adr. Av. 1772 for d. 30 Marts — efter Ansøgning entlediget. Kw.s Digt er da skrevet imellem nysnævnte Datum og d. 3 April, da det udkom.

S. 37, L. 16: Skal ingen gysse ved at see] Var.:

Skal andre Slægter smile ved at see.

— 38: Nyaars-Dusse til en Fader fra hans Datter. Rahbeks Charis, 1806, S. 20, med Overskrift: „Et An- det“ [nemlig: Anecdoton] „fra en Datter til en Fader“, og med nogle vilkaarlige Forandringer i Texten. — Conc., der findes, uden Overskrift, blandt Lw.s Mspr., kan antages, ligesom de to følgende Digte, at være skreven ved Nytaarstid 1773.

(Th. kaldte Digtet: „Fra Datter til Fader paa Nytaarsdag“.)

— —, L. 19-20: Algodhed lønne dig, og byde osv.] Forst:

Men dig skal den Algode byde

At see med Haab og Glæde frem. (L.)

— 39, — 9: Hans Naade skienke dig en Alder] Th., efter en tidligere Var.:

Han skienke dig en rolig Alder.

— 40: Nyaars-Dusse til en Fader. Rahbeks Charis, 1806, S. 17, med Overskrift: „Nytaarshilsen fra en Datter til sin Fader. (Et Anecdoton af Joh. Ewald)“, og med nogle vilkaarlige Forandringer, samt med Optagelse af enkelte forkastede Læsemaader, hvilke sidste paa- vises nedenfor. — Conc., uden Overskrift, blandt Lw.s Mspr.

(Th. kaldte Digtet: „Nytaarshilsen til en Fader“.)

— —, L. 9: Min Siæl af Skabningen og Sig] Sig d. e. sig selv; see I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)

— —, — 20: Al selv den største Tak er liden] Rahbek og Th., efter en tidligere Var.: Og hvilken Tak er ei for liden.

— —, — 21: Er svag for dig, min første Ven] Rahb., efter den tidligere, her overstrøgne Var.: For svag til dig

osv.; Th.: „Ei svag for dig“ osv., hvad Udg. ikke kan faae ud af Concepten.

S. 41, L. 2: Tør den vel haabe, tør den stræbe] Tidligere Var.:

Hvad er min Sang? mon den vil stræbe —

(Kahb. og Th.: „Hvad er min Sang? Mon den tør stræbe“.)

— —, — 4: Dg lærer mig at nyde den] Kahb., efter en for-
kastet Var.: Dg lærte mig osv.

— —, — 14: Din Alders sig med mange flere] Din Alders,
nemlig: Aar. (Kahb. og Th.: „Din Alder sig“ osv.)

— 42: Nyaars-Dunste til en Moder fra hendes Datter.
Kahbets Charis, 1806, S. 78, med Overskrift: „Til en
Moders Fodselsdag fra en Datter. (Et Anecdoton af
Joh. Ewald)“. — Conc., uden Overskrift, blandt Ew.s
Misptr.

Th. kaldte Digtet: „Til en Moder.“ Den nærvæ-
rende Overskrift, der slutter sig til de to nærmest foran-
gaaende Digtes, søger sin Berettigelse deels i Linierne
27:28, S. 45: disse Dage, hvis Kredt vi nu begynde
paa; og deels i hele Digtets Tone, der udentviol passer
bedst for en datterlig Følelse, see fornemmelig S. 44, L.
21:24 og S. 45, L. 16:20.

Kahb. forandrede vilkaarligt adskillige Steder, hvor-
paa Exempler anføres her nedenfor, optog nogle af Dig-
teren forkastede Læsemaader, der paavises nedenfor, og
forbigik ganske de fire Stropher: S. 44, L. 9 til S.
45, L. 4 og S. 46, af hvilke det rigtignok ved de to
første Foster temmelig megen Noie saavel at bestemme
deres Plads i Digtet, som blandt de særdeles talrige
Variantter at udfinde hvilke der høre sammen, og hvilke
der, som Digterens sidste Kættelser, maae være de gjæl-
dende.

— —, — 7: Udfind en Streng, hvis Bittrende] Strengens

Zittrende er: dens Zittren; samme, hos Kw. hyppige, ældre Form findes atter S. 43, L. 8: Det første Gyfende af Lyst. (L.)

S. 42, L. 8: Er stærkt, som den frygtfomme Tone] Kbh. og Th., efter en tidligere Var.:

Er mægtigt, som den Klage-tone.

— 43, — 13-16: Af hvilket rædsomt Mulm omspændte osv.] Tidligere:

Skield, Tanke, før at see tilbage!

Lad Mattens Forhæng falde ned!

Hvad eller troer du at opdage

Dit Solgran i en Evighed?

(Th. læste i denne Var.: „ . . . at opdage: dit Solglimt er en Evighed“.)

— —, — 17-20: Dybt sank jeg, Strudler trak mig med osv.] Tidligere, som Fortsættelse af fire Linier, der ikke mere kunne udfindes af den her sønderrevne Concept:

Da straaledede din Kierlighed

I dette Svælg, hvor Mander svimle,

Da fandt jeg Bund i Mattens Himle,

Et venligt Stov at hvile ved.

— Kbh. forandrede L. 17 saaledes: „Dybt sank jeg. Svirvler drog mig ned“, hvad der saa meget mindre kan billiges, som Svirvel hos Kw. ikke er det samme som Strudel (der ogsaa forekommer hos andre Forsattere fra den Tid), og drog forekommer strax efter i L. 19.

— —, — 19: Da drog din Straale mig tilbage] Th.:

Da drog din Flamme mig tilbage,

hvilken Læsemaade han rigtigt betegnede som „e secunda manu“, medens han oversaae, at Digteren sidenest er vendt tilbage til det Oprindelige.

— —, — 21: Dplys mig da, min Siæls Veileder] D. e. oplyls mig da, du ufattelige Kjerlighed, som veiledte min

Sjæl ud af Mulighedernes Chaos. For denne Opfattelse, uden hvilken her bliver Spring i Tankegangen, taler ogsaa en tidligere Læsemaade: Du Gnist af Gud, min Siæls Veileder. (L.)

S. 43, L. 24: Hvad var jeg, at jeg blev din Ven] Th., efter en tidligere Var.:

Hvad var jeg, at du blevst min Ven?

— —, — 25-26: Viis mig, du Gnist af Gud, og du osv.] D. e. viis mig, du ufattelige Kjærlighed, og du, i hvem denne tog sin Bolig og blev næret! (L.)

— 44, — 5: Viis mig mit Forbund med din Lyst] D. e. viis mig, hvorledes jeg blev knyttet til din Lykke, som en Betingelse for denne. (L.)

Kahb., efter en tidligere Var.:

Hvorledes blev mit Liv din Lyst?

— —, — 6: Vort Venkabs underlige Kiæde] Underlige d. e. underfulde. — Kahb. og Th., efter en tidligere Var.:

Viis mig den underlige Kiæde.

— —, — 8: Med Blodet af dit ædle Bryst] Kahb. forandrede dette Vers saaledes: „Ved eget ædle Moderbryst“, hvorved han meget kjendeligt paatrykte det sit Præg.

— —, — 9-12: Dog nei, du Gienstkin af den Hoie osv.] Disse fire (af Th. ikke optagne eller omtalte) Vers findes i i Concepten, der som sædvanligt hos Lw. er skreven i en Foliohog, nederst paa hoire Side efter Med Blodet af dit ædle Bryst! med et vedføiet „v. supr.“ (vide supra). Dette supra kan ikke søges andetsteds end øverst paa venstre Side, hvor man ovenover Digtets tre første Stropher finder de S. 41, L. 9-24 aftrykte tvende Stropher med følgende ganske forskellige Begyndelse:

Hvi zittre da de fulde Læber?

Hvi ruste de sig ud til Sang?

Hvi smulmer Harpens Lyd, og stræber

At naae din Straale med sin Klang?

D følg mig, Muse, føl og tie osv.

Th. ordnede Stropherne paa samme Maade som Udg., men beholdt alligevel Salvstrophen: 'Hvi zittre da de fulde Læber osv., der, saavidt Udg. skjønner, ikke passer efter Med Blodet af dit ædle Bryst, men maa antages at være en begyndt og senere opgivet Fortsættelse af Digtets tredie Strophe.

S. 44, — 13: D følg mig, Muse, føl og tie] Th. læste urigtigen: ... „følg og tie.“

— —, — 14-16: Til at fortolke det, jeg finder osv.] Finder d. e. føler. — Th., efter tidligere, tildeels overstrøgne Varianter:

Er ikke det, mit Hierte finder,

For Pindi kolde Sangerinder

En altfor konstled Harmonie?

— —, — 17-20: Og har Camoenen Sang til eder, osv.] Først:

Ei heller har jeg Sang til eder,

I spæde, I fortryllende,

At I forsvundne Saligheder,

Min Barndoms ædle Prydelse. (L.)

— —, — 21-22: Hvad Farve skal du skildres med, du Dyd, som kun en Moder lærte] Ordene kun en ere overstrøgne i Conc., men maae dog nødvendigviis beholdes, da det aabenbart er dem, der here til den endelige Redaction af disse to Vers. — Th. læste: „Hvad Farve skal du skildres ved, du Dyd, som Moders Bryst kun lærte“, der er en Composition af den her i Texten optagne Læsemaade og to forkastede Varianter:

L. 1: At naae din Straale med sin Klang] Tidligere: At naae dig med sin vilde Klang. Smlg. ovenfor S. 25, Anm. til S. 26, L. 12. (L.)

Dg mon dit Smil forædles ved
 Min Sang, du Dyd, som Modre lærte —
 og: Hvad Farve skal du skildres med,
 Du Dyd, som Modres Bryster lærte —

S. 45, L. 6: De trostende Velgierninger] Rahb. og Th., uden
 Sjæmmel: „Utallige Velgierninger“.

— —, — 25-28: Hans Villie give, at du maa osv.] Først:

Hans Naade lyde det, at du
 Engang maa kunne see tilbage
 Med Lyst, med Tak til disse Dage,
 Hvis Cirkel vi begynde nu!

(Th., ved en Composition: „Hans Villie lyde, at du
 maa“ osv.)

— 46, — 6: En rolig, hoi og æret Alder] Th., efter en tid:
 ligere Var.:

En hoi, en tryk, en æret Alder.

— —, — 7: Da lyde Naaden, at du falder] Th., uden Sjæmmel:
 „Da give Naaden“ osv.

— 47: I Abrahamsons Stambog. Proftiske Udg. IV, 355, med Overkrift: „Til A***“ og Anm.: „Ogsaa“ [ligesom Haab og Grindring S. 31] „skrevet i en Stambog d. 15 Januarii 1773, og har aldrig været trykt“. — Abrahamsons Stambog med Digtet i Kw.s egen Haandskrift er, ligesom Schleppegrells, efter Chr. Thaarups Død, opspurgt og tilveiebragt af Broderen, og benyttet af Udg. Efter den er Digtet her givet uden Afdelinger, som Proftiske Udg. satte S. 47, efter L. 10, S. 48, efter L. 7 og 19. — Couc. fra 9de Linie findes blandt Kw.s Misptr.

See Lærde Efterretn. 1791, No. 49, S. 761-65
 (af Abrahamson).

— —, L. 4: Tre fieldne Under ønsker jeg at see] Th., uden
 Sjæmmel: „Tre fieldne Urter ønske jeg“ osv.

- S. 47, L. 5: Den Draabe i Neptuni salte Skjød] Saaledes Stambogen; Proftiske Udg.: „... Neptunus's salte Skjød“, der, (som Th. rigtigt sluttede) er indført af Abrahamson, tilligemed (S. 48, L. 18, 20 og 21) „Cocytus's“, „Plutus's“, „Mavors's“, „Phobus's“, istedetfor Cocyti, Pluti, Martis, Phoebi, som de i nærværende Udg. efter begge de skrevne Kilders Bydende ere rettede.
- —, — 12: Ja Daarflabs usle, Lastens feige Træl] Saaledes Proftiske Udg.; begge de skrevne Kilder have ... Lastrets feige Træl. Samme Afvigelse S. 48, L. 10. Denne Germanisme, som nogle saa Gange undslap Livs Pen, forekommer kun eet Sted, og der ved en Misforstaelse (see Anm. til S. 141, L. 3), i hele den proftiske Udg., hvor det sikkert heller ikke havde været Digterens Hensigt at den skulde beholdes. Smlg. S. 217, Anm. til S. 6, L. 3. (L.)
- —, — 15: Ja den, hvis Dine Pluto rørte ved] Pluto skal være Plutus (smlg. S. 48, L. 20). (L.)
- —, — 15: Den vrantne Klynkere, som troer sig viis] Saaledes de skrevne Kilder; Proftiske Udg.: Den vrantne Klynkende, som osv.
- 48, — 12-13: Hans Tanke fængsler Glæden, og hans Bryst osv.] Conc. havde først:
 Hans Tankers Ild, hans altid varme Bryst
 Gjør Smerten sød, og skærper himmelsk Lyst.
- —, — 15: En salig Himmel, hvor han finder Sig] Sig d. e. sig selv; see I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)
- —, — 23: Allectons Gift kan ei formindske den] Saaledes de skrevne Kilder (smlg. Juon, I, 115, L. 17, Graton, II, 21, L. 11); Proftiske Udg. (og Th.): Allectos Gift osv.
 I Stambogen er Digtet saaledes underskrevet:
 Kjøb. d. 15de Jan. 1773.

Symb: Hic murus aheneus esto,

Nil conscire sibi, nullâ pallescere culpâ.

Derksom disse Linier maae være et svagt Beviis paa min sande Heiagtelse, og min levende Taknemmelighed for det Venfskab, hvormed De bærer mig: saa har de fuldkommen naaet deres Mærke. Thi Himlen forbyde, at de nogentid skulde behøves til at erindre Dem om Deres ærbødige Ven og Diener Johannes Ewald.

S. 49: **Natte-Tanker.** Dette hidtil utrykte Digt findes, med mange Var., blandt Kw.s Misp. Da det i Conc. slutter sig umiddelbart til Sørgedigtet over Kinast (S. 171), og den sidste Strophe endog deels er gaaet over i dette, deels har været paa Veien dertil (see S. 171, L. 19-22 og Num. til S. 172, L. 1-4), maa det antages at være skrevet omtrent samtidig med dette, i Slutningen af Jan. eller Begyndelsen af Febr. 1773.

Overskriften og Restitutionen af Slutningen, som i Conc. er sønderreven, hidrøre fra Th., der, hvad den sidste Strophe angaaer, forefandt det Manglende i Conc. til det ovennævnte Sørgedigt.

Ved Conc. findes følgende Linier, der kunne betragtes som et Slags Motto til Digtet:

I turn'd the toneful Art

From sounds to things, from Fancy to the heart.

(L.)

— —, L. 4: Og nøgne Dyder slumre trygge —

— —, — 6: Naar Trættens Træl er hæd af Skrig —

— —, — 14-15: Naar Grens, og naar Guldets Træl osv. Th. læste, efter Varianter, som Udg. ikke, efter de Steder hvorpaa de ere anbragte i Conc., kan ansee for at være fra sidste Haand,

i L. 4: Og bange Dyder osv.

- — 6: Naar Trækheds Hals er hæd af Skrig,

i **L. 14-15**: Naar Lysternes og Grens Træl
Dg Rigdoms Borne de forstummer.

S. 49, L. 16: Da kommer Glæde til min Slummer] Th.,
uden Gjæmmel: „Da kommer Glæden til“ osv.

— —, — **18-25**: Da naar den bange Vandrer standser osv.]
Denne Strophe lød først saaledes:

Naar Vinden ruser Skovens Toppe,
Dg vidt adspredte Hundes Rost,
Dg røde Stjerners Glint, som hoppe
Bag Mattens Flor, er al din Trost,
O bange Vandrer! naar en Væk
Som risler, Mattens Fugl som skriger,
Gier Blodet koldt, naar Haaret stiger
Bed Lovets Fald og Troens Dvæk —

Th., der synes at have misforstaaet Ordene da
naar, som hos Kw. stundom ere eensbetydende med det
blotte: naar (see f. Kw. **S. 21, L. 20**), læste i **L. 18**:
„Naar bleg den bange Vandrer“ osv. og bemærkede, at
han havde „tilladt sig for Sammenhængens Skyld at ind-
sætte de to første Ord, hvortil Mspt. forresten gav An-
tydning, istedetfor Conceptens: Da naar“. Denne An-
tydning søgtes formodentlig i næste Vers.

— —, — **19**: Ved Mosens blege Meteor] Th., efter en over-
strøgen Var.:

Ved Glint af Mosens Meteor.

— **50, — 1**: Da naar han lever op, og glemmer] Th.: Den
Feige lever osv.; men Ordene den Feige ere overstrø-
ne i Conc., og have udentvivl været meente saaledes:
Da naar den Feige lever op og glemmer, hvad Digte-
ren har forkastet, fordi Verset blev for langt.

— —, — **56**: Indtil igien et Stjerneskud osv.] Th., efter en
tildeels overstrøgen Var.:

Dog, et uventet Stiernestud

Ombynder ham paa nye, den Svage.

S. 50, L. 9-12: Naar Morkets Fyrster forestille osv.] Th, efter en overstrøgen Var.:

Naar Mander af en suurrig Grille

Afsjage Daarer hellig Skræk,

Dg Listens Mand, blot for at drille

En Kiærling, gjør sig selv til Giæk.

I en anden overstrøgen Var. lyder denne Salvstrophe saaledes:

Naar Morkets Fyrster forestille

Halvtøsser, Bøbelen til Skræk,

Dg Listens Mand, blot for at drille

En Daare, gjør sig selv til Giæk.

— —, — 18: Sin underlige Harmonie] Underlige d. e. underfulde. (L.)

— 51: Til Jfr. Anna Hedevig Jacobsen. Proftfke Udg. II, 393, med Anm.: „Til den Tone: Denner som vil ikke svige, o. s. v.“

See Alm. dft. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S. 394 (af Abrahamson). — Molb. Kv.s Levn. S. 179. — Molb. Forel. I, 238.

— —, L. 5: Norden brøler i sin Hule] Norden d. e. Nordens vinden. (L.)

— —, — 12: Glimt af Vaarens tabte Lyft] Proftfke Udg.: ... af Vaarets tabte Lyft.

— —, — 14: Hviðler Glæde til mit Bryst] Hviðler er ikke nogen Trykfeil for hvifker; smlg. S. 105, L. 3: Hvor Zephyr hviðlende blaut tæt begroede Eger; og Var. til S. 110, L. 20. (L.)

— 52, — 3: Luf dit Dre for min Smerte] Efter Udg.s Conjectur; Proftfke Udg. (og Th.): Luf dit Die for osv.

S. 53: *Kungsteds Ulykkeligheder*. *Adr. Av.* 1775, No. 162.
 — *Proftste Udg.* II, 383, med følgende Num.: „Er fra 1775. Digteren levede den gang i Kungsted. Stykket kan synges efter den Tene: Naar fornuende Skyer o. s. v.“
 — *Conc.*, og i *Reenskrift* den første Strophe, begge Dele uden *Overkrift*, findes blandt *Lw.s* *Mspr.*

At dette Digt skulde være skrevet i 1775, er uden tvivl blot antaget, fordi det første Gang blev trykt i dette *Ar.* Rimeligere turde det være, at det er forfattet i 1773; paa den Side af *Conc.*, hvorpaa det er sluttet, findes nemlig, nederst paa Siden og aabenbart senere skrevet, følgende:

Jothunen zitterer for min Hammer,

Biergtrolden skielver for min Arm —

eller den første Spire til Thors Aria, og derefter et Udkast til *Duetten*, i første Scene af det inden d. 12 Nov. 1773 ikke blot digtede, men fuldførte og reenskrivne *Balders Død*.

See *Allm. dff. Litt. Journ.* 1781, 3. Stykke, S. 392-393 (af *Abrahamson*). — *Kahbeks* *Analyse* af denne *Ode*, *Tilff.* 1802, S. 628-31, 633-40.

— 53, L. 2: [En *Ode*.] Saaledes *Adr. Av.*; *Proftste Udg.* (og *Th.*): *Ode*.

— 54, — 7-8: [Tit hed en *Lovise* osv.] *J. C. Olsen* antager, at det er denne *Lovise*, til hvem Digtet er henvendt (*Maanedsskr.* for *Litt.* XV, 21). *Scrimod* vidne de i *Concepten* forekommende, men forkastede *Læsemaader*:

Hvor forduum *Lovise*

Fandt *Uindring* for kongelig *Kummer* —

og: *Bød* *Fredriks* *Lovise*

Forglemme sin *kiærlige* *Kummer*;

her sigtes aabenbart til en *Dronning Lovise*, rimeligvis *Fredrik* den *Sjertes* *Gemalinde*, som fik det nærliggende *Sirschholms* (ældre) *Slot* til designeret *Enkesæde* (men døde for *Kongen*), og hvis *Ægteskab* ikke var lyk-

feligt. Rahbek siger paa det anførte Sted, S. 636: „her [i Kungsted] var engang Dagmar Luises Yndlingssted“; han har altsaa forstaaet disse Linier om Fredrik den Femtes Dronning Lovise, som dog hverken vides at have havt nogen synderlig Kummer, eller at have været særligt knyttet til Egnen.

S. 55, L. 17-24: Men du, som allene osv.] Abrahamson (i Litt. Journ.) og Molb. (i Kv.s Levn. S. 179) finde det med Kette sandsynligt, at den Veninde, til hvem Slutningen af Digtet henvender sig, er Madam Jacobsen, i hvis Hus i Kungsted Kw. tilbragte en Tid af meer end to Aar, og over hvem han skrev Sørgedigtet S. 171. Mad. Jacobsen har i saa Fald, som man af følgende Variant til Strophens femte Vers: Min Barn-
doms Veninde! kan slutte, været ham bekjendt fra hans tidligste Alder. — Naar man antager Digtet henvendt til hende, bortfalder den flere Gange fremførte Formodning om at dette Digt skulde indeholde noget Erotisk, ifølge Rahb. (Tilf. 1805, S. 222) det eneste Erotiske fra Kw.s Saand.

— —, — 20: Udbrede sin Fryd i dit Hjerte] Saaledes Conc.; Aldr. Kv. og Profstke Udg.: Udbrede sin Lyst i osv., der udentviol er en Trykfeil, hidrørende fra det i L. 15 og 18 to Gange tæt foran staaende Lyst.

— 56: Til Frue v. Moltke. Profstke Udg. IV, 405, med med Overskrift: „Til Fr. v. M***“ og med følgende Anm.: „Er omtrent fra 1775. I Nærheden af Kundsted har en adel Dame, Søster til en af Digterens varmeste Venner, sit Herresæde. Hun og de der vare om hende toge virksom Deel i hans dengang intet mindre end behagelige Forsatning. Endeel af Damens Underhavende søgte at hædre hendes Moders Fødselsdag ved adskillige landlige Festsigheder, og med Glæde gav vor Digter denne Sang dertil. — Stykket har aldrig været trykt tilforn“. — Conc. findes blant Kw.s Mspr.

Generalinde Elisabeth Moltke, født Wolzogen, var Moder til Digterens Ven, den i 1836 som Geheimconferensraad afdøde Fredrik Moltke. Hun opholdt sig som Enke paa Kraagerup hos sin Datter Sophie Henriette, gift med Kammerherre Oberst Fr. v. d. Maase. Rimeligst er dette og de tvdske Digte (see S. 197, 199, 202), hvormed Lw. smykkede landlige Fester paa Kraagerup, fra Sommeren 1776, skrevne under hans Ophold i det meget nær liggende Sobakshuus.

- S. 56, L. 15: Med vilde Toner's Klang] Saaledes Conc.; Proftfke Udg.: Med milde osv. — Wilde Toner betyde her: ukonfklede, regellose Toner, eller som Digteren strar efter siger: ustemte. Smlg. S. 225, Anm. til S. 26, L. 12.
- —, — 18: Den vilde Skov besvarer kun] Saaledes Proftfke Udg.; Conc. derimod har først: Uplantet Skov osv. (som Th. fulgte), og dernæst: Uklippet Skov osv.
- —, — 21: Hvis Smil opliver mig] Th. lod Citationen ende her, hvad Udg. ikke antager for rigtigt, saa meget mindre som Conc. kun har Comma efter mig.
- 57, — 2: Sit elste Kraagerup] Saaledes Conc.; Proftfke Udg.: Sit elste K***.
- —, — 5: Bemoste Høie stemmer i] Saaledes Conc., der oprindelig har havt Ujevne Høie osv.; Proftfke Udg.: Mosgroede Høie, stemmer i (Th.: Bemoste Høie! stemmer i). „Mosgroede“ er aabenbart indført af de proftfke Udgivere; og at Sætningen ikke bør forstaacs imperativisk, men indicativisk, sees, foruden af Overeensstemmelsen med Den vilde Skov besvarer kun i det foregaaende, af en forresten intetsigende Variant til L. 7: Dg svare — Edle osv.
- —, — 9: Du Armes Moder, lev, og nyd] Saaledes Proftfke Udg., og ligeledes oprindelig Conc., hvor det derefter

er forandret til: Du Spædes Moder osv. (som Th. fulgte).

S. 57, L. 14-15: I en Umyndigs Ven osv.] Saaledes Proft-
ste Udg.; Conc. derimod har:

I spæde Labers Ven,

Han skal velsigne denne Dag.

— 58: **Jndfødsretten.** Alm. dff. Bibl., Juni 1778, S. 41.
— Proftste Udg. I, 441. — De sidste 11 Stropher i Dig-
terens Keenskrift bevarer blandt hans Msptr.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 407-408
(af Abrahamson). — Molb. Forelæs. II, S. 74-75.

Tiden for dette Digts Affattelse kan ikke noiagtigt
angives. Loven om Jndfødsretten udkom den 29 Jan.
1776, og samme Aar den 25 Marts udsatte Selskabet
for de skjøne Videnskaber en Priis af 50 Rbd. eller en
Medaille af samme Værdi for en Ode over dette Emne
(Ndr. No. No. 50). At Kw. under sit Ophold i Sø-
bækshuset og inden den 11 Oct. 1776 havde paabegyndt,
men omtrent midtvejs afbrudt sin Ode, sees af et Brev
fra ham til Guldberg (Nord. Tidskr. IV, 239). Men
naar han fortsatte og fuldendte den, bliver tvivlsomt.
Meget rimeligt er det, at han ikke havde gjort det i Jan.
1777, den sædvanlige Indleveringstid; thi paa et lest
Ark, som bærer Datum den 13 Marts 1777, findes hen-
kastet følgende, enten samme Dag, eller i al Fald ikke tid-
ligere skrevne Linier:

{ Men henrykt høit men op til dig

{ Men henrykt men ufattelig

Men som et samled Men som din Sang Vægter

Som mange Slægters Frydestrig

Alf tusind lykkelige Slægter.

Det er klart, at disse Linier indeholde den første Spire
til den skjøne Strophe S. 61, L. 5-8, og denne kan
da i det mindste ikke være forfattet inden nysnævnte Da-

tum *). Selsk. f. d. ffj. Vidskb. holdt et Møde den 9 Mai 1777, og fandt (Adr. Av. No. 78), at der iblandt de mange indkomne Ode over Indfødsretten vare tvende, med Deviser: „Dulce et decorum est pro patria mori“ og „For Land og Folk — — en Tolk“, der udmærkede sig fremfor de øvrige, uden dog at kunne fortjene Prisen, som derfor udsattes paany. Denne Bekjendtgjørelse gjentoges i samme Aars Adr. Av. No. 180 (den 11 Nov.), idet Selskabet indbød Forfatterne af de to forannævnte Ode til at give deres Arbeider „større Fuldkommenhed“, samt Andre til „at forsøge sig“. Om nu Ew. har været en af dem, „som meest havde udmærket sig“, og om han ifølge Selskabets Indbydelse har omarbejdet sin Ode, og indleveret den paany, lader sig ikke afgjøre. Men i alle Tilfælde er det vist, at han ikke vandt Prisen, thi Selskabets Secretair bekjendtgjorde i Adr. Av. 1778, No. 131 (den 17 Aug.), altsaa efter at Ew.s Ode allerede var trykt i Alm. d. Bibl., at en Ode over Indfødsretten med Devise: „Macte nova virtute puer“ vel havde tildraget sig Selskabets Opmærksomhed, men da den ikke havde mere Styrke end andre forhen over denne Materie indkomne Poesier, kunde Prisen for denne Gang ikke heller tilkjendes Noget.

Det hele, siensynligen uden Afbrydelse fuldstrevent Blad (de to første Sider af et Ark), hvorpaa det ovenanførte Udkast til Halvstrophen S. 61, L. 5-8 findes, fortjener en nærmere Omtale. Efter Concepten til Sabelen Gjelet og Bonden følger det nysnævnte Udkast, om hvilket Th. (som deraf vilde slutte, at Oden var fuldmægt ved Vintertide) siger: „Naar man sammenligner disse Linier med den tilsvarende Strophe i Oden, vil man see, at Digteren har brudt sig med et Kiim til Slægter.

*) Den 28. Jan. 1777 udkom en Samling af Vers: „Over Indføds-Retten, i Anledning af Kongens Fødselsdag udgivet af et Selskab“ (det danske Litteraturselskab). Heri findes Ew.s Ode ikke.

Det kan da formodes, at han er bleven forstyrret af Dægterens Raab og derpaa i lunefuld Fortviølelse har henkastet den Linie: Men som din Sang, Dægter — hvorefter han, som af Mispet sees, for den Aften opgav Forsøget". Denne Antagelse finder Udg. lidet sandsynlig. Ordet Dægter betydede paa den Tid ogsaa hvad vi nu kalde Døgter (see f. Ex. I, 149: Ja store Frederik, vort Nordens Dægter), og da der er et aabent Rum imellem Sang og Dægter, synes det nok saa rimeligt, at Kw. har villet skrive:

Men henrykt, høit, men op til dig,

Men som din Sang, du Hippocrenes Dægter (d. e. Phœbus), eller noget Lignende, som han enten ikke har kunnet faae indknebet i Versets fire Fødder, eller af andre Grunde har opgivet (smlg. S. 62, L. 21-22: Men op til Python=Banes Tone skal jeg forhøie Harpens Klang). Digteren synes desuden, dengang han sad med det omtalte Blad for sig, ingenlunde at have været i en lunefuld Stemning. Linierne til Indfødsretten ende rigtignok med de halv spøgende Ord: Cœla jusque au demain; men derefter følger endnu paa samme Side nedenstaaende, ogsaa i biographisk Henseende betydningsfulde, og mindst af Alt fremtsomme Linier, der uden tvivl hentyde til den forangaaende Fabel:

Sed tibi Ens Entium, tibi optime benignissime Pater, ob hanc lineolam, haud ut spero sine fructu hodie ductam, humillimas quas possum ago gratias! O propter misericordiam tuam, propterque unigeniti tui Filii, Salvatoris nostri Jesu Christi, meritum da mihi, ne ullus dierum meorum post hunc pereat sine aliqua haud inutili linea! Da mihi amorem laboris, da vires! Caveas, quæso, ne otium et exinde sequens intemperies animam meam miseram sed redemptam, sed Christi sanguine redemptam, plane corrumpant! — — Et cur

hoc latine? Si peccavi, ignosce! Sed homines me hypocritam forsitan putarent. Anne impius videri malo? O turbatam mentem! Esto mihi lumen, optime Pater! *)
(L.)

- S. 59, L. 8: Dg under tyngre Graad af Slaver] Saaledes
Proftiske Udg.; Alm. d. Bibl. har: ... af Sklaver.
— —, — 16: Til alfar Vei for Nationer] Saaledes Alm. d.
Bibl.; Proftiske Udg. (og Th.): Til Alfarvei osv.
— —, — 22: Som Magogs Horder oversvømme] Magog
er et gammeltestamentligt Navn for fjerne, uciviliserede
Ørkenboere. Smlg. I, 184, Anm. til I, 40, L. 9. (L.)
— 60, — 27: Til dette hede Gysende] D. e. til denne hede
Gysen. (L.)
— 61, — 12: Fornam min Siæl af Harpens Klang] Efter
dette Vers findes i Alm. dff. Bibl. følgende, i Proftiske
Udg. udeladte Strophe:

Er det da dig, jeg svulmer ved?
Er det dit Navn, du Guders Podel!
Er det dit Folks Lyksalighed,
O Danmarks Christian den Gode!
Er det dit Vink, hvoraf den Iver,
Den Stolthed tændes i mit Bryst?

*) Oversættelse: Men dig, høieste Væsen, dig algode, naadige Fader, takker jeg med ydmygt Hjerter for denne lille Gjerning, som jeg idag har fuldført, jeg haaber ikke uden Frugt. Forund mig i din Miskundhed, for din eenbaarne Søns, vor Frelsers Jesu Christi Skyld, at ingen af mine kommende Dage hengaaer uden nogen ei unyttig Gjerning! Giv mig Kjærlighed til Arbejde, giv mig Kraft! Lad, jeg beder dig, ikke Lediggang og de Lidenskaber, som ere dens Følge, slet fordærve min arme, men gjentofte, men ved Christi Blod gjentofte Sjæl! — — Dg hvorfor skriver jeg paa Latin? Har jeg derved syndet, da forlad mig! Men Verden vilde maaskee ansee mig for en Hykler. Vil jeg da hellere jynes uden Fromhed? O forvildede Sind! Lys du for mig, algode Fader!

Er det din Glæde, som bortriver

Min drukne Siæl i Svælg af Lyst?

Abrahamson siger os, at Digteren selv har udeladt den, „og det ventelig af den Aarsag, at den virkelig gjorde som et Bræk i Sammenhængen“.

- S. 61, L. 20: Saa vældigt sang hun Navnets Held] Saaledes Alm. d. Bibl.; Proftske Udg. (og Th.): Saa vældigt sang osv.
- , — 22: Du ædle Spiir af Aagaards Helte] Spiir d. e. Spire.
- , — 24: Hvorved jeg fandt mit Hierte smelte] Fandt d. e. følte. Saaledes ogsaa L. 26 og 27, og S. 62, L. 9. (L.)
- 62, — 23: Dg stolt, bekrandst med Daphnes Krone,] Junterpungeret efter Alm. d. Bibl.; Proftske Udg. (og Th.) har intet Tegn efter stolt og Krone.
- 63, — 21-22: Det Jordstrog var som Mesechs Lod osv.] Mesech og Tubal er, ligesom Magog S. 59, L. 22, gammeltestamentlige Navne for nomadiske Folkestammer. (L.)
- 64, — 20: Om Dannekongens Herligheder] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftske Udg. (og Th.): Om Dannekongens osv.
- , — 26: Til Gomers tætteboede Stæder] Gomer, et gammeltestamentligt Navn, som her blot staar istedetfor Udlændinge, Fremmede. (L.)
- 65, — 20: Dg Jorden deelttes i der' Lod] D. e. og Jorden i deres Lod, den danske Jord, deelttes (imellem Udlændingerne og de Danske). Smlg. samme S., L. 4. (L.)

L. 1: Er det din Glæde, som bortriver] Alm. d. Bibl. har, ved en Trykfeil: . . . bortdriver. Smlg. S. 58, L. 16.

- S. 65, — 24: Dg jolte sig de Danske Fyrste] Alle tre Kilder (og Th.): . . . de Danskes Fyrste.
- —, — 25: Grams Arving straalte fra sin Himmel] Grams Arving d. e. Kong Christian; Tilnavnet oplyses ved Saxos Ord: „Gram vaar en mechtig Konge, baade snildraadig vdi forstand og vaabendierff vdi styrcke. Saa at de gamle Danske Poeter vdi deris Viser, naar de vilde tale om nogen som vaar aff Kongelig byrd oc blod, da neffnde de den met Grams naffn“ (Vedels Oversættelse).
— Fra sin Himmel d. e. fra sin fyrstelige Seiher. (L.)
- 66, — 1: Siig, vilde Muse, hvad det er] Vilde d. e. her-rykte, beruste. See ovenfor S. 225, Num. til S. 26, L. 12. (L.)
- —, — 6: Min Jld, om jeg er Dannemand] Dannemand er her, ligesom oftere hos Lw., brugt i Betydning af: dansk Mand, Dansk. (L.)
- 67: Gjelet og Bonden. En Fabel. Alm. dansk Bibl. 1778, Jan., S. 82, uden Underskrift. — Proffste Udg. IV, 366. — Concepten findes paa det ovenfor S. 248: 19 omtalte lose Ark med Dato d. 13 Martii 1777 *).
See Nye krit. Journ. 1779, S. 52 (af Baden).
Iblandt Lw.s Mspr. findes et Fragment af en anden Fabel:

Hønen og Kyllingerne.

En Høne, flog af andres Skade,
Dg frygtjom af Erfarenhed,
Saae tit, naar hendes Smaa var glade,
Med klukkende Bekymring ned.
Med samme Modres stolte Glæde
Kom hun den trygge Tid ihu,

*) Det er muligt, at dette Ark har været bestemt til et Brev, som Lw. har begyndt med at datere, men ligesaa antageligt, at han af en eller anden Aarsag har noteret sig Dagen, paa hvilken han forfattede denne Fabel.

Da hendes Kyllinger var spæde
 Og under Bingerne endnu;
 Men flog af andre Honers Smerte,
 Og frygtfom af Erfarenhed,
 Saae hun med et bekymret Hjerte
 Det, som de fleste glædes ved.
 Nu løb de dristige allene,
 Naar hun ei havde Tid at gaae;
 Og hvor et Korn var at fortjene,
 Der passede de flittig paa — —

De fire første Vers har Digteren overstrøget, formodentlig i den Hensigt, efter en lille Forandring, at begynde Sabelen med femte Vers. (Th. satte i V. 10: „[Som sagt og] af Erfarenhed“.)

S. 67, L. 3: Et Gjel, vant til Byrder og til Slag] Saaledes Proftiske Udg.; Conc. og Alm. d. Bibl.: En Gjel osv. Samme Afvigelse i L. 10 og 12.

—, — 18: Vort Gjel, Godheds Værk, kun for sit eget] Saaledes Proftiske Udg.; Conc. og Alm. d. Bibl.: Vort Gjel osv. Samme Afvigelse i L. 21.

—, — 22: Og som det alt for ofte skeer] Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: Og som det al for osv.

—, — 2: Han fandt sit værre Naar, og fik sig saa ynkelig] Fandt d. e. folte. (L.)

—, — 5: Hans Herre stolt — thi Bestet var hans eget] Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: ... thi Dyret var osv.

—, — 9: Han holdt sit Ord. Dog med den Rest af Haab] Saaledes Conc.; de trykte Kilder (og Th.): ... med en Rest osv.

S. 68, L. 18: Kun viiste det sin sidste Hvilenat] Saaledes Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: Kun viste det dets sidste osv.; Conc. har: Kun viiste ham sin sidste osv., og ligeledes i L. 13, 15, 16, 17 og 19: han, hans, istedetfor det, dets.

— —, — 19: Da gif det villig, og holdt op at klage] Saaledes Alm. d. Bibl.; Conc.: Da gif han villig, og osv.; Proftiske Udg.: Da gif det villigt, og osv.

— —, — 24: For stod mit Haab om Lindring kun til dig] Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: ... mit Haab til Lindring osv.

— 69, — 18: Da smilte Armes Ven] Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: Da smilte Armod's Ven.

— 70: Indskrift paa en Plade til et Kongebaand. I en afgaaende Fuglekonges Navn. ADr. No. 177, No. 124, hvor Verset urigtigen er deelt i to fireliniede Stropher, og hvor Forfatteren ikke nævnes. — Conc. findes iblandt Kw.s Mispr., og hjemler ham Forfatter-skabet.

Det citerede No. af ADr. No. giver om „den aarlige Fugle-Skydning i Helsingøer, der blev begyndt den 30 Julii“, en udførlig Beretning, som ender med „Verset paa det Solv Skildt, som afgaagne Fugle-Konge Sr. Agent Claesen har givet til Konge-Baandet“. — Solvpladen bevares endnu i det helsingørskke Skydeselskab.

(Th. kaldte Verset: „Paa et Solvskildt som en afgaaende Fuglekonge gav til Kongebaandet“.

— 71: Indskrifter til Skydesfiver.

Den første af disse to, hidtil utrykte, Inscriptioner findes i Concept paa samme Blad som det foregaaende Stykke, og er siensynlig samtidig dermed. Den er her givet i den Form, som Udg. anseer for den sidste, saavel som

den bedste, af de forskjellige, Conc. frembyder. Th. valgte følgende:

Først fordres Troskab, Dyd og Fred

Af dem, hvis Maal jeg er;

Dernæst et rigtigt Diemed,

Tryk Haand og got Gevær.

Den anden Inscription findes i Margenen af Concepten til Uden Til Siælen, der (see nedenfor i „Tillæg til Anmærkningerne i første Deel“) er fra Foraaret 1778.

S. 72: **Klagesang over Skiodehunden Masque.** Alm. dansk Bibl., Jan. 1778, S. 81, uden Digterens Navn. — Proftfke Udg. IV. 370. — Keenskriften findes blandt Ew.s Mspt.

— —, L. 11: **Hoit over Muphtis Sang ved Storsultanens Baar]** Saaledes Mspt. og Proftfke Udg.; Alm. d. Bibl.: **Hoiti over Muphti Sang osv.**

— —, — 13: **End den, som Latter, Søvn og Lunca efterlod]** Lunca, Tonkabommen, der for sin Vellugts Skyld blandes i Snuustobak.

— —, — 15: **Hvis hele Siæl er Vand, men J bor græde Blod]** Saaledes Alm. d. Bibl.; Proftfke Udg.: . . . **Vand, o J bor osv.; Mspt.: Hvis hele Siæl var Vand, men J bor osv.**

— 73, — 7: **Men laan af Cerberus hans Graac, for stærkt at male]** Saaledes Alm. d. Bibl.; Proftfke Udg.: . . . **hans Graad', for osv.** Istedetfor dette og de tre næste Vers har Msptet følgende:

Men laan af Cerberus hans Graac, for ret at male,

Dg laan hans trende Gab, for ret at synge om

Den Hund, som snuuste først til Tippen af den Hale,

Som alt for tryk heldt Vagt for Masques Jom-

frudom!

Disse Linier, som uegtelig ere æsthetisk at foretrække, har Digteren forkastet af en, her uidentviol lidt vel vidt drevne Frygt for Anstød imod det Decente.

- (Th. siger, efter at have anført Conc.s Læsemaade: „Der hviler en Castitet over Alt, hvad Lw. har sat i Pennen, selv det, som var bestemt for Ingens, eller saa Betroedes Gine. Naar disse Linier afgive et sjeldent Exempel paa en ringe Sjernelse fra det Decente, saa fortjener Kettelsen at udhaves som et Beviis paa den Omhu, hvormed han udslittede enhver saadan Afvigelse“.)
- 74, — 8: Dg taler i Tenor om hendes Næstes Feil] Saaledes de trykte Kilder; Msptet har: Dg taler i en Bas om osv.
- —, — 11: Nu viiste hvad den var. Dog, Arabelle græder] Saaledes Mspt. og Proftske Udg.; Alm. d. Bibl.: ... Dog Arabella græder.
- —, — 15: Dig viiste den! Den fandt sin Skiebne i sit Hierte] Fandt d. e. folte. Saaledes ogsaa S. 75, L. 21: Fandt paa dens omme Puls osv. (L.)
- —, — 28: Den som saa grusomt sved dens korte Levetraad] Saaledes Mspt. og Proftske Udg.; Alm. d. Bibl.: ... grusom sved osv.
- —, — 30: Matroner tilig om de store Fruers Død] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftske Udg. (og Th.): Matroner tidlig osv., som burde have været fulgt i nærværende Udg. Lw. skrev imidlertid Ordet paa begge Maader, og Forskjellen er, efter den sædvanlige Udtale, blot graphisk.
- 75, — 5-6: Forlod sin Mad af Sorg, og blæstes op af Vinde osv.] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftske Udg. har følgende Linier istedet:
- Forlod sin Mad af Sorg, og nærved var at finde
En tidlig Død ved Indigestionerne;

der, hvis de ikke vare for maadelige til at hidrøre fra Digteren selv, kunde antages for en Ytring af den samme Pænhed, der tidligere bragte ham til at forandre de fire Vers S. 73, L. 7=10.

S. 75, L. 24: Fandt paa dens summe Puls, og saae af dens Urin] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftske Udg.: . . . saae paa dens Urin.

— —, — 29: Een soer, at kun Diæt curerer Skidehunde] Saaledes de trykte Kilder; Mspt. har: . . . Diæt curreerte Skidehunde.

— 76, — 3: Som en Cyclop; hans Haar stod stridigt op som Bøster] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftske Udg.: . . . som Bøster.

— —, — 4: Dg i hans Dine var en phlegetonisk Ild] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftske Udg.: . . . en phlegetontisk Ild.

— —, — 17: Dg paa barbarisk Viis forbudet al Appel] Saaledes Mspt.; de trykte Kilder (og Th.): . . . forbuden al Appel.

— —, — 18: Du flaaer Kitharen svagt, udmattede Gamene] Saaledes Proftske Udg.; Mspt. og Alm. d. Bibl.: Du flaaer Kitharren osv., overensstemmende med Digterens tidligere Sprogbrug. At her ikke bør læses: Citharen, der efter Proftske Udg. I. ellers maa betragtes som Digterens sidste Form for dette Ord, beroer paa Alliterationen i dette og det følgende Vers. (L.)

Ved Siden af L. 17 og 18 har Digteren i Kanden af Msptet tilføiet: Quel tintamarre!

— 77, — 1: Dg skiont ei Marmor har opgiemt dit Greminde] Saaledes de trykte Kilder; Mspt.: . . . har bevart dit Greminde.

— —, — 8: Dig Gierdeparten af et uskatteerligt Liv] Efter

Mispt. (der har FjerdeParten, saaledes som Kw. ofte skrev sammensatte Ord); de trykte Kilder (og Th.): Dig fjerde Parten osv.

- S. 77, L. 13: D Hund, som med et Spring, med en Harlequinade] Saaledes Mispt. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: . . . med een Harlekinade.
- —, — 14: Kom tit i Veien for en Herveys Billeder] Udskillige af Engländeren Herveys Skrifter, omtrent af samme Natur som Youngs, ere oversatte paa Dansk af Lodde (1764:1777). (L.)
- —, — 19: Dg paa dit mindste Vink et Englesprog blev blandet] Saaledes Mispt.; de trykte Kilder (og Th.): Dg paa det mindste Vink osv.
- —, — 20: Paa mere end kabelst Wiis! o alt for store Hund] Saaledes Mispt. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: . . . o al for store Hund.
- —, — 27: See, at den Død, som slaacr en Pudel, af den træffer] Saaledes Mispt. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: . . . en Puddel osv.
- —, — 29: Men Muse, bland din Graad med Arabelles Laarer] Saaledes Mispt.; de trykte Kilder (og Th.): Min Muse osv.
- —, — 30: Læg Harpen, tie og søl! og tag den længste Pen] Saaledes de trykte Kilder; Mispt. (og Th.): . . . søl! — men tag osv.
- 79, L. 1: Et hengivent Ønske. Alm. dansk Bibl. 1778, Jan., S. 81, med nysansorte Overskrift. — Proftiske Udg. IV, 341, med Overskrift: „Ønsket.“ — En Keenskrift findes, uden Overskrift, blandt Kw.s Mispter.
(Th. kaldte Digtet: „Et Ønske“.)
- —, — 4: Du Cherubimers Ben, du Støvet's Fader] Saa:

ledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Proftiske Udg.: du Cherubiners Ben osv.

S. 79, L. 10: Under Frue Walters Billede. Alm. dansk Bibl. 1778, Febr., S. 128. — Proftiske Udg. IV, 365. — Mspt., skrevet med en fremmed Haand (?) og med Udskrift: „Til Sr. Lieutn. Kleve“, men med Rettelser af Kw. selv, findes iblandt hans Mspt.

Kobberstykket er, som ogsaa Proftiske Udg. beretter, af Prof. T. Kleve, efter Hoiers Tegning, og udkom 1777. Det fremstiller den yndede Skuespillerinde Caroline Walter som Aglae, Sovedrollen i Cl. Fastings Syngestykke af dette Navn.

— —, — 13: See Præget af Thalias Caroline] Saaledes Mspt.; de trykte Kilder: See, her er Præget osv., hvorved Metrum forstyrres.

— —, — 14: Hvis Sang saa ofte har fortryllet dig] Digteren har uidentvivelst følt det noget Matte i denne Linie, som han i Mspt. har overstrøget og vedføjet to Var.:

Dg sel, hvad Sangen skulde sige dig!

Dg Haab om Sang skal alt fortrylle dig!

maa ske overladende Valget til Kunstneren, som da har beholdt den mindst gode Løsemaade.

— 80: **Til Thalias Caroline paa hendes Fødselsdag 1778.** — Rahbeks Lommebog for Skuespilyndere, 1788, S. 55. — Proftiske Udg. IV, 360.

Soruden dette Digt har den proftiske Udg. optaget et Kimeri „Til Frue Walter, d. 5. Febr. 1778“, der havde staaet trykt anonymt i Aldr. Av. og siden under Kw.s Navn i Schwarz's Lommebog for Skuespilyndere 1781, S. 51. Ikke at tale om det Paafaldende i at Kw. skulde have skrevet to indbyrdes uafhængige Sange til Fru W. paa een og samme Dag, maa disse Riims komplette Slethed, ogsaa i formel Henseende, overbevise Enhver om, at vor Digter ikke kan have skrevet dem.

Man har derfor udeladt dem af nærværende Udgave, og finder sin Mening end mere bestyrket ved en haandstreven Notits i Universitets-Bibliothekets Exemplar af den schulgisse Udg., hvori Forfatteren af bemeldte Vers, en Steenhuggermester, ifølge hans eget Udsagn er navngivet. Men forunderligt er det, at Ew.s Venner, der besørgede den proftiske Udgave, have kunnet slaae hans Digt i Sartkorn med hiint, som „nok de svageste, der ere komne fra Ewalds Pen“.

(Th. deelte Digtet Til Thalias Caroline i feli-
niede Stropher, en Fremgangsmaade, som ikke finder
Medhold i Kilderne).

- S. 81, L. 12: Thalias Fæst og Sig] Sig d. e. sig selv; see
I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. Samme Udtryksmaade i
den paafølgende Linie. (L.)
- —, — 19-20: Afbild dem i dit Epil, og byd osv.] Dem
kan ikke betyde andet end de Danske, som dog giver
en saare fattig Tanke; men Stedet er aabenbart corrup-
peret, og Ordene: byd din Tone skildre hulde Dyd til-
høre sikkert langt mere Rahbet end Ewald (smlg. Anm.
til S. 21, 38, 40, 42, 118, 167, 183, 187). (L.)
- —, — 30: En himmelsk Indighed] Saaledes Proftiske Udg.;
Lommeb.: En himmelsk osv.
- 84: Sang i Anledning af Kongens Fødselsdag 1778.
Aldr. Av. 1778, No. 22, med disse Forord: „I Anled-
ning af Hs. Kgl. Majestæts Fødsels-Dag, da Balders
Død den 7 Februarii paa Hof-Theatret blev opført af
det dramatiske Selskab, blev Hs. Maj.s Velgaaende er-
indret ved efterstaaende Sang“. — Proftiske Udg. II, 381,
med Overskrift: „Sang“, og med følgende Anm.: „En-
deel, især unge Medlemmer af den danske Skueplads havde
forenet sig til et dramatisk Selskab med Hensigt til des
ivrigere at dyrke deres Kunst. De opførte Balders Død
offentlig, og da det var strax efter Hans Majestæts Fød-

felsdag, fornøiede de sig om Astenen i et Glædes-Laug, hvortil Digteren og var indbuden og hvor denne Sang blev sunget. Det var 1778".

(Th. kaldte Digtet: „Sang. D. 7. Februar 1778“.)

See Alm. dansk Litt. Journ. 1781, 3die Stykke, S. 391.

Dette Digt er i begge Kilderne (og hos Th.) meget vanhædet ved den Maade, hvorpaa det, vistnok imod Digterens Mening, er aftrykt med de Gjentagelser, som den ikke angivne Melodi kan have medført ved Aflyngningen, men som kun gjøre en parodisk Virkning paa Læseren. Saaledes:

Naar faldt en Helt saa god som han?

Saa god som han, saa god som han?

Naar vil en Njer elske Norden

Saa høit som han, saa høit som han?

Nei ingen vil, og ingen kan!

Paa samme Maade i de to andre Stropher.

S. 85, L. 2: Dans Elsker glemte Balders Død] Saaledes Adr. Av. (dog med et omvendt t i Ordet glemte); Profske Udg.: Dans Elsker, glemme Balders Død, en Læsemaade, der med en anden Interpunction (saaledes at Ordene bleve lagte i Odins Mund) vel kunde give Mening, men dog snarest er opkommen ved en Misforstaaelse af Adr. Av.s ovennævnte Trykfeil.

— 86-87: Versemageren. Den fornuftige Datter. Claus Nimers Gravskrift. Alm. dansk Bibl. 1779, Sept., S. 57, hvor disse tre smaa Stykker have Sællestitlen: „Epigrammer“, som neppe hidrører fra Digteren selv, og hvor de læses i denne Orden: Versem., Cl. X. Gravskrift, D. forn. Datter. — Profske Udg. IV, 378-379, uden Sællestitel, i samme Orden, som i nærværende Udgave af typographisk Hensyn er valgt.

S. 86, L. 15: *Ik nei, det kan umuelig være] Saaledes Prof-*
-sfe Udg.; Alm. d. Bibl.: . . . kan umueligt være.

— 87, — 7: *Isald den ei] Saaledes Alm. d. Bibl.; Profisfe*
Udg.: Isald han ei.

— 88, — 1: *Impromptu.* — Profisfe Udg. IV, 380, med sol-
 gende Anm.: „Denne Spøg blev foranlediget ved at man
 paaastod, der kunde ikke rimes paa Navnet Godiche, ef-
 terat man havde moeret sig en Stund med Niim paa
 adskillige Navne. Siden blev Indfaldet interpoleret af
 Andre med flere Vers, men kun disse fire ere Lewalds“.

At Lew. ikke let gav sig af med Impromptuer,
 har han selv vidnet i et af sine Breve, hvori følgende
 forekommer:

— — Min arme Pegasus, tænker jeg, bliver
 stadig tilfældst. Den dybe sandige Bei, som den maa
 ælte i, gier at den allerede staaer i eet Skum. Den
 skulde flyve, vil De sige; det sige fleer,

Dg ingen seer de tunge Baand,

Som Skiebuen med barbarisk Haand

Har surret om dens raske Vinger.

Ik Ven! i Lanke flyves ei,

Dg forspændt paa en sandig Bei

Er det et modigt Dyr, som springer.

Der har De engang, imed al min Sædvane, et Im-
 promptu. Phoebus tilgive mig det!

— —, — 6. *Paaskrift paa en Kaffe-kande.* Profisfe Udg.
 IV, 365.

— 89: *Til min Moltke paa hans Broders Fødselsdag.*
Alm. dansk Bibliothek, 1780, Juli, S. 274, med Over-
skrift: Til min M** paa osv.; uden Digterens Navn.
 — Kv. Levn. af Molbech, S. 229 (see ogsaa hans Fortæll.
 S. XIII), hvor Digtet er trykt efter Original-Misptet.

og formeentlig for første Gang. — Mspt., som dets Eier, nysnavnte Skrifts Forfatter, velvilligt har tilladt nærværende Udg. at benytte til Sammenligning, har følgende Overskrift: Til Høivelbaarne Herr Kammerjunker von Moltke i Anledning af den Gam og Venfabet hellige 6te Decembr. 1778. En Ode. Underdanigst af Johannes Gwald.

Digterens Forhold til Moltkes Familie er berørt S. 245-46 i Anm. til S. 56. Det adle Kloverblad, som i denne Ode foreviges, Fr Moltke, til hvem ogsaa den følgende Ode er skrevet, Adam Wilh. Sauch, død 1838 som Overkammerherre, og Forstnavntes Broder, Adam Ludv. Moltke, der i 1810 døde som commanderende General i Nørre-Jylland, var paa det næieste forenet ved Slægtskabets og Kjærlighedens Baand. Den Sidste, Digtets Pythias, født 1743, var alt i Aaret 1778 Regimentschef og havde tidligere i russisk Tjeneste vundet Krigerens Laurbærkrands.

- S. 89, L. 6: Naar det higende seer Glædens chrystalne Strøm]
Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Moltb.: . . . Glædens chrystalne Strøm.
- —, — 8: Hastig matted og dorst seer det med Grammelse]
Sermed begynder et nyt Afsnit i Mspt. og hos Moltb., men ikke i Alm. d. Bibl.
- —, — 11: Dste stræber det nidst, dæmmende for dens Løb]
Sermed begynder et nyt Afsnit i Alm. d. Bibl., men ikke i Mspt. eller hos Moltb.
- —, — 17: Kun den Glæde, som rast fandt sig en anden
Flugt] Sermed begynder et nyt Afsnit i Mspt. og hos Moltb., men ikke i Alm. d. Bibl.
- 90, — 10: I vort Bager, og mild heldte til Læberne]
Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Moltb. (og Th.): . . . og mildt heldte osv.

- S. 90, L. 11-12: Men kun den, som vort Bryst, naar det ud-
vider sig, med sin yderste Kraft mægter osv.] Saaledes
interpungeret i Mspt.; Alm. d. Bibl. har Comma baade
efter sig og efter Kraft; Molb. (og Th.) kun efter
Kraft.
- —, — 21: Af det Held, af den Glands, som de har svebt
sig i] Saaledes Alm. d. Bibl.; Mspt. og Molb.: Af
den Glands, af det Held, som osv.
- —, — 26: Har et Hierte saa fuldt, mueligt saa stort, som
de] Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Molb.: ... mu-
lig saa stort, som de.
- 91, — 8: D hvor herligt et Lod traf da din Pythias] Saaledes
Mspt. og Alm. d. Bibl.; Molb.: D hvor her-
lig en Lod osv. — Sermed begynder et nyt Afsnit i
Mspt. og Alm. d. Bibl., men ikke hos Molb. (eller Th.).
- —, — 13: Gav din flammende Siæl, Damon! og saa sin
Hauch] Saaledes Mspt. og Molb.; Alm. d. Bibl.: ...
og saa sin H * * s.
- —, — 27: Dg saa samle sig heel, og med tredobbelt Siæl]
Saaledes Mspt. og Molb.; Alm. d. Bibl. ved en Tryk-
feil: Dg saa samle sin heel osv.
- 92, — 3: Da, min Damon, o da smelter Calliope] Ser-
med begynder et nyt Afsnit i Mspt. og hos Molb., men
ikke i Alm. d. Bibl.
- —, — 10: Til min Læbe og til kunstige Harpers Lyd]
Saaledes Mspt. og Alm. d. Bibl.; Molb.: Til min Læ-
bes og til konstige Harpers Lyd. Formen Konstrig
forekommer neppe hos Ewald (smlg. I, 227, Noten).
(Th.: Til min Læbes og til kunstige Harpers Lyd.)
- 93: Til min Moltke. Alm. dansk Bibl. 1780, Jan.,
S. 74, med Overskrift: Til Min M * * *, og uden

Digterens Navn. — Proftfke Udg. IV, 313, med Overfkrift: Til min M^o. — Conc., fom dog mangler den fidefte Strophe, findes paa fjerde Side af det med „d. 13. Marts 1777“ overfrevne Ark, hvis to forfte Sider ere omtalte S. 218:49 i Num. til S. 58.

Tiden og Anledningen til denne Ode, der er anlagt efter Horatfes Mæccenas, atavis etc., er ikke bekjendt. Molb. formoder (Ev.s Levn. S. 182), at den er frevet 1779.

Om det varme, paa Agtelſe grundede Venſkab, der forenede Moltke med Digteren, fom havde været hiins Lærer, ſee Danſk Litt. Journ. 1780, S. 405, og Ev.s Levn. af Molb. S. 181.

S. 93, L. 6: Kriegerens Thor] Saaledes Alm. d. Bibl.; Conc. og Proftfke Udg. (fom dog udentvivl fun ved en Trykfeil her er kommen i tilfældig Samklang med Conc.): Kriegerens Thor.

— —, — 9: Minni flød fra de flammende Læber] Minni, fom hos nyere Digtere betyder en Mindefeft eller et Mindebæger, ſtaaer her for: Minni-Sang (fom oftere forekommer hos Ev.), Gøitidsſang, Mindefang. Conc. havde ferft:

Fredſang drypper fra flammende Læber. (L.)

— —, — 10: Brage ſkal altid med Gaft af Odrarer] Odrarer hed et af de Kar, hvori Dværgene opbevarede Ovaſers Blod, efter at have blandet det med Gøuning og deraf lavet en Drik, der gjorde Enhver, fom drak deraf, til Skjald. (L.)

— —, — 12: Mange findes, hvis Mand kan ei modſtaa] Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftfke Udg.: ... hvis Mand ei kan modſtaa.

— —, — 14: I din Lund, o du Elſkerens Freia] Conc. har: ... o du Elſkerens Freia, fom ſvarer til dens Læſemaade: Kriegerens Thor i L. 6. (L.)

S. 93, L. 16: Brændende Lyst] Efter denne Linie findes i Conc.
det Udbrud:

D Gud, giv mig et recnt Hierte,

Dg fornye en levende Aand

inden i mig!

(L.)

— 94, — 8: Mig som kiendes og elkes af Moltke] Saaledes
Conc.; Alm. d. Bibl.: ... af M***; Proftfke Udg.:
... af M**. Samme Afvigelse mellem de to sidste
Kilder S. 95, L. 8.

— —, — 11: Stille, sølvgraae som Maanen bag Regnskyer]
Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftfke Udg. ...
bag Regnskye.

— —, — 12: Klar som Smil, der fremspirer af Taarer]
Saaledes Conc. og Alm. d. Bibl.; Proftfke Udg.: ...
fremspire af Taarer. See I, 172, Anm. til I, 6, L. 19-20.

— 95, — 4-5: Cimbrernes Ben — nu tilvinfer Cheruben
Skialden et Smil] J. S. Bernstorff, som Lw. i 1770
havde besunget i sit Philet (S. 3-16), var imidlertid
død i Samburg Febr. 1772. (L.)

— 96: Det nye Aar 1779. Adr. Av. 1779, No. 1, uden
Overskrift og Underskrift. — Proftfke Udg. III, 266.

— —, L. 3: Held dig, nyfåbte Aar, som nu saa blidt frem-
stiger] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: ... saa blid
fremstiger.

— —, — 7: Fyld Dannekongens Bryst med Smil fra Naar-
dens Throne] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: Fyld
Danner-Kongens Bryst osv.

— —, — 13: Stadfæst vort Nordens Ben og Cimbrernes
Beninde] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: Stadfæst
vor Nordens osv. Nordens Ben er Arveprinds Frederik,
og Cimbrernes Beninde Enkedronning Juliane Ma-
rie. (L.)

- S. 96, L. 21: Byd Havet skaane ham, og tving dets vilde
 Bolger] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: Byd Ha-
 vet skaane dem! — og osv.
- —, — 23: Tylld Konftrnerne med Vid, Arbeiderne med
 Styrke] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: Tylld Kunst-
 neren med Viid! Arbeideren med Styrke.
- 97, — 10: Maa føle Danmark's Vel, før det erindrer Sig]
 Sig d. e. fig selv. See I, 172, Anm. til I, 5, L. 19.
 (L.)
- 98: **Cantata ved Univerfitetets trehundrede Aars
 Jubelfeft.** Originaltrykket: Cantate opført ved det
 Jubileum fom den 11 May 1779 blev hoitideligholdt
 i Anledning af Kiøbenhavn's Univerfitet's Indvielse for
 300 Aar siden. Af Johannes Ewald. Kbhv. Trykt
 hos Dir. N. C. Hopffner. 8 Sider 8vo. — Proftfke
 Udg. II, 351. — Conc. indtil S. 99, L. 26 findes blandt
 Digterens Misptr.
 See Alm. danff Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S.
 387-388 (af Abrahamfon).
- —, L. 9-10: Besøg dit Helligdom i Norden, opfyld det
 osv.] Saaledes Conc. og Orig.; Proftfke Udg. (og Th.):
 Besøg din Helligdom . . , opfyld den med osv. Kw.
 skrev baade en og et Helligdom. Smlg. S. 99, L. 19.
- —, — 22: Ved Lurens vilde Skrald, og Minni-Sang]
 Saaledes Proftfke Udg.; Conc. og Orig. have: Ved
 Luurets vilde osv., fom Udg. ikke har troet at burde be-
 holde, da den samme Form ikke forekommer oftere hos
 Kw., og Kettelsen i den proftfke Udg. kan hidrøre fra
 ham selv. — Efter dette Vers har Conc.:
 Og Bennebægtes frigeriske Lyd,
 Thi Himlen dulgte dem endnu sin Lyst.

- S. 99, L. 11: Og mildrende og vennefiære Konster] Th.: „Og mildnende“ osv., som han urigtigen læste i Concepten.
- 100, — 17: For den theologiske Tale.] Begge Kilderne have efter denne Linie Ordet Chor, som vel hellere maa underforstaaes fra det foregaaende, eller i al Fald (med Th.) maatte gjentages foran hver af Digtets tre sidste Stropher.
- —, — 25: At hver, o Wiisdom, trygt maa nyde] Saaledes Orig.; Profstke Udg. (og Th.): . . . tryg maa nyde.
- 102, — 1: Hjertesuk. Trykt, uden Overskrift, nedenfor det næstfølgende Digt paa et Folioblad, kaldet: Johannes Ewalds sidste poetiske Bølelser nogle Timer før hans Død, som ved Digterens Jordefærd, den 23. Marts 1781, uddeltes blandt Liigfølget; og hvorefter nærv. Udg. eier et Exemplar. Af dette Blad udkom der inden saa Dage (see Lærde Efterr. 1781, S. 209-211, den 6. April) et andet Oplag: Johannes Ewalds sidste poetiske Bølelser nogle Dage før hans Død. Johannes Ewalds legte poetische Empfindungen einige Tage vor seinem Tode. Kbhv. 1781. Trykt hos Sander og Schröder. $\frac{1}{2}$ Ark, stor 8vo., som nærv. Udg. ikke har seet. I Fortællingen hertil berettes (siger den anførte Anmeldelse), at nogle Timer, som stod i første Udg., var en Urigtighed; og i Texten leveres, foruden de 16 Verslinier med en tydsk Oversættelse i riimfrie Vers ved en „Foræret af Ewald“, Inscriptionen paa Kistens Plade baade paa Dansk og Tydsk. — De fire Verslinier findes, uden Overskrift, med Kw.s egen Haand iblandt hans Misp. Overskriften er af Th.
- 102, — 4: Da lær mig at taale, og bede, og troe] Saaledes Misp.; det særskilte Tryk: . . . taale — at bede — og troe.
- —, — 6: Ved Dødens Komme. Trykt uden Overskrift

paa det nyoplynte Blad: Johannes Ewalds sidste poetiske Følelser osv. — Proftfke Udg. III, 265, med Overkrift: „Sang ved Dødens Komme“ og den Bemærkning: „Vor Digters sidste Sang. Han dikteerte den i een af de mange sorgelige søvnløse Nætter, faa Dage førend han sov hen“. — Dette Dictat er bevaret iblandt Kw.s Mspr.

S. 102, L. 9: Thi Synd og Skræk, du seer det ja] Saaledes Dict. og det særsk. Tryk; Proftfke Udg.: Thi Synd og Død, Du osv. — Ja d. e. jo, efter en hos Kw. oftere forekommende Germanisme. (L.)

— —, — **11:** Udstræk dit Glorind i din Harm] Saaledes Dict. og d. særsk. Tryk; Proftfke Udg.: Løst høit Dit osv.

— —, — **17-18:** Men offre dig min frelste Mand osv.] Saaledes Dict. og d. særsk. Tryk; Proftfke Udg., ved en ikke just uheldig, men, ligesom dens øvrige Afvigelser i dette Digt, vilkaarlig Forandring: Og glad seer da min frelste Mand paa sit nedbrudte Leer.

— **103:** Bryllupsdigte. De fleste af disse Digte og de i den følgende Rubrik affondrede Sørgevers har Kw. skrevet i Andres Navn, og som oftest med Betaling. „Leilighedsvers“, hedder det i den proftfke Udg. III, 270, „ere som til Spot, fordi man forestiller sig, at de Skalder, der drukke af den anden Mlod, ikkun smørre dem sammen for at fortjene Skillingen. Ewald (Tak være hans rige Medborgere der lode ham sulte) tog ogsaa Betaling naar den blev ham buden, men Ewald kunde ikke synge slet. Dette Slags Arbejder af hans Gaand fortjene da at opbevares. Svo som ikke i dem finder det sande Digteriske, det Ewald saa ganske egne Følelsesprog, den gjorde bedre i, ikke at læse, mindre bedømme Digterværker, thi ellers

Errachten wir woran es ihm gebriht,

Und heißen ihn die Zeitung lesen.“

„Svor saa ere vel de Leilighedsdigte, der kunne lignes med Kvalds! — Selv i dette Slags Poesier fra hans Saand gienkiende vi den udmærkede Lyriker, der brugte endog den ham ligegyldige udvortes Anledning til at aande sin fulde, varme Siæl, sin dybe religiøse Sølelse i ligesaa tankevoztige, som harmoniske og rhytmiske Vers; og selv i sine Leilighedsdigte lagde Kvald for Dagen, hvor giennemtrængt han var af den Overbeviisning om Digtetekonstens Bestemmelse, som han selv har vedkiendt sig: at den blot blev betroet de Dødelige til at lære dem Godheds Priis og den Almægtiges Under; til at opflamme høiere Dyder, til at giemme store og efterfølgelseværdige Handlinger, til med udslettelige Træk at indpræge Viisdoms og Klogskabs Grundregler, til at sammenknytte Selskaberne, med eet Ord, til at udsprede de sandeste, de rene, de stærkeste Glint af Himlen over deres Brødre.“ Molb. Anthol. I, 309-310.

„Det er neppe tvivlsomt, at Kvald har skrevet endnu flere Leilighedsdigte, end de, man hidtil kiender. . . . At der ikke i hans Bæster og Papirer, saaledes som de nu ere, findes flere: er intet Beviis herimod. Disse indeholde kun Concepterne til de færreste af Kvalds Digte.“ Molb. Kv. Levn. XII.

S. 105: Til Hr. Ebbesen og Jfr. Huulegaard. Ahr. Av. 1765, No. 13, med Overskrift: I Anledning af Herfræmmer Hans Ebbesens og Jomfrue Christiane Benedicte Huulegaards Copulation den 30te Januar, og undertegnet G. — Proftiske Udg. IV, 382, med Overskrift: „Til E*** og S***, 1765“ og med den Bemærkning: „det er i Digterens eget Navn til et Par Paarørende, og indføres her efter hans egen Anviisning (da hans Venner i senere Tider ellers ikke havde kiendt

Stykket) som det første metriske Arbejde han havde frembragt i det danske Sprog". Ved Anviisning maa her være meent, at Digteren har meddeelt sine Venner, det var dette Digt, han ifølge sine Ytringer i Fortalen til Proftste Udg. I, XXI vilde lade trykke som en Prøve; men naar det tillige nævnes som det første af hans danske Vers, saa grunder denne Angivelse sig upaatvivlelig paa en Misforstaaelse.

Nolb. finder „Lidet af Ewald" i dette Vers. Herimod kan dog indvendes, at det indeholder en meget mærkelig Efterklang af Adam og Eva (see Proftste Udg. I, 65 og 66), og saaledes taler for Rigtigheden af Rahbets Paastand, at Adam og Eva i sin første Form er i det mindste ældre end Jan. 1765.

Christiane Bened. Suulegaard var, efter Th's Angivelse, en Broderdatter af Digterens Stedsfader, og Søster til hans Elskede, Arendse.

See Lærde Efterr. 1791, S. 766 (af Abrahamson).

— Digtet. under Fredr. V., S. 201-202. — Hesperus VII, S. 25 (af Rahbet). — Digtet. under Christ. VII, S. 29 og 126. — Ew.s Levn. af Nolb. S. 59.

- S. 105, L. 3: Hvor Zephyr hvislende blant tæt begroede Eger]
Saaledes Adr. Av.; Proftste Udg.: Hvor Sephyr osv.
- —, — 7: Hvor Skovens Floitenist snart Sørgestykker spiller]
Saaledes Adr. Av.; Proftste Udg.: . . . snart Syn-
gestykker spiller.
- —, — 8: Og byder Dyr og Træer at agte paa sit Suk]
Saaledes Adr. Av.; Proftste Udg.: . . . agte paa dens
Suk.
- —, — 12: Som knap Naturen selv kan træffe ret igien]
D. e. som neppe i hele Naturen kan træffes saaledes
igien. Smlg. S. 110, L. 10: At knap Naturen kiendte
hendes Lige. (L.)

- S. 106, L. 16: Ei priist af Rosfleng, ei lastet af Zoil] Navnet paa den bekjendte Recensent fra Oldtiden, Zoilus, bruges til at betegne enhver bitter og ubillig Critiker. (L.)
- 106, — 4: Fra Seladen til Myg vil alle parre sig] Saaledes Adr. Av.; Profstke Udg.: Fra Seladen til mig, vil osv.
- —, — 7: D ædle Drift, o Daand, o søde fælles Lykke] Saaledes Adr. Av.; Profstke Udg.: ... fælles Lykke.
- —, — 9: Roes ikke Genlighed, søg Pynten af vor Lykke] Saaledes Adr. Av. (smlg. Adam og Eva, tredje Handling, Profstke Udg. S. 115: Jeg stod paa Pynten af mit Fald); Profstke Udg.: ... Søg Hviden af vor Lykke.
- —, — 11: Jer nævner Musen ei, I alt for svage Siæle] Saaledes Adr. Av.; Profstke Udg.: ... I al for svage Siæle.
- —, — 14: Som har kun Guld og Rang til Daandets Diemed] Saaledes Profstke Udg.; Adr. Av.: Som har kun Guld osv. Samme Afvigelse i L. 29.
- —, — 15: Men hvor en hellig Ild i rene Flammer brænder] D. e. men søg Pynten af vor Lykke (L. 9) der, hvor en hellig Ild osv. (L.)
- —, — 16: Som Dyden tændte op, og Døden slukker ud] Saaledes Adr. Av.; Profstke Udg.: ... og Død kun slukker ud, som vel er bedre, men rimeligviis uægte, da Lw., der vilde optage dette Digt som en Prøve paa sine tidligere poetiske Forsøg, neppe har gjort andre Forandringer i det end i al Fald reent linguistiske (som i L. 14 og 29).
- —, — 19: Lyksalig Ebbesen, som fik din Christiane] Saaledes Adr. Av.; Profstke Udg.: Lyksalig E***, som osv.

S. 106, L. 23: Skue, Muse, fol, og syng om søde Turtelduer]
Saaledes Adr. Av.; Proftiske Udg.: . . . om kielne Tur-
telduer.

Vi have ovenfor givet at forstaae, at dette Bryllupsvers ikke er Kwalds første danske Digt. Dist nok er han i Fortællingen om sine tidligste poetiske Forsøg noget uklar, men man skjæler dog tydelig tre Perioder deri. I ovennævnte Fortæle S. XV beretter han: Vel skrev jeg i de Tider Nytaars- og andre Leilighedsvers, fordi jeg maatte, og man roste dem, fordi man enten ikke vilde giøre mig mismodig, eller fordi man ikke forstod det bedre. Vi feile neppe, naar vi antage, at der med dem, som befalede ham at skrive disse Vers, og ikke forstode at bedømme samme, menes hans Moder; han yttreer ikke et Ord om at de ikke vare danske, og denne første Periode henlægger han ikke utydeligt til sine Borneaar, til sit 10de eller 11te Aar. Fra sit 13de Aar begyndte han, efter sin ene Lærers Befaling, at forfatte smaa tydske Poesier, som vandt Bisald (Fortælen S. XVIII); vi have her den anden Periode. Endelig hedder det sammesteds S. XXI om et senere Afsnit: Vel skrev jeg i den Tid og Vers . . . men i de første sex Aar intet Stykke, hvormed jeg vilde bebyrde mine Læsere, et eneste undtaget, som jeg vil lade dem see til et Forsøg. Dette er den tredie Periode, Tiden efter hans Hjemkomst fra Krigen, omtrent fra 1760 til 1766. Til Slutningen af denne Periode horer da Bryllupsverset til Ebbesen; men vi troe i Aedenstaaende at levere et andet kwaldsk Ungdomsforsøg, der endog er noget ældre end Begyndelsen af samme Periode:

Ærbødigt
GRATULATION

Da

Borers Hiertelskede Papa
Belædle og Højsornemme
SEIGR. Peder Hunlegaard
Negotiant og Handelsmand i Kiøbenhavn, Stadens
Ober-Formynder, samt Hoved-Participant i det
Islandske Compagnie,

Og

Borers Hiertelskede Mama
Belædle og Velbyrdige Frue
Frue Maria Wulf
Sal. Enewald Ewald,
Fordum S. S. Theologiae Professor, Tilforordnet i
Missions-Collegio, Directeur over det Kongel.
Baysenhuus samt Præst sammestæds,
Hans efterladte Frue
Celebrerede Deres Bryllups-Fest i mange Højsornem-
me Benners Overværelse
d. 31 Jan. 1759.

Ærbødigt indsendt

af

Det Belædle Brude-Pars
lydigste Sønner

Matthias Wilhelm }
Johannes } Ewald.
Enewald }

Imprimatur, C. F. Wadskiær.

A. J. D. B. E. N. S. W. N., trykt hos Andreas Hartvig Godiche,
boende i Skinder-Gaden.

[4 Sider i Folio.]

L. 21: d. 31 Jan. 1759. Tallet 31 er i det her benyttede,
rimeligviis eneste Exemplar tilføiet med Blæk.

See! Soelen bryder frem, vor Sorrig er forsvunden,
 Og deylig Soelskin har nu efter Regn sit Sted,
 Vort Sorrig! viig fra os, dig haver vi forvunden!
 Vi seer nu det igien, som vi kand glædes ved.

Før skal et flygtigt Skib igiennem Lusten haste,
 Før skal den tunge Ploug paa vilde Bølger gaac,
 Før skal den grumme Død os hen i Stovet kaste,
 Før vi skal denne Dag af vores Tanker slaae.

Nu er det fire Aar, nu har vi fire Gange
 Seet Foraar, Sommer, Høst og Vinter vexles af,
 Da vores Lykke=Soel med et holdt op at prange,
 Og ald vor Glæde gif hen i den mørke Grav.

Bedrøv'de fire Aar! i hvilke vi har savned
 En Fader, som var os umistelig og rar,
 Som os og andre fleer i mange Ting har gavnet,
 Som var sin Konge kjær og alle dyrebar.

Hvori vi have tabt saa dyderig en Fader,
 Hvori Gudfrygtige har tabt en Siæle=Ven,
 Hvori de Frommes Trost, de stoltes største Gader,
 Og Ærlighedens Jiir, men Falskheds Frygt faldt hen.

Som ved sin Ydmyghed har kundet Stoltthed bøye,
 Som ved sit Død har tidt steenhaarde Hjerter rørt,
 Ja den, hvorved vi os nu i hans Sted fornøye,
 Med Nytte tit og med Bevægelse har hørt.

Bedrøv'de fire Aar! vor Hierte tænker ikke
 Nu meer paa jer og det, som os bedrøve kand.
 Herester tæller vi fornøyd de Dyeblikke,
 Det Forbigangene, det seer vi ikke and.

Dg hvorfor skulde vi nu meer bedroved blive?
 Hvad var vel Marsag til, at vi ey skulde lee?
 Vi vil vor Sorrhig recnt i Glemme-Bogen skrive,
 Da vi det for os seer, sem vi for savnede.

Ja hvad vi for har tabt, det søge vi og finde,
 Hiertelskede Papa! nu udi Dem igien.
 De gior, at ald vor Sorg paa cengang kand forsvinde,
 O! hvilket stort Deviis! at Lykken er vor Ven.

En Fader tabte vi, som elskte alle Dyder,
 Nu faaer vi Een igien, som elsker Dyderne,
 En Fader tabte vi, som hadte alle Lyder,
 Nu faaer vi Een igien, som hader Lyderne.

Gudsfrøgt, Oprigtighed, som har hos Dem sit Sæde,
 Bestandighed og aldt, hvad hen til Dyden hør,
 Er det, som gior at De kand høre det med Glæde
 At man Dem dyderig med rette nævne ber.

Det som vor ringe Pen kuns ufuldkommen skriver
 Gaaer af et Hierte, som af ingen Falskhed veed,
 Det sande Vidnesbyrd, som hver Mand Dennem giver,
 Det giver vores Pligt og vores Skyldighed.

Dog ligesom enhver kand det med Rette sige,
 Hvad hidindtil er sagt, saa seer vi og, at De
 Ved et fornuftig Ball har truffen Deres Liige
 Til vores Glæde og til vor Fornøjelse.

Hiertelskede Mama! det vil besværligt blive
 At prøve paa et Verk, som ikke vi formaae,
 Dg et fuldkommen Vers til Hendes Noes at skrive,
 Hvis Dyder vores Pen og Kræfter overgaae.

Thi den Bestandighed, de uforsalste Dyder,
 Og den Forstand som saa igiennemtrængend er,
 Det Gode og den Roes, som Hende altid pryder,
 Er det, som Laurbær-Krands til Hendes Hoved gior.

Hvad havde Moguls Guld og ald hans Pragt os gavnet,
 Da vi var saa beklemmt, og i den største Nød,
 Naar vi i denne Storm vor Styrmand havde særned
 Og havde tabt den Trost i vores Faders Død?

Som lifligt Kilde-Band den tørstige behager,
 Saa var os Hendes Dyd et lifligt Kilde-Band,
 Som Maanens klare Lys ald Nattens Kraft betager,
 Saa havde vi et Lys i en saa stor Forstand.

Thi naar man ald den Roes i et tilfammen binder
 Som ellers her og der til Dyden bliver lagt,
 Og vi bekræfter, at man det hos Hende finder,
 Saa var det upartist og ret af Alvor sagt.

Det er og velbekendt, at vi det ikke sige
 Af Kierlighed, som her ey skal for Sandhed gaac,
 Men skulde Sandhed end for Kierlighed her viige,
 Er det bekiendt, at vi det samme sige maac.

Hvad hjælper det, at vi smaae Laurbær-Blade brette
 Til Hendes Lindinger, Hiertelskede Mama!
 Da andre tusinde de Laurbær-Krandsje flekke,
 Hvis grønt ey visner bort, hvis Blad ey falder fra.

Kort sagt: Hun ligner den, i hvilken Hendes Glæde
 Og Hendes Trost nu er, og Han er Hende liig;
 De har i Dyderne, og Dyd i Dem sit Sæde,
 De ere Begge To gudstrugtig, dyderig.

J, som vil ikke troe, at Egteløbet bliver
 Af den Almægtige besluttet og fuldbragt,
 See! et saa dydigt Par, som et Exempel giver
 Paa det, som om den Sag i haabetall er sagt.

Allene Himmelen bør vi herfor at prise,
 Ved Skiæbnen naaer vi ey saa stor Lyksalighed,
 Mod Gld vi derfor os taknemmelig vil viise,
 Ved hannem naaede vi vor Dnskes Dyemeed.

Hiertelskede Papa! hvis Navn vi bør at ære
 Saavel som Hende's Navn, Hiertelskede Mama!
 Det vil vor svage Ben alt for besværligt være
 At legge ald sin Pligt og Tak i Dnsker fra.

Allt hvad vi giøre kand, er at vi Dnsker skifter
 Af et oprigtigt Sind til den Almægtige,
 Som en velgrundet Bøn og gode Dnsker ikke
 Skal lade nbønhørt; Vi ønsker alle Tre:

VOTUM.

At De i mange Aar og Tider
 Maae kaldes steds lykkelige,
 Og tælle Efterkommere,
 Som ndi Deres Fodspor skrider.

At Handelen maae steds florere
 Og Lykken stedse være med,
 Til De tilsidst med andre fleere
 Gaaer til et saligt Hvile=Stæd.

Det kunde være Tvivl underkastet, om dette af Alle,
 som have skrevet om Ewald, hidtil ukjendte Vers ogsaa
 er forfattet af Johannes Ewald. Ydre og indre Criti-
 rier synes imidlertid at tale derfor. Med Sensyn til Ind-

holdet er da at udhæve den varmere Koes, hvormed Digterens afdøde Fader nævnes, i Modsatning til den pretiøse Kolde, hvormed Stivfaderen, og den svulstige, hvormed Moderen bliver omtalt. Af Ewalds Aand ere her vist nok kun meget svage Glimt, naar man ikke dertil vil regne det Hæng til Antitheser, som han senere udledede fra sin Læsning af den franske Digter Corneille; men Andet vil man heller ikke vente fra en Periode, i hvilken han selv har givet sine Vers et meget maadeligt Vidnesbyrd. Derimod røber hele Stykket den øvede Versificator, og at Ew. allerede tidligere havde Nygte af en god Versemager, har han selv bevidnet.

Man kunde vente at finde Ewalds Germanismelighed i muligt forekommende Germanismer, og disse vilde være dobbelt naturlige hos den unge Digter, der efter 4 Aars Skolegang i Slesvig saa nylig var hjemkommen. Saadanne forekomme dog ikke, med Undtagelse af Ordet *flecke* S. 277, L. 23, der synes at være en Fordreielse af det tydske *flechten* (maaskee dog kun brugt med poetisk *Licentis* i Betydningen af at bryde), samt at gøre rimes til et S. 277, L. 2 og 4. Men hvad Ewalds Germanismer angaaer, da findes de i Almindelighed kun i den høiere poetiske Stil, hvor han havde at kæmpe med Sproget, eller selv skabte sig et Sprog, og ulige sjeldnere i hans Prosa, eller hvor han som i dette Brudevers fulgte den slagne og af Samtidens Versemagere betrampede Landevei. Ikke desto mindre vil det findes, at Udtryk og Constructioner ikke alene minde om, men ligefrem pege paa vor Digter som Forfatteren. Saaledes S. 275, L. 15: Som os og andre fleer, samt S. 278, L. 21: Til De tilsidst med andre fleere; smlg. *Harlequin Patriot*, 2 Act., 3 Sc. (Prostfske Udg. I, 63): saavel som andre flere. S. 275, L. 17: Hvori vi have tabt, d. e. i hvem,

og L. 23: Ja den, hvorved d. e. ved hvem; smlg. I, 213, Anm. til I, 119, L. 17. S. 276, L. 11: havde er at sammenligne med de ewaldske Imperfect-Former myrdte, levnte, veite og fl. S. 278, L. 19 og 22: sted8. Men frem: for Alt er Strophen S. 277, L. 17:20:

Det er og velbekiendt, at vi det ikke sige

Af Kiærlighed, som her ey skal for Sandhed
gaae osv.

mærkelig, naar den sammenlignes med følgende Sted i Sørgedigtet over Hermann S. 151, L. 27:28:

... Langt fra Sandhed flygte

Den Noes, som Hiertet gav;

d. e. hvad der siges af Kiærlighed, bør ikke gaae for Sandhed, bør vige for Sandhed. — Dette maa være nok til at vise, at der er meer end blot Sandsynlighed for, at det her fremdragne Vers tilhører Ewald.

S. 107. Til Hr. Paludan og Jfr. Lønborg. Adr. No. 1768, No. 54: „Delærværdige Hr. Hans Paludan, Sogne-Præst paa Stor-Øen i Bergens Stift i Norge, og Jomfrue Kirstine Lønborg, cop. den 31te May, i hvilken Anledning følgende er bleven indsendt“ (undertegnet Ewald). — Proftske Udg. IV, 386, med Overkrift: „Til P*** og L**. 1768“.

Da Digtet i Adr. No. findes undertegnet med Ewalds Navn, maa det ogsaa antages forfattet i hans eget Navn, thi den proftske Udg. kun af Bryllupsdigtene angiver dette at være Tilfældet med det første. Paa den i Kv.s Levnet af Molb. S. 190 i Noten omtalte Navneliste, der formodentlig giver en Udsigt over Digterens Omgangskreds, findes en Hr. Lønborg. (L.)

See Lærde Efterretn. 1791, S. 766 (af Abrahamson).

— —, L. 12: Kun du, min Fristad, Helligdommens Skygge]

- Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: Kunſ du ofv.
 Samme Afvigelse i L. 14 og S. 108, L. 10 og 27. —
 Fristad d. e. Fristed. (L.)
- S. 107, L. 20: Naar Engle deelte Glæden med hans Mand]
 Saaledes Adr. Av.: Proftfke Udg.: . . . deelte Glæde
 med ofv.
- 108, — 2: Som rundt omkring ham ſtamme Tak og Glæde]
 Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: . . . ſtamle Tak ofv.
 Smlg. I, 226:227, Num. til I, 154, L. 11.
- —, — 4: Da gaacr han bort i lange Trin, og ſtræber]
 Saaledes ofſaa S. 184, L. 28: Forfølger han der' Ben
 i lange Skridt. (L.)
- —, — 5: Til Skyggen, Glæden zitterer i de fulde Læber] I
 de fulde Læber d. e. imellem, paa de fulde Læber; ſee I,
 189, Num. til I, 59, L. 2. (L.)
- —, — 18: Dg græder Venſkab og belønnet Dyd] Smlg. I,
 44, L. 8: Utaalte Fromme græde hendes Død, og i
 Slutningsſangen af Adam og Eva: mit Die græder ſin
 Forloſere. (L.)
- —, — 22: Da ſvare Cherub med de gyldne Toner] Saa-
 ledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: Da ſvarer Cherub ofv.
- —, — 25: Saa vorte fordum Sionitens Glæde] Sioniten
 d. e. David. (L.)

Vi komme nu efter Tidsfølgen til en af hans Ex-
 cellence Biſkop Mynſter, medens nærværende Bind var
 under Preſſen, velvilligen meddeelt Cantate, der er for-
 fattet til hans Forældres Bryllup. Den bærer efter hans
 Mening, ſom Udg. ikke kan andet end tiltræde, i Mand
 og Tone ſaameget ewaldſt Præg, at den, ſkjønt hiſtorisk
 Hjemmel mangler, fuldvel kan gjøre Fordring paa at
 anføres her, ja maaffee endog burde have været optaget
 i Texten:

Da tvende Søskende, Jomfrue Frederica Nicoline Christiana Ring med Herr Secretair Christian Peter Münster, og Herr Postskriver Jacob Ring med Jomfrue Birgithe Marie Thornam, helligede deres Egtesforening ved Vielsen udi Friderichs Hospitals Kirke den 27. April 1770, var Opfyldelsen af Davids Ord Psal. 112, v. 2. alle Tilstedeværendes Ænster og Glæde. Kbhv., trykt hos Hof-Bogtrykker N. Møller.

Texten.

De Dyrigtiges Sæd skal velsignes.

For Vielsen muscres det første, og efter Vielsen det sidste Vers af:
I Jesu Navn osv.

Chor.

Sæd af Dyrigtige!
Saa høstes Frugterne
Af fromme Fædres Dyd.
Kvæl dobbelt saligt Par,
Velsigned af den Høie!
Men du, Algodhed, svar:
Vær kostbart i mit Døie,
Og evigt i din Fryd!

Recitativ.

Og længe skal din Afkom boe paa Jorden
Og høste Frugter af den Frommes Vandel!
Den sidste Slægt skal see din Sæd velsigned;
Thi soer ei Miskundheders Gud:
Jeg Herren, jeg vil giøre Miskundhed
Paa mange, paa uendelige Led
Mod dem, som elske mig og holde mine Bud!

Aria.

Flyer, Taarer, flyer den Frommes Døie,
 Viig, Corrig, for Allgødheds Ven!
 Hans Sød er elsket af den Høie,
 Og Allmagt selv beskiermer den.
 Men jeg vil prise den Allgode,
 Min Siæl beundre Hertens Bei!
 Dyb er hans Pagt mod dem, som troede,
 Hans Naade sees, men fattes ei.

Recitativ.

To glade Par, som rene Flammer,
 Og Dverlæg, og smilende Forældre,
 Og Dyd, og Himlen selv, og Glædens Fader
 Nu sammenknytter i et evigt Baand!
 Lykfsalige, som ved en sielden Gave
 Seer dobbelt Fryd: sig selv, og dem, Naturen
 Og spød Fortrolighed har lært at elske,
 Velsigned af den samme Haand!
 Keen, stor og varig være eders Glæde,
 Jern, ret og lang den Bei, som J betræde,
 From eders Siæl, og glad ved Gravens Bredde;
 Og eders Fædres Gud, den evig Gode,
 Skal styre eder med sin Viisdoms Aand!

Chor.

Sød af Oprigtige!
 Saa høstes Frugterne
 Af fromme Fædres Dyd.
 Knæl dobbelt saligt Par,
 Velsigned af den Høie!
 Men du, Allgødhed, svar:

Vær kostbart i mit Die,

Dg evigt i din Fryd!

Skjøndt det ewaldste Præg i denne Cantate mere ligger i det Gele end i Enkeltheder, kan Udg. dog ogsaa paavise adskillige saadanne. Choret har i Ket og Alt det samme Versemaal som Choret i den første Salvings-Cantata (I, 105), og begynder og slutter ligesom der Cantaten. Arien begynder meget lignende den første Aria i samme Salvings-Cantata: Flyet, Laster, flyet for Christians Dømm! Verset Vær kostbart i mit Die finder sit Tilsvarende i den anden Salvings-Cantata (I, 109): Vær stor i Herrens Die. Verset Jevn, ret og lang den Bei, som J betræde erindrer om: En jevn og lang og lige Bei (II, 128, L. 26). — Paa den ovenfor S. 280 i Num. til S. 107 omtalte Liste over Digterens Venner eller Bekjendte forekommer en Hr. Münster. (L.)

S. 110: Til Hr. v. d. Osten og Fruen v. Scheel. Profiske Udg. IV, 389, med Overskrift: „Til v. d. O** og v. Sch*. 1770“. — Conc. findes blandt Kw.s Mjptr.

Christian Albrecht Masfow von der Osten, Kammerjunker og Herre til Kongsdal, Ritmester og Eskadronscheff ved det jydskke Kyradseer-Regiment, blev d. 8 Juni 1770 gift med Frederike Lovise Charlotte von Scheel til Møerup.

See Lærde Efterretn. 1791, S. 766. (af Abrahamson). — Mollb. Forelæsn. I, 240.

Concepten begynder saaledes:

Vaag op, Natur! op, at tilbede!

Istem din Skabers Lov, o Jord!

Hvert Bierg og hvert et Stov udbrede

Den Herres Allmagt og hans Ord!

L. 30: Hvert Bierg og hvert et Stov udbrede] Udbrede d. e. forkynde, prise. (L.)

Styrt, Strøm, i Havet, at forkynde
 Et bundløst Got, et Svælg af Gud,
 Hvis Kilder syntes at begynde
 Hvor Bredens Ild brød heftigst ud!

Du Bist i Myrthen, priis den Stærke,
 Hvis Vink umaalte Himle flye!
 Du mindste af hans Hænders Bærke,
 Din Lovsang gjøre Solen nye!
 Brist, Himmels Sluse! styrter, Strømme!
 Forkynder Godhed, Svælg af Gud,
 Som Evigheder ei udtomme
 Og Bredens Ild ei terrer ud!

Brist, lille Boble, for at lære
 Afgrundene, som sank dig nu,
 Hvor evig stort det Svælg maa være,
 I hvilket Verdner er som du — —
 Derpaa, med forandret Strophebygning:
 Høit, Jordens Vise osv.

S. 110, L. 11-12: Du Solens Speil, og du som Torden osv.]
 D. e. du Dugdraabe, og du Regnskyl, som Torden osv. (L.)

L. 1-4: Styrt, Strøm, i Havet, at forkynde osv.] D. e. styrt,
 Strøm, i Havet, som et Billede paa Guds udtømme-
 lige Fælde af Naade (om Brugen af Ordet Svælg see I,
 195, Anm. til I, 84, L. 7), der, ligesom den af Jordens
 ildsvangre Skjød udspringende Flod, viser sig imod os,
 der kunde vente hans Drede. (L.)

— 2: Et bundløst Got, et Svælg af Gud] Th. læste uvigtig-
 gen: „Et bundløst Got, et“ osv.

— 8: Din Lovsang gjøre Solen nye] D. e. hvergang So-
 len oprinder, fornye den din Lovsang. — Th. læste uvig-
 tigen: „... gjøre Siælen nye“.

Først: Du Speil af Sol, og Speil af Jorden,
 I begge vederqvæge Jorden.

S. 110, L. 20: Hvor Verdner take sig som du] Herefter har
 Concepten følgende tvende Stropher, som Digteren uden:
 tvivl selv har udeladt:

Hvor Zephyr hvisler Skiertis til Moser,
 Hvor Norden hylar Skræk blant Skiær,
 Hvor Hiorden, stult i Klover brummer,
 Hvor alt i libyisk Sand forstummer,
 Hvor Storcken kniprer glad i Moser,
 Hvor Troen kvækker i sit Kiær;

Hvor Havet kruser om Cyclader,
 Hvor Finnen neppe troer et Hav,
 Hvor Bølgen brænder — Lusten fryser,
 Hvor alting leer — hvor alting ghyser,
 I Jorden — paa dens Overflade,
 Hvor Godhed alt — og intet gav;

Hvor Trællen mæstes i sit Fængsel osv.

— — — 21: Hvor Trællen mæstes i sit Fængsel] Saaledes
 Proftiske Udg.; Conc., som nylig anført: . . . mæstes
 osv. Under den Forudsætning, at den proftiske Udg.s
 Kættelse af Germanismen mæstes hidrører fra Digte-
 ren selv, er den samme Sprogfeil borttaget S. 118, L. 15.

L. 7: Hvor Norden hylar Skræk blant Skiær] Norden d. e.
 Nordenvinden. (L.)

— 10: Hvor Storcken kniprer glad i Moser] Th. rettede knip-
 rer til „knebberr“. Smlg. S. 187, L. 11.

— 13: Hvor Finnen neppe troer et Hav] D. e. hvor Finnen
 neppe kan troe, der er et Hav under Isen. (L.)

S. 111, L. 6: Skiont i din Dragt foranderlig] Concepten:

Skiont Farven er foranderlig.

— —, — 8: Dig prise enig Søn og Fader] Saaledes Conc.;
Proftske Udg. ved en Trykfeil: Dig prise evig Søn og
Fader.

— —, — 11-12: Spørg Hildebrand: hvorop han stiger osv.]
Hildebrand d. e. Pave Gregorius VII; Gustavs Datter
d. e. Dronning Christine af Sverrig. (L.)

— —, — 16: De svare: til Lyksalighed] Serester følger i Conc.:

Anachoreten seer en Tyrste,

Dg priser smilende sin Nøe;

Men Tyrsten seer hans usle Hytte,

Dg skielver for et Vink om Bytte.

Sig nu, hvis Glæde er den største,

Dg hvilken af dem skal man troe?

Denne Strophe er egentlig kun en Var. til den
følgende, og Digteren har neppe noget Øieblik havt til
Hensigt at beholde dem begge. (L.)

— —, — 18: Een dyrker, een foragter Nøe] Begge Kilder:

... foragter Guld, der udentvivl kun er opstaaet ved en
Skrivfeil i Concepten. Det substituerede Nøe er hentet
fra den her ovenfor meddeelte Strophe.

— —, — 21-22: Al Gudheds Rigdom skal man lære osv.]

Concepten:

Thi størst og best maa een dog være,

Men hvilken af dem skal man troe?

(Th., som oversaae den Vægt, der her netop ligger paa
al som Tillægsord til Rigdom, læste i L. 21: „Algod-
heds Rigdom“ osv., og anmærkede: „Profts Udg. har

L. 13: Dg skielver for et Vink om Bytte] Th., efter en tidligere
Læsmaade: Med Suk, og skielver for at bytte.

Al Godheds, og har deri uidentvivel fulgt Digterens
 Haandskrift; men Forskjellen er blot graphisk. Ewald
 skrev ofte g stort, især i Begyndelsen af Stavelser og
 navnlig i sammensatte Ord som AlGrund, AlGud o. fl.
 Det samme fandt Sted med flere af Bogstaverne især
 v og f, som AlBlisdom. Svad Ew. har villet, fjendes
 derpaa, at han i saadanne Tilfælde skrev Ordene i
 eet; men dette have Afkriverne eller Sætterne ikke iagt-
 taget“.)

S. 112, L. 1-2: Men Straalen kom, Glands fra det Høie
 osv.] Concepten:

Da kom en Straale fra det Høie,
 En Glands fra Godhed, som jeg sang.

— —, — 7: Da saae jeg Dyd, og den allene] Concepten:

Da saae jeg Dyd, og Dyd allene —

— —, — 11-12: Hvis Dnsker ere faa og rene osv.] Concep-
 ten:

Kun den, hvis Dnsker selv var rene,
 Saae jeg at smage Jordens Lyst.

— —, — 19: Min Dsten, lær af Saligheder] Saaledes Conc.;
 Proftiske Udg.: Min D * *, lær osv.

— —, — 22: Utrættet for bedragne Sandser] Concepten:

Utrættet for ved blinde Sandser.

— —, — 27: Den var det, som, høit over hine] Høit over
 hine d. e. høit over det glintende Phantom (L. 21) og
 den smukke Dunst (L. 23). (L.)

— —, — 28: Med Engles, med din Elftes Mine] Saaledes
 Conc.; Proftiske Udg.: ... med en Elftes Mine.

— 113, — 1: Med Scheels udvalgte Indigheder] Saaledes
 Conc.; Proftiske Udg. (som om Navnet bestod af to
 Stavelser): Med S * *s udvalgte osv.

Med Scheels d. e. med Frøken Scheels, ifølge en Egenhed i Kw.s Sprog, som vi ogsaa træffe S. 129, L. 9 i Bryllupsdigtet til Knap: Du hestes af din Lemvigs fiele Flamme. Denne Udtryksmaade, som aldrig har været udbredt, har dog paa Kw.s Tid vel ikke været uden Exempler; i det mindste har Udg. i Adr. Av. 1772, No. 86, i et meget slet Vers over en Frøken Winterfeld, som ikke kan være forfattet af vor Digter, truffet paa følgende: „Nu Winterfeld er død, da sørge de med Kette“ osv., „Velbaarne Winterfeld! bliv da i Ære Minde“.

S. 113, L. 16: Dg Godhed svare selv: den staae] Concepten:

Dg Godhed svare: den bestaae!

— —, — 19: Saae den, hvi troer jeg, den kan falde] Hvi troer jeg maa forståes som: hvi taler jeg om Muligheden af at osv. (L.)

— 114: Til B*** og G***. 1772. Proftste Udg. IV, 394. See Lærde Esteretn. 1791, S. 766 (af Abrahamson).

— —, L. 4: Det store Hiul i Verdens Uhr] Lignelsen om Verdens Uhr findes ogsaa hos Tullin, see dennes samtl. Skr., I, S. 192: „Diisdom... stilled Verdens Uhr“; S. 188-189: „de ... som bag Forhængen fige ind i Verdens Uhr“.

— —, — 17: Din Lov, Dig skal min Sang udbrede] Dig d. e. dig selv; see I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)

— 115, — 15: Du sammensmelter brede Prindsjer] Prindsjer er, efter ældre Sprogbrug: Syster, Regenter. (L.)

— —, — 16: Udbrede din Lyksalighed] Proftste Udg. (og Th.): Udtømme din Lyksalighed, der udentviol er en ved Gjentagelse af det lige ovenfor staaende udtømmede opkommen Trykfeil, rimeligviis for udbrede, som hos Kw. jævnlig forekommer (endog i samme Digt, S. 114, L. 17) i Betydningen forkynde, prise.

- S. 115, L. 28: Paa Chamos' skidne Altare] Chamos var de
afgudiske Moabiters Nationalgud, der af Nogle holdes
for den samme som Baal Peor (Priapus).
- 116, — 15: Fortolk den underlige Taare] Underlige d. e.
underfulde. (L.)
- —, — 17: D sig mig, lær mig, hvad du finder] Finder
d. e. føler. Saaledes ogsaa S. 117, L. 3. (L.)
- —, — 27: Hver Skygge, som din Lyft udbreder] Hver
Skygge d. e. hvert vederqvægende Ly, saaledes som
Kw. oftere, efter bibelsk Sprogbrug (see f. Ex. Ps. 17, 8;
121, 5), anvender Ordet; smlg. I, 149, L. 21; 163, L.
1; II, 124, L. 15. (L.)
- 117, — 1: Ja, ved almægtig Sympathie] Profstke Udg.:
Ja, ved almægtigt Sympathie, som uidentviol er en
Trykfeil.
- 118: Til Hr. Hiersing og Jfr. Malling. Kachbeks
Charis 1807, S. 17, med Overskrift: „Lyksalighed. (En
Szymenæe.)“, og med mange vilkaarlige Forandringer,
samt Opragelse af nogle forkastede Læsemaader, der an-
føres her nedensfor. — Conc. findes blandt Kw.s Mspt.,
og skjønnes at være skreven 1772, efter Digtet til Sart-
hausen (S. 37). Kw. skriver Brudgommens Navn Hiers-
sing; men at Digtet er forfattet i Anledning af Conrec-
tor Jens Hiersings og Jfr. Dorothea Maria Mallings
Bryllup, der fandt Sted i Viborg den 19 Juni 1772,
kan der saa meget mindre være Tvivl om, som Navnet
Malling findes henkastet i Randen af Concepten.
- —, L. 3-4: Ord eller Lyd, som Babels Hvirvelvænde osv.]
D. e. Lyksalighed, du Ord eller Lyd, som indtil den
Dag idag har været en Bold for babylonisk Sprogfor-
virring. (L.)
- —, — 5-6: Ord, som, i Brødres Læber daglig blandet osv.]
D. e. du Ord, som paa Brødres Læber (see I, 189, Anm.

til I, 59, L. 2) daglig vexler Betydning, og forstaaes om Alt osv. Conc. havde tidligere:

Ord, som betyder alt, og daglig blaudet

• I hver en Broders Mund betyder andet.

Kahb. forandrede: i Brøders Læber til „paa Brøders Læber“, men beholdt S. 121, L. 1: D svar og du, som zitterer i min Læbe. (L.)

S. 118, L. 12: Den Yndling, som du trættes ei at prise] Th. læste (med Kahb.): „... som dig trættes ei“ osv., og anmærkede: „Da Conceptens Læsemaade som du ikke synes at give nogen Mening, er Kahbeks Kettelse her beholdt“. Men saavidt Udg. skjønner, er det netop denne kahbetske „Kettelse“, der ingen Mening giver, hvorimod Kw.s som du trættes ei at prise meget vel kan betyde: som du ikke bliver træt af at ophøje, at begunstige.

— —, — 15: Hvor Trællen mæstes, glad i gyldne Lanker] Conc. mæstes; see ovenfor S. 286, Num. til S. 110, L. 21.

— —, — 16: Hvor Eremiten, maver, stolt og fric] Kahb. og Th.: „Hvor Eremiten, mager“ osv.

— —, — 17: Kun nyder Sig? hos Helten? hos en Hyrde] Sig d. e. sig selv; see I, 172, Num. til I, 5, L. 19. (L.)

— 119, — 1: Men Pactols gule Sand og Indi Stene] Pactolus, en Flod i Lydien, berømmes af Oldtidens Digtere for sit Guldsand. (L.)

— —, — 26: Har seet det Suk, som Manden blusjer ved] Conc. lyder saaledes: Har seet dit Suk osv., idet dit er blevet staaende fra det oprindelige: Har seet og billiget dit Suk, o Mand! Paa denne af Digteren strax efter forladte oprindelige Vending, hvoraf endnu kun findes Spor i et overstreget og til ham forandret du i den næste Linie, har Kahb. bygget en Omkalfatring af hele Strophen: „... det Suk, Mand! som du blusjer ved

... hvortil du kunde trænge i Glædens Skiod ... han fandt dig god ... men ei lykkelig i din **Evighed**". Den sidste meningsløse Seil (for **Ænlighed**) gjentager Molbech i sin Anthologi! (L.)

S. 121, L. 1-2: O svar og du, som jitrer i min Læbe, Natur! Men Lyst, men Blodets søde Magt] Forkastet Læsemaade:

... Læbe,

Natur! Men Lyst, men Brodernavnets Magt —
Kahb. og Th., der ikke have fundet Røde i de nederst paa venstre og øverst paa høire Side adspredte Stykker af L. 2, og saaledes overført det til Forstaaelsen af L. 1 uundværlige Ord Natur, læste som følger:

„O svar og du, som jitrer i min Læbe!

Men Lyst, men Blodets, Brodernavnets Magt“.

— —, — 4-5: O Muse, syng da du min troe Veileder osv.] Conc. har: ... du din troe Veileder, hvad Kahb. og Th. (ligesom Molb. i Anthol.) beholdt, men som ikke sees at give nogen Mening, thi Giersing kunde dog umuligt kaldes Musens Veileder, Den, Broder, Lærer. Udg.s Læsemaade min er hentet fra disse overstregede Var. til den følgende Linie: Min Mentor, min Broder.

— —, — 5: Den, Broder, Lærer! — men o! Lærer stræbe] Den meget utydelige Figur, som i Conc. følger efter Lærer! — men, kan neppe være andet end o. Kahb. og Th. læste: „Den, Broder, Lærer! — o! men Lærer stræbe“.

— 122: Til Hr. Berling og Jfr. Godiche. Orig.tryk: Til Brudgommen Herr Berling og Bruden Jomfrue Godiche paa Deres Bryllups-Dag den 9 October 1772. Kbln. Trykt hos Godiches Efterleverske. 3 Blade, 4to. — Proftffe Udg. IV, 399, med Overskrift: „Til B** og G***, 1772“.

Brudgommen var Bogtrykker og Brygger G. C. Berling.

See Lærde Efterr. 1791, S. 766 (af Abrahamson).

S. 122, L. 19: Fra Solens Bredde kan man alt fornemme] Begge Kilder (og Th.): Fra Solens Bredde osv., der aabenbart er en Trykfeil. (Th. anmærkede: „Maaskee bør der læses Fra Solens Brede d. e. Bredegrad, den varme Zone. Meningen blev da: De, som boe i den varme Zone, kunne alt fornemme Vinterens Komme“.)

— 123, — 15: Min Berling, du som er bevæbnet med] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Min B**, Du osv. Samme Afvigelse i L. 25.

— —, — 19: En himmelsk Ild, som, tændt af Guders Gud] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): . . . Ild, antændt af osv.

— —, — 24: Et luft; og dobbelt Liv, skiont Pan er død] I Orig. henviser en Stjerne ved Ordet død til denne curiose Anm. under Texten: Lat [Let] them find it out! Man kan tænke sig, at Digteren i et Anfald af muntert Lune, og ironiserende over sin Stilling som Leiligheds-poet, i sit Mspt. har tilføiet disse Ord, som Vedkommende have antaget for at høre med til Verset, og derfor troskyldigen ladet trykke med det Øvrige. (L.)

— 124: Til Hr. Sind og Jfr. Lund. Proftfke Udg. IV, 402, med Overskrift: „Til S* og L*. 1773“.

Navnene Sind og Lund har Udg. tilføiet efter No. 81 i Adr. Av. for 1773, da der i hele Uargangen ikke findes andre Copulerede, hvis Navne svare til Proftfke Udg.s Begyndelsesbogstaver, end farver Rasmus Sind og Jfr. Anna Margr. Lund. At begge Navne ere Kenstavelsesord, overensstemmende med hvad den i saa Henseende kun eengang (S. 113, L. 1) uensigtige proftfke Udgave angiver ved kun een Stjerne til hvert,

bestyrker uden tvivl tilstrækkeligt denne Angivelse, som Th. dog kun vilde optaget i Anmærkningerne.

Maaskee er det dette Digt, som Kw. sigter til i sit 4de Brev til Spendrup, dat. 28 Marts 1774.

See Lærde Efterretn. 1791, S. 766 (af Abrahamson).

S. 124, L. 11: Han føler Sig] D. e. han føler sin Tilværelse.

See I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)

— —, — 15: Jordguden kiender kun de store Skygger] D. e. Mennesket har kun Følelse for, er ganske opfyldt af, den store Vederqvægelse, den store Naade. See ovenfor S. 290, Anm. til S. 116, L. 27. (L.)

— 127: Til Hr. Knap og Jfr. Lemvig. Kw.s Levnet af Molbech, S. 225, med Overskrift: „Et Bryllupsdigt“, og med mange vilkaarlige Forandringer. — Conc. findes blandt Kw.s Mspr.

Den 2 Marts 1774 ægteviedes Brygger Ludvig Christian Knap og Jfr. Ernestine Albertine Lemvig (Ard. Nv. s. A. No. 36).

I Conc. findes en forkastet Begyndelse til Digtet, ogsaa meddeelt af Molb. paa anførte Sted med endel vilkaarlige Forandringer og med Forbigaaelse af 2 eller, om man vil, 3 Stropher. Den lyder saaledes:

D du som synger Glæden i det Høie,

Urania, besøg mit Bryst!

Opklar min Sial, og viis mit svage Die

Et Gienstik af din Lyst!

Thi uden dig skal Støvet hastig trættes,

Som søger Lyst at hvile ved;

L. 25: Urania, besøg mit Bryst] Molb. efter en overstreget Læsemaade: Urania! kom til mit Bryst.

D viis mig Fryd, hvoraf man aldrig mættes,
 Og varig Herlighed!

Hvor skien er Dagens Konge, naar han trænger
 Igennem Matten til vort Muld,
 Da naar han skildrer Dalen, og isprænger
 Dens Høie med sit Guld!

O Sol, hvor herlig zittre dine Straaler
 Igennem det saphirne Blaae!
 Dog snart er Siælen mæt; vort Døie taaler
 Kun kort at see derpaa.

Kom, brune Nat, kom venlig til vort Døie,
 Da skal vort Syn opløste sig,
 Og trygt, ublandet stirre paa det Høie —
 O Sol, og savne dig!

Hvor herlig er du, Skabningens Beninde,
 O alletid velkomne Daar!

- L. 1:** D viis mig Fryd osv.] Molb.: „Viis du mig Fryd“
 osv.
- **5:** Da naar han skildrer osv.] Da naar d. e. naar; smlg.
 S. 21, L. 20; S. 49, L. 18; S. 50, L. 1. — Først:
 Naar han oplyser Dalen, og isprænger —
 Molb.: „Naar Dalens Pragt han skildrer, og indspræn-
 ger“.
- **7:** O Sol, hvor herlig osv.] Molb.: „O Sol, hvor præg-
 tigt zittre“ osv.
- **9:** Dog snart er Siælen osv.] Molb.: „... mæt; og Døiet
 taaler“.
- **11-14:** Kom, brune Nat osv.] Denne Strophe har Molb.
 forbigaaet.
- **16:** O alletid osv.] Molb.: „Du altid os velkomne Daar“.

Hvor yndig skietse muntre Vestenvinde
I dine gyldne Haar!

Du som opammer Fryd, hvor lifligt hæver
Din Barm sig bag den tynde Dragt,
Det lysegrenne Slør, hvori du væver
Regnbuens bunte Pragt!

Dit Smil, dit Mandedræt er Gunders Glæde,
Din Røst er Himlens Harmonie;
Vær evig — o da skal vi kolde, kiede
Snart savne Lyst deri!

L. 3-6: Du som opammer osv.] I Margen findes endnu følgende (af Molb. forbigaaede) Strophe, der dog kun synes at være en Var. til: Du som opammer osv.:

Kan Englers Dine trættes af at nyde
Den Pragt hvormed du overstroer,
Regnbuens Glands hvormed du veedst at pryde
Dit lysegrenne Slør?

Th. indsatte denne Strophe foran: Du som opammer osv., og læste, efter en tidligere Var., men med urigtig Interpunction (som om Glands og ikke Slør, var Objectet for overstroer):

... hvormed du overstroer

Den Glands, hvormed du daglig veedst at pryde osv.

— 6: Regnbuens bunte Pragt] Molb.: „Regnbuens Samepragt“.

— 9-10: Vær evig — o da osv.] Tidligere:

Dog skal vi hastig føleløse, kiede
Knap finde Lyst deri;

hvoraf Molb. har komponeret: „Men, evig vær! — og snart vi kolde, kiede, Knap finde Lyst deri“.

Ensførmighed, vor Fiende, vant at dræbe

Hver aldrende Fornøielse,

Skal laane Ijen Pragt, vort Syn skal stræbe

At finde Riim og Snce — —

S. 127, L. 9: En skien, en lang, en uaffælig Kiæde] Molb.:

„En lang, en skien, en“ osv.

— —, — 11-14: Gæt er som tusinde; dog kan dit Die osv.]

Først:

Gæt er som tusind, og Cherubens Die

Saae hvert, og blev dog aldrig mæt,

Hans Hierte blev ei koldt. D lær, du Høie,

Lær mig begribe det!

hvoraf Molb. i L. 12 og 13 har componeret: „See

hvert, og aldrig blive mæt, og Hiertet aldrig koldt —

Kom fra det Høie“. (L.)

— —, — 15: Har Jorden Fryd, som seent, som aldrig mætter]

Molb.: „Har Jorden nogen Fryd, som ikke mætter“.

— —, — 18: Da, Muse, viis mig, hvor] Molb.: „Da, Mu-

sa! viis“ osv.

— —, — 19: Men Harpar kiedes aldrig ved at rue] Molb.:

„See, Harpar kiedes aldrig ved at ruge“.

— —, — 20: Paa Dyrger af sit røde Muld] Molb.: „Paa

Dyrger af“ osv.

— —, — 21: Med brystne Dine ønster han at skue] Molb.:

„Med brystent Die ønster“ osv.

— 128, — 1: Bort, usle Træl, hvis hele Siæl er bundet]

Molb.: . . . „bunden“.

— —, — 2: Hvad skal din Marter blant min Lyft] Molb.:

„Hvad skal din Pine blandt“ osv.

— —, — 3: Gist veed vi nok, hvis Kraft er ei forsvundet]

L. 1-4: Ensførmighed osv.] Denne Strophe har Molb. for-
bigaet.

- Smlg. S. 13, L. 23: Var andre nok, som osv., og Anm. dertil S. 219 her ovenfor. — Molb.: . . . „forvunden“. (L.)
- S. 128, L. 5: Men Kroners Glands maaskee kan aldrig mætte] Molb.: „Men Kronens Glands“ osv.
- —, — 6: Af Lorbær blev man aldrig fied] Molb.: „Af Laurbær“ osv.
- —, — 8: Med Længsel skue ned] Først:
Dg vei der' Herlighed!
hvoraf Molb. har componeret: „Af Magt og Herlighed“.
- —, — 9: D Størets Lov, Forandring! er du blevet] Molb.: „Er du, Forandring! Størets Lov, da blevet“.
- —, — 11: Af ønsker dette Glimt af Gud sig drevet] Molb.: „Og ønsker“ osv.
- —, — 13-16: Hvad zitterer i min Harpe? Ha, jeg hørte osv.] Først:
Men i min Harpe zitterer Lyft; hvor bæver
Den svage Streng af himmelsk Lyd!
Urania, hun kommer! see, hun svæver
Herved med al sin Fryd!
Molb.: „Hvad bæver i min Harpe“ osv. (L.)
- —, — 17: See Taagen blegne, rødme og forsvinde] Molb.: „See Taager blegne, spredes og“ osv.
- —, — 26: En jevn og lang og lige Dei] Molb.: „En lang og jævn og lige Dei“.
- 129, — 5: Dog skal der' Sierte sidste Time nyde] Molb.: „Og Siertet skal i sidste“ osv. Th.: „Og skal der' Sierte sidste“ osv.
- —, — 5: Ja Ven, ja Knap, som Almagt nu har bundet] Molb.: „Ja Knap, vor Ven! som“ osv.
- —, — 9: Du heftes af din Lemvigs kielne Flamme] Din Lemvigs d. e. din Ernestine Lemvigs; see ovenfor S. 289, Anm. til S. 113, L. 1. — Tidligere:
Nu heftes din og Lemvigs kielne Flamme —

hvilket Molb. har forandret til: „Nu heftes din og hendes fælne Flamme“.

- 130: **Til Hr. Brünnich og Jfr. Schow.** Ugebladet Samleren, 1789, S. 161, med Overskrift: „Bryllupsdagen den 13 Februar 1776“, og en Note: „Af et Par Venner helliget Professor Brynnich og Jomfrue Schow. Dette Stykke er forfattet af Ewald. Endnu et Par ligeledes hidtil ubekjendte, sjeldne Stykker af samme Digter ville siden findes i disse Blade“ *). — Proftste Udg. IV, 408, med Overskrift: „Til B * * *“ [d. e. Brünniche; smlg. S. 133, L. 14] „og Sch*. 1776“. — Conc. findes blandt Ew.s Mspr.

Den bekjendte Overberghauptmand Morten Thrane Brünnich, død 1827, siges i Erslevs Forf. Lex. at være gift med Wibekke Schow i 1775; men at 1776 er det rette Aarstal sees af Ew.s 6te Brev til Spendrup, som tillige lærer os, at den Betaling, der var lovet ham for dette Digt, beløb sig til 3 Rbd., og at de vigtigste Data, der vare ham opgivne, bestode i, at Bruden var 25 Aar, og at Verset skulde indbindes i Quarto.

Digteren selv ytrer sig i det nævnte Brev lidet tilfreds med sit Arbeide. Seelt anderledes bedømmes det i Lærde Ksterr. 1791, S. 766 af Abrahamson, der kalder det „et af de største, om ikke det største Mesterstykke af Ewalds magtige Phantasi“, og fortolker det saaledes: „Soved-Emnet er: Svad kan formaae Mennesket, hvis Karakteristik er Frihed, at blive usrit? Det skal Glædens Muse udforske, og hun behandler Mennesket (taget in abstracto) som Samson behandlede, da han skulde røbe, hvori hans Styrke laae. Sangerstuen stufes ligesom hiin philistæisk Dame; Mennesket siger sig at kunne fængsles af Guld, da af Ære, da af Vellyst, men

*) Hvorledes „Samleren“ siden isædesfor et Par ewaldske Stykker leverede eet uewaldskt, vil nedenfor, i Slutningen af Anm. til Sørgedigtene, komme under Omtale.

vifer strax, saasnart det gielder, at han kan sonderriue alle disse Baand. Oplosningen er da Tilstaelsen, at det som evig binder . . . er" osv. (L.)

S. 130, L. 14: Du Jordens underlige Gud] Underlige d. e. underfulde. (L.)

— —, — 19: „O Smigreriske, ifald du tænker] Saaledes Conc. og Proftiske Udg.; Saml.: O Sangeriske! ifald osv.

— 131, — 4: Som Nattens Taage fra min Siæl] Saaledes Conc. og Proftiske Udg.; Saml.: . . . Taage for min Sjæl.

— —, — 12: Den skulde trodse Siælens Magt] Conc. havde tidligere:

Den skulde trodse al min Magt. (L.)

— —, — 15-20: Dog, Daare, tænk paa Gustavs Datter osv.] Gustavs Datter, Dronning Christine af Sverrig, anføres ogsaa S. 111, L. 12. Conc. havde først:

Baagn, kroned Træl! — „Ha, Gustavs Datter!

Ha, Carl! jeg er saa stærk som du!“

Det brister; som en svæden Traad

Er hvert et Baand i dine Hænder.

Trolose, du hvorfor jeg brænder,

Hvi vil du spotte med min Graad?

— 132, — 21-22: Og skal min Sang, dit Hjertes Jld osv.] D. e. og skal min Sang, som opvarmer dit Hjerte, fryder dit Øre og udbreder din Priis, forstumme. (L.)

— —, — 24: Vær sikker frie, og haard, og vild] Saaledes Conc.; Saml. og Proftiske Udg.: Vær sikkert frie osv.

— —, — 25-28: Ha, fritesyge Sangerinde osv.] Conc. havde tidligere:

Ik fritesyge Sangerinde,

Ik, for du rober mig din Sang,

Før see de Baand, som evig binde

Min Sial, og troe mig denne Gang! (L.)

S. 133, L. 4: Det stærke Baand, det evig bandt] Saaledes
de trykte Kilder; Conc.: ... det ene bandt.

— —, — 5 og 7: See hist et yndigt Par, ombundet ... sam-
menbundet] Saaledes Conc. og Proftfke Udg.; Saml.
(og Th.): ... ombundne ... sammenbundne.

— —, — 21: Men see der' Baand, betragt det noie] Saaledes
Conc. og Proftfke Udg.; Saml.: Men see det Baand
osv.

— —, — 25: Huusholderiske Dyders Pagt] Huusholderiske
maa her betyde huuslige. Conc. har:

Venskabelige Dyders Pagt. (L.)

— —, — 28: Staaer denne Skat i Friheds Magt] Conc. hav-
de først:

Er al den Rigdom i din Magt?

hvorved Forstaaelsen af det følgende blev lettere, at det
nemlig er Friheden, der fremdeles tiltales, og opfor-
dres til at doe i Lyst. (L.)

— 137: Over Frue Kyeberg. Adr. Av. 1767, No. 72,
med Overskrift: „I Anledning af Frue Kyebergs Død
er følgende Tanker indsendt af S. Dræbye“. Proftfke
Udg. III. 271.

Sofagent og Bankcommisfair Kyebergs „Frue Kie-
reste“ Margrethe Dorothea, fød Ottesen (ester: Berl.
Tid. f. A. No. 40: Otto) døde den 16 Mai, i sit 18de
Aar. Adr. Av. f. A. No. 70.

— —, L. 3: Azor, som frygter for at græde] Om hvad der
skal forstaaes ved Azor, som Proftfke Udg., eller Azet,
som Adr. Av. læser, har Udg. hverken kunnet udfinde
eller opspørge noget Tilfredsstillende.

(Th. anmærkede som Forklaring: „Azores, Azorerne,
vare de oprindelige Indvaanere af Molukkerne i Asien,

Bjergboere af negerarttet Race, næsten aldeles vilde, uden Regjering og Kunst“.)

- S. 137, L. 18: Kun Wiisdom og et ædelt Hierte] Saaledes Proftste Udg.; Adr. Av.: Kunns Wiisdom osv.
- —, — 20: Som er til Daarens Siæl for smuk] Saaledes Proftste Udg.; Adr. Av. har, udentviol ved en Trykfeil: . . . til Daaren selv for smuk.
- 138, — 2: Guds, Menneskets og Eders Ære] Eders d. e. eders egen; see I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)
- —, — 12: Er, af er alt for tidlig død] Saaledes Proftste Udg.; Adr. Av.: . . . for tilig død.
- —, — 18: Ved dit tilbage bleve Leer] D. e. ved det tilbageblevne Leer af din Sufru, ved din Sufrues Lüg. (Th.: „Ved det tilbageblevne Leer“, hvilken Læsmaade han urigtigen tillagde Adr. Av.)
- —, — 19-24: Dg da, naar Eftertiden glemmer osv.] D. e. efter at Minde om den Afdødes legemlige Skikkelse har tabt sig, vil hendes sjælelige Individualitet endnu erindres med Langsel af udmærkede Mennesker, en Ære, der er mere værd end den, at besynges af Digtere. (L.)
- —, — 24: Hvis Suk er meer end Skaldres Pen] Proftste Udg.: Hvis Suk er meer, end Skaldres Pen (see I, 223, Anm. til I, 148, L. 8); Adr. Av.: Hvis Suk er meere, end min Pen.
- 139: Over Frøken Holstein. Adr. Av. 1768 Torsd. Tillag til No. 19, uden Strophe-Afdeling, og med følgende Indledning: „Syen den 21 Febr. Frøken Sophia Dorothea v. Holstein, en Datter af (S. T.) Hr. Cammerherre von Holstein paa Holsteinshuus i Syen, i Anledning af hendes Dødsfald er følgende Tanker indsendte“.
- Proftste Udg. III, 273.

Efter de Udtryk, Kw bruger i de tre første Stropher, skulde man troe, at en almindelig Landesot den-

gang havde hersket i Danmark; da imidlertid ingen Efterretninger fortælle slikt, bliver det nødvendigt at betragte Digterens Fremstilling som en hyperbolisk Beskrivelse af en local Epidemi. (L.)

(Th. siger: „Vinteren 1767=1768 var meget stræng, og den foregaaende Sommer og Efteraar havde været ualmindelig vaade. At der paa Grund heraf har hersket stor Dødelighed, er at antage“.)

S. 139, L. 7: Ti tusinde laae ved Machaons Fod] Machaon var en Gud for Lægekunsten; see I, 206, Num. til I, 113, L. 1. (L.)

— —, — 9=10: Skieldungen selv fandt ingen Smag i Ure osv.] Dersom hermed er meent (og Udg. kan ikke faae andet ud deraf), at Kongen ikke havde Lyst til at døe og lade sig begrave med dertil hørende Pragt og Soistidelighed: da turde Digteren her have viist sig mindre smagfuld end sædvanligt.

— —, — 12: Og Slaverie var alt hvad han begierte] Slaverie d. e. Guldets Slaverie, hvorfra Døden vilde have friet ham. (L.)

— —, — 13: Det andet Dross, en Sværm af halve Siæle] Saaledes Proftske Udg.; Udr. Av.: . . . Dross, een Sværm osv.

— —, — 16: Som skilles kun fra Fæe ved Gang og Mæle] Saaledes Proftske Udg.; Udr. Av.: Som skilles kun fra osv. Samme Afvigelse S. 140, L. 14 og 18, S. 141, L. 1 og 6.

— —, — 18: Saa skarpt det var, ei mærkte dem saa nøie] Saaledes Udr. Av.; Proftske Udg.: . . . ei mærked dem saa nøie.

— 140, — 12: Siig Himmelen, siig, at at hun er død] Saaledes Udr. Av.; Proftske Udg. (og Th.): Siig Himlen — siig, at! at hun nu er død.

- S. 140, L. 22: Som knytter Graad umiddelbar til Glæde] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: . . . umiddelbar med Glæde.
- —, — 24: Det Gode til det Onde Aarsag er] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: Det Gode til det Ondes Aarsag er. (Th.: „Det Gode til det Ondes Aarsag er“, en Læsemaade, som han urigtigen tillagde Adr. Av., og som, selv om den tilhørte denne Kilde, vel neppe burde vælges.)
- 141, — 3: Om Laster sundt, om Dyd forgiftet var] Laster er her, og altsaa vel ogsaa ovenfor i L. 1, ikke et Flertal, men Germanismen et Laster, som Fw. undertiden skrev (see ovenfor S. 240, Anm. til S. 47, L. 12). Dette have de proftfke Udgivere formodentlig ikke forstaaet, da de ellers vistnok, overensstemmende med den Tilladelse, Digteren havde givet dem (see Lærde Efterretn. 1791, S. 760), havde foretaget en Forandring. (L.)
- —, — 4: Men Skiebne's Børn, I Benon's vise Daarer] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: . . . I Beno's viise Daarer.
- —, — 8-9: Hvem skrev den Dom, og hvilken Moders Haand osv.] Og hvilken Moders Haand har knyttet osv. d. e. I Skjæbnens Børn, er det eders Moder, eller hvilket andet Livets Ophav er det, der har knyttet osv. (L.)
- —, — 13: Hvo var da den, som lod og straffer Dyder] Begge Kilder (og Th.): Hvor var da osv., hvad Udg. har anseet for en Trykfeil.
- —, — 14: Men mørke Taler, Lov og Evighed] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: Men Mørke taler, Lov osv.
- 145: Over Frue Rahbek. Tilskueren 1796, S. 401.
Kammerraadinde Kirstine Marie Rahbek, fød Geertsen, døde d. 2 Nov. 1768 i sit 20de Aar. Digtet er

skrevet i hendes otteaarige Søns Knud Lyne Rahbeks Navn.

See Rahb. Erindringer I, 31.

Efter Tidsfølgen støde vi dernæst paa et Liigvers over Kw.s Stedfader P. Suulegaard, trykt i Adr. Av. 1769, No. 59, og af Rahbek, med Overskrift: „Et opdaget Digt af Johannes Kwald“, unoiagtigen meddeelt til Nyt Aftenblad for 1821, No. 26, S. 230-231. Da dets Ægthed altid vil blive tvivlsom, og Afstrykket i Adr. Av. er mangelfuldt, kunne vi kun give det Plads her i Ann.:

Adr. Av. No. 50: Sr. Peder Suulegaard død d. 2den April 1769, 58 Aar gammel. — Adr. Av. No. 59: I Anledning af Sr. Suulegaards dødelige Afgang er følgende Tanker indsendt fra Landet:

Dg dig bør Tiden lære os at frygte
 Dg idel Banheld giøre skrækkelig,
 Lyft til at høre Nytt! Dg du, o Nygte,
 Hvem bør vel mere langes efter dig?
 Knap fandt jeg Duffers Maal, en stille Bolig,
 Et maadeligt og roligt Levebrød,
 For du misundte mig at være rolig,
 Dg raakte til mig: Suulegaard er død!
 D adle Baand, som sammenlænker Hjertes,
 D Venskab, intet Svælg betog din Magt!
 Jeg i min Afkrog føler samme Smertes,
 Som Synet selv hos nogen har frembragt.

L. 19: Knap fandt jeg Duffers Maal osv.] Saaledes Rahb., efter en udentviol rigtig Conjectur; Adr. Av.: . . . Duffers Maal osv.

— 24: D Venskab, intet Svælg betog din Magt] Intet Svælg betog din Magt d. e. ingen Afstand forringede din Magt. (L.)

Min Forestilling seer min Ven i Støvet,
 Og Tanken følger ham saa langt den kan;
 Snart gior hans blege Ansigt hiin bedrovet,
 Snart svarer denne: nu belønnes han!
 Saa kalder hendes Graad mit Suk tilbage,
 Som her paa Jorden var hans største Fryd;
 Da finder Hjertet, at det bør beklage

— — — —
 — — — —

Ei Dydens Løn og Maalet for vor Nød —
 Ei den, som vinder, den, som taber Glæde,
 Kan fordre Taarer ved den Frommes Død.
 Stig høit, min Sang! Hans efterladte Mage,
 Hans største Skat, som vi beholdt igien,
 Udfordrer al min Sang og al min Klage —
 Ak, at hun kunde skildres ved min Pen!
 Du skulde Dyd, som, vel fortient at kiende,
 Dog søgte kun din fulde Roes i Dig;
 Du tause Kummer, kun bekiendt af hende,
 Du skal opfordre Verdens Roes ved mig.
 Har Wiisdoms Lov giort Forskiel her paa Jorden
 Paa ædle og paa glade Mennecker?
 Saa foreskrev da Himlen selv den Orden,
 At Dyden ei skal faae Belønning her?

L. 7: Da finder Hjertet osv.] Som ogsaa Rahb. gjør opmærk-
 som paa, er efter denne Linie to, her med Streger an-
 tydede, Vers udfaldne.

— 18: Dog søgte kun din fulde Roes i Dig] I Dig d. e. i
 dig selv, ganske efter ewaldsk Sprogbrug, see I, 172,
 Anm. til I, 5, L. 19. (L.)

— 23-24: Saa foreskrev da Himlen selv den Orden osv.] Disse
 to Linier findes i Aldr. Av. og hos Rahb. (og Th.) ikke

Hvem rev vel, haard mod Trostabs omme Taarer,
 Den fromme Gwald fra dit kielne Bryst?
 Og hvilken Arm opløster sig og saarer
 Det nu igien, og dræber al dets Lyst?
 Den Noes var stor, at elkes af den Første;
 Han kunde skaane, men ei elske Feil,
 Men var hans Hierte ei mod dig det største
 I Kiærlighed, og dine Dnskers Speil?
 Af ham opelsket som en ædel Bode,
 Dpfylde du hans Haab og blev hans Lyst;
 Han saae dig henrykt vore i det Gode,
 Og kiendte snart sit Hierte i dit Bryst.
 Og denne Gartnere, som du fortiente,
 Og dog forgieves tiggede med Suk,
 Forlod dig; Glæden, som du kunde vente,
 Var kun en Drøm, som havde været smuk.
 Da fandt kun faa af hine ædle Hierter,
 Som selv i Nøden kalde Dyden skion,
 Hvor usfortiente og hvor bittere Smerter
 Din ædle Trostabs hestede til Løn!
 En taus Beundring, og den Noes at bære
 Dit Kors med et en Christen værdigt Mod,

paa dette Sted, som Rimene anvise dem, men over-
 for efter L. 20: Kan fordre Taarer ved den Frommes
 Død.

(Th. anmærkede: „Ser spores en Forvirring, uden-
 tvivl i Manuskriptet, da disse Linier, som Rimene ud-
 vise, høre til de nedensfor forekommende: Har Wiisdoms
 Lov osv., maaskee med Forandring af Saa til Og“.)

L. 17: Da fandt kun faa osv.] Fandt betyder her, som faa
 overmaade hyppigt hos Lw.: fulte, erkjendte. (L.)

Det Navn af Ewalds og af Dydens Ære
 Bar al den Trost, som Himlen da tillod.
 Endnu brød Solen frem, en liflig Straale
 Skød ned fra Glæden for at fryde dig;
 Thi selv den strenge Himmel kan ei taale
 At see den Fromme steds beklagelig.
 Da fandt du i min Ven en trofast Mage,
 Og om ei Trost, dog Lindring i din Nød;
 Da lovte Alting idel glade Dage —
 Og nu er atter al din Glæde død!
 Ei Omhu, ei Fortieneste, ei Taarer,
 Og ei en hærdet eller prøvet Dyd
 Har kunnet bøde for det Slag, som saarer;
 Du kan fortjene, andre høste Fryd.
 Men ædel til at kunne overvinde
 Saa stort et Tab, trost dig ved Himmelen!
 Der skal du, skiont først sildig, sikkert finde
 Din fulde Ven: din Ewald og min Ven!

H " " "

Rahbek paastaer, at dette Vers „ustridig er gjort af
 Ewald selv“, og tilføier, at om det end ikke forøger vor
 store Digters Ære, kunde dog ingen daværende Poet
 gjøre ham det tvistigt. Molbech, i *Lv.s Levn.* S. 28
 i Noten, finder det ubegribeligt, at Rahb. vil tillægge
 vor Digter det, da denne „sikkert ikke 1769 kunde skrive
 et saa profaisk Ximeri eller omtale sine Forældre, som
 det her skeer“. Serimod maa dog erindres, deels at
 dette muligviis efter Befaling skrevne Vers, skjøndt maa-
 ske af ringere Værd end selv det svageste af de beviis-
 lig ewaldske Digte, dog sikkert ikke fortjener en saa
 haanlig Omtale som den nysanferte; deels at *Lv.*, hvis
 han har skrevet det i en Andens Navn, maatte omtale

Forældrene saaledes, som denne Anden vilde have gjort det.

Hvad angaaer det underskrevne S. . . . , da kunde dette maaskee betyde T. Suulegaard. En Saa: dan, formodentlig en Slægtning af Kw's Stedsfader, dimitteredes fra Koeskilde Skole samme Aar som vor Digter blev Student, og var maaskee en Ven af ham, i det mindste forekommer Navnet Suulegaard, endogsaa to Gange, paa den S. 280 og 281 omtalte Fortegnelse over hans Venner og Bekjendte. I Adr. Av. for 1771, No. 50, og 1773, No. 100, finde vi to med T. Suulegaard underskrevne Leilighedsvers til den hiemstjerneffe Familie, af hvilke især det første har noget, der, skjøndt blandet med fremmede Elementer, erindrer om Kw., hvad enten vi nu i deres Forfatter have en under personlig Paavirkning uddannet tidlig Efterligner af vor Digter, eller denne maaskee har rettet og forbedret Suulegaards Vers, og saaledes givet dem noget af sit Prag. Til at antages forfattede af Kw. i den Andens Navn, hvad Th. opstiller som en tredje Mulighed, staae disse to Stykker, efter Udg.s Mening, i enhver Henseende for lavt.

S. 147: Over Grevinde Schulin. Adr. Av. 1770, No. 88, med Overskrift: Et Glimt fra Tiden ind i Evigheden, ved Hendes Høj Gravelige Naades Frue Geheimeraad: inde von Schulins Hvilested, den 18 Junii 1770. — Profstke Udg. III, 277, med Overskrift: „Over Gr. Sch** 1770“. — Conc. findes blandt Kw.s Mspr.

Grevinde Catharina Maria Schulin, fød Møsting, siden 1750 Enke efter Statsministeren Schulin, døde den 2 Juni 1770.

Saa vel i Conc., som i Adr. Av. (her dog ikke i Begyndelsen), er Digtet afdeelt i fireliniede Stropher, en Skikkelse, hvori det paa Grund af flere Enjambe: ments dog neppe har været Digterens Hensigt at lade

det fremtræde, og som heller ikke er beholdt i Proftfke Udg. (L.)

S. 147, L. 3-6: D Nat, da ei et Gran gav Gienfkin af den Høie osv.] Digteren havde først, med et noget forffjelligt Versemaal, begyndt faaledes:

Da intet fæftede Alviidsdoms Die,
Da Tomhed vceg for Straalen af hans Magt,
Da ei et Støv gav Gienfkin af det Høie,
Dg intet Bift var Bidne til hans Pragt.

— —, — 6: Kun mødte Sig i bundløs Ewigbed] Sig d. e. fig felv; see I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. Saaledes ogsaa S. 148, L. 28: Dig, din Dprindelse, og Godheds Magt. (L.)

— —, — 8: Udftreede Verdnere Sæd — en Haandfuld Gran] Saaledes Conc. og Adr. Av.; Proftfke Udg.: Udftreede Verdens Sæd osv.

— —, — 11-14: Nu svævede hans Mand, nu talte Magtenes Stemme osv.] Conc. og Adr. Av. have i L. 11 og 13: Stemmer og Giemmer; Proftfke Udg.: Stemme og Giemmer. Nærværende Udgaves Stemme og Giemme, der synes tilfigtet i Proftfke Udg. (fmlg. nedenfor Anm. til S. 154, L. 1), findes tillige i følgende tidligere Læfemaade:

Men nu fornam de Ordets høie Stemme,
Dg Solekredse viklede fig ud,
Dg Jorden kom, og dybt af Jordens Giemme
Dpftod et Støv, og dette ligner Gud!

(Th. har hertil blot den Anm.: „Stemme og Giemme er optaget efter Concept“.)

— —, — 14-16: Dpftod et Støv, og dette ligner Gud osv.] Spatieringen, som ikke findes i Conc. og Proftfke Udg., er optaget efter Adr. Av.

S. 147, L. 15-18: Den Evige! den Gud, som Solekredse
prise osv.] Først:

Velkomne Synspunct, kom at undervise
Min Siæl, og Jordens Slægter lære du,
At den Algode ene er at prise,
Som i en Afgrund kom et Støv ihu. (L.)

— 148, — 18: Hvor stort, at staae ved Siden af Schulin]
Saaledes Conc. og Udr. Av.; Proftiske Udg.: . . . ved
Siden af Sch**!

— —, — 21-24: Ham værdig nød du da, hvad Vre fælden
nyder osv.] Tidligere:

Ham værdig høstede du da den Lyst, som Vre
Saa fælden samler paa sin haarde Stie,
Den Frugt, som rene Dyder bære,
Med Lyffens Frugt i varig Harmonie.

— 149, — 1: Da kom den mørke Skye, og Slaget traf dit
Hierte] Saaledes Conc. (smlg. S. 148, L. 5: ... naar
mørke Himle brøle); de trykte Kilder (og Th.): Da
kom den fæle Skye osv. Saavel her, som nedensfor i L.
6 og 17 har Udg. troet at burde følge Conc., da de Læs-
semaader, som Udr. Av. og efter denne den proftiske Udg.
opvise, ere altfor uheldige i Sammenligning med Conc.s til
at kunne betragtes som Forandringer fra Lw.s egen Haand.

— —, — 6: Forvisning om den større Salighed] Saaledes Conc.;
de trykte Kilder (og Th.): Grindring om osv. (Th. ans-
ferte: Forvisning om osv. som Variant.)

— —, — 13: Nu glad og tryg i Kreds af evig rene Dyder]
Saaledes Udr. Av.; Conc.: Derfor nu tryg i Kreds af
evig rene Dyder; Proftiske Udg.: Nu glad og tryg i
Kreds af rene Dyder.

— —, — 17: Du seer den, sømmeſte blant Mødre, fra det

- Høie] Saaledes Conc.; de trykte Kilder (og Th.): Du seer ham, ommeſte osv.
- S. 149, L. 24: Ved Graven, der hvor fun dit Stov er lagt] Saaledes Conc. og Adr. Av.; Proftſke Udg.: . . . dit Sloer er lagt.
- 150: Over Hr. Hermann. Adr. Av. 1770, No. 132, den 4 Sept. — Proftſke Udg. III, 281, med Overſkrift: „Over Hr. S * * * v. 1770“
- Isenkræmmer Lorenz Lorengen Hermann døde den 25 Juli 1770 i en Alder af 61 Aar. Om hans Testament og store Godgjorenhed mod de Fattige ſee Adr. Av.s ovennævnte No.
- —, L. 7: Naar Thronens Søn med himmeſk Mildhed binder] Saaledes Proftſke Udg.; Adr. Av.: . . . med himmeſk Mildhed binder.
- —, — 12: En Slægt paa Iybiſk Sand] Saaledes Adr. Av.; Proftſke Udg.: . . . paa Iybiſk Sand.
- —, — 21: Ei fulgt af Barden, ei af dem ſom spille] Saaledes Adr. Av.; Proftſke Udg.: Ei fulgt af Barden, ei osv.
- 151, — 23: Er Dyden, hvor den er; ſin Fader liig osv.] Interpungeret eſter Proftſke Udg., ſmlg. S. 138, L. 3: Som eſke Dyden, hvor den er. Adr. Av.: Er Dyden hvor den er ſin Fader lig osv.
- —, — 9: Saa er det og, at Dyden hoi udbreder] Saaledes Adr. Av.; Proftſke Udg.: . . . at Dyden heit udbreder.
- —, — 15: Fandſt intet Navn, ei en direcæiſt Digter] Direcæiſt d. e. thebanſk, pindariſt. (L.)
- —, — 17: Kom til min Siæl, o Dyd! din Jld opvarme] Saaledes Adr. Av.; Proftſke Udg.: Kom til min Siæl; og, Dyd, din osv.

- S. 151, L. 26: Langt fra Hermannys Grav] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: Langt fra S***s Grav.
- —, — 27-28: Skal Venfkap græde! langt fra Sandhed flygte den Roes, fom Hiertet gav] I Proftfke Udg. ere disse Linier forklarede ved følgende Anm.: „Hiertets, Venfkabs Roes kan ogsaa være Sandhed, men den er fom oftest overdreven, partiift, derfor mistænkt. Den bør da tie, unddrage fig, hvor Sandhed, hvor de Upartifte tale. Udg.“
- 152, — 13: Dg da han var, lod den ei af at være] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg. (og Th.): . . . lod han ei af at være.
- —, — 22: Sig, og fit Haab til Gud] Sig d. e. sig selv; see I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)
- —, — 28: Dg Taaren fom igjen] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg. (og Th.): Dg Taarer fom igjen.
- 153: Over Hr. Haagenfen. Adr. Av. 1771, No. 212, uden Strophe=Afdeling, og med Overfkrift: Klage=Sang af en Bekiendt ved Høyædle og Velbaarne Hr. Statsraad Heimert Haagenfens Grav, den 28de-December 1771. — Proftfke Udg. III, 285, med Overfkrift: „Over Hr. S***n. 1771.“
- —, L. 7: Dg grufomt fkiult i Rosens Skygge] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg.: . . . i Rosen Skygge. (Th. tillagde urigtigen Adr. Av. Læfemaaden: . . . „i Rosens Skygge“, og læfte: . . . i Rosen=Skygge).
- —, — 14: Den bobler fuld af Skræk og Død] Den d. e. Tiden. (L.)
- —, — 18: Det brifter ved et ringe Stød] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av.: Den brifter osv.
- 154, — 1: Thi Dødens Stemme overiulte] Saaledes Proftfke

ste Udg.; Adr. Av. (og Th.): Thi Dødens Stemmer
overiiste.

S. 154, L. 12: Du som ei er, vor Haagensen] Saaledes Adr.
Av.; Proftste Udg.: . . . vor H***!

— —, — 25: Guds, Dydens, Din og Dines Tre] Din d. e.
din egen, efter den samme Sprogbrug, hvorved Kw. saa-
ofte, f. Kw. i dette samme Digt S. 155, L. 6, udelader
Ordet selv; see I, 172, Num. til I, 5, L. 19. (L.)

— —, — 26: Var du og skal dit Minde være] Adr. Av. (og
Th): Var Du — og skal osv.; Proftste Udg.: Var
Du. Og skal osv.

— 155, — 3: Dem, hvis Lyksalighed han var] Saaledes
Proftste Udg.; Adr. Av.: Den, hvis osv.

— 156: Over Mad. B***, 1772. Proftste Udg. III, 288.

I Adr. Av. og Berl. Tid. for 1772 anmeldes
blandt Dødsfald flere, hvis Navne kunne passe til nær-
værende Overkrift; men den iblandt disse, over hvem det
er sandsynligst at Digtet er skrevet, bliver den, d. 2 Febr.
1772, i en Alder af 31 Aar afdøde Marie Cathrine
Berling, fød Godiche, gift med den Bogtrykker Ber-
ling, hvis i Oct. samme Aar indgaaede anden ægtefæbe-
lige Forbindelse besynges S. 122.

— 158, L. 6: Til den Angst, min Morbror finder] Ginder
d. e. føler. (L.)

— 159: Over Hr. Arnsbach. Originaltrykket (der cies af
Conferensraad Werlauff, som med sædvanlig Delvillie har
laant det til Udg.) har følgende Titel: Taarer ved den
fordum Holædle og Velbyrdige, nu hos Gud Salige, Di-
visions Quarteer-Mester Herr Frederik von Arnsbachs
Grav. Af Hans bedrovede Ven Johannes Ewald. Kbh.,
trykt hos N. Møller. 1772. 1 Sider i Folio. — Proftste
Udg. III, 292, med den Anm.: „Dette Stykke er i Ewalds
eget Navn. Den Afdøde var virkelig en Ven af ham“.

Den Besungne døde den 26 Marts 1772 i en Alder af 40 Aar.

S. 159, L. 4: Fandt jeg den dødelige Piil] Fandt d. c. fólte.
Saaledes ogsaa i L. 7. (L.)

— —, — 15 og 17: Selv denne Kulde, denne Jis, som sniger . . . Den hårder mig] Orig.: Selv denne Kulde — dette Jis, som sniger . . . Det hårder mig; Profstke Udg. (og Th.): Selv denne Kulde, denne Jis, som sniger . . . Det hårder mig.

— 160, — 7: Saa at det ædelste, det bedste Gierte] Saaledes Profstke Udg., efter Kw.s sædvanlige Sprogbrug; Orig.: Saa, at det ædleste osv.

— —, — 23: Citharen skal fortælle Arnshachs Dyder] Begge Kilder (og Th.): Ritharren osv., saaledes som Kw. tidligere skrev dette Ord. Efter Profstke Udg. I. maa det antages, at Digteren senere har afslagt denne Egenhed.

— 162: Over Hr. N **. 1772. Profstke Udg. III, 296.

Uagtet den ikke umærkelige Characteristik, som Digtet afgiver, er det ikke lykkedes at udfinde, hvem eller hvad denne Hr. N ** var.

— 164: Over Mad. Thonning. Profstke Udg. III, 399, med Overskrift: „Over M. Th **. 1772“ og med den Anmærkning: „Digteren havde Prædilektion for dette Stykke“.

Dorothea Cathr. Thonning (som Datidens Devisere kalde hendes Mand), Thoning (som Berl. Tid.), eller Thonig (som Adr. Av. har i hendes Dødsanmeldelse), født (efter Adr. Av.) Kiersgaard, eller (efter Berl. Tid.) Kiærskaa, Amtschirurg Kasm. Andr. Thonnings Søster, døde den 13 Sept. 1772 i en Alder af 22 Aar.

Da der i det paagjældende Aars Dødsanmeldelse i Adr. Av. og Berl. Tid. ikke findes Andre end Ovennævnte, paa hvem den profstke Udg.s Overskrift passer,

og da ogsaa Fornavnet Dorothea stemmer med Digtets Dorte, har Udg. fundet tilstrækkelig Grund til i Textens Overskrift at optage Navnet Thonning, som Th. kun vilde anført i Anmærkningerne.

Det er ikke usandsynligt, at dette skjønne Digt er skrevet i Kw.s eget Navn, hvad ogsaa den dybe Inderslighed, der har gjort det til et af hans meest bejendte og beundrede Digte, lader formode. Den profstske Udg. har vel ikke nogen saadan Angivelse ved Digtet selv; men om det der nærmest paafølgende Digt (over Mad. Jakobsen) hedder det i Anm.: „Er ogsaa i Digterens eget Navn“. Men maaskee kan her den profstske Udg. blot have udtrykt sig ueneagtigt, og ved sit og saa sigtet til det tre No. tidligere aftrykte Digt over Arnsbach.

(L.)

S. 164, L. 16: Er for blindt af Taaren, til at see] Profstske Udg., uidentviol kun ved en Trykfeil (som Th. beholdt: Er for blind af osv.

— —, — 18: Har tilsvoret den Retsfærdige] Th., imod den profstske Udg.: „Har tilsvoret“ osv., som rigtignok var Kw.s almindeligste, men, som det synes, ikke udelukkende eneste Form for dette Ord.

— 167: Over Hr. Schyth. Rahbeks Charis 1806. S. 19, med Overskrift: „Ved en elsket Religionslærers Død. (Et Anecdoton af Johannes Ewald.)“, og med Optagelse af nogle forkastede Læsemaader (som anføres her nedenfor), samt adskillige vilkaarlige Forandringer. — Mølbedes Anthol. I, 407, med Overskrift: „Ved en elsket Religionslærers Død. (I hans Børns Navn)“, og med Efterkrift: „I dette Digt ere adskillige (tildeels ikke heldigt) forandrede Udtryk eller forskiellige Læsemaader rettede efter Ewalds eget Haandskrift“. Disse Rettelser ere dog langt fra gjennemgaaende, og efter Anthologiens Plan ad-

skillige nye Smaaforandringer foretagne. — Conc., uden
Overskrift, findes blandt Kw.s Mspr.

Andr. Schyth (ansført i Worms Lexicon over lærde
Mænd) var øverste Capellan ved Nicolai Kirke, og døde
den 19 Dec. 1772 i sit 50de Aar. Kw. skriver hans
Navn Schiet eller Schjet, og kunde saameget lettere tage
feil af Navnets Skrivemaade, som der paa samme Tid
var en Præst Schiott ansat ved Frue Kirke.

S. 167, L. 5: Har seet hans underlige Vej] Underlige d. e. un-
derfulde. (L.)

— —, — 15: Al dybt i Stovet vil vi knæle] Kbh., efter en
tidligere Læsemaade: . . . vil jeg knæle.

— —, — 16: Og Graad og hellig Angst skal quæle] Kbh.
(og Th.), efter en tidligere Læsemaade:

Dg Angst og bitter Graad skal quæle.

— —, — 19: Dig, hvis Algodhed og hvis Brede] Kbh. (og
Th.), efter en tidligere Læsemaade:

Den Gud, hvis Godhed og hvis Brede.

— 168, — 7-8: Naar du fordobblen Stovets Dage, som aander
osv.] Først:

Naar du forlænger deres Dage,

Som leve sig og os til Plage,

hvorefter Kbh. i L. 8 har: „Som lever sig“ osv. (L.)

— —, — 12: Endskiont det ei begriber den] Kbh. (og Th.),
efter en tidligere Læsemaade:

Endskiont vi ei begribe den.

— —, — 24: O Gud, til Thronen og til dig] Tidligere:

Til Livets Kilder og til dig!

Oprindelig: . . . og til sig. — Kbh.: „Til Livets Kilde,
de, op til dig“. (Th.: „Til Livets Kilde, op til sig“,
med denne Anm.: „Kbhets Kertelse: til dig gjør uneg-
telig disse Stropher mere concinne, men kan ikke siges
nødvendig“.)

- S. 169, L. 12: En Times Tab fortiente den] Kbh. (og Th.):
 „En Times Tab“ osv.
- —, — 15: Dg du, som gavst og togst vor Ven] Kbh. vilkaarligh: „O du som gavst og togst“ osv. (Th.: „O du, som gav og tog“ osv.)
- —, — 24 og 27: Et saligt Gienfkin af dit Bund. —
 Dg hellig Sandhed i hans Mund] Kbh. bortskaffede Germanismen, der dog paa Kw.s Tid ikke var saa stødende som nu, ved denne, ikke uheldige, men vilkaarlige Forandring:
 „Et saligt Gienfkin af din Pagt —
 Og i hans Mund var Sandheds Magt“.
- 170, — 1: Svag og brostfældig var hans Hytte] Kbh. (og Th.), efter en tidligere Læsemaade:
 Brostfældig var den faldne Hytte.
- —, — 14-15: Formorker Taaren Folkets Die osv.] Forst:
 Formorker bitter Graad vort Die,
 Hans Stemme troster os ei meer. (L.)
- —, — 22: Men af, vi, som en kærlig Fader] Kbh. (og Th.) vilkaarligh: „Men af! os som“ osv.
- 171: Over Hr. Kinast. Kw.s Levnet af Molbeck, S. 232, med Overskrift: „Ved Kinasts Død“, og med nogle vilkaarlige Forandringer. — Conc. findes blandt Kw.s Mspr.
 Johannes Kinast, Sognepræst til Fredriksberg og Svidovre, døde den 1 Febr. 1773, i en Alder af 67 Aar.
- —, L. 10: Fra Cherubimers Ewigghed] Molb.: „Fra Cherubimers Serlighed“.
- —, — 17: Du veedst ei, at dit Stov beklages] Molb. (og Th.): „Du veed ei“ osv.
- 172, — 1-4: Hvad er din tabte Tid? det Gran osv.] Forst:
 Dit Blik omspænder Solene,
 Din stærke Tanke griber Tiden,

Dg Dag og Nat, og før og siden
Udspreder ei din Følelse.

Smlg. ovenfor S. 211, Anm. til S. 49. (L.)

S. 172, L. 13: D neil men vi, hvis bundne Tanker] Molb. (og Th.), som ikke har bemærket det D neil der i Conc. findes nederst paa høire Side, aabenbart som forandret Begyndelse til den øverst paa venstre Side skrevne Linie:

Neil -- af men vi, hvis bundne Tanker --
har fulgt denne sidste.

-- --, -- 28: I dette kolde, tause Bryst] Molb.: „I dette tause, kolde Bryst“.

-- 173, -- 9: Dg skiont du selv varst mæt af Dage] Molb.:
... „selv var mæt“ osv.

-- --, -- 13: Al en som du, en trofast Ven] Al en som du
d. e. af en Ven som du. -- Molb.: „Al, En som Du,
-- en“ osv.

-- --, -- 19: Igien fornyer dig til sin Bolig] Molb.: „Igien fornyer Mandens Bolig“, hvortil kan bemærkes, at en Sprogbrug liig denne af fornyer som tre Stavelser uden al Tvivl vilde være exempellos i Lvs. Digte.

-- 174: Over Mad. Jakobsen. Adr. Av. 1775, No. 78, med
Overskrift: I Anledning af den Sal. Mad. Cathrine
Maria Jakobsens Dødsfald i Røndsted den 1 May
1775, og undertegnet: Røndsted, den 14 May 1775.
Ewald. -- Proftste Udg. III, S. 302, med Overskrift:
„Over M. J***. 1775“, og med denne Anm.: „Er
ogsaa“ [see ovenfor S. 316, Anm. til S. 161] „i Dig-
terens eget Navn; han tabte meget ved hendes Død“.

See Lvs. Levn. af Molb. S. 179-180. -- Joh.
Ewalds Liv og Forholde, af S. C. Olsen, S. 15-16. --
Ser ovenfor S. 215, Anm. til S. 55, L. 17.

-- --, L. 5: Hvad gavner Graad? hvem kaldte den tilbage]
Adr. Av.: ... Graad? hvo kaldte den tilbage, der

udentviol kun er en Trykfeil, som Proftfke Udg. (og Th.) har troet at rette ved at læse: . . . Graad? hvo kaldte dem tilbage. — At Kw. fulde have brugt hvo som Object, er faa meget mere usandsynligt, som han endog i Nominativ oftere frev hvem end hvo.

- S. 174, L. 12: Tyrannen den begrædte Jord] Den begrædte Jord d. e. det begrædte Stov, den Afdodes Lig. (L.)
- 175, L. 9: O Jakobsens, o vor, o alles Glæde] Saaledes Adr. Av.; Proftfke Udg. har: O J*** — o vor osv., der erindrer om en S. 289 i Anm. til S. 113, L. 1 om: talt Sprogbrug hos Kwald. (L.)
- 176, — 17: Dog, du har endt dit Løb! du vandt din Krone] Saaledes Proftfke Udg.; Adr. Av. (og Th.): . . . vandst Din Krone.
- 177: Over Jens Sanderschov. Adr. Av. 1777, No. 187, med Overkrift: Tanker ved Graven af den unge Jens Sanderschov, som døde den 19 November 1777 i sit Alders 15de Aar; Digtet er underskrevet T.

At dette skjøne Digt tilhører Kw., skjøndt ingen historisk Sjæmmel derfor haves, har Udg. efter indre Kjendemerker anset for i den Grad hævet over enhver Tvivl, at han har anvist det en Plads i selve Texten. Ingen anden dansk Digter end Kw. var paa den Tid istand til skrive et saadant Stykke, og den hele Sprogform, lige indtil Orthographi og Interpunction, bærer det umiskjendeligste Præg af vor Digtets Pen. Til Overflod vil Udg. paavise nogle characteristiske Enkeltheder: S. 177, L. 3: Vær hoi, min Graad, smlg. S. 151, L. 29: Vær høit, hans Marmor, I, 33, L. 10: Bliv høit, vær qualte Suk; S. 177, L. 11: levnt og S. 178, L. 20: skienkt; S. 177, L. 14: hæse Klageraab og S. 178, L. 14: Klagens hæse Raab; S. 177, L. 20: lisples; S. 178,

L. 8: tylder, smlg. S. 174, L. 7: tyld al din Varme i Brystet af det elskte Liig, S. 176, L. 3: Dg tyldte Lyst . . . i hendes trætte Sial; S. 178, L. 26: denne Haandfuld Afke af min Lyst, smlg. S. 212, L. 8: under Stenen er en Haandfuld Afke, S. 165, L. 18: Haandfuld Jord, som var din Skabers Huus, S. 160, L. 14: Min Ursbach, Afken af min Lyst.

(Th. havde kun bestemt dette Digt til at optages i Anm., hvor det skulde indledes som følger: „Mindre Tvivl“ [end ved de to med Navnet Juulegaard undertegnede Vers, see ovenfor S. 339] „synes det underkastet, at Lw. er Forfatter af følgende Digt, der med saa meget større Ret hævder sin Plads paa dette Sted, som man kan sige, at om en Anden endog beviislig havde ført det i Pennen, saa er det dog i Indhold, Ord og Vendinger Ewalds“.)

S. 178, L. 16: Vi saae, vi følte dig vor Aftens Haab] Udr. Av. (og Th.) sætter Comma efter dig, som neppe er rigtigt, smlg. S. 80, L. 15-17: Thalia . . . saae den Dag . . . og følte den sin Væst, S. 65, L. 24: Dg følte sig de Danstes Tyrste.

Istedetsfor med dette Digt vilde Th. have sluttet Sørgedigtene med følgende, som er trykt under Lw.s Navn i „Samleren“, 1789, S. 199 *), med Overskrift: „Ded en Dens Død. (Under en andens Navn)“, og som Th. efter et særskilt Tryk, han har havt i Hænde, men der nu ikke er tilgængeligt, angiver at være forfattet i Anledning af Bogtrykker G. C. Berlings Død, den 25 Marts 1778:

Fortryllet kom jeg tit i Dydens stille Bolig,
Svor sand Lyksalighed paa Guds frygt grundet var,

*) See ovenfor S. 299, Anm. til S. 130.

Swor Glæden smilde Saab, hvor Saabet hvilde rolig,
Swor jeg saa ofte saae, hvad Fortrin Dyden har.

J, mine Ligemænd som maasse ikke kjende
Ketskasnes sande Fryd, og Dydens høje Værd!
Og J Kortsynede, som vilde Glæder blænde,
Som ønske rasende en Fryd, — der dræber jer!

Kom, følger mig, — og seer, — og føler al min Glæde,
Og blues ej, om end en ædel Taare randt:
Swor sødt af Sølelse med Dydens Børn at græde;
Thi denne Graad er Fryd, naar eders Glæde svandt.

Med Længsel ilde jeg = = = Men — Gimmel! — denne
Bolig,

Swor jeg ej kjendte Spor af grumme Anelser,
Swor alting om mig loe, hvor Glæden smilde rolig —
Sa — styrtet om — og nu — et Kov for Smertes er!

Thi Susets Grundvold faldt — og hele Susets Glæde
Er ikke mer! — O J, som have fulgt mit Raad,
O spotter ej min Fryd — thi jeg — ha jeg maae græde
Kj glade Sølelser, men Sorgens bittre Graad!

Nej, trøster mig, — og seer, — og røres af min Smerte;
Mit stolte Saab er dræbt! — Og Sarpens høje Lyd
Kj dæmpe kan den Uval, som raser i mit Hjerte;
Jeg seer, og hører kun min evig tabte Fryd.

Min evig tabte Fryd! = = = Bort skumle søle Tanke;
Du næres bør af den, i hvis ukristne Bryst
Fortvilelse og Sorg, og grumme Kedsler banke
Med vindfrænkent Magt, — som aldrig kjendte Trøst.

Saa slaae min Sarpe, slaae i hule qualte Toner
Om al min tabte Fryd, som jeg ej mere fandt!
Kj Sang, men Sorgens Skrig min knuste Barm forsoner;
Dæmp Smertens Magt, naar Suk og Graad min Tunge
bandt.

Thi naar den bedste Mand sin Elskede forlader,
 Og trykker i sin Savn, — og taler, Himlen vis:
 „Gud selv dit Forsvar er, og dine Børens Fader“
 Og døer! — — da sønner jeg at flye! — mit Blod blir Is!

Ja, selv den Stærkeste skal for Naturen vige,
 Og, følede min Qual, undskyldte al min Graad.
 Hid jeg — o Glimt af Haab! — i Graven kunde stige
 Til ham, og skjule mig for al min Qual og Graad!

Men nej! — saa vil jeg tit hen til hans Gravsted ile,
 Og føle alt mit Tab, og ensom jamre mig;
 Sans elste Skygge da skal himmelft mod mig smile,
 Naar jeg begræder ham, og trøstes ved hans Lig,

Og sønner mig at døe, naar jeg har længe levet
 Saa ubebredelig, saa fri for Fejl, som han;
 Den døde mer end Selt, der er i Døden blevet
 En Kristens Pligt saa tro, saa uforsagt, som han.

Og dette er dit Haab, du som med Søje græder:
 „Gud Enkers Forsvar er, og Faderløses Trøst!“
 Og vid, at Himlen selv skal skabe Saligheder
 I den forgrædtes Barm, som fulgte Himlens Røst.

Kun den er trøstesløs, som tvilende ej kjendte,
 At Gud og Forsyn er — Fornegt ej dette Haab!
 Skjønt Modgangs Luer da forbittret om dig brændte,
 Skal Himlen høre dit og de forladtes Raab.

Og du, som stedse var din Slægtes Sir og Glæde,
 Ærværdig ved Forstand, og elsket ved din Dyd!
 O, lær din Datter selv om Trøst af Gud at bede!
 Antag dig hendes Børn; vær deres Trøst og Fryd!

At Lw. har besunget G. C. Berlings andet Giftermaal,
 og maaskee tillige hans første Kones Død, have vi seet
 (S. 292, Anm. til S. 122, og S. 314, Anm. til S. 156);
 men at han ogsaa, og det i sin modneste Periode, skulde

have forfattet nærværende, i enhver Sænsende stumperagtige Sørgevers, kan „Samlerens“ Ord og en enkelt Sprogegenhed i Verset ikke faae Udg. overtalt til at troe. L. S. Bøgh, „Samlerens“ daværende Redacteur, viste sig under sin korte og ubetydelige litteraire Færd ingenlunde som den Mand, hvis blotte Ord kunde gjøre det Utrolige troligt (see hans tvende Tillæg til Lærde Æsterr. 1791); og den omtalte Sprogegenhed i Verset (S. 322, L. 27): „Saa slaae min Sarpe! slaae i hule qualte Toner“ (smlg. I, 177, Anm. til I, 21, L. 6), kan Versemageren lettelig have optaget efter Kwald. At vor Digter i den Periode, da dette Sørgevers efter Th.s Angivelse er skrevet, overhovedet skulde have paataget sig noget bestilt Arbeide, hvad han udentviol ikke gjorde uden naar Nøden tvang ham dertil, bliver desuden høist usandsynligt; thi han levede dengang i en ham ellers desværre uvant Velstand og Overflod. Opførelsen af Balders Død den 9 Marts 1778 til Fordeel for Digteren skaffede ham en Indtagt af henimod 400 Rbd., hvoraf han, som man sees af en iblandt hans Afsptr. bevaret Optegnelse, i Tidsrummet indtil den 3 Juli forbrugte omtrent Halvdelen. Til at levere et Arbeide fra sig, der stod saa dybt under Kw.s Værdighed som dette Sørgevers, skulde sikkert ikke den haardeste Trang have bevæget vor Digter; langt mindre kan han have gjort det uden al Nødvendighed. — Den profstke Udg. har rimeligviis oversæet „Samleren“; den vilde vel ellers i sit 1de Bind enten have optaget Verset, eller erklæret det for uægte *).

(Efter at have anført Kilderne til dette Sørgevers og erindret om Digtene S. 122 og S. 156, yttrede Th. sig som følger: „At dette Liigvers er af Kw., kan man ifølge Samlerens Ord ikke betvivle; men at Kw. skulde

*) At „Samlerens“ Aftryk af Bryllupsdigtet til Brünnich ikke har været den profstke Udg.s Kilde til dette Digt, er indlysende af Variantenene (see ovenfor S. 300 til 301).

have skrevet (S. 323, L. 3): dine Børens Fader, som Samleren har det, er saa aldeles uden Parallel i Alt, hvad han har sat til Papiret, at vi ikke have havt Betænkning ved at substituere: dine Børn en Fader. K. W. har selv i en langt tidligere Periode, ved at fra-lægge sig Forfattereskabet til et anonymt Vers, paabe-raabt sig, at han aldrig tillod sig deslige Skjodesløshe-der. A. N. 1772, No. 28.“)

S. 179: **Fragmenter.** Th., som kaldte dette Afsnit: „Frag-
menter og Pennestrog“, og optog deri ogsaa de nedenfor
S. 238-39 astrykte mindre Brudstykker, begyndte Anm. der-
til med følgende: „Ved Samlingen af disse Brudstykker,
hvoraf nogle ere temmelig ubetydelige, have vi ikke alene
havt Sensyn til Udgavens Plan: at optage saa fuld-
stændigt som muligt Alt, hvad der forefindes af Kwald;
men tillige til den Mulighed, at noget af det her Med-
deelte kunde give Andre Anledning til at opdage og
gjenkjende et tabt Kwaldianum. Seldigviis kunne vi
følge vor Plan uden nogen Frygt for at beskjæmme Dig-
terens Minde; thi han har aldrig skrevet en Linie, hvis
Publication kunde have denne Virkning“.

— 181: Indhyllet i mig selv, og taus og mørk som du osv.]
Dette Fragment er efter Dictat skrevet af en ukyndig
Saand, og paa eet Sted rettet af Digteren selv.

— —, — 4: Gif jeg ved Vethes Bred; en Taare stod endnu]
Af en forkastet Dar.: Gaaer jeg . . . en Taare staaer
endnu, beholdt Th. det Sidste, og læste: Gif jeg . . . en
Taare staaer endnu.

— —, — 6-7: Taus var du, Nat, og mørk, og bag dit
tykke Slør osv.] Th. læste:
O søde Skrak! — o Nat! jeg bag dit tykke Slør
Kun fielden saae de røde Stierne spille —
men O søde Skrak! — o Nat hører til en forkastet

Var. til L. 10, og det Øvrige findes ikke saaledes i Dictatet.

S. 181, L. 9: Dit matte Skin forhoiede det Stille] Ved at medtage et Stykke af en tidligere Var. gjorde Th. denne Linie en Fod for lang: Du stodst — dit matte Skin osv.

— —, — 12: Alt var min Læbe vaad, og alt faldt Dækket ned] Først:

Min Mund opluktes til at drikke Salighed. (L.)

— —, — 16: D for en liden Tid bliv glemt, Forglemmelse] Th. læste urigtigen: „Og for en liden Tid blev glemt Forglemmelse“.

— —, — 18=19: Piloten, Svens Sø, naar han, halv kold og stiv, er følesløs osv.] Th. læste urigtigen: „...naar han er kold og stiv og følesløs“ osv.

— 182: Min Bendtsen! naar Englernes Jld osv.] Skrevet med samme fremmede Saand som forrige No., med Variationer og Udstrygninger, paa Bindet af en Soliobog.

Dersom det er Kw.s Den L. J. Benzon, til hvem disse Linier ere henvendte, saa er at erindre, at denne i 1771 blev Capellan i Nakskov. Men blandt Kw.s Dener var ogsaa en anden Bendtsen, der omtales i Brevene til Spendrup.

Dette Stykke er (som ogsaa Th. bemærkede) formentlig et Stambogsblad. I al Fald er det intet Fragment, og hører altsaa egentlig ikke hjemme i nærværende Uffnit. Da imidlertid al sikker Tidsbestemmelse manglede, hvorefter der kunde anvises det en Plads imellem Blandede Digte, har Udg. ladet det blive staaende, hvor Th. havde anbragt det.

— —, L. 6=7: Naar Venus gjør Følelsen varm osv.] Først:

Brænd for din Iris, vær varm osv.

hvorefter Th. læste: „[Da] brænd for din Iris — vær varm, [men] send“ osv., med Tilføiende, at han „for

Sammenhængens Skyld havde tilladt sig at flytte da til 6te fra 7de Linie og i denne at substituere et Me n".

S. 183: Aftenen. Jndsvøbt i al sin Skræk, og vred, og vild osv.] Under Titel: Aftenen. Et Fragment, og underskrevet med Digterens Navn, altsaa formodentlig bestemt til Trykken, findes det i Keenskrift blandt hans Mspt. — Første Gang trykt i Charis 1807, S. 57, med nogle vilkaarlige Forandringer.

Th. satte denne Skildring imellem Blandede Digte, efter Kungsteds Lykkeligheder, med Overskrift: „Et Aften-Stykke“, og med følgende Anm.: „Overskriften er her forandret, dels fordi Kw. med den ogsaa har betegnet et andet, tidligere bekjendt Stykke, dels fordi Digtet virkelig gjør et lyrisk Heelt. Det forholder sig hermed som med Digtet Vinteren (S. 187) og et Par andre, som i nærværende Udgave ere fremdragne; men som Kw. havde ladet henligge i Concepten uden at lægge sidste Saand derpaa, fordi han ansaae dem for Fragmenter. Slige lyriske Udbrud eller enkelte afsluttede Skildringer maatte i hans Tid forbindes med givne Kmuer eller udenfra hentede Reflexioner“.

- —, L. 6: D skiertis ei meer saa tryg med Soelunds Hoi] Th. (ligesom Kahb.) vilkaarligt: „... Soelunds Hoi“.
- —, — 13: Hvert yndigt Malerie af Grønt og Guld] Th. (ligesom Kahb.) vilkaarligt: „Hvert yndet Malerie“ osv.
- —, — 19: Saa længe med Sophies gyldne Spiir] Sophienberg, i Nærheden af Kungsted, var paa Kw.s Tid endnu et kongeligt Lystflot.

Efter denne Localitet kan Digtet antages skrevet i Kungsted, i Sommeren 1773 eller 1774.

(Th.: „Den Solnedgang, Kw. i dette Stykke har skildret, har han formodentlig selv observeret fra Søiderne omkring Søbakshuset“.)

- —, — 22: De rødme ved dit kielne Afstedskys] Med denne

Linie begyndte Th. (ligesom Kahb.) vilkaarligen et nyt Afsnit. Ligeledes med L. 23 paa næste Side: Saa rødme Leire Høie ved din Flugt.

S. 184, L. 5-6: Dg Wiisdom, og endnu jeg veed ei hvad, saa yndigt blandes i osv.] Th. læste: ... og endnu, jeg veed ei hvad saa Yndigt blandes i osv.

— —, — 28: Forfølger han der' Ven i lange Skridt] I lange Skridt d. e. med lange Skridt; saaledes ogsaa S. 108, L. 4.

— 186: Aftenen. Skiul din Straale, skaan mit Hierte osv.] Alm. dansk Bibl. 1778, Jan., S. 81. — Proftste Udg. IV, 312. — Molb. Kv. Levn. S. 234, med den Bemærkning: „Forhen trykt; men her med nogle Variationer“ [d. e. nogle vilkaarlige Forandringer] „og et Tillæg“ (see næste No.). — En Keenskrift findes blandt Kw.s Mspr., overskrevet, ligesom de trykte Kilder, med Aftenen. Et Fragment.

(Th. afdeelte Digtet vilkaarligen i fireliniede Stropher.)

— —, L. 4: For det sidste Spor af Lyft] Saaledes alle Kilderne; Molb.: „For dit sidste“ osv.

— —, — 5: Frydens Glimt i Skyer af Smerte] Saaledes alle Kilderne; Molb.: „Gladens Glimt“ osv.

— —, — 11: Skiul den snart, o skiul din Glæde] Saaledes Mspt.; Bibl. og Proftste Udg.: Skiul dig snart osv.; Molb. (og Th.): „Skiul da snart“ osv.

— —, — 20-23: Klogskab, skaan en sølsom Daare osv.] Trykt i Molb. Kv. Levn. S. 235, i Forbindelse med foregaaende No., med den Bemærkning: „Til samme Fragment høre, som det synes, følgende Linier“. — En Keenskrift findes blandt Kw.s Mspr., overskrevet, ligesom det foregaaende No., med: Aftenen. Et Fragment.

Da Udg. ikke har kunnet see nogen Sensigt med

Mspetets Overskrift (som Th. beholdt), har han udeladt den, antagende, at Digteren under den har villet renskrive noget ganske andet end dette Udbrud, og siden har glemt at slette den ud.

(Th.: „Molb. antager, at disse 4 Linier høre til det foregaaende Brudstykke, og dette er udentviol ogsaa i en vis Betydning sandt. Begge Fragmenter hentyde nemlig til Forholde i Digterens Liv, som findes belyste i F. T. Olfens Skrift om Ew.s Liv og Forholde, S. 68 o. fl.“)

Saa vel dette som det foregaaende Stykke er i Msp. undertegnet med Ew.s Navn, og synes saaledes bestemt til Trykken.

Under disse fire Linier har Digteren skrevet: Sciences may be learned by Rote, but Wisdom not. Sterne.

S. 187: Vinteren. Charis 1805, S. 22, med nogle vilkaarlige Forandringer. — En Keenskrift, kaldet: Vinteren. Et Fragment, og underskrevet med Ew.s Navn, altsaa formodentlig bestemt til Trykken, findes blandt hans Msptr.

(Th. satte dette Stykke mellem Blandede Digte, efter Paaskrift paa en Kaffeande, med den Bemærkning: „Ew. har kaldt dette afbrudte, men i sig selv tilstrækkelig afrundede Digt et Fragment“.)

— —, L. 3: Med fra Finlands nøgne Skær] See I, 184, Num. til I, 40, L. 9.

— —, — 11: Mosens kniprende Tyrann] Th. rettede kniprende til „Knebbrende“; smlg. ovenfor S. 286, Num. til S. 110, L. 20.

— —, — 14: Selv Kivith mishager han] Paa Landet hører man Viben onomatopoietisk benævnes Kiv it.

(Th.: „Kivith er udentviol et selvdannet Ord (tydsk der Kiebig), og Rahbeks Kettelse: „Viben selv mishager

han" forklarer det. Kw. har vel neppe fjendt Kivit, efter Moths Lex. en Benævnelſe af Uglens Køſt".)

S. 188, L. 11-12: Er det vel at undre paa, om min ſtaffels Muſe ghyſer] Serefter har Mspt.: Paa min Ure, nei! Men om den gode Jomfrue ikke gierne kunde have taugt til hun var blevet optoet, det er en anden Sag.

— 189: Hellige, hellige, hellige Gud osv.] Dette Fragment findes i Conc. paa et løst Blad blandt Kw. Mspt., og er tildeels vanſkeligt at læſe.

(Th.: „Det er formodentlig ſkrevet i Søbakshuſet, maaffee efter et stærkt Tordenveir".)

— —, L. 3: Skyggerne flye for en Lyd af dit Bud] Th., efter en tidligere Læſemaade:

Skyggerne blegne ved Lyd af dit Bud.

— —, — 12: Af Følelſers ved Konſt opblaſte Jld] Serefter har Conc., men overſtrøget:

Af ſelvgiørt Kilder, moiſom udtænkt Trang.

(Th. læſte: „Af ſelvgiørt Kilde, moiſom" osv.)

— —, — 15: Til hver en ældre, hver en større Mand] Th. anmærkede: „Til hver en ældre — Kw. har formodentlig villet: ædlere".

— —, — 21-22: Om Dndſkabs Gift, om ſelv chaotiſk Dynd, ſom osv.] Th., efter forkaſtede Varianter:

Om Dndſkabs Gift, og om den uſelſte,

Den af min Mand utænkeligſte Synd,

og derefter, ſom et Uddrag af den her i Texten optagne ſidſte Læſemaade:

Chaotiſk Dynd, ſom Miſmod ſynker i —

Om det maaffee osv.

— 190, — 3-5: At ſynes taaleligt bag ſine Skyer, ſkiont bag den Damp . . . lyſt i den osv.] Conc. har: At ſynes taalelig bag ſine Skyer, ſkion bag den Damp . . . lyſ

i den osv., idet den nemlig i L. 2 først har havt Synd
istedetfor Dnt. (L.)

S. 190, L. 4-6: Skiont bag den Damp, der brækker Wiisdoms
Glands osv.] Forkastede Læfemaader:

J Damp, hvormed den [d. e. det] brækker Wiisdoms
Glands,

J den af mig ukiendte Nat, som Gud,
Selv Gud kun fielden viser at han seer,

hvorefter Th. læste:

„J Damp, hvormed den brækker Wiisdoms Glands,
J den af mig erkiendte skumle Nat,
Som Gud kun fielden viser at han seer“.

— —, — 7: Om Synd formaaer at lyve Glædens Dragt]
Th. læste urigtigen: „Om Gud formaaer“ osv.

— —, — 10: Men Himle! naar som nu, naar Dommens
Røst] Zerefter læste Th., efter en forkastet Var.:
Dyvækker dem, som slumre i dens Skiod,
Med eet osv.

— —, — 13: Den Damp af Synd, der' alt for svage Glor]
Th. læste urigtigen: „Den Damp af Sved, der“ osv.

— 191: Svulmende Belyst, du som mit Bryst af Leer osv.].
Conc. til dette Fragment, der findes blandt Kw.s Mspr.,
er det første raae Udkast, og nedskrevet med saa flygtig
Pen, at Digteren, ene bekymret om at fastholde Tan-
ken, stundom har grebet det første det bedste Ord, aabent
bart for siden at ombytte det.

(Th. gav dette Brudstykke Overkriften: „Ode“,
og begyndte det, idet han fulgte en forkastet Var., saas-
ledes: Biblyende Belyst osv.)

— —, L. 12: Den mætter Tusinde, dens Arme] Saaledes
efter Th.s Conjectur (den d. e. den Sjeldet betroede
Fryd, Ailen); Conc. har: . . . Tusinde, den Arme,

(Th., som kun vilde optaget sin Conjectur i Anm., tilføiede: „Maaskee vil Digteren ved Ordet den paa begge Steder have fjeldet underforstaaet, og har da vel tænkt paa der Fels“.)

S. 191, L. 13: [Vander] Egypti umaalte Sletter] Istedetfor det af Udg. indsatte Vander har Conc. den overstrøgne Germanisme Drænker (som Th. beholdt), der rimeligviis er henkastet foreløbigt, fordi vander ikke har forekommet Digteren prægnant nok, og quæger skulde bruges fort efter.

— 192, — 1-2: Lever ei Havets kolde, ustadige Vandrer osv.] Havets kolde, ustadige Vandrer d. e. Skyen.

— —, — 5-6: Dg jeg, hvis Hjerte, lignende Skaberens osv.] Først:

Dg jeg, en Jord-Gud, jeg som, min Skaber liig,
Eysfold skal nyde Glæden, jeg øser ud.

— —, — 7-8: Dg skulde jeg i Kredts af Bredden osv.] Conc. har: . . . af Bredden, som vel er en Skrivfeil eller en Orthographi. I Kredts af d. e. rundt om, i en Kredts omkring; altsaa: skulde jeg damme med mit Bryst af Leer for det Væld af Glæder, som den Algode har lagt i mit Hjerte?

— —, — 10: Bruus fra min Læbe heit, at dit raske Fald] Det synes, som Digtet gjerne kunde være endt med de to manglende Linier af denne Strophe, f. Ex. saaledes:

Maa i et bundløst Væld af Toner
Sylde den modige Vandrers Hjerte!

— 193: Poenitenten. Hvis var den tunge, velsignende Haand osv.] Moltb. Kv. Levn. S. 235, med nogle vilkaarlige Forandringer. Findes blandt Kw.s Mspr. i en, med Digterens Navn undertegnet og altsaa formodentlig til Trykken bestemt, Keenskrift, samt tillige i Conc., hvor Brudstykket fortsættes endeel længere og ender med nogle

overstrøgne Linier, i hvilke Digterens Sænsigt med Overkriften først begynder at vise sig (see her nedenfor.)

S. 193, L. 8: Engang, af engang var, da han tilbød ved Euphrats Bredder] Molb.: "... ved Euphratis Bredder".

— —, — 10: Svømmer han langsom og smilende bort i rødmende Straaler] Molb.: "... langsomt og" osv.

— —, — 13: Drukken af Glæde bortsaft jeg i Bøn og slumrede Lovsang] Slumrede Lovsang, saaledes ogsaa i Adam og Eva (Profstke Udg. S. 160): Siælen slumrer Synd, og (S. 209): Han slumrer Skræk og Død. — Molb. har: "... slumred i (?) Lovsang".

— —, — 14: See, da nedfaldt et Slør af Purpur og skulte Naturen] Saaledes Keenstr.; Conc. (og Th.): See, da nedfaldt et blodigt Slør og osv.

— —, — 15: Himmel og Hav og den spraglede Jord løb i eet for mit Dø] Saaledes Keenstr.; Conc. (og Th.): ... Jord var som eet for mit Nafn.

— —, — 17: Sagtnedes meer og meer, og taug. I en bundløs Afgrund] Molb.: "... I bundløse Afgrund".

— —, — 21-22: Vandrerer! seer I hans blegnende Glands? thi jeg føler, han var det] Han var det d. e. han var det. — Molb.: "... Glands? — Jeg føler, han var det". (L.)

Herefter har Conc. endnu følgende Vers, som Udg. ikke (med Th.) har fundet det rigtigt at optage i Texten, da Digteren, ved at sætte sit Navn under de renskrevne 16 Vers, synes med dem at have villet afslutte Fragmentet:

Himmel, hvor var jeg, hvor er jeg endnu? Min salige

Fører,

Stand's din brusende Flugt! Fra Hvirvel til Hvirvel

hortebed

Trættes min Siæl; den spæde, den qvæles af mødende
Tanker,

Alt for store for Aander i Støv — dem fatte kun Engle.
Standts din Flugt; thi flagrende dale de matte Binger.
Hift, min Ven, hift seer jeg en Hoi, som indbyder til
Hvile.

Undige Hoi, hvor venlig du dog tilsmiler den Trætte
I den balsamiske kiolende Luft, som skiertser omkring dig!
I dine Skygger er Kiærlighed, Fred, og smeltende
Tanker,

Fra din bemossedede Top nedstrømmer den reneeste Bellsøst.
Her lad mig hvile min trættede Siæl og lædøke mit
Hierte! — —

Tilfidsst har Conc. endnu følgende overstrøgne Li-
nier:

Undige Hoi! Men hvi gyser min Aand, og iisner af
Andagt
Meer end før? hvi smelter jeg bort i veemodige Tanker?
Anger opfylder mit Bryst, mit zittrende Knæ nedboies.
— — — — — o min Hører, hvi kryber
Sisnende Længsel i Sangerens Bryst, i det flammende
Hierte?

Undige Hoi! — — (L.)

Iblandt de af S. C. Olsen fremdragne ewaldske
Papirer findes en Recension af Abrahamson over et
ewaldskt Fragment under samme Titel og i samme Verse-
art. Detre sidste Fragment, der skulde være Indledning
til et Epos om en Synders Omvendelse, kan man
skjønne at Ew. har indsendt til det danske Litteratursel-
skab, hvoraf han siden 1776 var Medlem; det har
da efter Selskabets Vedtægter skullet underkastes dets

Medlemmers Bedømmelse, og har vi da i følgende, hidtil utrykte, Recension Abrahamsons Dom:

„Sr. Ewalds Penitent.

Det er baade vanskeligt og uovelig at bedømme et Genies Arbejder. For ret at bedømme det, burde man selv være Genie; ellers røber man saa let enten Ukyndighed, eller Kortsyn, eller Dumdriftighed. Alt hvad derfor man kan forlange af den Uindviede er, at han søler Genieværkers Skionheder, føler og taus beundrer dem. Saaledes har jeg stedse forholdt mig ved Sr. Ewalds Arbejders Læsning — alt for lykkelig at kunne føle til en vis Grad deres Skionheder og at raabe: det er ypperligt! Ser skal jeg efter Sr. Ewalds Begiering og Selskabets Love dømme, og kun min Agt for ham og min Lydighed for disse kan formaae mig til et Arbejde, der (som jeg føler sterkt i dette Øieblik) overgaaer langt mine Kræfter.

Kun et stolt Genie kunde have den Tanke at synge et Epos om den store Sandling, en Synders Omvendelse. Kun et Genie i høieste Forstand kan udføre det, hvis det er udføreligt. Den vist store Milton havde en Tanke, som lignede denne, og gav os — Paradise regained! Dog, hvad der ikke lykkes een, kan lykkes en anden. Min Meening (som jeg af Pligt maa sige, ihvor lidt jeg tiltroer den fuld Rigtighed) er at slikt et Æmne vil udfordre en Blanding af det episke og didactiske; ja det didactiske vil stedse være herskende. Nu veed vi alle af Erfarenhed, at et didactisk Digt, naar det har en nogenledes Længde, trætter endog den taalmodigste Læser. Og hvad Blandingen angaaer, saa see vi dens Virkning i det nyelig omtalte igienfundne Paradies. En bestandig Afverling af Seede og Kulde er skadelig for Legemet, men vist og i det mindste ubehagelig for Sielen.

Svad Stykket betrefter som jeg her har for mig, saa er det, som Forf. veed bedre end jeg, ikke Indgang

Trættes min Siæl; den spæde, den quæles af mødende

Tanker,

Allt for store for Aander i Støv — dem fatte kun Engle.

Standt din Flugt; thi flagrende dale de matte Binger.

Hist, min Ven, hist seer jeg en Hoi, som indbyder ti

Hvile.

Undige Hoi, hvor venlig du dog tilsmiler den Trætte

I den balsamiske kielende Luft, som skiertser omkring di

I dine Skygger er Kiærlighed, Fred, og smelte

Tanker,

Fra din bemøvede Top nedstrømmer den reneeste Vel

Her lad mig hvile min trættede Siæl og lædste

Hjerte! — —

Tilfids har Conc. endnu følgende overstrøgne
nier:

Undige Hoi! Men hvi gyser min Aand, og iisn

Andagt

Meer end før? hvi smelter jeg bort i veemodige Ta

Unger opfylder mit Bryst, mit zittrende Knæe ned

— — — — o min Fører, hvi kryber

Tisnende Længsel i Sangerens Bryst, i det flam

Hjerte?

Undige Hoi! — —

Iblandt de af S. C. Olsen fremdragne e
Papirer findes en Recension af Abrahamson
ewalds Fragment under samme Titel og i samm
art. Detre sidste Fragment, der skulde være In
til et Epos om en Synders Omvendelse,
skjønne at Kw. har indsendt til det danske Litter
skab, hvoraf han siden 1776 var Medlem;
da efter Selskabets Vedtægter skulde underka

Medlemmets Bedømmelse, og at d. sagrede bid:
til utvovte, Reception Abstraktionens Dom

Hr. Ewalds Læsning:

Det er baade vanskeligt og uovsigt at bedømme
et Genies Arbejder. For ret at bedømme det, burde
man selv være Genie; ellers røber man sig enten Ufyn-
dighed, eller Kortsyn, eller Dumdrigtighed. Alt hvad
derfor man kan forlange af den Mindsvæde er, at han sø-
ler Genieværkers Skionheder, isoler og rans beundrer
dem. Saaledes har jeg steds forholdt mig ved Hr.
Ewalds Arbejders Læsning — alt for lykkelig at kunne
føle til en vis Grad deres Skionheder og at raabe: det
er vpperligt! Her skal jeg efter Hr. Ewalds Begiering
og Selskabets Love damme, og kun min Ager for ham
og min Lydighed for disse kan formaar mig til et Ar-
bejde, der (som jeg isoler stædt i dette Dieblif) overgaaer
langt mine Kræfter.

Aun et stolt Genie kunde have den Tanke at vng
et Epos om den store Handling, en Fjenders Omvendelse.
Aun et Genie i høieste Forstand kan udføre det, rans det
er udføreligt. Den vist store Milton havde en Tanke,
som lignede denne, og gav os — Paradise Lost
Dog, hvad der ikke lykkes en, kan toffes en anden. Min
Meening (som jeg af Plig kan sige, ihvor idt jeg mis-
troer den fuld Rigtighed) er, at ligst et Genie vil udføre
fordre en Blanding af poetiske og didaktiske; ja det
didaktiske vil steds vng. Nu veed vi alle af
Erfarenhed, at et didaktisk, naar det har en nogen-
ledes Længde, træder os den taalmodigste Læser.
Og hvad Blandingen angaar, kan see vi dens Detsning
i det nyelig omalt illustrative Paradies. En bes-
standig Ufveiling af Gode og Læde er skadelig for Læ-
gemet, men vist og i det meste ubehagelig for Sielen.

Saad Stykker betæfte som jeg her har for mig,
saa er det, som sig, ved bedre end jeg, ikke Jodgang

ldg.

dsfe
nede
for
an-

62

til et Epos, end ikke til et Læredigt. Begge udfordre Korthed og største Simplicitet. Dette er ikke Konventions Regel; den ligger i Naturen. Hver Læser forlanger strax og med største Tydelighed at underrettes om Digterens Hensigt. Han vil med faa Viekast oversee det Heele, og naar han skal gaae igiennem flere end en ti, tolv Vers for at komme til dette, saa bliver han utaalmodig. Ej at tale om at en al for lang Indgang forstyrrer det Forhold imellem Digtets Deele, som man med Rette fordrer; thi vores Siel elsker let overseelige Forhold. Jeg anseer da nærværende Stykke som en Forløber af det Heele, som Digtet i kort Begreb, og da er det, som alle vor eneste danske Digtets Værker, skjønt og sin Sanger værdigt. Tydelig skinner Planen frem og fører os paa blomsterfulde Veie igiennem det heele stolte Æmne. Saa meget om det Heele.

Jeg har altid troet at det danske Sprog var saare bequem til Hexameter, fordi der ere saa mange Dactyler og tilstrækkelig Spondeer i det. Hr. Ewald har viist at det er saa. Hans Hexameter læser sig fortreffelig. Gid han vilde gandske give sig til denne stolteste Versart blant alle. Turde jeg vove et Raad, saa var det at han gjorde dem saa regelrette som muelig, det er: gav Stavelserne den nøiagtigste Declamations-Quantitet, og fielden eller aldrig tillod sig den spondeiske femte Fod. Ikke fordi dette sidste er en Feil, eller det første utilgivelig, men fordi vi bør have fuldkomne Mønstre i Hexametre, og dem kan kun Dannerfalden give os. Her ere nogle enkelte Bemærkninger:

V. 5. Jeg læste heller: purpurrandede, deels for det er dannet meer analogisk, deels fordi det giver en Trochæe imellem, da der nu følge 3 Dactyler paa hinanden.

Liljernes Moder er mig mørk.

- 11. Mon ikke denne Overgang er for bradt fra een Me-

tapher til den anden? Svulmer og brister høre sammen, men drukner er af et andet Billede. Men er dette svulme og briste got i sig selv? giver det ikke et ubehageligt Billede?

- V. 12. vimrende er for tydst. Det bliver end mærkeligere ved det næsten ligesaa udanskte zittrende i selvsamme Vers.
- 17. Stamme er nok det danske Ord for det tydske Stammeln.
  - 23. Her bør man læse S^{er}aph, derimod V. 101 S^{er}aph. Hvilket er ret? Jeg troer det sidste. Er det saa, saa kan dette, 23de, rettes ved enten at sætte Cheruben i Singul. eller ved at bruge den ebraiske Pluralis, i im.
  - 25 kan skanderes paa to Maader, enten: fremb^{er}er dig for sin Fader eller: fremb^{er}er dig for sin Fader. Declamationen fordrer det sidste, men saa bliver de to sidste Fodder begge trochaiske, ja den anden og tredie ere Spondeer, hvoraf den sidste nærmer sig og til Trochæen, hvilke mange Trochæer gjøre Verset slæbende. Jeg troer da, det maa omarbeides.
  - 31. Skulde ikke drager være ædlere end trækker?
  - 41. Er Midler dansk?
  - 42. Sarme bør det nok være.
  - 51. Stavelsemaalet fordrer venlig, uden e.
  - 64. Verset fik maastee lettere Gang ved v^{ar}slende istæden for a^dvarende.
  - 70. Ven, du let, er ingen god Dactylus.
  - 103. Ingen glædelig Idee: det sprengte Bryst.
  - 138. Flamre?
  - 163. skeelende er uædelt og ikke engang det rette Ord. skottende er nok det rigtigere, men det kan ikke bruges. Det er for hverdags og ligesaa uædelt som hiint.

D. 171. o du Lignelfers Elsker, synes mig hartad
 komist I en prosaisk Afhandling kunde det nok
 siges: Jesus elskede Lignelser brugte dem selv
 tidt, derfor kan Digtkonstens Brug i Religionen
 ikke være ham til Mishag (Skiondt og denne Slut-
 ning maaskee ej var for rigtig); men her troer
 jeg ej at det staaer rigtigt.

- 183:81. Begge Steder læste jeg heller: til flyden-
 de — til en rivende. Kan være jeg tager feil;
 men Tydeligheden synes mig krævede det.

- 19. Er ikke Tempel af Intellektionen?

Ved igientagen Læsning synes jeg endnu, at Digteren
 bruger al for mange Daktyler. Jeg troer vist at hans
 Hexameter vandt ved at sætte flere Spoudeer i dem. For-
 nemmelig i et Stykke af saa h. itideligt Indhold burde
 Hexameter have mindre flygtig Gang.

Abrahamson."

Af Fw.s Mispr. kunne endnu uddrages følgende
 Fragmenter, der have forekommet Udg. altfor afbrudte
 til efter Th.s Sensigt at optages i Texten.

1.

For Konsten kom, var Bragt og Orden,
 For Vid og Smag, var Lyst paa Jorden,
 Om gamle Sagar gielde skal.
 For Guldet, var et gyldent Rige,
 Om vi skal troe, hvad Skialder sigte,
 Der neppe kiende den Metal.
 Nok er det, at en Tid har været,
 Da Smag og Konster ei var æret.

2.

Vor Siæl er Jld, som utaknemmelig
 Fortærer det, hvorved den føder sig.

3.

Er Det kun Lyst, som Bise glædes ved,
Hvor arm er da vor Jord paa Salighed!

4.

Skiont Himlen taug, og Dagens Hersker smilte,
Saae Vandrerens en svanger Tordenskye;
Han saae kun den, han kiendte den, og tilte
Med lange Skridt i Tide til et Lye.

5.

Min Siæl har maalt Orions Bei,
Og fulgt med Bredens røde Straale;
Afgrunden kan min Tanke maale,
Men dine Grændser naaer den ei!

S. 195: Tydske Digte. Om disse hedder det i Proftste Udg.
IV, 416:

„Vor Digter havde saadan Styrke i det tydske Sprog, at man nok kunde sige, han skrev dette fremmede Sprog mere korrekt end sit Modersmaal. Længe før han kunde forestille sig at han engang skulde være Danmarks ypperste Skald, havde han i sin Skolegang i Slesvig udarbejdet mange metriske Stykker i det Tydske. Det var at ønske, vi havde noget deraf, da det vilde være meget behageligt at see i disse Ungdomsarbejder de første Gnister til den blussende Ild, der siden flammede i alle hans Sange. Følgende to Stykker, som ere af en meget senere Tid, ere det eneste Tydske af ham, man har fundet overkomme. De tilføies her ei allene for den Sielighedens skyld, at en dansk Digter kunde frembringe saa korrekte tydske Digte, men ogsaa for deres indvortes Værdie, som Kiendere uden Umage vil finde i dem. At de ikke have været trykte tilforn, forstaaer sig.“

Man seer let, at Talen her ovenfor er om Cors

recthed i snevreste Betydning. eller om den blotte Regelrethed i det Grammaticalske, Orthographiske og desl.

S. 197: Til Frue v. Moltke. Profiske Udg. IV, 117, med Overskrift: „Til Fr. v M * *“ og Num.: „Fra samme Tid og i samme Anledning som det Danske til denne Dame“ (S. 50). — Conc., uden Overskrift, findes blandt Kw.s Mispr.

— 199: Sang efter Opførelsen af Gellerts Hyrdestykke: „Das Band“. Profiske Udg. IV, 119, med Num.: „Paa Licrindens egen Fødselsdag opførte paa den [i nærværende Udg. S. 216 i Num. til S. 56] omtalte Gaard de samme Personer det nævnte Hyrdestykke, og vor Digter lagde paa Anmodning denne Sang til, hvori han, som man ser, har havt den hældige Idee, at lade Personerne virkelig lege den Panteleeg, som foreslaaes i Stykkets sidste Repliker“. — Conc., uden Overskrift, findes blandt Kw.s Mispr.

— —, L. 4: Doch, Galathee, kannst du's erklären] Saaledes Conc.; Profiske Udg. (og Th.): . . . kannst du erklären.

— 200, — 3: Det edeln Henrietten Spur] Saaledes Conc.; Profiske Udg (og Th.): . . . Henriette Spur.

— 202: Paa Frue v. d. Maases Fødselsdag. Paa det samme Blad, som Udkastet til det S. 197 meddeelte Digt, findes med afbleget og meget utydelig Skrift Conc. til nærværende Sang. Det er tvivlsomt, om den er et Brudstykke eller ikke, men oisynligt, at den er digtet i samme Anledning og angaaende samme Dame som det foregaaende Digt, nemlig Kammerherrinde Henriette v. d. Maase, født Moltke.

— —, L. 3: O Strom von süßer Lust] Først:

Fließ', reinster Strom von Lust.

Th., ved en Composition: „Fließ', Strom von süßer Lust“.

S. 202, L. 4: Fließ' immer sanft und helle] Th., efter en tidligere Var.:

Fließ' voll und sanft und helle.

— —, — 7-10: Doch brause heut' und falle osv.] Tidligere:

Doch heute brauß' und falle

Und stürz' mit rascher'm Schalle,

Und heiß und schäumend fließ'

Durch unser Paradies!

Th., ved en Composition: „Doch heute brauß' und falle mit lauter'm Wiederhülle, und heiß und schäumend fließ'“ osv.

— —, — 12: Worinn er sich ergießet] Th., efter en tidligere Var.:

Worinn der Strom sich gießet.

— —, — 13: Jgt, weil er rauschend fließet] Th. læste urigtigen: „... er ruhig fließet“.

— 203, — 1-4: O Strom von süßer Lust osv.] Disse fire Linier, der mangle i Conc., ere hidsatte fra Digtets Begyndelse, saaledes som det formodentlig har været Digtterens Mening at udfylde Strophen.

— 204: Bryllupsdigt til Grev Kantzau og Baronesse Iselin. Conc., uden Overskrift, og med saa Var., findes blandt Kw.s Mispr.

Kammerherre C. F. Kantzau, Jægermester over Kbhns. Fredriksborgs og Kronborgs District, blev den 14 Juni 1776 gift med Maria Margr. Iselin.

— —, L. 7-8: Und alles schleicht und schlüpfet osv.] Th. læste i den her noget tvetydige Conc.:

Schon schleicht die Lust und schlüpfet,

Und alles fliegt und hüpfet.

— —, — 12: Die Liebe schon ihr Dach] Th., efter en tidligere Var.:

Die Liebe sich ein Dach.

S. 205, L. 11-12: Und selbst der Hunde Bellen osv.] Th., efter en tidligere Var.:

Der Hunde rasches Bellen,

Das Hühhorn hör' ich nicht.

— —, — 15: Was fliest du dann? — Ihr Götter] Th. læste urigtigen: „Wo fliest du“ osv.

— 206, — 5: Seyn ihm von Freuden schwer] Freuden er overstrøget i Conc., og erstattet med et andet Ord, som Udg. ikke kan læse. (Th. læste: „Seyn ihm von Guten (?) schwer“, og anmærkede: „Guten forstaaer jeg ikke, og er ikke engang aldeles vis paa at have læst rigtigt“.)

— 208: Imod Digterens Avindsmænd] Molb. Kv. Levn. S. 236, med Anm.: „... Følgende tydske Hexametre ... have, foruden Tankens Skønhed, megen biographisk Interesse, da de tydeligt sees at være rettede imod Digterens Avindsmænd“. — Conc., som er uden Overskrift, findes paa den fjerde Side af det Ark, hvorpaa Bryllupsdigtet til Knap (S. 127) er conciperet, og maa selvfølgelig antages at være forfattet senere end dette.

— 211: Sorgesange over Enkedronning Sophie Magdalene, opf. i Roeskilde. Originaltryk: Da den Høifalige Enke-Dronning Sophia Magdalena blev samlet med sin Gemahl og Slægt, blev efter allernaadigst Befaling følgende Sorge-Sange allerunderdanigst opført i Roeskilde Dom-Kirke den 14de Junii 1770, af Joseph Sarti, Hans Kongel. Majest. Ober-Kapelmester og Directeur for den Kongl. Musique. Poesien er forfærdiget af Johannes Ewald. Kbh., trykt hos N. Møller, Kongelig Hof-Bogtrykker. 2 Blade, 4to.

Det rimeligviis eneste Exemplar af nærværende Cantate har Conferensraad Werlauff velvilligst anvist Udg. i den historiske Afdeling af det store Kongel. Biblio:

thek. Som man seer, har i Arierne og det sidste Chor Udskilligt af de I, 182:83 og 186:87 afstrykte Concepter fundet sin Plads.

S. 211, L. 20: Mit Suk, jeg skielver, og min Taare standser] Orig. har, vistnok ved en Trykfeil: . . . og mine Taare standser.

Som det allerede i Fortalen til første Deel er anført, har Udgiveren fulgt Th.s Anlæg for nærværende Udgave med saa faa Forandringer som muligt, og herved er det skeet, at Lw.s lyriske Digte ere blevne classificerede under 7 Rubriker, med Underordning af den chronologiske Sølge, hvorefter alle Digtene uidentviol helst maatte være opstillede i een sluttet Række. For en af de Forandringer, der ikke kunde undgaaes, skylder Udg. endnu Regnskab, ligesom han skylder Sandheden at tilstaae, at samme Forandring kunde have været udført heldigere end skeet er. Th. havde kaldt den første Afdeling „Cantater og aandelige Poesier“, uden dog i den at optage alle Cantaterne, idet han under „Festdigte og Sædersange til Kongehuset“ havde hensat fire saadanne (I, 122, 121, 155, 162), og under „Blandede Digte“ tre andre (II, 23, 25, 27). Denne Modsigelse — som udsprang dels deraf, at Th.s Arbeide ikke var fuldfærdigt, og saaledes ikke heller overalt gjennemført, dels deraf, at han ikke erkjendte alle de Nummere for Cantater, som Digteren selv havde benævnt saaledes — søgte Udg. at rette ved af første Afdeling at borttage tre Cantater, der ikke vare skrevne til Sørge=Seitider (I, 105, 109, II, 98), og kalde Afsnittet: „Sørge=Cantater og aandelige Poesier“. Herved er imidlertid den Besynderlighed opstaaet, at nu Sørge=Cantater findes adskilte fra Sørgedigte, hvorfor det uidentviol havde været bedre, ved en større Forandring at samle alle Cantaterne i første Afdeling.

Tillæg

til

Anmærkningerne i første Deel.

- I, S. 33: Sørgesange over Enkedronning Sophie Magdalene, opf. paa Christiansborg.** Af Originaltryk-
ket har Conferensraad Werlauff velvilligst anvist Udg.
et Exemplar i den histor. Afdeling af det st. kgl. Bibl.,
med følgende Titel: Da den Høifalige Enke=Dronning
Sophia Magdalena skulde føres til sit Hvile=Sted,
blev efter allernaadigst Befaling følgende Sørgesange
i Christiansborgs Slots=Kirke den 13de Junii 1770.
allerunderdanigst opført af Joseph Sarti, Hans Kongel.
Majestis. Ober=Kappelmester og Directeur for den Kon-
gel. Musique. Poesien er forfærdiget af Johannes
Gvald. Kbhv., Trykt hos N. Møller, Kongl. Hof-
Bogtrykker. 16 Sider, 4to.
- — —, L. 10=11: Bliv høit, vor qualte Suk! fhd, Graad,
at lindre osv.] Saaledes Orig., overeensstemmende med
Udg.s Conjectur (see I, 180).
- — 34, — 5: Dg naar end nogle fældne Taarer falde]
Orig. har, ligesom Profstke Udg.: . . . Taare falder,
hvilket udentviol ligesuldt maa regnes for en Trykfeil.
- — 35, — 18: Men Gud, min Gud, som tæller mine Taare]
Orig. har: . . . mine Taarer, der saaledes bliver det gjæl-
dende (smlg. I, 36, L. 1).

- I, S. 37, L. 5-6: Nat, som jeg ei kan taale, saa nær osv.]
 Orig. har samme Trykfeil som Proftfke Udg. (det mang-
 lende Comma efter taale).
- — 38, — 17: Stovet maa komme til Jorden igien, som
 det var] Orig. har samme Feil som Proftfke Udg. (nem-
 lig: . . . som den var).
- — 68: Poenitenten. En Ode. Inspecteur Kall Rasmus-
 sen har havt den Godhed at anvise Udg. et i Geheimes-
 Archivet opbevaret Manuskript af denne Ode, hvorpaa
 Justitorraad og Inspecteur ved Vaisenhuset J. Gude (død
 1810) har skrevet: „Ane Kirstine Schou, Læremoder ved
 det Kongl. Vaisenhuus, Enke efter en Tommermester i
 Kbhvn., i hvis Huus Poeten Johannes Ewald var
 i Kost og døde, førend hun kom til bemelte Stiftelse,
 har givet mig denne Poesie af ham, som og er troekt
 i hans samtlige Verker, skreven med hans egen
 Haand og givet den Titel Poenitenten, ved hvem
 han uden Tvivl har forstaaet sig selv. — Den var eet
 af de sidste Arbeider, som kom fra hans Haand. Kbhv.,
 den 28de Mai 1797. Gude.“ Dette Manuskript er imid-
 lertid ikke skrevet med Ew.s egen Haand, men faaer
 dog Betydning, for saavidt som det synes at være det,
 hvorefter Digtet er trykt i den proftfke Udg.
- — —, L. 12: Du sagde det, du bad mig Daare] Mspt. har:
 . . . du badst mig Daare, saaledes ogsaa i L. 11: Du
 grædst osv., S. 70, L. 15: Du badst, du grædst osv.,
 hvilke Afvigelser dog blive mindre vigtige, da den proft-
 fke Udg.s Udsettelse af disse Former kan være foretaget
 af Digteren selv, eller med hans Samtykke.
- — —, — 16: En snever Bei til Saligheder] Mspt.:
 En snever Stie til Saligheder,
 som aabenbart er den rette Læsemaade.
- — 69, — 6: Og Stormen svarer dem og hviner] Udg. læser

her i Mspt.: Dg Stormen osv.; dog ere de sidste Bogstaver af Ordet Stormen utydeligt skrevne, hvorved rimeligvis netop den proftste Udg.s Læsmaade Storme er opkommen (see I, 192).

I, S. 70, L. 18: Hvis dyre Blod har flydt for Støvet] Mspt. har, ligesom Proftste Udg.: ... flødt for Støvet, der upaatvivlelig tilhører Afskriveren.

— — 85: Til Siælen. Af denne Ode har Kammerassessor Læsøe velvilligen laant Udg. en til Abrahamsons Efterladenskaber hørende Keenskrift fra Digterens egen Haand. Dette Mspt., som hedder: Til Siælen. I Anledning af Bindsfesten 1778. (En Ode af Johannes Ewald,*) sees at have circuleret fra d. 27 Juni til d. 29 Aug. samme Aar iblandt nogle af det danske Litteraturselskabs Medlemmer, og paa en løs Seddel af samme Dato har Chr. Schønheyder skrevet: „Over Hr. Ewalds Ode til Siælen har jeg aftalt med ham at holde en Samtale, førend den gives til Trykken. D. 20 Febr. 1779“. Om Kw.s Forhold til dette Selskab kan fornemmelig sees Welhavens Afhandling i Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Litt., 3 Aarg. 4 Seste, Christiania 1849: „Om Betydningen af det norske Selskabs Opposition mod den Ewaldske Poesi“.

— — —, L. 17: Forgives, til den ømme Moder] Keenskr.: ... dens ømme Moder, forskjelligt fra Conc. og Proftste Udg., der have: . . . den ømme Moder, som maas foretrakkes.

— — 87, — 7; Dg seer du ei dig selv, du Dydets] Keenskr.: Dg seer du dig ei selv osv., der udentviol er en Skrivfeil for Conc.s og Proftste Udg.s bedre Ordstilling.

—, — —, — 24: Gnistrende Dien, hvorved man svimler]

*) Den I, 196 fremførte Formodning om Digtets Afattelsestid falder altså bort.

Saaledes Proftfke Udg.; Keenfr., ligesom Conc.: Gni-
strende Dine, der bliver det gjældende.

- I, S. 89, L. 9: Da skal din Taare heit, som Cherubers Chor]
Conc.: . . . hoit over Cherubim; Keenfr.: . . . hoit
over Urims Chor (see I, 214, Num. til I, 120, L. 16).
Begge disse Læsemaader beholde kun Interesse som Va-
rianter.
- , — 111, — 13: Om al din Trøst og Haab] Saaledes
Orig.; Proftfke Udg. har: Om al den Trøst og Haab.
- , — 175, — 6 tilføies: See Alm. dsk. Litt. Journ. 1781, 3
St., S. 386:387 (af Abrahamson).
- , — 199, — 22 tilføies: See Alm. dsk. Litt. Journ. 1781,
3. St., S. 389:390 (af Abrahamson).
- , — 200, — 6 tilføies: See Alm. dsk. Litt. Journ. 1781, 3.
St., S. 390 (af Abrahamson).
- , — 219: Num. til S. 131, L. 7 burde have været anbragt
S. 221 imellem L. 10 og 11 fra n.
- , — 229, L. 15: Da, o da kom en anden Dan, læs: . . .
kom den anden Dan.
-

Rettelser.

- S. 43, L 24: Ven læs: Ven?
- 58, - 17: Fryd læs: Fryd!
- 79, - 4: Du, Cherubimers læs: Du Cherubimers
- 132, - 24: fri læs: fric
- 240, - 3: der, (som læs: der (som
-

